

'ଉତ୍ତ' ଚନ୍ଦ୍ର

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

εγκαταστάσαντες ἔργα αἱ :

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ Γ.
ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Β.
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Α.
ΔΙΟΔΟΤΗΤΗΣ
ΑΝΘΙΝΙΔΗΣ Σ.
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Σ.
ΒΟΥΡΟΣ Σ.
ΒΑΛΛΑΑΣ Θ.
ΖΗΤΟΥ ΝΙΚΗΛ.

ΚΑΡΑΛΙΤΟΥΔΑ
ΚΑΝΑΚΗΣ Α.
ΚΑΛΑΙΝΙΔΗΣ Κ.
ΚΕΣΣΑΝΙΔΗΣ Σ.
ΚΑΛΑΤΣΑΚΗΣ Π.
ΟΤΗ. ΠΝ.
ΙΩΗ. ΠΕΡΙΕ.

LAZARETTOU L.
ΑΛΑΠΑΙΔΗΣ Ε.
ΜΟΥΣΕΙΔΗΣ Μ.
ΜΕΛΙΔΗΣ Α.
ΜΙΧΕΛΛΟΣ Κ.
Μ. Κ. Θ.
ΟΥΛΗΣ Σ.

Π. ΔΕΜΗΣ Γ.
ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.
ΣΒΟΡΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ.
ΣΑΡΔΟΣ Ν.
ΣΟΦΡΟΝΙΑΔΗΣ Μ.
ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥ Γ.
ΤΟΥΡΤΟΥΤΗΣ Α.
ΤΖΑΝΝΟΤΗΣ ΣΗ.
ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΑΔΗΣ Σ.

ΤΡΕΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΜΟΝΟΝ :

ΚΟΜΨΟΤΗΣ

TIPIGG

ΓΑΛΑΤΑ

Ἄσπ' Ὀψα

* ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ *

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ψηλά στήν ράχη τοῦ βουνοῦ
Ἡ αὐγὴ ἀκόμα ἀργεῖ νὰ φέξῃ
Κι' ὡς ποῦ ὁ ἥλιος νὰ φανῇ
Χρειαῖζονται ὥρες ὡς πεντέξῃ.
Κοιμοῦνται οἱ Χριστιανοὶ γλυκὰ
Στ' ὀλόζεστό τους τὸ κρεβάτι
Καὶ σὰν σ' ὀνείρατα χρυσὰ
Βλέπουν μακρὰ νὰ λάμπῃ κἄτι.

*

Ξυπνᾶτε ὅσοι εἰσθε Χριστιανοὶ
Κι' ἄς παραργεῖ νὰ ξημερώσῃ,
Τὴν Πλάσῃ τὴν ἁμαρτωλὴν
Εὐδόκησε ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ,
Κι' ἀπάνω στήν Ἀνατολὴν
Ἐκλαμπρο ἀστέρι ξεπετιέται.
Χαρῆτε, ὦ Ἕθνη καὶ Λαοί,
Μὲς σὲ σπηλιὰ ὁ Χριστὸς γεννιέται!

*

Φυσάει ὁ ἀγέρας δυνατὰ
Καὶ ξεπετάει τὰ κεραμίδια,
Λυόνουν τὰ ξύλα στήν φωτιὰ
Καὶ καίγονται τ' ἀποκαΐδια...
Καρδιά χειμῶνα φοβερή,
Τὰ βώδια στὰ παχνιά μουγκρίζουν
Καὶ στὲς πλατύχωρες αὐλὲς
Οἱ σκύλοι ἀδιάκοπα γανγίζουν.

*

Πέφτει τὸ χιόνι γρή-γρή-γρή,
Βουνὰ καὶ κάμποι ἀσπρολογοῦνε
Καὶ κάπου κάπου στήν σιγὴ
Τὰ κυροκούδουνα βροντοῦνε.
Μὲς στὸ χειμᾶδι τὸ ζεστό
Γίδια καὶ πρόβατα χωριοῦνται
Καὶ παρασιῶς οἱ πιστικοὶ
Γλυκὰ-γλυκὰ λιγοκοιμοῦνται.

*

Ἡ θάλασσα φουτομανῇ
Καὶ τὸ καράβι κινδυνεύει,
Σχίζει τὰ κύματα, γλυστῶν
Καὶ μὲ τὴν ἄβυσσο παλεύει.
Τὸ σήμαντρο ὁ παπᾶς βαρεῖ
Καὶ τὰ λακκόματα ἀντιγχοῦνε,
Ἡ Ἀμαρτία κλαίει, θρηνεῖ
Κι' ὅλα τὰ ἡσυχώματα σκορποῦνε.

*

Ξυπνᾶτε ὅσοι εἰσθε Χριστιανοὶ
Κι' ἄς παραργεῖ νὰ ξημερώσῃ,
Τὴν Πλάσῃ τὴν ἁμαρτωλὴν
Εὐδόκησε ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ,
Κι' ἀπάνω στήν Ἀνατολὴν
Ἐκλαμπρο ἀστέρι ξεπετιέται.
Ξυπνᾶτε, ὦ Ἕθνη καὶ Λαοί,
Μὲς σὲ σπηλιὰ ὁ Χριστὸς γεννιέται!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΤΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΘΝΙΚΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Αί τελευ-
ταίαι ἡμέραι τοῦ
ἔτους θέτουν εἰς

κίνησιν τὰς οἰκογενείας καὶ τὰ ἄτομα. Ἐκαστος αἰσθάνεται τὸ ἥδὺ καθήκον νὰ προσφέρῃ τι εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπᾷ, εἰς ἐκείνους, μεθ' ὧν συνδέεται διὰ συμπαθείας.

Ὁ πατὴρ κάμνει ἓνα γυῖρον εἰς τὰ καταστήματα διὰ νὰ εὕρῃ κάτι πολύτιμον καὶ χρήσιμον, τὸ ὁποῖον νὰ χαρίσῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του.

Ὁ μνηστήρ προσπαθεῖ νὰ μαντεύσῃ τί θὰ ηὐχαρίσται τὴν ἐκλεκτὴν του καὶ καταβάλλει ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ νοῦ καὶ τοῦ βαλαντίου του διὰ νὰ φανῇ, ὅτι γνωρίζει νὰ ἐκδηλώσῃ κατὰ τὸν ὠραιότερον τρόπον τὴν ἀγάπην του καὶ τὰ αἰσθήματά του πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐξέλεξεν ὡς συμμέτοχον εἰς τὰς χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις τῆς ζωῆς.

Κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος ἡ κόρη ἐπωφελεῖται τὰς ὥρας τῆς ἀπουσίας τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἐργάζεται, κεντᾷ ἐπιμελῶς, καλλιτεχνικῶς ἐν χειροτέχνῳ. Ἡ πρωτοχρονιὰ πλησιάζει καὶ τὸ ἐργόχειρον, τὸ ὁποῖον θὰ κρεμασθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πατέρα, πρέπει νὰ εἶναι τελειωμένον, τὸ ἐργόχειρον, διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἡ κόρη ἐκοπίασε, τόσον ἠγγρύπνησε, τόσον εἰργάσθη.

Ὅλοι καὶ ὅλοι, διὰ νὰ μὴ ἐκτείνωμαι περισσότερο, τὰς ἡμέρας ταύτας φροντίζουν νὰ ἐκδηλώσουν με κάποιον δῶρον τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης, τῆς φιλίας, τῆς εὐγνωμοσύνης, τὰ ὁποῖα ἐμφωλεύουν μέσα εἰς τὰς καρδίας των.

★

Καὶ τὰ δῶρα ἀνταλλάσσονται ἀφθονά, ἐκφραστικὰ καὶ ὠραία, καὶ συσσωρεύονται

μαζὶ με τὰς ἀναμνήσεις τῶν ἑτῶν ὡς λαμπρὰ κειμήλια, ὡς προσφιλεῖς σύντροφοι, ὡς ἱερὰ ἐνθύμια ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς τὰ ἔδωσαν, ἐκείνων, οἵτινες ἴσως καὶ νὰ μὴ ὑπάρχωσι πλέον. Ἐκάστη οἰκογένεια ἔχει καὶ τὰ ἐνθύμιά της αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἕτι πολύτιμον καὶ προσφιλέ, διότι ἐνθυμίζουν προσφιλὴ πρόσωπα, ἅτινα κατέστησε περισσότερο σεβαστὰ ὁ φωτοστέφανος τοῦ χρόνου.

Καὶ τὰ δῶρα αὐτὰ δύνανται νὰ ὑφίστανται ἀγρίαν τοῦ καιροῦ τὴν ἐπίδρασιν· ἔχουσι χάσῃ τὴν πρώτην αὐτῶν στίλβον, ἐξακολουθοῦσιν ὁμως νὰ μένωσιν ὡς τὰ ὠραιότερα πράγματα, διότι τὰ περιβάλλει ἡ ἱερὰ ἀνάμνησις, ἡ ὁποία εἶναι ὁ ἐνωτικὸς δεσμὸς τῆς γενεᾶς, ἥτις ζῇ πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἴσως ἐξέλιπον.

★

Ἀναγνώστα, ἔχεις βεβαίως τὰ ἐνθύμια σου ταῦτα, τὰ δῶρα τῶν γονέων σου, τὰ δῶρα τῶν προσφίλων σου προσώπων· εἰς αὐτὰ ἀπονέμεις φόρον ἀγνὸν μνήμης μακρᾶς καὶ ὅταν τὰ θεωρῇς, ἡ ψυχὴ σου πετᾷ εἰς ἄλλους κόσμους, μακρὰν ἀπὸ τὴν σημερινὴν πραγματικότητά.

Καὶ ὅμως ἂν τὰ δῶρα ταῦτα τῶν προσώπων, με τὰ ὁποῖα συνδέσαι, ἀποτελοῦν πολύτιμα διὰ σὲ κειμήλια, ὑπάρχουν ἄλλα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀσυγκρίτῳ τῇ λόγῳ πολυτιμότερα καὶ ἀγιώτερα. Ἔπάρχουν εἰς σὲ ἄλλα δῶρα, τὰ ὁποῖα ἀνάγουν τὴν ἀρχὴν των ὅχι εἰς ἔτη τινὰ πρὸ σοῦ, ἀλλ' εἰς μακροὺς καὶ πολλοὺς αἰῶνας· ὑπάρχουν εἰς τὴν ψυχὴν σου τὰ ἱερὰ ἐνθύμια τῆς φυλῆς σου, ἥτις δὲν φοβεῖται τὴν ἔρευναν, δὲν ἐφοδύθη τὴν σκωρίαν τοῦ χρόνου, τῆς φυλῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία εἰς τὰς μεμακρυσμένας αὐτῆς πηγὰς, τὰς διεισδύτους καὶ παναρχαίας, ἐκθαμβοῖ διὰ τῆς λαμπρότητός της, τῆς καθαρότητος τῶν ζειδῶρων της κρουνῶν.

Τὰ δῶρα ταῦτα, τὰ ὁποῖα σοῦ ἐχάρισεν ἡ φυλὴ σου, εἶναι τὰ πολυτιμότερα τῶν ὅσα ἔχεις νὰ ἐπιδείξῃς, εἶναι ἡ Θρησκεία καὶ αἱ Ἐθνικαὶ παραδόσεις.

Ναί, εἰς αὐτὰ τὰ ἱερὰ καὶ τιμαλφῇ κειμήλια θὰ εὕρῃς ὅχι μόνον τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν, ἡ ὁποία σὲ συνδέει πρὸς τὴν ἐνδοξὸν γενεάν των προγόνων σου, ἀλλὰ — τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ σπουδαιότερον — καὶ τὴν δύναμιν νὰ καταστής καὶ σὺ ἀνώτερος ἐκείνων, τοὺς ὁποίους σοὶ ὑπενθυμίζουν.

Ἐξ αὐτῶν θ' ἀντλήσῃς, ἐκτὸς τῆς ἀπλῆς εὐαρεσκείας, ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς ὄντως ὑπερηφανείας, καὶ τ' ἀψευδέστατα καὶ τὰ μόνα μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνήθῃς νὰ ἐπιζήσῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ συνεχίσῃς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, τὸν ἐκπολιτιστικὸν καὶ ἅγιον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκλήθης.

Μάθε, ὅτι ὑπὲρ πᾶν πολύτιμον καὶ ἱερὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ Θρησκεία σου ἀφ' ἐνός, ἡ ἀγνή, ἡ ἀσπιλος, ἡ ὑρησκειὰ ἐκείνη, ἡ ὁποία σὲ θέλει Θεὸν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ αἱ Ἐθνικαὶ παραδόσεις ἀφ' ἐτέρου, αἱ τρυφεραὶ καὶ παρήγοροι ἐθνικαὶ παραδόσεις σου, τὰς ὁποίας οὐδὲν ἴσχυσε ν' ἀπαλείψῃ καὶ νὰ ἐξαφανίσῃ.

Διατήρησον λοιπὸν ταῦτα εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς σου, περιβάλε τα με τὴν θερμότητα τῆς λατρείας σου καὶ μετάδος τα καὶ εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπᾷς, εἰς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐδημιούργησας.

Ποῖον ἄλλο ὠραιότερον, πολυτιμότερον καὶ χρησιμότερον ἅμα δῶρον θὰ εὕρῃς δι' αὐτοὺς; Τί ἄλλο δῶρον θὰ δυνήθῃ νὰ χάρισῃ πλειοτέραν χαρὰν καὶ μονιμότεραν εὐτυχίαν;

Ποῖον ἄλλο θὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ τέκνα μας τὴν ἀτομικότητά των; Ποῖον ἄλλο θὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ἐξαφάνισιν, ἡ ὁποία εἶναι ὁ εἰδεχθέστερος τῶν θανάτων;

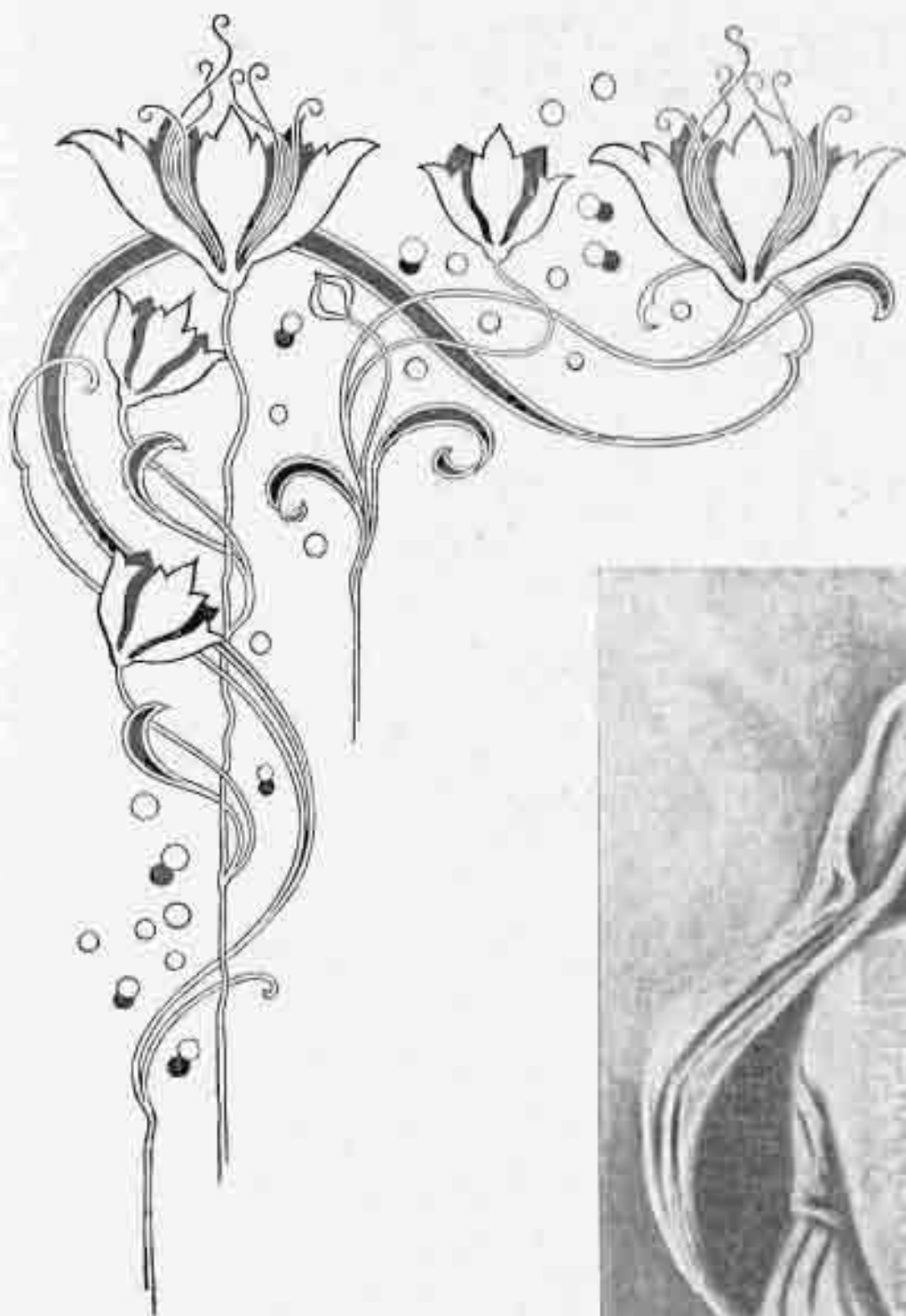
Οὐδὲν ἄλλο, ἀπολύτως οὐδέν.

★

Ἀς ἐναγκαλισθῶμεν λοιπὸν ζωηρῶς καὶ ἅς κρύψωμεν βαθειὰ εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ τῶν τέκνων μας τὴν Θρησκείαν μας καὶ τὰς Ἐθνικὰς μας παραδόσεις.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΗΣ

TO BIBLION THZ ZΩHΣ

ΤΑΣ ΘΕΡΜΟΤΕΡΑΣ ΕΥΧΑΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣΤΕΡΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ
ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ

ΤΟ
Ἄω' Ὀλα

πρὸς ὅλους τοὺς φίλους,
τοὺς συνεργάτας
καὶ τοὺς ἀναγνώστας του
ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΣ ΕΤΕΙ 1912

ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Καὶ πάλιν σκέπτεσαι, Ζωή!
τὸν δακτυλὸν καὶ πάλιν
ἐπὶ χεῖλῃ σου τὰ ροδιὰ,
ποῦ στέκουν τὼρα σιγηλά,
ἀκούμβησες καὶ πάλιν.

Ἀλλὰ, Ζωή! τί σκέπτεσαι;
Γύρισε τὴν σελίδα,
καὶ πάρε μέσα τὴν καρδιά
γι' ἄντρον, γιὰ πηγήν σου,
καὶ πάλιν τὴν Ἑλπίδα.

Τόσες σελίδες γύρισες!
δὲν ἔχεις συνηθίσαι;
ἢ μήπως ἀγνοεῖς, πτωχή!
πὺξ καὶ ἄν δὲν θέλῃς, μοναχὴ
ἐκείνη θὰ γυρίσῃ!

Ναί, θὰ γυρίσῃ μοναχὴ
θελεὶ κάποις, δὲν θέλει,
γι' αὐτὸ τὸ βλέπεις πᾶς ἀρνεῖ,
πὺξ τὸ βιβλίου σου παιδί
ἐξ ἀκατάβητο πτωχάκι.

Ναί, θὰ γυρίσῃ καὶ αὐτή,
καὶ μετ' ὅν ἴδιο πόνο
θὰ θάψῃ μέσα ἑς τὸ φοβερὸν,
μέσα ἑς τὸ μακρὸν παρελθόν,
ἀκόμη ἓνα χρόνον.

Κ' ἐν ὄνειρον, ποῦ ἡ Ἑλπίς
εἶχε ποτὲ χρυσόφι,
μέσ' ἑστὴν ταλαιπωρῆ καρδιά,
κι' αὐτὸ μετ' ἑμὴν κατὰ γὰρ
σκληρὰ θὰ σαβανώσῃ.

Ἀχ! θὰ γυρίσῃ ἡ σελίς,
θελήσῃς, δὲν θελήσῃς
καὶ μὴ κατὰ γὰρ, στέγγῃ
ἑς τὰ νῦν λέξῃς θὰ φανῇ,
ἢ λέξῃς... Ἀναμνήσῃς.

Ν. ΣΑΡΑΔΟΣ

* ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ *

Ο ΧΡΟΝΟΣ

—Ω! πόσον γρήγορα φεύγει ο χρόνος!

Είναι η έπωδός μικρού ήσματος, ενός παλαιού τραγουδιού, με το όποιον ή μητέρα, τόσα χρόνια τώρα, εκοίμιζε το μικρό άγγελουδί της μέσα εις το λευκόν λίκνον του. Καί το άγνόν και άνύποπτον εκείνο βρέφος, εις τόν ήχον αυτόν

του ήσματος, τόν όποιον μονότονα εκανόνιζεν ό ρυθμός του σαλευομένου λίκνου, έμειδία τρυφερά και άπεκοιμάτο.

—Ω! πόσον γρήγορα φεύγει ό χρόνος!

Μερικά έτη έπέρασαν από τότε, ή κούνια ήτο πλέον μικρά διά τό βρέφος, τό όποιον είχε γίνει ευκίνητον και ζωηρόν παιδάκι. Η χαρά και τό γέλιο συνώδευον παντού τόν μικρόν εκείνον άνθρωπον, που έκαμνε τά πρώτά του χαρωπά βήματα επάνω εις τούς άνθρακασμένους άγροūs της ζωής. Καμμία λύπη δέν έβάρυνε τήν άπαλήν του καρδιά και μέσα στα χαρωπά παιγνίδια του επανελάμβανε μέ

γέλιο τήν έπωδόν του μικρού εκείνου τραγουδιού:

—Ω! πόσον γρήγορα φεύγει ό χρόνος!

Υπάρχουν μερικά πράγματα αληθώς, τά όποια μανθάνει κανείς μικρός, πολύ μικρός, άλλ' αρχίζει να τά έννοή βαθειά, όταν πλέον αρκετά μεγαλώσῃ.

Η μικρά εκείνη έπωδός, που μάς έδιδε τό μειδίαμα όταν είμεθα βρέφη, ή έπωδός εκείνη, που μάς εκανόνιζε τών παιγνιδιών μας τόν ρυθμόν και άνεμυγνύετο μέ τās ήχους τών γέλιων μας, τό μικρό εκείνο τραγουδάκι, που μάς έχάριζεν άλλοτε τήν χαράν, τώρα μάς φθάνει ώσαν βαρεία μελαγχολική κωδωνοκρουσία, σάν κάτι, που έρχεται να μάς τρομάξῃ, να διώξῃ από τόν νούν μας τήν γαλήνην και από τήν ψυχήν μας τήν χαράν, ύση τουλάχιστον έμεινεν ακόμη.

‘Αλήθεια ή μητέρα δέν ψάλλει πλέον τό μονότονό της τραγουδί επάνω από τήν κούνια μας, ούτε ήμεεις άρεσκόμεθα να τό επαναλαμβάνωμεν εις όλα τά κουρασμένα βήματα της ζωής μας· αλλά τί μέ τούτο; Η έπωδός έπήδησεν από τά γλυκά χείλη της μητέρας, έφυγεν από τό ίδιό μας τό στόμα, τό όποιον έπαυσε να είναι πλέον παιδικόν, και έπήγεν εις όλα τά πράγματα, που εύρίσκονται γύρω μας, εις όλα όσα βλέπομεν, εις όλα όσα μάς περιβάλλουν και δι' αυτό άδιακόπως ακούομεν εις ένα βαρύν, μονότονον και άγριον ήχον τήν έπωδόν εκείνην, που άλλοτε μάς έχάριζε τό γέλιο και μάς ήρπεν εις τό πρόσωπον τό μειδίαμα της χαράς.

—Ω! πόσον γρήγορα φεύγει ό χρόνος!

Μόνος, μέσα εις τό ψυχρόν μου γραφείον, βυθισμένος πολύ εις τās σκέψεις της ζωής, ακούω ύπομονητικά να επαναλαμβάνεται τό

μονότονον εκείνο τραγουδάκι και ή μελαγχολία, που συνοδεύει κάθε επίμονον και παρατεταμένην σκέψιν, σκορπίζεται από τήν ψυχήν μου γύρω εις τό μικρό δωμάτιον και σχηματίζει μίαν σκιεράν ατμόσφαιραν. Απέναντί μου κρέμεται ακόμη ό ισχνός ήμεροδείκτης, του όποιου τό τελευταίον φύλλον θά πέσῃ ύστερον από όλίγα λεπτά και από μακρην έρχεται ή δυνατή, ή μεταλλική φωνή του ώρολογίου της γειτονικής εκκλησίας, ώσαν διά τό κρατήσῃ τόν ρυθμόν του μικρού αυτού και επίμονου τραγουδιού:

—Ω! πόσον γρήγορα φεύγει ό χρόνος!

Διά μίαν στιγμήν ήθελον να εγινόμεν γίγας και να χρημίσω κάτω εις συντρίμματα όλα τά ώρολόγια της γής από τούς ύψηλους πύργους των, να καταξοχίσω όλους τούς ήμεροδείκτας και να ηρώξω τό στόμα όλων εκείνων τών πραγμάτων, τά όποια ψάλλουν τόσον βαρεία τό τραγουδί αυτό του χρόνου· αλλά και ό πόθος μου αυτός συντρίβεται και ναοκοῦται άμέσως, διότι και αν είμπορούσα ακόμη νά σταματήσω όλα τά σημεία, που φέρουν εις τήν αντίληψίν μας τό γοργό ταξίδι του χρόνου, πάλιν εις τήν καρδιάν μας άνεπαισθητως σχεδόν θά έχαρασσοντο άνεξάλειπτα τά ίχνη τών βημάτων του.

Και δι' αυτό απέθην εκεί άδρανής ως άνθρωπος, ό όποιος ναρκώνεται εις τήν φωνήν κάποιου μαγικού τραγουδιού και μελαγχολικός περιέμενον τήν μεγάλην ώραν του μυστηρίου.

Έξαφνα τό σκοτεινό μου δωμάτιον έπρωτίσθη μ' έν όλόλευκον φώς. Σηκώνω τήν κεφαλήν εκθαμβος και έρωτώ αν άπατώμαι.

Δέν ήμην πλέον μόνος. Αντικρύ μου άκριβώς μία μορφή τρυφερά νεάνιδος, ύψηλή, αίθερία, έστέκετο και μέ παρετήρει. Εις τό πρόσωπόν της ύπήρχεν έν γλυκό και παρήγο-

ρον μειδίαμα καὶ εἰς τὰ γαλανὰ τῆς μάτια τόση διαφάνεια καὶ γαλήνη, ὥστε εἰς μίαν στιγμὴν ὅλαι αἱ σκέψεις αἱ ζοφεραὶ, ποῦ μ' ἐπνιγον, εἶχον φύγει μακράν, ἡ δὲ μελαγχολία μου ἐσωριάζετο χαμηλὰ χαμηλὰ, ὡς ἂν ὁμίχλη, κάτω ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Εἰς τὴν συντροφίαν τῆς ἀγνώστου αὐτῆς συλφίδος ἠοθανόμην μίαν θωπεϊάν τόσον τρυφεράν, ὥστε, σὰν μαγευμένος, ἔμεινα ἄρωνος.

✽

Ἐκείνη προὐχώρησεν ὀλίγον· ἔφερε τὸ κρινόλεον χερί της εἰς τὸν ὦμόν μου καὶ μετ' ἄλλο ἐθώπευσε τὸ φλογισμένον μου μέτωπον καὶ μετ' ὠνὴν, ποῦ ὁμοιάζεν ὡς ἂν ἀπαλὸ ἀεράκι, ἤρχισεν νὰ μοῦ λέγῃ :

✽

«— Σὲ εἶδον νὰ εἶσαι σκυθρωπὸς τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς γενικῆς χαρᾶς καὶ δι' αὐτὸ ἠθέλησα νὰ μάθω τὴν αἰτίαν. Ἐκρύβην εἰς μίαν γωνίαν καὶ παρηκολούθησα τὰ παρήποντα καὶ ἤκουσα τοὺς στεναγμούς σου. Ἀνθρώπε, μάθε ἀπὸ ἐμὲ ὅτι, ἂν εἶσαι δυστυχής, ἂν ὑποφέρῃς, ὑποφέρεις διότι τὸ ἠθέλησας. Ἐδημιούργησες σὺ γύρω σου μετ' ὅς στεναγμούς σου ἓνα πυκνὸν πέπλον, ὃ ὅποιο δὲν ἀφίνει τὴν χαρὰν καὶ τὸ φῶς νὰ φθῇ εἰς τὴν ψυχὴν σου καὶ νὰ τὴν λούσῃ μετ' ὃ λουτρὸν ποῦ ἀναγεννᾷ καὶ ζωογονεῖ.

» Ὁ ἐγωῖσμός σου σ' ἔκαμε νὰ φαντάζεσαι τὴν δυστυχίαν καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει, καὶ νὰ βλέπῃς ὡς δάκρυ, τὸν σταλακτίτην τῆς οὐρανίας δροῦσου.

» Ἀνθρώπε, σὲ λυποῦμαι διότι παρεγνώρισες τὴν ζωὴν, διότι ἐκλείπεις τὰ βλέμματά σου εἰς τὰ θάλαττα τῆς καὶ τὴν βλέπεις σκοτεινὴν καὶ ἀγρίαν.

» Σὲ τρομαίνει τὸ ταξίδι τοῦ χρόνου, ἀλλὰ μάθε ὅτι θὰ σ' ἐκούσῃς πλέον φοβερά, ἂν ὁ χρόνος δὲν ἔφουγε διόλου. Τώρα τὸ ταξίδι τοῦ αὐτοῦ τοῦ γοργὸν εἰμπορεῖ τὰ σοῦ χαρίσματα, τὰς καλλιτέρας ἀπολαύσεις καὶ τὰς γλυκύτερας χαράς.

✽

» Τόσα πράγματα ἐναλλάσσονται μαζί μετ' ὁ χρόνος ποῦ φεύγει, τόσαι ὥραιαι σκιαγραφίαι θὰ ἐκτυλιχθοῦν εἰς τὸ μέλλον, χρωματισμέναι μετ' ὅς γλυκύτερα χρώματα. Τὸ μέλλον διὰ σὲ μειδιᾷ· διατί κλαίεις λοιπὸν τὸ παρελθόν, τὸ ὅποιον ἐξέλειπεν ;

✽

» Ἀνθρώπε, εἶσαι δυστυχής, διότι ἐπέτρεψες εἰς τὴν ἀμφιβολίαν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ψυχὴν σου καὶ νὰ κυριεύσῃ τὸ πνεῦμά σου. Ὅταν ἦσο παιδίον καὶ βρέφος ἀκόμη, ἦσο σοφώτερος τώρα, ὅτε ἠνδρώθης, ἀπέβαλες τὴν σοφίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν σοῦ ἔχαισα διὰ νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃς μετ' ὅς ἀμφιβολίαν καὶ τὸν ἐγωισμόν.

Ἐν τούτοις μάθε ὅτι εἶσαι ἀκόμη καιρὸς νὰ ἐπανέλθῃς ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ἡ ἀληθινὴ χαρὰ, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου εὐρίσκεσθαι.

✽

Ἐστρεψα πρὸς αὐτὴν ἱκετευτικὰ τὰ βλέμματά μου καὶ ἐγονυπέτησα σχεδὸν ἐμπρὸς της.

Ἐκείνη μ' ἐπῆρεν ἑλαφρὰ καὶ μ' ἐστήκαισεν.

«— Ὅχι, προσέειπε, δὲν θέλω δούλους καὶ ἱκέτας, θέλω μόνον συντροφους· σήκω λοιπὸν καὶ πάρε αὐτὸ ποῦ σοῦ φέρω, εἶναι ἡ Ἀγάπη, ναί, ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἀπέβαλες ἡ δὲν ἐγνώρισες. Πάρε τὴν μαζί σου, κούρσε τὴν εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τώρα ἀφοβὰ εἰσεῖς εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς.

» Ὅταν διητηρῇς εἰς τὴν καρδίαν σου τὸ μαγικὸν αὐτὸ βοτάνι, τίποτε πλέον διὰ σὲ δὲν θὰ εἶναι ἄγριον, τίποτε δὲν θὰ εἶναι σκληρόν· εἰς τὰ ἄκρα τοῦ δρόμου σου θὰ φυτρώουν πάντοτε χαρωπὰ λουλουδάκια, ἡ φύσις ὅλη θὰ σοῦ γελῇ καὶ τὸ μέλλον θὰ σοῦ παρουσιάζεται ἀνθάσπαρτον. Τόλμισε τώρα, διότι φεύγει ὁ χρόνος· τότε, ὅταν ἀγαπᾷς, θὰ τελῇς πανηγύρεις.

» Σὺ δ' ἴδιος θὰ εἶσαι τὸ ὠραιότερον πλάσμα τοῦ κόσμου καὶ ὁ βίος σου θὰ εἶναι τὸς γλυκύς, ὅσον οὐδέποτε τὸν ἐφαντάσθης.

» Αὐτὸ ἦτο τὸ δῶρον, τὸ ὅποιον εἶχα νὰ σοῦ κάμω· φύλαξέ το πιστὰ καὶ ζήσε . . . »

✽

Ἐκινήθην διὰ νὰ πάω εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὴν θαυμασίαν αὐτὴν ὑπαρξιν, νὰ τῆς

φιλήσω τὰ παρήγορα ἐκεῖνα χεῖλη καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὸ πολύτιμον δῶρόν της. Δὲν ἦτο ὅμως πλέον κοντὰ μου. Εἶχε φέγγει ὅπως καὶ ἤλθε· μυστηριωδῶς. Ἀλλὰ καὶ δὲν μ' ἀφήκεν ὅπως μὲ εὗρεν. Εἰς τὸ δωματίόν μου διητηρεῖτο ἀκόμη ἡ ὥραία ἀνταίγεια τοῦ φωτός της καὶ τὸ μειδίαμά της, νομίζει τις, ὅτι εἶχε στολίσῃ ὅχι μόνον τὴν ψυχὴν μου, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐβλεπον γύρω μου.

Εἰς νέος ἡμεροδείκτης ὁγκώδης, κατάφορτος, εἶχε λάβει τὴν θέσιν τοῦ ἄλλου, ἐνῶ ἀπὸ μικρὴν ἠκούετο νὰ φθῇ ἡ δυνατὴ, ἡ μεταλλικὴ φωνὴ τοῦ ὁρολογίου τῆς γειτονικῆς ἐκκλησίας, τὸ ὅποιον ἐσήμαινε τὰ μεσάνυχτα.

Δὲν μ' ἐτρόμαξε πλέον ὁ ἦχος ἐκεῖνος, καὶ ὡς ἂν μικρὸ παιδάκι ἤρχισα μετ' ἑλπίαν νὰ τραγουδῶ :

— Ὡὐ ὅσον θέλει γρήγορα τώρα ἂς φεύγῃ ὁ χρόνος !

Θ. Κ. Μ.

Στην γυναίκα μου.

ΑΠΟ τη μεγάλη βεράνδα, που έχει μπροστά της το ωμορφώτερο πανόραμα που είδαν τα μάτια μου, εκατεβήκαμε με το φίλο μου εις τὸν ὠραῖο κήπο του. Ἐξαφνα μὲ φάνηκε πῶς καίτι ἔλειπε.

— Μπα, ρώτησα, πού εἶνε τὸ ἀγιοκλήμα;

Σκιά βαθείας λύπης ἀκλόνητα στά μάτια τοῦ φίλου μου.

— Τὸ ξεροξίωμα, μὲ ἀποκρίθηκε.

— Καί γιατί; ξαναρώτησα, μὲ ὅλο τὸν πόνο ποῦ μὲ προξενοῦσε τὸ ξεροξίωμα τοῦ ἀγαπημένου λουλουδιοῦ, ποῦ μᾶς χάριζε τὴ διπλὴ εὐεργεσία τῆς σκιάς καὶ τῆς εὐωδίας του...

— Θὰ σοῦ πῶ, μὲ εἶπεν ὁ φίλος μου. Καί μὲ κόπο, σὰν νὰ ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ τὴν ἐνθύμησι ποῦ τοῦ ξανάφερνα στὸ νοῦ, ἄρχισε τὴ λυπημένη του διήγησι:

γνωριμία ἐπερνοῦσε, τί θησαυροὺς καλοσύνης καὶ θυσίας εὐρισκας στὸ φτωχὸ ἐκείνο πλάσμα, ποῦ ἐφαρμύκιωνε τὸ ἀσθενικὸ του σῶμα, γὰρ νὰ θρέψῃ μὲ τὴ μικρότερη ἀδελφή της μὴ ὀλόκληρη οἰκογένεια! Σιγὰ-σιγὰ τὴν ἀγαπήσαμε τὴν Ἀννίτσα σὰν νὰ ἦταν ἀπ' τὴ φανίλα μας. Τὰ παιδιὰ μου τὴν ἐλάτρευαν. Τὴν εἶχαμε κοντά μας ὅσο μπορούσαμε συχνότερα καὶ πάσαμε νὰ τὴ βλέπουμε μονίχα ὅταν πῆγαμε τὸ καλοκαίρι στὴν Πρίγκηπο. Σὰν γυρίσαμε πρὶν ἀπὸ κάμποσο καιρὸ ἀπὸ τὸ νησί, τὴν φρονίσσαμε γὰρ καίτι μικρὰ ροσέματα. Τὸ βράδυ ποῦ τὴν προσκαλέσαμε, πῆγαίνα σπιτί μὲ ἀληθινὴ εὐχαρίστησι. Συλλογίζομνα πῶς θὰ βλάψα πάλι τὸ ἀχρόλυτο, τὸ κουρασμένο προσωπίδι, ποῦ φεγγοβολοῦσε ἀπὸ κάμπο ἀπόκριμο φῶς. Σὰν ἐμπήκα στὴν τραπέζια μας, ὅπου ἐδούλευε σὰν τὴν εἶχαμε κοντά μας, εἶδα δίπλα στὴ γυναίκα μου μὴ μαυροφανεμένη κόρη, ποῦ ἔμοιαζε λίγο τῆς Ἀννίτσας, μὰ δὲν ἦταν αὐτή.

— Ἡ Ἀννίτσα; ρώτησα.

Εἰς τὴν ἀνήσυχον αὐτὴ ἐρώτησί μου, ἀπάντησε ἓνα κλάμμα σπαρακτικό καὶ ὑστερα ἀπὸ λίγο:

— Ἡ Ἀννίτσα; εἶπεν ἡ γυναίκα μου. Αὐτὴ ποῦ βλέπεις, εἶνε ἡ ἀδελφή της. Ἡ Ἀννίτσα μας δὲν ἐπάρχει περὶ.

Καί τότε ἡ μαυροφανεμένη κόρη, μὲ τὰ δάκρυα στά μάτια, μὲ ξαναεἶπε γιὰ δευτέρῃ φορὰ τὴ θλιμμένη ἱστορία, ποῦ ἀναγκάστηκε νὰ πῇ καὶ στὴ γυναίκα μου γὰρ τὴν δυστυχισμένη Ἀννίτσα, ποῦ ἀναπαύεται τώρα κάτω ἀπὸ ἓνα ταπεινὸ σταυρὸ ἐκεῖ, στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Καδμήρου.

✱

— Τὴν ξέσατε πῶς ἦταν φοβισμένη καὶ κρυφὴ. Πῶς εὐρέθηκε αὐτή, ἡ τόσο προσεχτικὴ καὶ τόσο φρόνιμη, ν' ἀγαπήσῃ τὸ περὶ τρελλὸ παλληκάρι τῆς γειτονιάς μας, τὸ Φῶτη τοῦ Νίκου τοῦ Πακλωμαῖ; Δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ μὲ τὸ πῇ. Ἐνὰ δειλινὸ τὴν εἶδα νὰ κρυφομιλῇ εἰς τὴν ἄσπρη τοῦ ταβιοῦ μαζὶ του. Σὰν μὲ εἶδε, κινδύνισε, κοκκίνησε, κοιτάλασε. Τὸ βράδυ τὴν ἤθεα μόνη εἰς τὴν καμαροῦλά μας.

— Ἀννίτσα, τῆς εἶπα, πῶς οὐ, ποῦ εἶσαι τὸ καύχημά μας γὰρ τὴν φρονιμίδα σου καὶ τὴν προκοπὴ σου, κρυφομιλᾷς τώρα μὲ τὸν πρῶτο ὀμορφονερό, ποῦ σοῦ κάνει γλυκὰ μάτια; Δὲν εἶναι ντροπὴ; Δὲν τὸν ξέρεις τὸ Φῶτη τί πράγμα εἶναι καὶ πῶς τοῦ ἀρέσει νὰ παιζογελᾷ;

— Ἀδελφοῦλα μου, ἀδελφοῦλα μου, εἶπε ἡ Ἀννίτσα κ' ἔπεσε σ' τὴν ἀγκάλῃ μου...

Ἐκαμα ὅ,τι ἡμιόρεσα νὰ τῆς ξεκολλήσω

ἀπὸ τὴν καρδιά τὸν ἀνυχον αὐτὸν ἔρωτα. Κάτι μὲ ἔλεγε μέσα μου πῶς δὲν θὰ τῆς ἔβγαίνε σὲ καλὸ. Τοῦ κάκου. Κάποια βδομάδα ποῦ ἔκαμα νὰ μὴ τὸν δῇ, ἄρχισε νὰ μαρμαίνεται σὰν λουλουδί ποῦ τὸ χάρισαν ἀπὸ τὸν κλώνο του. Ἡ ἱστορία αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ βαστάξῃ αἰῶνια. Τὸ εἶπα εἰς τὴν μητέρα μου. Ἀφοῦ τὰ ἔφαλε καλὰ εἰς τὴν ἀδελφή μου, πῆγε καὶ ἤρε τοὺς γονεῖους τοῦ Φῶτη καὶ τὰ εἶπανε. Ἐκεῖνοι τὴν ἠθέλαν τὴν Ἀννίτσα μας. Ποῦ θὰ βρισκαν νύφη καλύτερη; Ἀφίνω ποῦ ἡ ἀδελφή μου, δουλεύτρα καὶ χρυσόχερα ὅπως ἦτανε, κέρδιζε καλύτερα ἀπὸ ἄνδρα κ' εἶσι θὰ βοηθοῦσε καὶ τὸν Φῶτη, ποῦ δὲν ἦτανε τακτικὸς ἐς τὴ δουλειὰ του καὶ τοὺς ἐφορτονότανε πάντα γὰρ χρήματα. Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ πῆγαίνε καὶ εἰς τῆς μητέρας μου, τῆς μητέρας τοῦ Φῶτη καὶ

Τὴν εἶδαμε νὰ ἀνασηκόνεται μὲ δυσκολία...

Ὅταν εἶδε τὴν μορφή της μέσα εἰς τὸ γυαλὶ, ἐσωρίσθηκε σὰν σπορὸς ἀν' ἄχας.

τῆς τσάτσα-Θεανῶς, ὁ ἀρροβῶνας ἀποφασίστηκε. Ἐγίνε μὲ παπᾶ, ἐπίσημα, γιὰ εἶσι ἠθέλαν τὰ πεθερικά. Ὁ Φῶτης ἔφερε τοὺς φίλους του καὶ τὰ βιολὰ καὶ διασπαδάσαμε ὥς τὸ πρωῒ. Ποῦ νὰ ἤξερα πῶς ὕστερα ἀπὸ δύο μῆνες, θὰ τὴν πηγαίναμε ἐς τὸ νεκροταφεῖο τὴν Ἀννίτσα μας!...

✱

Ἀκούγαμε δακρυσιμένοι τὴν διήγησι τῆς ἀπαρηγόρητης ἀδελφῆς. Καί ἡ μικροῦλα ἐξακολούθησε:

«—Από την βραδυά των άρραβόνων καί μου έλεγε πώς θά τελείωναν άσχημα. Έπέρασεν έτσι κάμποσος καιρός. Ο Φώτης δέν φερνότανε άσχημα. Μόνο πού καί πού, τάρχητεν έξω μέ τούς συντρόφους του. Η Άννίτσα εδάκουζε, μά εκατάπινε τη λύπη της χωρίς νά λέγη τίποτα. Μιά μέρα δέν ήμπόρεσε νά πάη 'ς τό ράψιμο. Είχε πόνους εις τη μέση, εις τά κόκκαλα, δέν μπορούσε νά κινηθή. Την έβόλαιε εις τό μικρό κρεβατάκι της. Την άλλη μέρα είχε μικρό πυρετό. Δέν θέλησε νά φωνάξουμε γιατρό, μά σέ δυό τρεις μέρες ή ζήτη ή κόρωσε καί τόν έφωνάξαμε. Ο γιατρός ηύρε πώς ή Άννίτσα είχε βλογιά. Η τρομάρα μας καί ή λύπη μας δέν λέγεται. Δέν έξούσαμε παρά μόνο για την άρρωστη πού πάλλαιβε μέ τό θάνατο. Ο Φώτης έρχότανε. Έστεκε λίγο σάν ξένος καί πάλι έφωγε. Έφοβότανε. Πού καί πού δέν έρχότανε καί καθόλου. Η Άννίτσα ρωτούσε πάντα γι' αυτόν, μά της λέγαμε πώς έμεις δέν τόν άφίναμε νά την δη. Ένα βράδυ ή άρρωστη είχε χειροτερεύση πολύ. Τόν έγύρευε. Στείλαμε ειδήσι σπίτι του. Τρεις μέρες δέν είχε καθόλου φανή. Δέν ήλθε καί τό βράδυ πού τόν γυείραμε. Η Άννίτσα όλο καί τόν γύρευε. Θά ήτανε περασμένα μεσάνυχτα, όταν την ίδαμε νά αναστηκόνεται μέ δυσκολία σιγά σιγά καί νά κάθεται 'ς τό κρεβάτι της. Θαρρούσες πώς τ' αυτή της ζητούσεν έναν ήχο μακρινό, πού έμεις οί άλλοι δέν ακούγαμε. Καί ύστερα από λίγο, καταλάβαμε. Μέσα εις την νυχτιάτικη σιγαλιά, ακούσαμε ξαφνικά την φωνή του Φώτη νά τραγουδή, ένα-δυό δρόμους περί κάτω :

«Αν σούπαν πώς σ' άρνήστηκα καί πώς θά χωρί-
[στούμε,
άγάπη, μάθε, παλαιά, για νέα δέν ξεχνούμε».

Η Άννίτσα λιγοθύμισε. . .

«—Η μέρες περνούσαν σιγά-σιγά. Η κατάσταση της άρρωστης έκαλητέρευε. Μά τί καιό της έκανε ή καταραμένη άρρώστια ! Τί καιό ! Τό θυμολύμαι καί μου έρχεται τρέλλα μόνο νά τό συλλογίζωμαι ! Η βλογιά είχε σκέψη βαιθείά τά τρυφερά της Άννίτσας μάγουλα καί είχε άπλώση τη λύσσα της καί 'ς τό ένα μάτι της. Τό χαριτωμένο, τό άγγελικό έκείνο προσωπάκι της αδελφοπούλας μου ήταν καταστραμμένο για πάντα. Έκλέγαμε κρυφά της άπαρηγόρητα, μά δέν λέγαμε τίποτε, ως πού έπέρασε κάθε κίνδυνος κ' έσηκώθηκε. Την ήμέρα πού άφησε τό κρεβάτι, ζήτησε τό καθρεφτάκι της για νά χτενισθή. Δυό-τρεις μέρες, της είπαμε πώς δέν κάνει, μά 'ς τό τέλος αναγκασθήκαμε καί της τό δώσαμε. Όταν είδε την μορφή της μέσα εις τό γυαλί, έβγαλε μιá μεγάλη φωνή κ' έσωριάστηκε σάν σωρός άψυχος. . .

«Την στιγμή εκείνη ήρθε καί ο Φώτης. Την είδε καί απόμεινε κόκκαλο. Δέν φανέρωσε τίποτε. Την άλλη μέρα μάς έστειλε πίσω τό δακτυλίδι του. Δέν είπαμε τίποτε της Άννίτσας, μά ο Φώτης έπαψε νά έρχεται καί ή δυστυχισμένη τό κατάλαβε. Από τότε δέν μίλησε περά γι' αυτόν. Μιά λύπη άπέραντη την περνούνασε. Την βλέπαμε νά λυώνη κάθε μέρα σάν αδύνατο κερι, πού τό τρώγει φλόγα δυσανάλογη. Μιά Κυριακή είπαμε νά πάμε εις τό ξωκλήσι τ' Αη-Γιάννη,

για νά άνθήψουμε 'ς τη χάρι του τη λαμπάδα πού είχαμε τάξη για νά γλυτώση την Άννίτσα μας. Επήγαμε, κάναμε μιá λειτουργία, καί κατά τό μεσημέρι, γυρίσαμε μέ άγίασμα για την άγαπημένη μας άρρωστη. Έβαλα τό κλειδί καί άνοιξα. . . πού νά μήν έσωνα. Φώ-

Κάποιος Μάης βιαστικός θαρρούσες πώς είχε ξεχάση κατά γής τό φορτίο του. Πού καί ή Άννίτσα : Έτρεξα μέ απαράγμο στό πηγάδι, άφού αυτό τόν δρόμο μου έδειχταν τά λούλουδα. Έσκυφα πάνω στό φοβερό στόμα του. Στο βάθος κάτω κάποιο πράγμα

Ένα χέρι βιαστικό, άνυπόμονο, είχε σουρομαδήσει τό άνθισμένο άγιοκλήμα.

ναξα την Άννίτσα για νά της δώσω τόν άγιασμό της. Καμιά απάντησι. Μά παρά-ξενη προαίσθησι μου έσφιξε τη ψυχή. Άννίτσα ! έφώναξα. Καί πάλι σιωπή. Έτρεξα σάν τρέλλη παντού, πάνω, κάτω, 'ς όλες της γωνίες καί 'ς όλα τ' άπόμειρα. Η Άννίτσα μας έλειπε. Ο νοός μου έμοιαζε σάν περιστερί, πού τό σύρει αθέλητα κάποιος άπάντεχος σίφωνας. Κατέβηκα 'ς τόν κήπό μας. Έξαφνα είδα άγιοκλήματα παντού, σάν νά τόν είχαν στρώση μέ όλόλευκα καί μυρωδάτο χαλί. Ένα χέρι βιαστικό, άνυπόμονο, είχε σουρομαδήσει τ' άνθισμένο άγιοκλήμα, πού έσκίαζε την ταπεινή αλή της καί είχε κατεβάση κάτω άγκαλές τ' άνθισμένα καί μυρωμένα του κλωνιά. Καί τό χέρι έκείνο — τό χέρι της Άννίτσας — τά είχε σπείρει αλύπητα 'ς όλο τό δρόμο του. Παντού άγιοκλήματα.

λευκά. Η Άννίτσα. Κ' έπάνω του σωρός άπ' άγιοκλήματα».

Ο φίλος μου στάθηκε για μιá στιγμή περίλυπος. Η φωνή του ήταν πνιγμένη από τά δάκρυα. Καί ρουφώντας τόν καπνό του τσιγάρου του μέ πάθος :

— Καταλαβαίνεις, μ' έρώτησε τώρα, γιατί ξεριζώσαμε τό άγιοκλήμα ;

ΑΝΔΡ. ΚΑΒΑΦΑΚΗΣ

Η ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ

ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, ὑπὸ τὸ φῶς λάμπας, ὁ Κλαύδιος εἰργάζετο, καταγινόμενος εἰς συγγραφὴν μυθιστορήματος.

Τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν ἀπέπνεε θελκτικὴν γαλήνην ἐν τῇ περιποιημένῳ γραφείῳ του.

Ἀφνης ἀκούει κρουσμένην τὴν θύραν καὶ ἀνατινάζεται. Στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ὡρολόγιον.

Ἦτο δεκάτῃ.

— Διάβολε! ποῖος νὰ εἶναι τέτοια ὥρα!

Ἦτο εἰς φίλος του.

— Καλημέρα, ἐν συγγραφῇ δοκιμῶτατε!... Εἰμαι ἀπεσταλμένος ἀπὸ τοὺς φίλους μας. Ἦλθα νὰ σὲ πάρω... Ἐχομεν Χριστουγεννιάτικο τραπέζι... Ἐρχεσαι;

— Ὁχι.

— Χωρατεύεις;

— Ὁχι! Ἐργάζομαι καὶ εὐρίσκομαι εἰς μέρος, τὸ ὅποιον μὲ ἔχει ἀπερροφημένον. Ἐπειτα, στὰν θ' ἀρχίσουν ν' ἀντηχοῦν φαιδρῶς οἱ κώδωνες ὄλων συγχρόνως τῶν ἐκκλησιῶν, μὲ καταλαμβάνει ἀκατανίκητος θλίψις καὶ μοῦ ἔρχεται σχεδὸν νὰ κλαύσω.

— Καλέ, τί λόγια εἶναι αὐτά;... Ποίησις, ποίησις! ἐκεῖ ποῦ θὰ εὕρισκεσαι μαζί μας, θὰ ἀκούσης καθόλου τὴν κωδωνοκρουσίαν;

— Ἄλλ' ἴσια-ἴσια, ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἀκούσω! Εἰπέ εἰς τοὺς φίλους μας, ὅτι τοὺς εὐχαριστῶ πολὺ, ἀλλ' ὅτι...

— ὦρα! ὦρα! εἶναι νὰ σκάνη κανεῖς.

Καὶ ζωνηρῶς χειρονομῶν ὁ φίλος, ἐξήρχετο, ἐνῶ ὁ Κλαύδιος κατελάμβανε πάλιν τὴν πρὸ τοῦ γραφείου θέσιν του.

— Δὲν κλείει ἡ θύρα... θὰ σοῦ τὴν ἀφήσω ἀνοιχτήν, Κλαύδιε, (ἐφώναξεν ἐξωθεν ὁ φίλος του).

— Δὲν πειράζει, ἀφῆσέ την καὶ καλὰ Χριστούγεννα!

Καὶ ὁ Κλαύδιος ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του.

*

Ἐν τούτοις ἀρχίζει ἡ γενικὴ καὶ φαιδρὰ τῶν ἐκκλησιῶν κωδωνοκρουσία.

Ὁ Κλαύδιος ἐγείρεται ἀμέσως καὶ ἀνοίγει τὸ παράθυρόν του. Ὁ καιρὸς δὲν ἦτο ψυχρὸς.

Καὶ ἐκεῖ ἱστάμενος, ἤκουε τοὺς κώδωνας, οἵτινες ἔφερον εἰς αὐτὸν τῶν ἀναμνήσεις, καὶ παρεδόθη εἰς ρεμβασμούς.

Ὁ νοῦς του τὸν ἐπαναφέρει τυχαίως εἰς τὴν πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἐποχὴν ἣτο δεκαετὴς τότε καὶ ἔμενεν ἐν οἰκοτροφείῳ. Εἶχε μείνει πανόρφανος ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν, Χάριν τῶν ἑορτῶν, εἰς τῶν συγγενῶν του τὸν εἶχε πάρει παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του, τῇ πλὴν ῥει χαριτωμένων κορασίων, τῶν ὁποίων τὰ ὦρα πρόσωπα ἤστραπτον ἀπὸ ζωνηρὰν φαιδρότητα.

Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν χριστουγεννιάτικον δειπνόν, τὸν εἶχον δειγγήσει εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Χεῖλη γελαστὰ τῷ εἶχον ἤδη εἶπε, ὅτι εἶναι πιθανόν τὴν νύκτα νὰ τοῦ στείλῃ ὠρα ὁ Θεὸς μὲ κανένα ἄγγελόν του.

Τὰ τόσα νέα καὶ εὐχάριστα πράγματα τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸν ἔκαμναν νὰ βλέπῃ τόσα ζωνηρὰ ὄνειρα, ὥστε κάθε τὸσον ἐξυπνοῦσεν, ἐδράδυνε δὲ νὰ βυθισθῇ αὐθις εἰς ὕπνον.

Μίαν φορὰν ἀπὸ ἐκείνας, κατὰ τὰς ὁποίας ἦτον ἐξυπνος, εἶδεν ἀνοιγομένην ἡσυχά-ἡσυχά τὴν θύραν, ἐνῶ ἐξω ὑπῆρχε φῶς.

Καὶ ἀφνης, στὰ ἄσπρα ντυμένη, μὲ χυμένα ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ χρυσαῖα μαλλιά της, προὐχώρησε θεῖα τις μορφή!

Ἡ μορφή ἐκείνη, γλυκέως μειδιῶσα, διηυθύνθη πρὸς τὴν ἐστίαν.

Αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ἂν ἦτο ἐξυπνος ἢ ἂν ἔκοιματο καὶ ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ ὄνειρα.

Τότε δὲ ἠσθάνθη ἀφνης, ὅτι τὸν ἐφίλησαν ἀπαλὰ εἰς τὸ μέτωπον, συγχρόνως δὲ αὐτὸς κατελήφθη ὑπὸ λυγμῶν καὶ ἔτεινε πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον ἐκείνον τοῦ Θεοῦ τὰς ἀγκάλας, χύνων ἀπειρα δάκρυα, δάκρυα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποθησαυρισθέντα.

Καὶ μαζί μὲ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα ἐξεθύμανε καὶ ἡ ἐπὶ τῇ ὀρφανίᾳ του πικρία.

*

Ὁ Κλαύδιος ἠσθάνθη παλλόμενον ἐπὶ μακρὸν τὸ στήθος του ἴσως, ὡς ἐκ τοῦ ψυχους τῆς νυκτός, ἴσως καὶ ἐκ τῆς συναισθήσεως, ὅτι ἔζη ὁλόμονος.

Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐξηκολούθουν ἐν τούτοις ἤχοῦντες φαιδρῶς.

— Μίαν φορὰν, τέτοιαν ἡμέραν, ἐσκέφθη, ὁ Θεὸς μὲ παρεμύθησεν, ἀποστείλας κορασίδα νὰ ἐπιχύσῃ βάλσαμον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὀρφανοῦ, τὴν διψῶσαν διὰ μητρικὰς θωπείας. Εἶναι ἀδύνατον τάχα νὰ μὲ στείλῃ κατὰ τοιαύτην πάλιν χαρμόσυνον ἡμέραν τὴν γυναῖκα, ἥτις θὰ μοῦ ἐμπνεύσῃ τὸν ἔρωτα καὶ θὰ μὲ ἐνισχύσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς;

Καὶ ἀνετρίχισε καὶ πάλιν. Ἦσθάνθη ψυχός.

Ἐνεθυμήθη, ὅτι ἦτο ἀνοιχτὴ ἡ θύρα του. Ὁχι. Δὲν ἦπατάτο. Κάποιος εἶχεν ὑπερβῇ δι' ἐλαφρῶν βημάτων τὸ κατώφλιον αὐτῆς.

Φωνὴ νεαρωτάτη, εὐηχος, καίτοι μαρτυροῦσα ἀναπνοὴν ὀλίγον κεκοιμημένην, ἠκούσθη λέγουσα, ἐνῶ συγχρόνως ἠνολίγετο ὅλως ἡ θύρα:

— Πατέρα... πολὺ γρήγορα ἀνέβηκες... Μ' ἐξέφυγε τὸ γαλοτσάκι μου... καὶ εἶδα καὶ ἔπαθα ἕως ποῦ νὰ τὸ εὑρῶ.

Καὶ ἅμα ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, ἐφάνη θεῖα μορφή νεανίδος, ἥτις, ἐξαφνωθεῖσα ὀλίγον, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας της,

καὶ ἄφινε νὰ πέσῃ χαμαὶ ἡ μικρὰ ἀνθοδέσμη, τὴν ὁποίαν ἐκράτει, ἐνῶ συγχρόνως ἑσταμάτα ἀποτόμως.

Ἦτο ὦρα! ἔαυθ' ἡ κόρη δεκαοκτὼ ἢ δεκαεννέα ἐτῶν, λευκὰ ἐνδεδυμένη, ἐν τῇ ἀγνῇ δὲ ταραχῇ της ἐφαίνετο ἐτι ὠραιότερα.

Ὁ Κλαύδιος ἀσυνειδήτως εὐρέθη εἰς στάσιν ἀνθρώπου λατρεύοντος τὸ θεῖον.

— ὦ! νὰ μὲ συγχωρήσετε, κύριε... Ὁ πατήρ μου καὶ ἐγὼ ἐγυρίσαμεν ἀπὸ μίαν συναναστροφὴν... Ἀνέβαιναν ἐμπρός... ἐγὼ ἔκαμα λάθος... Κατοικοῦμεν εἰς τὸ παραπάνω πάτωμα.

Ἦδη ἐμειδίον καὶ οἱ δύο.

Ἐφαίνοντο καταμαγευμένοι, ποῦ ἔδλεπεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὡς νὰ μὴ ἦτο πρώτη φορὰ, καθ' ἣν συνηντῶντο, οὐδ' ὑπωπτεύοντο δὲ κἂν ὅτι μαζί μὲ αὐτὸ ἤρχοντο εἰς ἐπικοινωνίαν αἱ ψυχαὶ των.

Ἡ νεανὶς ἠτοιμάσθη νὰ σκύψῃ διὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πεσοῦσαν μικρὰν ἀνθοδέσμη τῆς. Ὁ Κλαύδιος ὁμως, σπεύσας, ἐπρόλαβε νὰ τὴν λάβῃ αὐτὸς εἰς χεῖράς του καὶ, τείνων αὐτήν, πρὶν ὁμως τῆς τὴν δώσῃ:

— Δεσποινίς, εἶπε διὰ τρεμούσης φωνῆς, ἅμα δὲ καὶ μετὰ τινος μελαγχολίας, δὲν θὰ μοῦ μείνῃ λοιπὸν τίποτε, τὸ ὅποιον νὰ μοῦ ἐνθυμίζῃ αὐτὴν τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων;

Τὸν ἐκύτταξεν ἐκείνη πρὸς στιγμὴν ἐν σοδαρᾷ σιγῇ καὶ ἐνῶ ἤχουν αἱ χαροποὶ κωδωνοκρουσίαι, ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ μετώπου της τὰ ἐρυθρὰ χρώματα τῆς ροδοδακτύλου αὐγῆς. Τὴν ἀνθοδέσμη δὲν ἔλαδεν.

Εἶπε δὲ πολὺ βιαστικὰ:

— Θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου νὰ ἔλθῃ αὐριο νὰ σὰς ζητήσῃ συγγνώμην δι' αὐτὸ τὸ λάθος μου.

— Συγγνώμην!... Ὁχι, δεσποινίς. Ἄλλ' ἂν ὁ πατήρ σας δὲν μὲ θεωρήσῃ ὅλως ἀνάξιον προσοχῆς ἀνθρώπου καὶ θελήσῃ ν' ἀκούσῃ μίαν ἄλλην παράκλησιν...

Ἡ συγκίνησις τὸν ἔκαμνε νὰ ψελλίξῃ. Τὰ βλέμματά των συνηντῆθησαν καὶ αὐθις, ἐνῶ αὐτὸς ἠσπάζετο τὴν ἀνθοδέσμη.

Τὸ εἶδε τοῦτο ἡ νεανὶς;

Αὕτη εἶχεν ἐξέλθει καὶ ἀνῆρχετο διὰ νευρικοῦ καὶ τεταραγμένου βήματος εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα.

*

Ἄμα ἐφθασεν ἡ ἀνοιξίς, ὁ Κλαύδιος ἐνυμφεύθη ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τῷ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, διὰ νὰ τῷ ἐμπνεύσῃ ἔρωτα καὶ τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

B. ΜΟΥΡΑΤΗΣ ΚΑΙ Σ^Α

(B. MURATTI & Co)

ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΟΙ

ΟΙΚΟΣ ΙΔΡΥΘΗΣ ΤΩ 1821.

Έδρα εν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. Γαλατά, γινίον 'Αγίου Πέτρου, αρ. 24

Υποκαταστήματα εν:

ΞΑΝΘΗ, ΚΑΒΑΛΑ, ΑΜΙΣΣΟ, ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ καὶ ΣΜΥΡΝΗ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΙΓΑΡΕΤΩΝ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΝΥΜΙΑΝ

B. MURATTI SONS & Co L^{td}

έν ΜΑΓΧΕΣΤΡΙΑ της 'Αγγλίας

Whitworth Street, Oxford Street, N. 54

καὶ έν ΒΕΡΟΛΙΝΩ Γερμανίας

"Victoriahof" Koepenickerstrasse, N. 126

μετ' υποκαταστημάτων εν:

ΛΟΝΔΙΝΩ, ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ, ΒΕΡΟΛΙΝΩ,

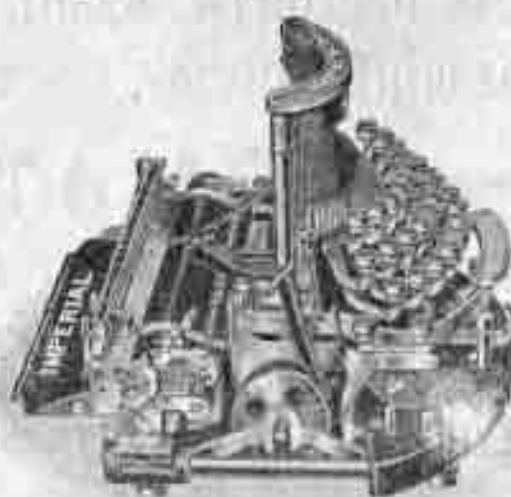
ΒΡΥΞΕΛΛΑΙΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΑ, ΒΟΙΤΕΝΟΣ-ΑΪΤΡΕΣ

Πομπηθευταί της Βασιλικής 'Ελληνικής Αὐλῆς, της Βουλῆς τῶν Λόρδων, του Οὐγγρικοῦ, Γαλλικοῦ, Ἰταλικοῦ καὶ Ἰαπωνικοῦ Μοναπολείου.

Η ΣΤΕΡΕΩΤΕΡΑ

ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗ

ΤΙΜΗΘΕΙΣΑ ΔΙΑ ΧΡΥΣΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ ΤΟΥ 1910
Βραβείου ταχύτητος εις τούς διαγωνισμούς Grenoble.

ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
"IMPERIALE"

Γραφή τελείως δρατή
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ

ΔΙΑ 12 ΛΙΡΑΣ

ΤΟΙΣ ΜΕΤΗΤΟΙΣ

Εις ἀμφοτέρως Α.Τ 18

ΤΑΙΝΙΑ ΔΙΧΡΩΜΟΣ
ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ ΕΞΟΧΟΣ

Δίδει 10 αντίγραφα συγχρόνως

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Ι. ΧΡΥΣΑΦΙΔΗΣ ΚΑΙ Ι. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

22, 23, Μικρὸν Ἐθνικὸν Χάνιον, Γαλατᾶ, 22, 23

Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

Η ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΑ

ΜΟΥΣΙΚΟΙ

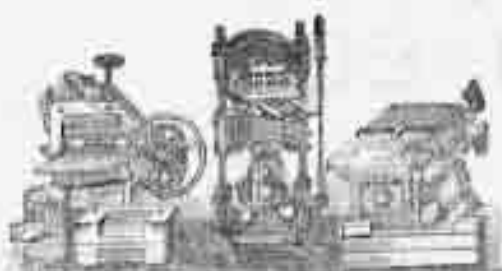
ΤΟΝΟΙ

Silentium.

Introductions.

Scherzo.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΣΤΑΣΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΖΑΔΑΙΝΙΑ

ΕΝ ΦΕΡΙΚΙΟΪ

ὀπισθεν τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρθεναγωγείου.

Τὸ ἄνωγν νεόδμητον αὐτοκινητοστάσιον (garage)
κατιρτισμένον κατὰ τὸ τελειότερον ὑπόδειγμα τῶν ἐν Εὐ-
ρώπῃ τοιοῦτων, συνιστάται ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς ἰδιώτας τοὺς
ἔχοντας αὐτοκίνητα, οἵτινες θὰ εὕρωσιν ἐν αὐτῇ

ἄμεμπτον καὶ λεπτεπίλεπτον περιποίησιν.

Ἰδιαίτερον προσὸν τοῦ Καταστήματος εἶναι ὅτι ἔχει

ΤΕΛΕΙΟΤΑΤΟΝ ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ

διαυθυνόμενον

ὑπὸ εἰδικοῦ ἡλεκτρολόγου μηχανικοῦ.

ΜΟΔΕΛΟΠΟΙΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ἰετλαφᾶτ Γερῆ, Κεραυρατζί καποῦ.

ὁδὸς Γελεντζελέρ, ἀρ. 106.

Κύριοι μηχανουργοί,

Ἐπιθυμοῦμε νὰ ἔχετε μὲν ἀνεπιλήπτου τελειότη-
τος, μὲν ἀμέμπτου συμμετρίας, μὲν παραδειγ-
ματικῆς ἀκριβείας, μὲν λεπτεπίλεπτου τέχνης,
μὲν ἀσυμπαγώνιστου εὐθηνίας; Ἀποταθῆτε εἰς τὸν
κ. Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΝ, πρῶτον ἐσωτερικὸν μὲν μὲν
τῶν ἐν Ζαχαρίᾳ Ἐργοστασίων τοῦ Μοναπολείου τῶν Καπνῶν.

Ἰδιαίτερον προσὸν τοῦ Καταστήματος:

Πᾶσα ἐργασία ἐκτελεῖται μετ' ἀπισταίου ταχύτητος
καὶ παραδίδεται ἀκριβῶς εἰς τὴν συμφωνημένην ὥραν.

ΤΑ ΣΠΑΡΜΑΤΣΕΤΑ

ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΣΘΕ ΕΙΣ ΤΑΣ ΟΙΚΙΑΣ ΣΑΣ

ΕΧΟΥΝ ΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΕΝ ΤΑΥΤΩι·
ΕΑΝ ΔΕΗ ΕΙΣΘΕ ΒΕΒΑΙΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ, ΣΥΓΚΡΙΝΑΤΕ ΤΑ ΜΕ ΤΑ ΕΞΟΧΑ ΣΠΑΡΜΑΤΣΕΤΑ

— **ΣΟΥΛΤΑΝΙΕ** —

ΚΑΙ ΘΑ ΕΥΡΕΤΕ ΤΑΥΤΑ ΑΣΥΓΚΡΙΤΩΣ ΑΝΩΤΕΡΑ ΥΦ' ΟΛΑΣ ΤΑΙ ΕΠΟΨΕΙΣ

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΩ ΦΑΝΕΡΑ, ΩΣΤΕ ΑΡΚΕΙΝΑ ΚΑΨΕΤΕ ΕΝ ΚΗΡΙΟΝ ΔΙΑ ΝΑ ΠΕΙΣΘΗΤΕ ΑΜΕΣΩΣ

ΕΥΡΙΣΚΕΤΕ ΕΙΣ ΘΛΑ ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ

ΜΟΝΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Ν. Σ. ΚΕΒΕΝΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΥΙΟΙ
ΠΟΛΙΣ

Τουτουν-Γιουμρούκ, ἀριθμ. 31.

ΓΑΛΑΤΑ

Μεχμέτ 'Αλή πασά χάν (ὀπισθεν), ἀριθμ. 17.

ΜΟΥΣΙΚΟΙ
ΤΟΝΟΙ

Adagio.

Adagio con sentimento.

Piano.

2

ΟΧΙ ΠΛΕΟΝ

κανδήλες στοὺς κοιτώνάς σας μὲ πετρέλαιον καὶ μὲ λάδι
ποῦ μυρίζει καὶ τόσῃν βλάβῃν προξενοῦν εἰς τὴν
ὕγιάν σας, καθιστάμεναι συχνὰ ἀφορμαὶ πυρκαϊῶν.

“Ὅλα αὐτὰ τὰ παλαιὰ καὶ ἐπιβλαβή, μέσα κατηγγίθη-
σαν, ἀφ’ οὗ εἰσήχθησαν εἰς τὴν ἀγοράν μας

✧ **ΚΑΝΔΗΛΑΙ “COUDA”** ✧

ΥΓΕΙΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ, καὶ ΑΣΦΑΛΕΙΑ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ προσόντα τῶν ΚΑΝΔΗΛΩΝ τούτων.

Ἀπλῇ δοκιμῇ ἀρκεῖ διὰ νὰ τὰς προτιμήσῃτε παντὸς ἄλλου συστήματος.

— **ΔΙΑΝΙΚΟΣ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ** —

ΜΟΝΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ: **Ν. Σ. ΚΕΒΕΝΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΥΙΟΙ**

Τουτουν-Γιουμρούκ, ἀριθμ. 31.

ΠΟΛΙΣ

Μεχμέτ 'Αλή πασά χάν (ὀπισθεν), ἀριθμ. 17,

ΓΑΛΑΤΑ

Χιλή, Χάρτζα, Χιργκισαί, Χαμπούπολις, Χίος
Χοϊμανά, Χορτουμά, Χαλκή, Χοϊρπαισνα, Χανιά
Χαλκηδών, Χουσόπολις

ΤΣΙΤΑΙ

ΤΣΗΙΤΛΙ

Τὸ λαμπρότερον, τὸ ὑγιεινότερον

ἐπιτραπέζιον μεταλλικὸν ΥΔΩΡ

Ὅλοι προτιμᾶτε τὸ Τσίτλι.

Εἶναι τὸ καλλίτερον

ἐπιτραπέζιον

μεταλλικὸν

ΥΔΩΡ

ΥΠΕΡΟΧΟΝ διὰ τὴν πέψιν, ἐνδείκνυται εἰς τὰς ἀσθενείας τοῦ στομάχου, τοῦ ἥπατος καὶ τῶν νεφρῶν.

ΥΠΕΡΤΕΡΕΙ τῶν εὐρωπαϊκῶν, ΔΙΟΤΙ εἶναι πάντοτε νωπὸν, καθότι φθάνει καθ' ἐκάστην ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΡΟΥΣΑΝ

ΔΙΟΤΙ ἔχει τὰ ἀφθονώτερα συστατικά.

ΔΙΟΤΙ ἀριθμεῖ ἀπείρους ἐπιτυχίας.

Μόνοι ἀντιπρόσωποι :

Ν. Σ. ΚΕΒΕΝΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΥΙΟΙ

Τουτοῦν Γιουμουκ, 31,

καὶ Σ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ ΚΑΙ Σ^α, Γαλατᾶ, Χαβιαρόχανον, 15.

ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΑΝ

Εἶναι μεσάνυχτα.

Ὁ χορὸς μέσα εἰς μέγαρον τῆς ὁδοῦ Ρ. τοῦ Πέραν εὐρίσκεται εἰς τὸ ζωηρότερόν του σημεῖον.

Τὸ βάλς μεθύει τοὺς χορευτάς, τὰ ζεύγη τῶν ὁποίων πετοῦν σχεδόν, εἰς τὸ σαλόνι.

Μεταξὺ τῶσων χορευτῶν ἡ δεσποινὶς Μαργαρίτα Ξ. μετὰ τὴν ὀλόκειν φορεσιά της, τὰ χαριτωμένα χεῖλη της καὶ τὰ ὄφρα της μάτια, σωστή καλλονή, καὶ ὁ νέος Α. Μ., ὁχι καὶ πολὺ ἄσχημος, κάμνουν τὴν μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν.

Ἡ δεσποινὶς ἐφορεῖσεν εἰς τὸν λαμόν της ἓνα θαυμάσιον κόσμημα, καὶ μία κομψοτάτη καρφίτσα ἔλαμπεν εἰς τὸ στήθος της κάτω ἀπὸ τὸ ἄπλετον φῶς τῆς αἰδούσης.

*

Εἰς τὸ κυλικεῖον δύο γεροντοπαλλήκαροι πίνουν λιγὴ καὶ σκυθρωποὶ σχολιάζουν τὸν χορὸν καὶ τὰ ἐπεισόδια του.

— Εἶδες τὴν Μαργαρίτα, λέγει ὁ εἷς, αὐτή, ποῦ ἀπέρριψε τόσας προτάσεις, αὐτή, ποῦ δὲν κατεδέχετο νὰ κάμῃ κόρτε μετὰ κανένα καὶ ἀπέκρουε μετὰ ὑπερφία καὶ νεο ποῦ θὰ τῆς ἔκανε γλυκὰ μῦθια, τώρα εἶναι ἐστρελλομένη μ' αὐτὸν τὸν βλάκα τὸν Δημητρώ, ποῦ δὲν ἔχει καμμιὰ χάρι ἐπάνω του.

— Ἄ! ἤθελα νὰ ἐμίνθανα τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τοῦ κατορθώματος τοῦ φίλου μου.

— Θὰ προσπαθῶ νὰ τὴν μάθω.

*

Παρακάτω, ὀπίσω ἀπὸ κάτι θαυμάσια φυτὰ, δύο δεσποινίδες ξεκουράζονται ἐπάνω σ' ἓνα καναπέ καὶ φλυαροῦν:

— Εἶδες καλὴ τύχη!

— Ἀκοῦς ἐκεῖ! αὐτὴ ἡ χαμένη Μαρίκα νὰ πάρῃ, λέει, τὸν καλλίτερο νέο τοῦ Πέραν, τὸν κ. Κωνσταντῖνον Κ.!

— Ἦθελα νὰ ἔξερα τί μάγια τοῦκαμε καὶ τὸν ἐξέλαγισε.

*

Αὐτὰ συνωμίζουν εἰς τὸ σαλόνι τῆς ὁδοῦ Ρ. καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς συνομι-

λοῦντας δὲν ἠμποροῦσε ν' ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτίαν τῶν δύο αὐτῶν διαφορῶν κατακτήσεων, αἱ ὁποῖαι ἔκαμον τόσην αἰσθησὶν εἰς τὴν κοινωνίαν μας.

Ἐν τούτοις ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ἐξηκρίβωσε τὰ πράγματα καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἀναγνώστας του, ὅτι ὁ κ. Δ. Μ. κατέκτησε τὰς συμπαθείας τῆς περικαλλοῦς Μαργαρίτας, καὶ ἡ δεσποινὶς Μαρίκα ἐκέρδισε τὸν Κωνσταντῖνον Κ. χάρις εἰς τὰ δῶρα ποῦ ἔδωσαν, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀγοράσει ἐκ τῶν καταστημάτων τῶν κ. Ρ. Σοφianoῦ καὶ Σ^{ας}, Ὁμῆρ Ἄρπιτ πασᾶ χάν. Ἐκεῖ ὄντως εὐρίσκει τὰ καλλίτερα δῶρα ποῦ μποροῦν νὰ κερδίσουν καρδιὰς καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν μίαν καλὴν τύχην.

Κάποιος

Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΓΓΑΜΟΝ ΒΙΟΝ

Είναι γνωστός εις τὴν ἐνδοξά ὁμογενή κοινότητα ὁ πρωτοπρεσβύτερος τῆς Ἑλλ. Κοινότητος Μιντσεστέρ κ. Κ. Καλλίνικος, ὅλοι δὲ διατηροῦσι γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τοῦ ἀνδρός, ὅστις ποικίλως ἀπὸ τοῦ ἁμβιβότου ἐκλήντε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Πέραν τὸν θεῖον λόγον. Ὁ πατὴρ Καλλίνικος, ἐκτός τῆς εὐνοημελούς αὐτοῦ ἐν Μιντσεστέρ δραστήας, καὶ διὰ τῆς γραφίδος λίαν ἐπιτυχῶς ἀγωνίζεται τὸν ἱερὸν τῆς κοινωνικῆς μετ' ἀποφύσεως ἀγῶνα, ὅλα δὲ τὰ ὄφθη του, τὰ δημοσιευθέντα εἰς τὸ ‘Απ’ Όλα’, ὅλεσ' τιμὰ διὰ τῆς συνεργασίας του, ἐπεβαλόντως ἐξετιμῆθησαν.

§ 1. Αἴσθημα καὶ σκέψις.

Ερχεται καιρός, καθ' ὃν ἡ τέως νεκρά, ἀναυδὸς καὶ ἀποσκελισμένη φύσις, ὡσεὶ νεκραναστάσα, περιβάλλεται τὴν ἐρασμιωτέραν τῆς ἀμφίεσιν, ἐμψυχούται ἀπὸ παντοειδῆ κελαδῆματα καὶ ῥόμβους, χρωματίζεται μυριοχρώμως ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἀκρον, προβάλλει πᾶμπλουτος εἰς βλάστησιν, ὀργᾶ εἰς μεταδοτικότητα τῶν ἀναριθμήτων δώρων, τῶν ἐκρεόντων ἀπὸ τοῦς ἀκενώτους τῆς κόλπους, ἥ τέλος τὴν εὐχυσμωτέραν καὶ ρωμαλεωτέραν τῆς ζοῆς. Καὶ ἔρχεται καιρός, καθ' ὃν ἡ μέχρι τοῦδε ἀφροντὶς καὶ ἀσυμπλήρωτος ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τοῦ βίου τὴν ἀκμὴν ἀφίχθαισα καὶ δι' ὅλων τῶν δυνατῶν ἐφοδιασθαισα δυνάμεων, ἀρχεται ἀνησυχῶς πρὸς τὰ περίεξ προσβλέπουσα καὶ ἀπὸ τὸ κατὰ κλειστόν τῆς ἐγὼ ἐκχυνομένη, μέχρις οὗτου συναντήσῃ ἐν τῇ σωρείᾳ τῶν λογικῶν ὄντων ἐκεῖνο τὸ περιπόθητον ὄν, ἐν τῇ μεθ' οὗ περιπτύξει τῆς θά μεταλαμπαδεύσῃ τὴν ἐν ἑαυτῇ κυμαινομένην καὶ σφαδαζούσαν φλόγα τῆς διεξόδου ζιτουμένης ζωῆς.

Ὀνομάζεται τὸ πρῶτον ἀνοιξίς. Καλεῖται τὸ δεύτερον ἔρως.

Ὁ ἔρως σταθίον ἐξαιρέτως ἔχει τὴν φιλολογίαν. Αὐτὴ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἐκδιηγρεῖται τὰς ὁδύνας του, τὰς γλυκύτητας του, τὰς ἐλπίδας του, τοὺς φόβους του, τὰ νεανικεύματά του, τὰ μαρτύριά του, τὰς πτώσεις του, τοὺς θριάμβους του, τὰς ποικίλας του περιπετείας μετὰ τὰ ποιήματά της, τὰ δράματά της, τὰς κωμωδίας της καὶ τὰ μυθιστορήματά της. Ἀλλ' ἐν τῇ ἡθικῇ εὐρίσκει θέσιν λίαν στενὴν καθ'

ὅτι ἐνταῦθα αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν οὐδὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐκτός ἐὰν συσχετισμένος μετὰ τὸν γάμον. Ὁ ἔρως δηλαδὴ διὰ τὸν ἡθικολόγον ἀνίσταται ἢ πίπτει, ἀποκτᾶ ἀξίαν ἢ ἀπαξίαν, ἐφ' ὅσον μετὰ τῆς οἰκογενείας συνδέεται ἢ ἐξ αὐτῆς χωρίζεται. Πυρσεύει τὴν νεαρὰν καρδίαν τοῦ νέου καὶ τῆς νέας ἐπὶ σκοπῶν νὰ τοὺς συνάψῃ ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην ὡς γυναῖκα καὶ ἄνδρα; Ἀνάπτει τὴν λαμπάδα του διὰ νὰ τοὺς νυμφαγωγῇ διὰ μέσου ἀνθοσπάρτων ὁδῶν πρὸς τὸν ὑμέναιον; Κενώνει τὴν γλυκύπικρον φαρέτραν του, ἵνα διὰ παιγνίων καταπείσῃ τὴν δυστροποῦσαν φύσιν, ὅπως θεμελιώσῃ οἶκον καὶ τεκνογονήσῃ καὶ ἀγαθὴν καθήκοντα ἁλῶς δυσθέστακτα ἀπέναντι τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Θεοῦ; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἔρως ἀξιῶν τὴν πλήρη ἐκτίμησίν μας οὐδὲ πρέπει νὰ παραλείψωμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὅτι τοιοῦτον γλυκὺν θυρωρὸν εἴηκε παρὰ τὰ τραχεὰ πρόθυρα τῆς συζύγας. Ἀλλ' ἀποσπᾶται ὁ ἔρως ἀπὸ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, καὶ παίζει μόνον διὰ νὰ παίξῃ, καὶ αὐτοκαλεῖται ἐλεύθερος, καὶ ὡς χρυσάλις ἀπὸ ἀνθους εἰς ἀνθος ἱπτάμενος ἐπιζητεῖ μόνον τὴν αἰσθητικὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων, ροφῶν μὲν τὴν ἡδονήν, ἀποδυσπετών δὲ πρὸς τὰ ἀπὸ τῆς ἡδονῆς ἀπορρέοντα κοινωνικὰ βάρη; Ὁ τοιοῦτος ἔρως εἶνε κατὰπτυστος καὶ ἀνῆθικος καὶ δὲν πρέπει νὰ εὐ-

ρίσκη ἔλεος παρὰ τοῖς ὑπηρετοῦσιν εἰς συνείδησιν καὶ ἀρχάς.

Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ὁ ἔρως τυγχάνει ὁ ἐροφάντης τοῦ γάμου καὶ ἡ κεντρομόλος ἢ ἐλκρούσα τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν πρὸς τὸ κέντρον τῆς. Πλὴν ἐκ τούτου δὲν ἐπιταί ὅτι πρέπει νὰ διευθύνῃ τὰς τύχας μας μόνος αὐτός. Παραπλεῖρως τοῦ ὁσὸν νὰ συμβαδίζῃ καὶ ἡ σκέψις. Οὐχὶ ἄνευ λόγου ὁ ἔρως παρεστάθῃ πολλάκις εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς δεδεμένους διότι ὁλόμονος ἀφειμένος, χάνει τὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων, μεγαλοποιεῖ τὰ μικρά, θαυμάζει ὡς Ναρκίσεως τοῦς Σατύρους, ἀμύλουσιν πρὸς ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον καὶ ἀπορροφᾶται μεθυσμένος ἀπὸ μόνον τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του. Ποία εἶνε ὡς αὐτὸ ὠραία; Ποία ἐνέχει ὡς αὐτὸ τὴν τελειότητα; Διότι τὰ ὄντα τοῦ ἐρώοντος βλέπουν πάντοτε διαφορετικὰ, καθὼς καὶ ἡ δημώδης Μοῦσα ψυχολογικώτατα ἔφαλε:

*Τὴν ἀγατὴ. Μὴν ἐπὶ ὁδῷ μετὰ τὰ δικά σου μάτια.
Μὴ τὰ δικά μου νὰ τὴν ὁρᾷ καὶ θὰ γινῇ κομμάτια.*

Ἀλλ' ἀκριβῶς διότι ἄλλα εἶνε τὰ ὄντα τοῦ ὑπὸ τὴν παθολογικὴν τοῦ ἐρώτος ἐξαφιν διατελοῦντος καὶ ἄλλα τὰ τῆς ὁλῆς ἄλλης ἀνθρωπότητος, ἀκριβῶς διότι τὸ πάθος διαστρέφει τὰς ὁφείας τῶν πραγμάτων, χρειὰ νὰ τοῦ βοηθῇ ποδηγέτης ὁ νοῦς. Δικαίνομεν συνήθως τοὺς γά-

μους εἰς τοὺς ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἐρωτος· ἀλλ' εἰς ἐμὲ φαίνεται ὅτι διὰ νὰ ἔχωμέν τι τέλειον, ἔπρεπε καὶ τὰ δύο μαζί εἰς πᾶν συνεικόσιον νὰ συνοπάρχουν. Ὁ ἐξ ὑπολογισμοῦ γάμος εἶνε πολὺ ψυχρὸς· ἐλαττήριόν του εἶνε πάντοτε ἢ τὸ συμφέρον, ἢ κανὲν ἐχρήρην ὄφελος τοῦ λείπει δὲ ἡ ἀμμοκονία ἢ συγκολλητὸς τὰς καρδίας, δηλαδὴ ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ζέσις, ἡ γλυκεῖα ἐκείνη ἐκστάσις, εἰς ἣν εὐρίθη ὁ Ἀδάμ, ὅταν ὁ Δημιουργὸς τοῦ ἐπλάττειν ἀπὸ τὴν πλευρὰν του, ἀπὸ τὴν

Ὁ ἐν Τήνῳ ἱερὸς ἱναδὸς τῆς Εὐαγγελιστρίας.

καρδίαν του, ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του, ἀπὸ ὅ,τι εἶχεν ἐσώτατον, τὴν γυναῖκα. Ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐξ ἔρωτος γάμος εἶνε ὑπὲρ τὸ θεὸν ζεῦτος καὶ καίει ἐντεῦθεν δὲ χρειάζεται κάποιον ἄλλο στοιχείον, διὰ νὰ τὸν φασήσῃ ὀλίγον καὶ τὸν καταστήσῃ χλιαρώτερον.

Δὲν λέγω βέβαια ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ εὐχέλῃσιν συνοικέσια, τὰ ὅποια, καίτοι συναφθέντα αὐτοστιγμῇ μέσα εἰς ἓνα στρέβιλον τοῦ βιωτικοῦ χερσὶ, καὶ ἔν πρώτῃν φορᾷν ἐδραπεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἐν τούτοις, δὲν γνωρίζω καὶ ἐγὼ πῶς, ἀπέβησαν εὐτυχέστατα. Ἀλλ' αὐτὰ εἶνε ἐπικίνδυνα παιγνίδια, μὲ τὰ ὅποια ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ πιάσῃ. Πολὺ ἀσφαλέστερον εἶνε, πρὶν ἢ ρίψῃ τὸν περὶ τὸν ὄλῳ κύβον, νὰ σκεφθῇ, καὶ νὰ σκεφθῇ μάλιστα πολὺ. Καὶ πῶς ὅχι;

παράθυρόν σου αὐτοστιγμῇ καὶ ν' ἀπαλλαγῇς. Ἀλλ' ἂν ἡ γυνή, τὴν ὁποῖαν ἐνυμφεύθῃς μὲ ὄλην τὴν ἐρμήν τοῦ πάθους σου, ἀποβῇ ὁ κακὸς σου δαίμων, ἢ ἂν ὁ ἀνὴρ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶδες σαρκονόμενα ὅλα τὰ χρυσὰ ὄνειρα τῆς ἀθώας κίρρασις σου ἡλικίας, σὲ διαψεύσῃ μὲ ἓνα μέθυσον, πρόστυχον καὶ ἐλεεινὸν βίον, δὲν ἔμπορῇς μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν νὰ τὸν τινάξῃς ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἀγάπῃ λοιπὸν. Ἐρως. Πάθος. Κοχλασμός. Ἐξαρσις. Ναί. Ἀλλὰ καὶ σκέψις καὶ κρίσις καὶ προσοχὴ συνάμα.

§ 2. Φευκτέα συνοικέσια.

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ὑποδείξωμεν λεπτομερῶς τοὺς κανόνους ἐκείνους, δι' ὧν θὰ ὑπεβοηθεῖτο ὁ νοῦς ἐν τῇ τοιαύτῃ ἢ τοιαύτῃ ἐκλογῇ, διότι ἡ εἰς τὸν γάμον εἰσοδος εἶνε ζήτημα τοσοῦτον πολυδαίδαλον, καὶ οὕτω μετὰ τοῦ λοιποῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος περιπεπλεγμένον, ὥστε θὰ ἐπελαμβάνετο τῶν ἀδυνάτων ὁ ἡθικολόγος ἐκεῖνος, ὅστις ἀντὶ νὰ παραπέμψῃ κυρίως καὶ ἐξόχως εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν τῆς κοινωνίας ἡθικοποίησιν, τῆς βελτιουμένης θὰ ἐβελτιούτο καὶ ἡ τύχη τῶν συνοικεσίων, κατήρχετο εἰς συμβουλὰς ὠφελίμους ἰσως διὰ τοῦτον, ἀνωφελεῖς δὲ

δι' ἐκείνων, καὶ δυνατὰς μὲν διὰ ταύτην τὴν περίστασιν, ἀδυνάτους δὲ καὶ ἀναπληρώτους διὰ τὴν ἄλλην. Συστάσεις ὁμῶς τινὰς καὶ ἀπαγορεύσεις γενικωτάτου χαρακτῆρος δυνάμεθα ἰσως ἐνταῦθα νὰ παραθέσωμεν, ὡς τὸ πνεῦμα δύναται νὰ χειραγωγῇ καὶ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους.

Ἀπὸ τῶν ἀπαγορεύσεων δ' ἐν πρώτοις ἀρχόμενοι, δακτυλοδεικτούμεν τοὺς ἀπηγορευμένους ἐκείνους κίγκλους, ἐντὸς τῶν ὁποίων πᾶς, φαιδόμενος τοῦ μέλλοντός του, δὲν πρέπει νὰ εἰσέλθῃ, ὅπως ζητήσῃ τὸν ἐκλεκτὸν ἢ τὴν ἐκλεκτὴν αὐτοῦ καὶ λέγομεν: μὴ συζυχθῇς μετὰ συγγενούς, μὴ συνάψῃς μικτὸν γάμον, μὴ τελήσῃς τερατώδεις συνοικέσιον.

Ἡ πρώτη ἀπαγόρευσις μας εἶνε: Μὴ συζυχθῇς μετὰ συγγενούς. Ἡ αἰμομιξία εἶνε τι ἀπαίσιον, πρὸ τῆς ὁποίας φρικτὴ ἢ ἀνθρωπίνῃ φύσις. Ἡ σχέσις τέκνου καὶ γονέων, ἀδελφοῦ καὶ ἀδελφῆς, θείου καὶ ἀνεψιῆς καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι σχέσις ἱερὰ, ἀπαιτοῦσα σεβασμὸν ὁλοσχερῶς ἀρρύπτωτον, ἄλλως ὁ οἶκος, ἐν ᾧ τὰ πρό-

σωπα ταῦτα συναυλίζονται, θὰ μεταβάλλετο εἰς κοπρῶνα. Ὁ θεὸς ἐθήκεν ὁροθέσια, τὰ ὅποια κανεὶς δὲν ἔμπορῃ νὰ ὑπερέλῃ ἀτιμωρητῇ. «*Ἐνεκεν τούτου κατὰ λείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ*», εἶπεν ἡ Βίβλος τῆς ἀληθείας. Ἡ σαρκικὴ σύναψις προϋποθέτει τὴν ἀπὸ τῶν οἰκειστάτων σαρκικῶν ἀπομάκρυνσιν. Διὰ νὰ πλασθῇ εἰς νέος οἶκος, ἀνάγκη νὰ ἐξαλειφθῇ ὁ παλαιός. Καθὼς οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου ἀναχωροῦσι μὲν ἀπὸ τοῦ πρέμνου, πλὴν εἰς τὸ πρέμνον δὲν ἐπανέρχονται, ἀλλὰ καθίστανται καὶ οὗτοι ὀρμητήρια νέων διακλαδώσεων, αὐτὰ καὶ ταῦτα δὲν ἔμπορῃ νὰ στραφοῦν εἰς τὰ ὀπίσω, οὕτω καὶ οἱ ἀπὸ μιᾶς οἰκογενείας γεννηθέντες θὰ τεκνογονήσων μὲν, ὅχι ὁμῶς καὶ ἐν τῇ ἐξ οὗ ἐξεπορεύθησαν οἴκῳ. Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τίνας συνθήκας ἐβασίλευον κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνεισιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς, καίτοι τὰ φαντάζομαι εὐχερεστέρας καὶ τρόπον τινὰ ζωϊκωτέρας ὥς ἐκ τῆς οὐπὼ λαδούσης χώραν πολυσχιδοῦς διακλαδώσεως τοῦ μόλις φωτισθέντος δένδρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τοῦτο ὁμῶς εἶμαι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσω: ὅτι ἀπὸ τῶν πρώτων σελίδων τῆς ὁπωσοῦν καθαρογραμμένης ἱστορίας, ἡ ἀνθρωπότης ἀποτροπιάζεται τὰς μετὰ στενῶν συγγενῶν ἐνώσεις. Οὕτω λ. χ. ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος τιμωρεῖ διὰ θανάτου τὸν «ἀποκαλύπτιντα τὴν ἀσχημοσύνην» οἰκείου. Οἱ Ῥωμαῖοι ὑποβάλλουν τοὺς αἰμομίκτας εἰς αἰφυρίαν. Τὸ παράδειγμα τοῦ Οἰδίποδος, τοῦ κατ' ἀρχὰς ὀλλείου ἐκείνου «τυράννου», ὄντινα ὁμῶς καταδιώκει ἀκολούθως ἡ Νέμεσις, διότι συνεζεύχθη τὴν μητέρα του καὶ ὅστις μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρυγμένους ἀπελαύνεται μακρὰν τῶν ἀνακτόρων του καὶ μακρὰν τοῦ λαοῦ του, ἵνα μὴ ἴδῃ αὖριον τὴν ἀλληλοφαγίαν τῶν τέκνων του, διότι καὶ μέχρις αὐτῶν ἐτι θὰ καταφθάσουν αἱ συνέπειαι τοῦ φρικώδους ἀνοσιαυργήματός του, μέχρις ὅτου πρόρρξος ἢ μερμασμένη γενεὰ του ἐκσπασθῇ, τὸ παράδειγμα τοῦτο μαρτυρεῖ ὅπόσον ἀθέμιτος ἢ αἰμομιξία ἐλογίζετο καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις, ὧν ὁ ἀναρευννητικὸς νοῦς εἶχεν ἐμβαθύνει εἰς τὰ κοινωνικὰ προβλήματα πλέον παντὸς ἄλλου. Διότι εἶνε ἀνάγκη νὰ διασταυρωθῇ τὸ αἷμα, ν' ἀναμιχθῇ μετ' ἄλλου μακρυνότερου, διὰ νὰ ἀποβῇ ὑγιεινότερον ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας γάμοι μεταξὺ συγγενῶν, τὸ αὐτὸ αἷμα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς δοχείου εἰς τὸ ἄλλο μεταστραγγίζοντες,

Ὁ ποταμὸς Εὐφράτης.

Σκέπτεται, ὅταν πρόκηται ν' ἀγοράσῃ ἓνα ἵππον. Σκέπτεται, ὅταν πρόκηται ν' ἀποκτήσῃ ἐν αὐτοκίνητον, ἐν ὠρολόγιον, ἐν ζεύγος χειροκτίων, μίαν ὁμρέλλαν καὶ δὲν θὰ θέσῃ τὸν νοῦν του εἰς κίνησιν, ὅταν πρόκηται νὰ νυμφευθῇ; Εἶνε λοιπὸν ὁ γάμος πράξις ἀναξία λόγου καὶ ἡ συζυγία εὐτελεστέρα καὶ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὠρολογίου καὶ τῶν χειροκτίων καὶ τῆς ὁμρέλλας ἀκόμη, διὰ νὰ ριφθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν τύχην; Ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ, ὅτι ὁ γάμος εἶνε πᾶν ὅ,τι ἡ ζωὴ παρουσιάζει σεβασμώτερον καὶ κρισιμώτερον. Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν ἑγγαμὸν βίον ἐρχεται νὰ πλάσῃ ὁλόκληρον τὸ μέλλον του: τὸν Παράδεισόν του ἢ τὴν Κόλασίν του, τὸν λιμένα του ἢ τὸ ναυάγιόν του, τὸ προσκεφάλαιόν του ἢ τὴν ἀγχόνην του καὶ νὰ θελήσῃ μὲ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο ἐξ αὐτῶν ἐφ' ὅρου ζωῆς, ἀφοῦ ὁ γάμος εἶνε ἡ δυσδιαλυτώτερα τῶν ἐνώσεων. Ἡ γόρρα εἶναι ὠρολόγιον, τὸ ὁποῖον δὲν σοι ἀρέσκειν ἔμπορῇς νὰ τὸ τινάξῃς ἔξω ἀπὸ τὸ

ὃ μόνον παραίτιαι μόλυσιν καθίστανται, ἀλλὰ καὶ ἐτέρων θεινῶν οὐκ ἐλέγων. Καὶ πρὸς τοῦτο ἄς μαρτυρήσουν ὁ Esquiroi, ὁ Sprunzhain, ὁ Ellis καὶ ἄλλοι μύσαι τῆς φιλανθρώπου ἐπιστήμης, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐποίων ἢ αἰμομιξία εἶνε ἰπαίτιος οὐκ ἐλάχιστον διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ἐκ γενετῆς τυφλῶν, βλακῶν, κωφολῶν καὶ λοιπῶν ἐκτρομακτικῶν ὄντων, ὡς αἱ δὲ εὐρίσκει πρὸ αὐτῆς τὴν ἀδιέξοδον τῆς στερήσεως, δι' ἧς ἢ λακπατονημένη φύσις πλήττει τοὺς παραβαστάς της.

Ἡ δευτέρα ἀπαγόρευσις μας εἶνε: ἀπόφυγε τὸν μικτὸν γάμον. Μικτὸν γάμον καλοῦμεν τὸν μεταξὺ Ἑλλήνων Ὁρθόδοξου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀλλογενοῦς ἢ ἀλλοδόξου ἀφ' ἑτέρου. Γάμος τοιοῦτος δὲν ἵκται νὰ εἶνε εὐάριστος, ἀποτελεῖ προφανῆ δυσγαμίαν. Διότι ἂν ἡ ἐνωσις τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου εἶνε τι ἀνώτερον τῆς κτηνώδους ἐνώσεως, τότε δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ ἔξω, ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ τὴν ἐνδόμυχον σύμπυξιν τῶν ψυχῶν. Τώρα εἶνε γνωστὸν, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ὁρθόδοξου Ἑλλήνου εἶναι διαφόρως διατεθειμένη καὶ φέρει ἄλλοιον περιεχόμενον παρὰ ἢ ψυχὴ τοῦ Κατολίκου ἢ τοῦ Προτεστάντου, ἢ τοῦ Ἀγγλοῦ ἢ τοῦ Ἰσπανοῦ. Ὁ εἰς ἑμαῖθεν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων νὰ τέρπηται μὲ ταύτην τὴν σειρὰν τῶν ἰδεῶν, ὁ ἄλλος μὲ τὴν ἄλλην. Ὅτι ἡλεκτρίζει τὸν πρῶτον εἶνε ἢ Ἑλληνικὴ τοῦ γλώσσα, τὴν ὅποιαν ἐδιδάχθη εἰς τὰ γόνατα τῆς μητρὸς του, καὶ τὰ κόκκινα αὐγὰ τοῦ Πάσχα, καὶ αἱ μελαγχολικαὶ Βυζαντιναὶ τοῦ εἰκόνες καὶ ὁ ρασφόρος κληρὸς του, καὶ τὸ μυστικὸν τοῦ εἰκονοστάσιον καὶ αἱ ἀλάλητοι ἐθνικαὶ τοῦ ἐλπίδες καὶ τὸ αἰμοσταγὲς ἱστορικὸν τοῦ παρελθόν. Καὶ ὅτι ἡλεκτρίζει τὸν δεύτερον εἶνε ἢ ἱερὰ καρδίᾳ τῆς Μαδόνας του, ἂν εἶναι Κατόλικος, ἢ τέσσαρες γυμνοὶ τοῖχοι τοῦ εὐκτηρίου του, ἂν εἶνε Προτεστάντης, ἢ ὁ «Τζὼν Μποῦλ», ἂν εἶνε Ἀγγλος, ἢ ὁ «toreador», ἂν εἶνε Ἰσπανός. Πλὴν πῶς πράγματα τοσοῦτον ἀσυνάρμοστα θὰ συμβιβασθῶσι; Πῶς δὲ ψυχαὶ ἀπᾶς προσανατολισθεῖσαι πρὸς ἰδιαίτερα ἰδεώδη καὶ παγεῖσαι ἐν τῷ τοιοῦτῳ προσανατολισμῷ, θὰ κατορθωθῇ νὰ μεταλλάξουν θέσιν καὶ στραφῶσι πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν; Πῶς δὲ θὰ συναρμονισθῶν πίστει, ὡς ἑκάτερα θεωρεῖ ψευδὲς τὸ ὑπὸ τῆς ἐτέρας δογματιζόμενον; Καὶ πῶς ὁ βόρρειος χαρακτήρ θὰ προπλάσῃ πρὸς τὸν τῆς εὐκράτου ζώνης ἢ οἷτος πρὸς τὸν διακεκαυμένον τοῦ Ἰσημαρινοῦ; Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἐνότης, δεόν νὰ συνέλ-

θουν πνευματικὰ στοιχεῖα, κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοία. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐτίθησαν ὅλα τὰ ἀντιμαχόμενα στοιχεῖα, διὰ νὰ παραχθῶσι τραγέλαφοι καὶ ἱπποκάμποι. Ἀλλὰ καὶ δεδομένου ὅτι τὰ δύο ταῦτα ἀντιθέτων ἀρχῶν ὄντα ὅπως-ὅπως συνεκολλήθησαν καὶ κατέρωθωσαν νὰ ἐξοικονομοῦν τὰς περιστάσεις τοῦ βίου, πλὴν καὶ πάλιν ὅποιοι τινες ἱπποταῖς θὰ εἶνε τὰ γεννήματα τῆς τοιαύτης μιζοδόξου ἐνώσεως; Καὶ ἐὰν δὲ μὲ ἐν χροῖμα κατορθωθῇ νὰ περιλαβῶμαι, τοῦτο ποῖον ἄλλο θὰ εἶνε, εἰμὶ ἐπεὶ πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐθνισμόν μας πολέμιον, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ μέγα ὄφάριον τρώγει τὸ μικρόν; Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῆς πολιᾶς καὶ παλαιμάχου πίστεώς μας, ἐν ὀνόματι τοῦ εὐκλεοῦς καὶ πολυπαθοῦς γένους, ὅπερ μᾶς ἔδωκε τὴν ὑπαρξιν καὶ ζῆται νὰ πολλαπλασιασθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος ἡμῶν, ἐν ὀνόματι τῶν ἱερωτάτων, ἄς ἀποφεύγωμεν τοὺς μικτοὺς γάμους, οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ὁδὸν πρὸς τὸν ἐξαφανισμόν μας.

Ζῶ εἰς ξένην χώραν ὡς ἱερεὺς ἀπὸ ὀκταετίας καὶ εἰμαι εἰς θέσιν νὰ γινώσκω πολλὰ συζυγικά καὶ ἡμετέρων, ἑλαινῶς συμπενηγμένων εἰς τὰς Χαρυῶδες τῶν μετ' ἐντοπίων γυναικῶν γάμων*.

Ἀποφεύγων δ' ὁ εἰς γάμον προαλειφόμενος τὴν αἰμομιξίαν καὶ τὴν μιζογαμίαν, ἄς ἀποφύγῃ κατὰ τρίτον λόγον καὶ τὰ τερατώδη συνοικέσια. Τίνα δὲ ταῦτα; Τὰ συνοικέσια εἶναι, ὅπου εἴτε ἡ διαφορὰ τῆς γνώσεως, εἴτε ἡ διαφορὰ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, εἴτε ἡ διαφορὰ τῆς ἡλικίας εἶνε τόσο δυσυπέροβλητος καὶ μεγάλῃ, ὥστε οὐδεμίαν εὐτυχίαν νὰ ἐπαγγέλληται μία τοιαύτη γαμικὴ ἐνωσις. Ἐξ ἀμαθῆς λ. χ. εἶνε ὅπως ἀφύικον νὰ συζευχθῇ μὲ μίαν λογιωτάτην κυρίαν διότι πῶς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ συνεννοηθῶν; Καὶ πάλιν: εἰς πρίγκηψ δὲν ἵκται νὰ συζευχθῇ μίαν χωρικήν ἢ βοσκοπούλαν. Βεβαίως εἰς τὰ παραμύθια γίνεται λόγος περὶ τῶν τοιούτων ἀλλ' ὅτι λέγεται εἰς τὰ παραμύθια δὲν κέκταιται καὶ πρακτικὴν σημασίαν διὰ τὸν παρόντα σιδηροῦν αἰῶνα, ἀπὸ τὸν ὅποιον ὁλοτελῶς ἐξέλιπον ἢ ποίησις. Καὶ ἐὰν εἶνε ἀσήμερον ἢ ἀμάθεια νὰ συνδέσται μὲ τὴν πολυμάθειαν, καὶ ἡ πενία μὲ τὸν ὑπερεκχειλίζοντα πλοῦτον, πολὺ περισσότερον ἀσήμερον καὶ ἀφύικον καὶ τοῦτ' αὐτὸ τερατώδες εἶναι νὰ

νομφευσθῇ εἰς γάρων ἐξδομηκοντούτης καὶ ποδαλγῆς καὶ πολλῆς παραπληξίας καὶ κορυφῆς ἀνάπλευς μὲ μίαν τρυφερότατην κόρην δέκα ὀκτὼ ἀνοίξεων, μαστὴν ζωῆς, σφρίγγους καὶ περιπαθείας. Τοιαῦτα ἐκτρομακτικὰ συνοικέσια, ὅπου ἡ παρθενικὴ νεότης ἀπάγεται ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγῇ εἰς τὸν Μολὼχ τῶν γερμανικῶν παραληρησίων, ἀνάγκη νὰ προκαλοῦν τὴν δημοσίαν βδελυγμίαν διότι εἶνε ὅτι φρικώδες.

§ 3. Ἡ τριπλὴ προῖξ τοῦ γάμου.

Καὶ τώρα, ἀφοῦ ὑπαδείξαμεν εἰς γενικὰς γραμμάς τὸ τί δεόν νὰ ἀποφύγῃ ὁ εἰς γάμον προτομαζόμενος, ἄς μεταβῶμεν εἰς τὴν θετικωτέραν ὁδὸν τοῦ ζητήματός μας καὶ ἄς διαγράψωμεν μὲ τρόπον γενικὸν καὶ πάλιν τὰ τριπλὰ εἰκὶνα ἐφόδια, δι' ὧν ἐφοδιασμένος θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐγγαμίον ζωὴν.

Τίνα δὲ ταῦτα; Ἡ κατὰ τὸ δυνατόν συμφωνία τῶν συζευγνυμένων. Ἡ σωματικὴ ἀρτιότης τῶν. Καὶ χρηματικὸν τι κεφάλαιον, δι' ὃ θὰ ἐθάρραυνον τὰς ἐπειγούσας ὀλικὰς ἀνάγκας.

Τὸ πρῶτον ἐφόδιον ἐξάγεται ἐκ τοῦ προηγουμένου μου κεφαλαίου. Ἐὰν εἶνε φευκτὸς πᾶς σύνδεσμος, ὅστις θὰ ἐθετε πλησίον ἀλλήλων τὰ ἀνόμοια, ἐὰν εἰς ἀνέκτων εἰς πολὺ χαμηλὴν τάξιν δὲν ἀρμόζῃ νὰ νομφευσθῇ μίαν μεγάλην ἀριστοκράτιδα καὶ εἰς ἀξέστος καὶ ἀναλφάβητος μίαν ἀπόφοιτον τῆς Σορδωννῆς καὶ εἰς ὁμοθυμῆς μίαν ἁλλοθνή καὶ εἰς γέριν μίαν κοραϊίδα, τότε ἐξέτασον καὶ σὺ τὸ ποῖον τῆς ἡλικίας σου, τοῦ ἔθνους σου, τῆς θρησκείας σου, τῆς μαθήσεώς σου, τῆς κοινωνικῆς καταστάσεώς σου καὶ ἐκλεξὸν ἐκαίνην, ἥτις σοῦ εἶνε ὑφ' ὅλας ταύτας τὰς ἐπόψεις πλησιαιτέρα. «Τὴν κατὰ σαιὸν ἔλα» εἶνε μία παροιμία πολὺ παλαιά, τὴν ὅποιαν ἐξέφρασαν ὁ Πιτακὸς καὶ ἥτις θὰ ἔχῃ αἰώνίαν τὴν ἐφάρμοσιν. Ἡ ἴω ὑπέφερε πολλὰ βάσανα, διότι πτωχὴ αὐτὴ θνητὴ συνεζεύχθη τὸν Δία, τὸν βασιλεῖα τῶν θεῶν καὶ θεαγῶν τοῦ Ὀλύμπου. Ἀλλὰ σὺ μὴ τῇ ὁμοίᾳ. Φέρε ὡς πρώτην προῖκα εἰς τὸν γάμον σου τὴν συμφωνίαν, ὅσον ἐπιτρέπαι ἢ πολυποικίλος ἀνθρωπίνῃ φύσις καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ φύλου καὶ τὰ ἐκ τῆς διαφορᾶς ταύτης ἀπορρέοντα καθήκοντα. Μὴ ζητήσης σύντροφον ὅπως ἀντιθέτον πρὸς σέ. Ζήτησον ἐν alter ego, εἰς τὸ ὅποιον σὺ θὰ καθρεπτίζεσαι καὶ τὸ ὅποιον εἰς σέ θὰ καθρεπτίζεται. Ζήτησον μίαν ψυχὴν, εἰς τὴν ὅποιαν θ' ἀντιλαλήῃ ἢ φωνή σου καὶ θὰ ἐπαναστρέφῃ πιστὴ

* Προκαταμένον περὶ μικτῶν γάμων, ἀναμνησκόμενος τὴν ἐν τῷ Ἀσάτι (10', 10") εἰκονισμένην ἀπαιγμένην: «... Τὸν ἀπαλειψά σου σὺ κατεπαρεῖς διόφορον» καὶ ἡμῶν ἐκ δύο ὁμοιομετῶν κηρύλλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σταντῆν.

πρὸς σέ, ὅπως ἐξεπορεύθη ἀπὸ τὸ στόμα σου. Ζήτησον ἓνα ἄνθρωπον τῶν αὐτῶν ἰδεῶν, τῶν αὐτῶν συγκινήσεων, τοῦ αὐτοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, μίαν ἀληθινὴν Εὐαν, πλάσθεις ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου καὶ ὅχι κανενὸς ἄλλου πλευρὰν καὶ διὰ τοῦτο οὖσαν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁσῶν σου καὶ σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς σου. «**Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα**».

Μετὰ τὴν προίκα τῆς συμφωνίας ἔχεις ἄλλην προίκα νὰ φέρῃς. Τὴν σωματικὴν ἀρτιότητα τόσο τὴν ἰδικήν σου ὅσον καὶ τὴν τῆς συντρόφου. Διότι οἶα ἡ ρίζα, τοιοῦτοι καὶ οἱ κλάδοι. Ὁ οἶκος εἶνε οἰκοδομὴ μεγάλη, ἢ ὁποῖα τότε μόνον δύ-

τοσοῦτον συνδεομένης πρὸς τὴν σωματικὴν ἀρτιότητα καὶ τοσοῦτον ἐλκυούσης τὰς καρδίας, πρὸ πάντων μὲν τῶν νέων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ αὐτῶν τῶν γερόντων, ὡς ὁ τὰς φρένας καὶ τὴν πείραν πολὺς Ὅμηρος περὶ τῶν ἐπὶ τῶν Σκαιῶν πυλῶν καθημένων δημογερόντων ἀπεφαίνεται, ὅταν τοὺς πτρίστανε νὰ ἐκσιπῶσιν εἰς θαυμαστικὰ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς μακρόθεν προβαλλούσης ὥραιας Ἑλένης καὶ νὰ λέγουν :

αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇσι ἐξ' ὧσα εὖκεν!

Ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑπεισέλθωμεν εἰς θέμα ἄλλο. Ἀρκοῦμεθα μόνον νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς, ὡς εἶνε ἡ θρησκεία τοῦ ἀγαθοῦ, οὕτω εἶναι καὶ ἡ θρησκεία τοῦ καλοῦ, ὅτι ὑπὸ τὴν πνοήν του ἡ τέχνη ἀνεξωγονήθη, ὅτι ρυπαρία καὶ Εὐαγγέλιον εἶνε δύο πράγματα ἀντίθετα, ὅτι ἡ καταφρόνησις καὶ ὁ ἐκμηδενισμὸς τῆς σαρκὸς ἀνήκουν ὅχι εἰς τὴν ἰδικήν μας πίστιν, ἀλλ' εἰς τοὺς ἐπιζητοῦντας τὸ «**Νιρβάνα**» βραχμάνας, ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν «**ὁ ὥραιος κάλλει πα-**

ρὰ τοὺς νιόους τῶν ἀνθρώπων», ὅτι τὸ σῶμα, κατὰ τὰς ἀγίας Γραφάς, δέον νὰ θεραπεύηται ὡς ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπιζήτησις καλλονῆς ἐν τῷ ἀγαπημένῳ ἢ τῇ ἀγαπημένῃ οὐ μόνον ἀντιχριστιανικὴ δὲν εἶνε, ἀλλὰ καὶ πολλαχῶς εὐρίσκει στήριγμα εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπερ συνιστᾷ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀκεραιότητα. Μόνον τοῦτο πρέπει νὰ σημειωθῇ: ἔτι ἡ ἐπιζητούμενη αὕτη καλλονὴ ἀνάγκη νὰ εἶνε φυσικὴ καὶ ὅχι ἐπίπλαστος, ἀπορρέουσα ἀπὸ σῶμα ὑγιὲς καὶ κανονικῶς ἔχον, οὐχὶ δὲ διὰ βαφῶν καὶ ψιμυθίων προσποιητῶν ἐστολισμένον καὶ τὸ σπουδαιότερον: ἀντικατοπτρίζουσα ψυχὴν ὥραιαν, ἣτις θὰ τῷ δανείσῃ ποῖαν τινα ἀθανασία ἀπέναντι τῶν καταφθανουσῶν τοῦ γήρατος ρυτίδων.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν καὶ ἀρτιότητα, ἀπαιτεῖται μία τρίτη προίκα καὶ αὕτη εἶνε χρηματικόν τι ἀποταμίευμα, περισσότερον διὰ τούτους, ὀλιγώτερον δι' ἐκαίνους, ὅπερ θὰ καταστήσῃ τὰ πρῶτά μας τοῦλάχιστον ἔτη οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητα καὶ θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ χωρήσωμεν παραιτέρω. Εἶνε καλὸν τὸ χρήμα; Εἶναι κακὸν τὸ χρήμα; Καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο. Τὸ χρήμα εἶνε ὁμολογουμένως κακόν, ὅταν αὐτὸ καὶ μόνον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς τὰ

συναικίσια ἐπὶ περιφρονήσῃ καὶ σφαγιασμῷ τῶν ἄλλων πραγμάτων οὐσιωδῶς στερῶν. Εἶνε κακόν τὸ χρήμα, ὅταν ὁ νέος προσφέρεται εἰς πλειστηριασμὸν καὶ ζητῇ πῶς νὰ τραφῇ μὲ τὴν προίκα τῆς γυναικὸς του, αὐτὸς εἰσερχόμενος εἰς τὸν ἐγγαμὸν βίον μὲ χεῖρας ἀνίπτους. Εἶνε κακόν τὸ χρήμα, ὅταν ἐν αὐτῷ, καὶ μόνον ἐν αὐτῷ, ἐπιζητεῖται ἡ εὐτυχία. Ἀλλ' εἶνε ἀρά γε τοῦτο ἀληθές; Ἀς μαρτυρήσουν τόσα δάκρυα, τὰ ὁποῖα χύνονται εἰς μετὰξίνα μανθῆλια ὀπισθεν τῶν ἀραχνούφων παραπετασμάτων τῶν καλυπτόντων ἀπὸ τοὺς βεδῆλους ὀφθαλμοὺς τὰ ἀριστοκρατικὰ δώματα. Ὁ Θεὸς τῶν Φιλανδῶν Βαίναμοῦν—γράφει ἡ Καλεδάλα, τὸ Φιλανδικὸν ἔπος—ἐπεθύμησε νύμφην πολύφερνον· καὶ ὁ Θεὸς Ἰλμαρίνεν ἐσφυρηλάτησε χάριν αὐτοῦ γυναῖκα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἐπὶ τῇ ὄψει αὐτῆς ὁ Βαίναμοῦν ὑπερεχάρη. Ἀλλ' ὅταν τὴν ἐπλησίασε καὶ τὴν ἐνήγγυκαλίσθη καὶ τὴν εὐρήκε πάγου ψυχρότεραν, χωρὶς αἷμα, χωρὶς λαλιάν, χωρὶς στοργήν, ἀπεγοητεύθη οἰκτρῶς. Ματαίως ὁ δύσμοιρος ἤρchiεν εἰς μηλωτὰς ἐπὶ μηλωτῶν νὰ ἐγκορδουλίζεται. Πᾶσα προσέγγισις τῆς τὸν ἐπλήρου φρικιάσεως καὶ ρίγους. Ὅπόσον διδακτικὸς μῦθος διὰ τοὺς μὴ βλέποντας πέραν τοῦ στίλβοντος μετάλλου! Ἀλλ' ἂν ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως τὸ χρήμα εἶνε κακόν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἶνε καλόν ὅταν μέτριον, ἐν συνουσίᾳ μετὰ τῶν πνευματικῶν δώρων καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἐκάστου βαθμίδα, προσφέρῃ ἀνείν τινα, προλαμβάνῃ τὰς ἐκ τῆς πενίας μεμφιμοιρίας, ἐπουλόνη τὰς ἀναποφεύκτους οἰκογενειακάς ἀνάγκας, καὶ παρέχῃ βάσιν, ἐφ' ἣς σχετικὴ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ἀξιοπρέπεια θὰ καλλιεργηθῇ, συνεπικουρουσῶν τῆς λιτότητος καὶ οἰκονομίας, τῶν δύο τούτων κατ' ἐξοχὴν Ἑλληνικῶν ἀρετῶν. Μὴ νυμφεύου οὔτε **χάριν** τοῦ χρήματος, οὔτε **ἄνευ** τοῦ χρήματος. Ἰδίᾳ δὲ μὴ περιμένεις μόνον ἀπὸ τῆς χρηματικῆς προίκα τῆς γυναικὸς σου, ἀλλὰ πρόσφερε καὶ σύ, ἵνα ἔχῃς παρρησίαν καὶ μὴ καταπίπτῃς ἠθικῶς ἐπὶ τῇ σκέψει, ὅτι ὑπὸ τῆς γυναικὸς σου τρέφεται.

Mantchester.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ

προκαταβέβητος.

Ὁ ποταμὸς Τίγρις.

ναται ν' ἀντιστῇ εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς συμφορὰς τῆς αὔριου, ὅταν ἐπὶ ὑγιῶν γονέων ὡς ἐπὶ στερρῶν ἀκρογωνιαίων θεμελιούται. Ἀλλ' ὅσοι εἰσερχονται εἰς τὸν γάμον καχεκτικοὶ καὶ παραλελυμένοι ἢ ἐκλέγουσιν συντρόφους τοιοῦτους, δὲν θ' ἀργήσουν νὰ θλιθεῖν, ἀναλογιζόμενοι ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὸ πέλαγος μὲ κατὰσκαθρὸν καὶ ὑπορρέον τὸ σκαφίδιον. Τὴν ἀληθειαν ταύτην ἐπεθύμουν νὰ λάβουν ὑπὸ σημείωσιν ἐκαῖνοι πρὸ πάντων οἱ νέοι, ὅσοι μεταποιεῖν εἰς ράκη τὴν ζωὴν διὰ τῶν ἀσωτειῶν τῶν καὶ δὲν ὀρρωδοῦσιν εἰτα νὰ προσφέρωσιν εἰς γάμον τὴν τρέμουσαν χεῖρά των, ἵνα μετοχτεύσουν καὶ εἰς ἄλλα ἄθωα πλάσματα ζωὴν χειροτέραν τοῦ θανάτου. Κατὰ τῶν τοιούτων κακοχύμων παραφυάδων καὶ ἀσθενικῶν βλασταρίων δέον ν' ἀνταπεξέλθῃ ἡ τελευταίως ἀναφανείσα νέα ἐπιστήμη τῆς **Εὐγενικῆς**, ἡ διὰ τῆς ἀποκοπῆς παντὸς ἀχρήστου στοιχείου καὶ τῆς ἐπιμελοῦς καλλιεργείας παντὸς χρηστοῦ, ἐπιζητούσα νὰ ἐξευγενίσῃ τὸ γενεαλογικὸν τῆς ἀνθρωπότητος δένδρον, καθὼς ὁ ἐπιδῆξιος κηπουρὸς διὰ τῆς κλαδεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ καταλλήλου ἐνοφθαλμισμού ἀφ' ἑτέρου προάγει τὰ φυτὰ τοῦ κήπου του.

Ἐνταῦθα βέβαια ἔπρεπε νὰ προσθέσω καὶ μικρά τινα περὶ τῆς καλλονῆς, τῆς

I.

Μωάμεθ Β' ὁ Πορθητὴς εἶχε τρεῖς υἱούς, τὸν Βαγιαζήτ, τὸν Μουσταφᾶ καὶ τὸν Τζέμ.

Τὸν Μουσταφᾶ, ἐξόχως διακριθέντα εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν καὶ εὐνοούμενον ὑπὸ τῶν Γενιτσίρων, ἐκράτει πλησίον του ἐν Κωνσταντινουπόλει, φοβούμενος τὴν ὀρμητικὴν του φιλοδοξίαν. Πιθανώτατα ὁ φόβος οὗτος συνετέλεσε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν μεγίστην τῶν ποινῶν εἰς τὸν υἱόν του, ἀπαγαγόντα, ἐν πλήρει ἡμέρᾳ, ἐκ τοῦ λουτροῦ τὴν ὥραιότεραν σέξυγον τοῦ βεζύρου Ἀχιμέτ πασᾶ. Ὅταν ὁ βεζύρης, ἐπανελθὼν ἐκ νυκτεφόρου στρατείας, εἰσαίκε τὴν δεινότητάν ἱβριν, ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Πορθητοῦ, ζητῶν δικαιοσύνην. Ἀρνηθὲντος τοῦ Μουσταφᾶ νὰ παραδώσῃ τὴν ἀπαχθῆσαν, ὁ πατὴρ μετὰ τινα ἐνδοιασμοὶν διέταξε νὰ φονευθῇ ὁ αὐθάδης καὶ ἀπειθὴς υἱὸς του καὶ νὰ ἐπιδειχθῇ ἡ ἀποκατεῖσα κεφαλὴ του εἰς τὸν λαόν.

Ἐξ ἑτῆ μετὰ τὴν οὐλογενεακὴν αὐτὴν τραγῳδίαν ἀπέθανεν ὁ Μωάμεθ τὸ 1481, πεντηκοντούτης περίπου. Οἱ δύο υἱοὶ του εὐρίσκοντο μακρὰν τῆς πρωτεύουσας, ὁ Βαγιαζήτ ἐν Ἀρμενίᾳ, ὁ Τζέμ ἐν Μαγνησίᾳ, διοικητὴς τῆς Καραμανίας. Οἱ Γενίτσαροι, μαθόντες τὸν θάνατον τοῦ Σουλτάνου καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ βεζύρου Μεχμέτ Νισανή, εὐνοοῦντος τὸν Τζέμ καὶ ἐπιθυμοῦντος νὰ εἰδοποιηθῇ αὐτὸς ταχύτερον, ἐστασίασαν, ἐτάχθησαν ὑπὲρ τοῦ Βαγιαζήτ ὡς πρεσβυτέρου, ἑδραμον ἐκ τοῦ ἐγγύς στρατοπέδου εἰς Κωνσταντινουπόλιν καὶ ἐφόνευσαν τὸν βεζύρην καὶ ἄλλους μεγιστάνας, λεηλατοῦντες καὶ δροῦντες τὴν ἀγορὰν καὶ τὰς συνοικίας.

Μετὰ 12 ἡμέρας ἐφθάσεν ὁ Βαγιαζήτ καὶ ἀνιερροεῦθη Σουλτάνος, ὑπαχρεωθεὶς ὑπὸ τῶν Γενιτσαρῶν εἰς ἡμνηστείαν διὰ τοὺς φόνους καὶ τὴν λεηλασίαν, καὶ εἰς διανομὴν χρημάτων. Ἐπάλουν ἤδη τὸν θρόνον ὡς Πραιτωριανοὶ οἱ Γενίτσαροι, ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ἀπαιτοῦν εἰς τὸ μέλλον γενναϊότερον τίμημα.

Ὁ Τζέμ ἔνεκα τῆς αὐλήφρεως καὶ ἐξαφάνισεως τοῦ πρὸς αὐτὸν σταλέντος ταχυδρομοῦ,

Μεταξὺ τῶν συνεργατῶν, διὰ τοὺς ὁποίους σφηνύεται τὸ «Ἀλφ' Ὀλα», καταλέγεται καὶ ὁ γνωστότατος ἐνταῦθα δικηγόρος κ. Γ. Ἀποστολίδης, ὅστις πολλὰς ἐτίμησε τὴν ἑπιθεώρησιν μίας διατῆς συνεργασίας του. Ὁ κ. Γ. Ἀποστολίδης, βαθύς μελετητὴς τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων καὶ ἀκάματος ἐρευνητὴς, κατέχει μετὰ τῶν λογίων μίας διαπρεπῆ θέσιν, διακριθεὶς ὡς κριτικὸς διὰ τὰ νεώτερα φιλολογικὰ ἔργα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
δικηγόρος

ἠγγόει τὰ συμβαίνοντα. Ὅταν δὲ ἔμαθε τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Βαγιαζήτ Β', ἐσκέφθη ὅτι πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς του ὄφειλεν ἢ νὰ κατακτήσῃ τὸν θρόνον, ἢ νὰ πείσῃ τὸν ἀδελφόν του περὶ διανομῆς τοῦ κράτους μεταξὺ τῶν δύο.

Δύσκολον ἦτο ν' ἀναπτυχθῇ φίλτρον μεταξὺ ἀδελφῶν ἐτεροθαλῶν μὴ συμβιούντων, ἀνατρεφόμενον χωριστά, ἀπομακρυνόμενον ἐνωρίς ἐκ τῆς πρωτεύουσας, χῶριν ἀσφαλεστέρας βασιλείας τοῦ πατρὸς, περιστοιχιζόμενων ἐν

τῇ ἐπαρχιακῇ αὐλῇ των ὑπὸ σμήνους κολάκων, ἐκατέρας αὐλῆς ἐχθρικῶς διατεθειμένης ἐκ συμφέροντος προφανοῦς κατὰ τῆς ἄλλης, καὶ πολλὰς ἀνυπομονούσης, διὰν ὁ βασιλεύων ἦτο μακρόβιος.

Ὁ Τζέμ λοιπὸν κατ' ἀνάγκην διεξεδίδει τὸν θρόνον. Ἦτο μόλις 21 ἐτῶν, ὥραϊος, ὑψηλός, δεινὸς τὴν ὀπλάσκειαν καὶ παλαιστής δεινότερος, μελιγχολικὸς παρὰ τὴν νεαράν του ἡλικίαν, ποιητὴς εὐφάντιστος, γλυκὺς καὶ τρυφερός. Ὡμίλει τὴν Ἰταλίαν, διδάχθεις αὐτὴν παρ' Ἑνετοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τὴν Ἑλληνιστὴν, διότι ἡ μήτηρ του ἦτο Ἑλληνίς, δούλη ἐκ τινος νήσου τοῦ Ἰγυίου.

Ἀγαπώμενος διὰ τὴν προσήθειαν καὶ τὸ φιλοδίκαιον, εὐχερῶς συνήθροισεν στρατὸν ἐν Καραμανίᾳ, ἀνεκρύνθη Σουλτάνος καὶ ἐσπευσεν νὰ καταλάβῃ τὴν Προῦσαν, πρώτην καθέδραν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Ἐνίκησε τοὺς Γενιτσαροὺς τοῦ Βαγιαζήτ παρὰ τὰ τείχη τῆς Προῦσης καὶ ἐκεῖ ἐπὶ 18 ἡμέρας ἐβασίλευσε, κάψας καὶ νομίσματα, περιζήτητα σήμερον διὰ τοὺς νομισματολόγους.

Τὴν ἐν Προῦσῃ διατρίβουσαν θεῖαν τοῦ Πορθητοῦ Σελιζοῦ χατοῖν ἀπέστειλεν εἰς Κωνσταντινουπόλιν διὰ νὰ μεριτεύσῃ παρὰ τῷ Βαγιαζήτ. Ἐκεῖνος ἀπήτησεν: «Οἱ βασιλεῖς δὲν ἔχουν συγγενεῖς καὶ τὸ κράτος εἶνε μνηστή, ἥτις δὲν δύναται ν' ἀνίστη εἰς δύο συζύγους». Ἠκολούθησαν δύο μάχαι, μία παρὰ τὴν Νίκαιαν, ἑτέρα παρὰ τὴν Γενή-σεχίρ, κατ' ἣν κατετροπώθη ὁ στρατὸς τοῦ Τζέμ. Φεύγων αὐτὸς μὲ ὀλίγους ἱππεῖς, φθάνει εἰς Ἰκόνιον, καὶ παραλαβὸν τὴν μητέρα, τὸ χαρμέμιον καὶ τοὺς θησανρούς του, σώζεται διὰ τῆς Συρίας εἰς Κάϊρον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ σουλτάνου τῶν Μαμελούκων, Συρίας καὶ Αἰγύπτου, ἐχθροῦ τοῦ Βαγιαζήτ.

Ἐν Κάϊρῳ διέμεινε δύο ἔτη (1482—3), παρηγορίαν εὐρίσκων εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὴν θρησκείαν, ἥτις εἶναι ἡ ποίησις τῆς ψυχῆς. Μετέβη ὡς ταπεινὸς προσκυνητὴς εἰς Μέκκαν καὶ Μεδίναν, ἀποκρύπτων τὴν ιδιότητά του ὡς γόνου τῆς δυναστείας τοῦ Ὀσμάν.

Καταρράκτης Νιαγάρα.

Είναι ο πρώτος και τελευταίος άχρηστίσιμος χατζής της δυναστείας.

Η δευτέρα απόπειρα έκστρατείας, ήν διωργίνωσεν έκ Χαλεπίου, συνεργούς έχων τόν Κιαζίμ βέην, γόνον του μέγα Ισχύοντος έν Καραμανία οίκου των Καραμάνογλου, καί τόν Μαχμούντ βέην, τοπάρχην Άγκύρας, μετά τινος νίκας απέτυχε πάλιν. Ο Κιαζίμ βέης ήδύνατο ν' άποσυρθής εις τά άπρόσιτα κρησφύγετα του Ταύρου. Άλλ' ό Τζέμ, όστις ήγήθη την πρότασιν του άδελφου του ν' άποσυρθής εις Τερουσαλίμ, άγέκουνεν εις τούς Μιμισλόνους καί νά λαμβάνη έτήσιον επίδομα 200 χιλιάδων δουκάτων, εύρεθείς εις σπινθήν λωρίδα παραλίας, μεταξύ Άτταλείας καί Μάρσης, έκινδύνεν νά ζωγραφηθής υπό των Ιππέων του Βαγιαζίτ. Διό, συνεννοηθείς μετά του μοναχικού καί στρατιωτικού τάγματος των Ιπποτών της άπέναντι Ρόδου, έπασχεθέντων ένόρκως την ασφάλειαν της ζωής καί έλευθερίας του, ήναγκάσθη μετά 30 συντρόφων του νά διαπεραιωθής εις Ρόδον. Αφίνων τόν μουσουλμανικόν έδαφος καί μεταβαίνων εις χριστιανικόν κράτος, έγγραψε προς τόν Βαγιαζίτ: «Μάρτυς μου ό Θεός καί ό προφήτης, ότι με άναγκάζεις νά καταφύγω εις τούς Χριστιανούς. Με έστέρησες των δικαιωμάτων μου επί του κράτους, με

καταδιώκεις από τόπον εις τόπον καί με άναγκάζεις νά ζητήσω άσυλον από τούς Ιππότες της Ρόδου, άσπόνδους έχθρούς του οίκου μας. Άν ό πατήρ μας προέβλεπεν αυτό, θα σέ έπνιγε με τās χείρας του. Έλπίζω ό Θεός νά τιμωρήσῃ την σκληρότητά σου καί νά ζήσω διά νά ιδώ την τιμωρίαν σου».

II.

Η γενομένη υποδοχή προς τόν Τζέμ άποβιβαζόμενον εις τόν λιμένα της Ρόδου, ήτο έκτάκτως λαμπρά. Οι Ιππότες με τās άπαστραπτούσας πανοπλίας των, έχοντες επί κεφαλής τόν άρχηγόν των d'Aubusson, καί οι πανταχόθεν της νήσου τρέξαντες κάτοικοι έπλημμύρουν την παραλίαν, τά ένώματα, τούς ήλιακούς καί τά στενά παράθυρα των οικιών καί άνακτόρων, διά ν' απολαύσουν τόν ιστορικώς μοναδικόν τουτό θέαμα. Ο υιός του Πορθητού Μωάμεθ ήρχετο ζητών προστασίαν, διά ν' άνακτήσῃ τῇ βοήθειά των Χριστιανών τόν θρόνον του πατρός του.

Η χαρά όλων ήτο τόση, όσῃν ήσθιάνθησαν πρό τεσσάρων έτών (1479), όταν ό ναύαρχος του Πορθητού, ό έξωμότης Παλαιολόγος πασάς, έξάδελφος του τελευταίου Βυζαντινού Αυτοκράτορος, με όλον τόν ισχυρόν στόλον καί τόν πολυάριθμον στρατόν του, υποστάς

μεγάλας ζημίας έκ της ήρωϊκής άμύνης των Ιπποτών, άπεχώρει ήττημένος. Η έκ της άποτυχίας ταύτης όργή του Μωάμεθ έφείσθη τότε της ζωής του, όχι όμως καί των άξιωματιών του τόν διέταξε ν' αποβιβασθής εις Καλλιπόλιν καί νά ιδιωτεύῃ εκεί.

Τό ώραιότερον ανάκτορον τόν της Γαλλίας (οί Ιππότες είχαν έν Ρόδω οικήματα κατά έθνότητα) έδόθη εις τόν Τζέμ καί την ακολουθίαν του. Οι Ιππότες ήμιλλώντο τίς περισσότερον νά περιποιηθής, νά τιμή καί νά έκδηλώνη σεβασμόν εις τόν πρόσφυγα Όσμανίδην. Οι δέ Ρόδιοι εις τās συχνάς πανηγύρεις καί τούς άγώνας έθαύμαζον την ρώμην, την χάριν καί την εύγλωττίαν του.

Η συναφθείσα μετά των Ιπποτών μυστική συνθήκη, φέρουσα την υπογραφήν του Τζέμ, σώζεται, ως λέγουν, εις τά αρχεία της Μάλτας. Δι' αυτής ό Τζέμ άμα ένθρονιζόμενος υπέχρεούτο νά έχῃ έλευθέρους όλους τούς λιμένας της Τουρκίας εις τά πλοία των Ιπποτών, ν' άπελευθερώνη έτησίως 300 Χριστιανούς δούλους άνευ λύτρων καί νά πληρώσῃ 150 χιλ. δουκάτων δι' άποζημίωσιν της φιλοξενίας.

Συγχρόνως όμως ό d'Aubusson δολίως καί προς αίσχος του Ιπποτισμού κρύφα συνεννοείτο μετά του Βαγιαζίτ, διά νά πορισθής άνόσια ώφελήματα ύπέρ του τάγματός του καί εις βάρος της έλευθερίας του πρόσφυγος. Καί αι μέν προκαταρκτικά διαπραγματεύσεις έγινοντα μετά δύο Έλλήνων, όργάνων του Βαγιαζίτ. Άλλ' οι Ιστορικοί του τάγματος των Ιπποτών, προς συγκάλυψιν του αίσχους, γράφουν ότι οι Έλληνες ούτοι έδιώχθησαν, διότι ήλθον με σχολόν νά δηλητηριάσουν τόν Τζέμ.

Έν τούτοις, άμέσως κατόπιν μετέβησαν εις Κωνσταντινούπολιν τρεις Ιππότες, έντεταλμένοι νά φέρωσιν εις πέρας τās όριστικές

Εις τό ξενοδοχείον.

— Θα ήθελα γι. την κόρην μου μίαν κάμαραν άρκετά έκτεθειμένην...

— Ω! έννοώ τί σάς χρειάζεται. Τό 23 δωμάτιον θα σάς κάμῃ κάλλιστον· είναι δίπλα στο δωμάτιον ενός Ρώσου πρίγκηπος.

διαπραγματεύσεις, ἃς ἐκ μέρους τῶν Τούρκων διεξέγενεν ὁ Παλαιολόγος πασᾶς, μόνος δυνάμενος νὰ εὕρῃ κατάλληλον μορφήν καὶ προσήματα εὐπρεπῆ, διὰ νὰ μὴ φαίνεται ἡ ἐκ μέρους τῶν εὐγενῶν ἱπποτῶν παραβίασις τοῦ θεμελιώδους ὅρου τοῦ τάγματος, ὅστις ἦτο ὁ **αἰώνιος πόλεμος** κατὰ τοῦ Ἰσλάμ, καὶ ἡ παραβίασις τοῦ λόγου τῆς τιμῆς των περὶ ἐλευθερίας τοῦ πρόσφυγος. Πρὸς τοῦτο διηρέθη ἡ συνθήκη εἰς φανεράν, δι’ ἧς συνεφωνεῖτο αἰωνία **ἀνακωχή** ἀντεκατεστάθη οὕτω ἡ **εἰρήνη**. λέξεις σκανδαλίζουσαι τὰς συνειδήσεις τῶν ἱπποτῶν, ὀρκισθέντων νὰ μὴ συνάπτωσι ποτὲ εἰρήνην μετὰ τῶν Μουσουλμάνων, καὶ εἰς **μυστικὴν**, δι’ ἧς ὑπεχρεοῦντο οἱ ἱππῶται νὰ κομποῦν αἰχμάλωτον τὸν Τζέμ μέχρι τοῦ θανάτου, λαμβάνοντες ἐπίδομα ἐτήσιον 45 χιλ. δουνατέων, δηλαδὴ τίμημα τῆς πωληθείσης ἐλευθερίας τοῦ ἀτυχοῦς ἡγεμονίδου καὶ μίσθωμα αὐτῶν ὡς δεσμοφυλάκων.

Διὰ τῆς πράξεως αὐτῆς τὸ τέως ἐνδοξον θρησκευτικοπολεμικὸν τάγμα μοναχῶν καὶ ἱπποτῶν ἀτίμασε καὶ θρησκείαν καὶ ἡρωϊσμόν. Διὰ νὰ ἐμμένῃ δὲ πιστὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνηθέντων, ἐλάμβανε παρὰ τοῦ Βαγιαζήτ καὶ ἑκακτα δῶρα, τὰ πολυτιμότερα τῆς ἐποχῆς, δηλαδὴ **λείψανα ἀγίων**. Οὕτω, μία χεὶρ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐν τὸς θήκης ἐκ ξύλου κυπαρίσσου, ἐκ τῶν κειμηλίων τῆς Ἀγίας Σοφίας, μετανεχθεῖσα εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ παρθητοῦ, παρεδόθη διὰ τοῦ Χουσεῖν βέη εἰς τοὺς ἱππῶτας καὶ ἐτέθη παρ’ αὐτῶν εὐλαβῶς ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης τοῦ ἐν Ρόδῳ φερωνύμου καθηδρικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Τὸ λείψανον ἐχορησίμωσεν ὡς πρόσθετον τίμημα τῆς προδοσίας των. Πραγματικότερον δὲ ἦτο βέβαια ἀντὶ τοιούτου ἀνηθίζου προσηρισμοῦ νὰ ἔμεινε τὸ λείψανον ἐντὸς τοῦ σεραῖου καὶ νὰ μὴ ἐταξείδευε ποτὲ εἰς τὴν Ρόδον.

Ὁ Τζέμ ἤθελε μετὰ τῆς συνοδείας του νὰ μεταβῇ διὰ Βενετίας εἰς Οὐγγαρίαν, ὅπως τῇ βοηθείᾳ τῶν δυνάμεων ταύτων καὶ ἄλλων ἐπεκουριῶν ἀνέλθῃ εἰς τὸν θρόνον, προσβαλλὼν καιρίως τὸν ἀδελφόν του ἐκ βαρβαρῶν καὶ δυσμῶν. Φανομενικῶς πρόθυμος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας ταύτης οἱ ἱππῶται τὸν ἐπεβίβασαν εἰς ἰδιῶν τοιν πλοῖον, τὸ ὁποῖον μετὰ σκόπιμον περιπλάνησεν δύο τριῶν μηνῶν, προσωποποιήθη εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1483.

Ἐπὶ ποικίλαις προφάσεσιν, ὅτι ἔπρεπε ν’ ἀναμείνουν τὴν ἀδειαν τοῦ βασιλέως τῆς

Πρὸς τὸ ἄπειρον.

χώρας διὰ ν’ ἀναχωρήσουν, ὅτι ἔπρεπε νὰ στείλουν εἰδικὴν ποσείαν, ὅτι μὴ ἐπιστροφούσης τῆς πρώτης ἔπρεπε, νὰ σταλῇ ἄλλη ποσεία, ὅτι πρέπει ν’ ἀρθῶσι διάφορα πορευτιθέμενα κολήματα, παρήχοντο μήνες καὶ ἤρχισαν νὰ παρέργωνται ἔτη. Ἐν τῷ μεταξὺ ὠδήγουν τὸν Τζέμ εἰς διαφόρους πύργους ἢ μετόχια τοῦ τάγματος τῶν ἱπποτῶν ἐν Προβηγκίᾳ, πρὸς τῆς Γρενόβλης καὶ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Γαλλίας.

Ὁ Τζέμ ταχέως ἐνόησεν ὅτι δὲν ἦτο πλέον πελάτης, ὡς ἠθέλουντο οἱ ἱππῶται νὰ διαδίδουν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ νὰ καθιστῶν πιστευτόν, ἀλλὰ σιωπῶς αἰχμάλωτος· ἡ διαμονὴ του ἐν Γαλλίᾳ εἰς διαφόρους πύργους πικράθη ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1484 μέχρι τέλους τοῦ 1490. Ὡς ἐδάρεστον ποιητὴν τῆς ἀνιάρως ἐν αἰχμαλωσίᾳ ζωῆς καὶ τῆς ἀναγκαστικῆς ἀρχίας του, εἶχεν ὁ Τζέμ τὴν ποιήσιν καὶ τὸν ἔρωτά του μετὰ τῆς φιλιππίνης, ὁραίας κόρης πυργοδεσπότη, ἐξ ἧς ἀπέκτησεν υἱόν. Πιθανώτατα τὸ αἷμα τοῦ Παρθητοῦ θὰ τρέχῃ εἰς τὰς φλέβας συγγρόνου Γάλλου, καταγομένου ἐκ τοῦ καρποῦ ἐκείνου τοῦ ἔρωτος.

Ὡς δείγμα τῆς ψυχικῆς του διαθέσεως, παραθέτομεν δύο στροφὰς ἐξ ἐνὸς ποιήματος, ὡς μεταφράσθη ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Τουρκίας ὑπὸ Λημартίνου, ἔνθα ἡ ἰδέα τοῦ πεπρωμένου φέρει τὴν ἐγκαρτίστησιν τῆς στωικῆς φιλοσοφίας, ὁ δὲ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὰ φιλόδοξα σχέδιά του.

«Λάβε τὸ ποτήριόν σου, ὦ Τζέμ, καὶ γέμισέ το μὲ τὸ ποτὶν, ποῦ δίδει τὰ ὄνειρα, ἂν καὶ εἰμεθα ἐδῶ εἰς γῆν ἐξορίας, εἰς τὴν γῆν τῶν

Φράγκων. Ἡ τύχη θ’ ἀποφασίσῃ δι’ ἐμέ. Πρὸς τί ν’ ἀντιπαλίσῃ κανεὶς ἢ νὰ χύνῃ δάκρυα; Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ ν’ ἀποφύγῃ τὸ πεπρωμένον.

«Προσκυνήτης τῆς **Κααβᾶ** διήλθα τὴν ἀμμόδην ἐρημιον, κατήρσεν τὰς κοιλάδας καὶ τὰ ἄντρα τῆς Καραμανίας. Ὀλίγα ὁμῶς βήματα ἐνδὸς πιστοῦ εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον, πέραν τοῦ τάφου τοῦ προφήτου, ἀέζων περὶσσότερον, παρὰ ὅλη ἡ ἔκκλισις τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους».

Τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Καρόλου Η’ ἀπονηθέντος τὴν εἰς αὐτὸν παραδοσιν τοῦ Τζέμ καὶ συμβουλεύσαντος τοὺς ἱππῶτας νὰ τὸν παραδώσιν ἐλευθέρῳ εἰς τὸν Πάπαν, ὡς μόνον δυνάμενον νὰ συγκεντρώσῃ τὰ χριστιανικά κράτη κατὰ τοῦ Βαγιαζήτ καὶ ἀποκτήσῃ μεγάλα προνόμια καὶ παντοειδῆ πλεονεκτήματα ὑπὲρ τῆς χριστιανοσύνης διὰ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Τζέμ, ὁ διαβόητος ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῶν ἱπποτῶν δὲν προσέβη εἰς τὴν παρῆδοσιν, εἰμὴ ἀφοῦ νέα ὠφελήματα κατώρθωσε νὰ προσπορισθῇ ἀπὸ τὸν Πάπαν ὑπὲρ τοῦ τάγματος, ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς ἀπώλειας τοῦ ἐτησίου ἐπιδόματος τοῦ Βαγιαζήτ, καὶ ἓνα τιμητικὸν τίτλον ὑπὲρ ἐαυτοῦ, τὸν ἐρυθρὸν πῖλον τοῦ Καρδινάλιου.

Τὸ 1490 μὲ συνοδείαν εὐγενῶν τῆς αὐλῆς τοῦ Καρόλου ἐφθασεν ὁ Τζέμ εἰς Civita Vecchia, ὁπόθεν ὁ υἱὸς τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου τοῦ Η’, ὀνόματι Cilio, τὸν ὠδήγησε μὲ πολλὰς τιμὰς εἰς Ρώμην. Ἐκεῖ διέμεινεν ἐπὶ 4 ἔτη ἐξοριστος μὲν, οὐχὶ ὁμῶς αἰχμάλωτος, ἀπολαύων τιμῶν καὶ λαμπρῶν διαίτης ἐνὸς ἐξ ὧν εἰσηγμένος Πάπας. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ 1492 ἀνηγορεύθη Πάπας ὁ διαβόητος Ἀλέξανδρος Βοργιάς, ἔχων συνεργὸν τὸν ἀνταῖσιον υἱὸν τοῦ Καίσαρος Βοργιάν. Οἱ Πάπαι τότε ἦσαν γόνιμοι εἰς καπνόντας καὶ ὁ Τζέμ περιορίσθη πάλιν ὡς αἰχμάλωτος εἰς ἐν φρουρίον τῆς αἰωνίας πόλεως. Ἡ ἀφίξις τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ἐκστρατεύοντος κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἡμευτέρως τὸν πολυπαθῆ Ὀσμανίδην καὶ ὡς ξένος τοῦ Καρόλου Η’ μετέσχεν οὕτως τῆς ἀκολουθίας κατὰ τὴν νικηφόρον πορείαν. Ἀκριβῶς ὅτε διεγέλα ἡ ἐλπίς περὶ μεταβολῆς τῆς τύχης του, λίπτοι ἀσθενῆς ἐκ πυρετοῦ καὶ μεταφερόμενος εἰς Νεάπολιν χάριν θεραπείας, ἀποθνήσκει ἐκεῖ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1495 ὁ ἀτυχέστερος καὶ ρομαντικώτερος πρίγκιψ τῆς δυναστείας τοῦ Ὀσμάν. Τὸ σῶμά του, ταχυγενῆς τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Καρόλου, παρεδόθη εἰς τὸν Βαγιαζήτ, ταφὴν ἐν Προύσῃ πλησίον τῶν προγόνων του, τὰ δὲ πολύτιμα σκεύη, φορέματα καὶ αἱ ἀποσκευαὶ του ἐστάλησαν εἰς τὴν οἰκογένειάν του ἐν Καίρῳ.

ΓΕΩΡΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΣ
Μεταφράσεις

Τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μας εἶναι τριμμένον ἀπὸ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν. Αἱ ἀρεταὶ μας θὰ ἦσαν πολὺ ὑπεροπτικά, ἂν δὲν τὰς ἐμετρίαζον τὰ ἐλαττώματά μας· αἱ δὲ κακαὶ μας θὰ μᾶς ἔφερον εἰς τελείαν ἀπελπισίαν, ἂν δὲν μᾶς ἐνεθάρρυναν αἱ ἀρεταὶ μας.

ΓΝΩΜΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

ΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΣΑΙ... ΚΑΙ ΑΙ ΑΛΛΑΙ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ἀνομιβόλως εἰς τὰ διάφορα προάστεια τῆς πόλεώς μας πολλοὶ κυρίαὶ καὶ δεσποινίδες, τῶν ἰσχυρῶν ἢ φαντασίᾳ εἶναι πλήρης ἀπὸ γητευτικῶς εἰκόνας, ἀναπαριστώσας ἀκριβῶς, κατὰ τὴν γνώμην των, τὸν βίον τῶν Περαιωτισσῶν. Ὑποθέτουν ὅτι αἱ ἡμέραι των προνομιούχων αὐτῶν ἀδελφῶν των δὲν εἶναι ἄλλα, παρὰ μὴ ἀδυσπάστως ἄλυσαι ἐνασχολήσεων, διασκεδάσεων, τέρψεων καὶ ἐπιτυχῶν!...

— Πόσον ἐκείναι εἶναι εὐτυχῆς! λέγονται ἀναστενάζουσιν, καὶ πόσον ὁ ἰδικὸς μας βίος εἶναι ἀπόρητος ἐν τῇ μονοτονίᾳ του! Δι' ἐκείνας ἐκείνη ἡμέρα εἶναι καὶ ἑορτὴ ἢ ἐπαύριον δὲν ὁμοιάζει ποτὲ μὲ τὴν σήμερον· δὲν εἶναι καταδικασμένοι νὰ διαβιοῦν ἐγκάθεικτοι ὅπως ἡμεῖς ἢ κάλλιον θαυμάζονται ζῶσαι καὶ ἐγκλεισμένοι ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς συνήθειας, τῶν προλήψεων καὶ τοῦ καθήκοντος!... Ἡ νεότης των δὲν περὶ αἰσθητικῆς καὶ ἢ καλλωνῆ των δὲν παρέχεται ἀφάνης!

Ὅποιοι δυσάρεστοι πνευματικὴ κατὰστασις, κινῶνται! Καὶ εἰς πόλιν ἀσύνγνωστον βαρυθυμίαν δὲν φέρει ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι παρσύνονται ἐπ' αὐτῆς, βαρυθυμίαν δηλητηριοῦσαν ὅχι μόνον τὸν ἰδικὸν των βίον, ἀλλὰ καὶ τὸν βίον ἐκείνων, οἵτινες τῆς περικυκλοῦν! Καταντῶν νὰ θεωροῦν ἐαυτὰς ὡς τὰ θύματα τῆς Τύχης καὶ περισσύτερον ἀκόμη: ὡς τὰ θύματα τῶν ἀπαιτήσεων ἀκριβῶς ἐκείνων, οἵτινες τὰς λατρεύουν! Ἡ ἀσθένεια αὕτη τοῦ ἐγκεφάλου των προέρχεται ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μερικῶν φύλλων, τὰ ὅποια μεγαλοποιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν λαμπρότητα τῶν τελειῶν, εἰς ἃς παρίστανται συνήθως αἱ Περαιώτισσαι τῆς ὑψηλῆς λεγομένης τάξεως.

Οὕτω παρέρχονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των διαρκῶς ἀνανεούμενα θεήματα διακοσμήσεων φανταστικῶν, ἀμφίσεων πολυτελῶν καὶ ἐκθαμβονουσῶν, κοσμημάτων πολυτίμων καὶ ἀκτινοβόλων...

Ἀλλὰ γνωρίζετε καὶ τὸν ἀριθμὸν «τῶν προνομιούχων αὐτῶν τῆς Τύχης» κατὰ τὴν ὅλως ἐσφαλμένην ἀντιληψίν σας; Μάλιστα ἑκατόν... Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πρέπει νὰ προσθέσῃ τις εἰς αὐτὸς καὶ τὸν ὄμιλον τῶν μιμητριῶν των, τὰς ἀριστοκρατιζούσας!, γυναῖκες περιορισμένου πνεύματος καὶ πεπλανημένων ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, αἵτινες ἐννοοῦν πρὸ παντός, ἔστω καὶ κατὰ τρόπον πιθηκοειδῆ, νὰ ὦσι τοῦ «Συρμού», εἰς τὸν ὁποῖον θυσίζουσιν τὴν ζωὴν των, τὴν συνείδησίν των καὶ θυσιάζουσιν ἐνταυτῷ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνων, ἀπ' ὧν ἔξορτῶνται ἢ μᾶλλον ἐκείνων, αἵτινες ἔξαπτῶνται ἀπὸ αὐτῶν...

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ζῆν δὲν εἶναι βεβαίως καὶ ὁ τρόπος τοῦ ζῆν ἄλλων τῶν Περαιωτισσῶν. Ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸ Πέρον, ὅπως καὶ ἄλλαχοῦ, γυναῖκες τοῦ καθήκοντος, γυναῖκες συνεταὶ καὶ νοήμονες, αἵτινες δὲν ὀνειροπολοῦν διαρκῶς ἑσπέρως, χροσὶς, ἐσπερίδης καὶ ἀμφίσεως, καὶ τῶν ὁποίων τὰ αἰσθήματα εἶναι ἀρκετὰ εὐγενῆ καὶ ἡ διάνοια ἀρκεσίμως ἀνεπτυγμένη, ὥστε νὰ μὴ λησμονοῦν, ὅτι δ-

δημοσιεύοντες τὴν εἰκόνα τῆς δος Ἰουλίας Καραλή, εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι ἀνταποκρινόμεθα εἰς δικαίαν ἐπιθυμίαν τῶν ἀταγνοστροῶν τοῦ «'Απ' 'Οὐα», τ. ἀπὸ τῶν ἢ λογί. δι' τὴν διὰ τῆς συνεργασίας τῆς. Ἀληθῶς αἱ κοινωνιολογικαὶ μελέται τῆς δος Ἰουλίας Καραλή, τὰς ὁποίας ἐδημοσιεύσαμεν, ἐμπνέονται ἀπὸ ἁγνὸν πόθον ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῆς Ἑλληνίδος, διακρινόμεναι δὲ διὰ τὴν περιστῆν χυρὴν καὶ τὴν κομψότητα τοῦ ὅρους, δι' ὧν περιβάλλονται.

ΙΟΥΛΙΑ ΚΑΡΑΛΗ

φείλουν νὰ ζήσουν τὴν ζωὴν των διὰ τὸν σίτυγον, διὰ τὰ τέκνα, διὰ τοὺς γονεῖς.

Ζωὴ συνήθως περιορισμένη, μεστή σοβαρῶν καὶ βαρέων καθηκόντων, ζωὴ θυσιῶν καὶ αὐταπαρνήσεως, καὶ τὴν ὁποίαν, πιστεύσατέ μοι, δυσκολώτερον διάγει τις εἰς μίαν μεγάλην πόλιν, παρὰ εἰς τὸ μικρότερον χωρίον.

Ὑπάρχουν εἰς τὸ Πέρον τόσαι κοινωνικαὶ ὑποχρεώσεις, συνάπει τις τόσον εὐκόλως γνωριμίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνωφελεῖς, ἐν μὴ ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν εὐτυχίαν! Συναντῶ κανεὶς πολλὰ πρόσωπα, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ποτε νὰ τὰ γνωρίσῃ καλῶς καὶ τὰ ὅποια ἐγκαταλείπει κατόπιν εἰς τὴν τύχην ἀνευ τῆς ἐλαχίστης λύσης.

Οὐδεὶς δεσμός, οὐδεμία οἰκειότης.

«Καὶ ὅμως — λέγει καὶ ὁ μέγας κοινωνιολόγος Μὰξ Νορδάου — ἐκουσίως πολλάκις καταδικαζόμεθα εἰς τὰς δυσχερεσκείας ταύτας, τὸ πλεῖστον δὲ τῶν ἀνθρώπων, τῶν λεγομένων ἀνωτέρων τάξεων, ἔκαστε εἰς τὴν κοσμικὴν ζωὴν, ἥτις γνωρίζουν κάλλιστα ὅτι δὲν δύναται νὰ τοῖς παράσῃ οὔτε χαρὰν, οὔτε διέγερσιν, οὔτε ἠθικὴν τόνωσιν».

Καὶ σεις, ἀγαπηταὶ κυρίαὶ τῶν ἑσχῶν, τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα ἐπανίσταται καὶ θλίβεται, συγκρίνονσαι ἐαυτὰς μὲ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ἐπιφανεῖς Περαιώτισσας, ἔχετε ὑπὲρ ὑμῶν τὴν καλλίτεραν μερίδα: ἡ εὐτυχία εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖράς σας!

Ἡ ζωὴ, τὴν ὁποίαν διάγετε, εἶναι πολὺ κατὰλληλος διὰ τὴν γέννησιν τῆς, διὰ τὴν ἀνάπτυξίν τῆς, διὰ τὴν διάρκειάν τῆς, ἀλλὰ μύθετε νὰ τὴν ἐννοεῖτε, νὰ τὴν διακρίνετε, νὰ τὴν ἐπιζητεῖτε περὶ ὑμῶν, ἐντὸς ὑμῶν, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθημερινῶν σας ἐνασχολήσεων, ἐν τῇ ἀκριβεῖ ἐπιτελέσει τῶν καθηκόντων σας, ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ πνεύματός σας διὰ τῆς μελέτης, ἥτις, βεβαιωθῆτε, εἶναι ἡ γλυκύτερα τῶν ἡδονῶν.

Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι παντάπασιν συνώνυμος τῇ εὐτυχίᾳ καὶ ὅτι εὐτυχέστεραι δὲν εἶναι πάντοτε ἔστω καὶ αἱ ἐπιδοτωτέρας ἀναρριχώμεναι πρὸς τὸ ὕψος.

Διότι, ἐπὶ τέλους, τί ἐπιδοῦνκετε ὀνειροπολοῦσαι τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιτυχίαν;... νὰ εὕρητε εἰς αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν;... Αἱ λοιπὸν ἱπλανῶσθε οἰκτρῶς, ἀκολουθεῖτε ἐσφαλμένην ὁδὸν ἐν φρονήτι ὅτι θὰ τὴν εὕρητε ἐν μέσῳ τῶν τέρψεων καὶ διασκεδάσεων, αἵτινες, κατὰ τὴν γνώμην σας, ἀνήκουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν βίον τῶν Περαιωτικῶν!...

Κατευνάσατε τὸν δυσθεσίμῳ αὐτὸν τοῦ πνεύματός σας καὶ θελήσατε νὰ ἐννοήσῃτε τὸ πραγματικόν, τὸ μέγα θέλημα, τὸ ὁποῖον ἐνυπάρχει εἰς τὴν ἡσυχὴν ζωὴν, εἰς αὐτὴν τὴν ἡρεμίαν, εἰς αὐτὴν τὴν εἰρήνην, πλησίον τῆς γαληνιώσεως φήσεως, ἀνευ ἀλλεπαλλήλων γυμναστικῶν μεταπτώσεων, περικυλλόμεναι ἀπὸ ὀλίγων, ἀλλὰ καλοῦς φίλων, ἀπὸ ἀφοσιώσεως ἀληθῆς, εὐκρινεῖς, συνειλεστικωτέρας διὰ τὴν εὐτυχίαν σας, καὶ τὰς ὁποίας δὲν θὰ δυνηθῇτε νὰ εὕρητε ποτὲ εἰς τὴν τύχην τῆς Περαιωτικῆς κοινωνίας.

Ζηλεύετε τὰς Περαιώτισσας! ἀλλὰ καὶ αἱ Περαιώτισσαι αἱ ἔχουσιν ἀνάπτυξιν καὶ κρίσιν σὰς ζηλεύουν! Ὀνειροπολοῦν τὴν ζωὴν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν σεις εὐρίσκετε τόσῳ μονότονον, τόσῳ ἐστερημένην καὶ τοῦ ἐλαχίστου θελήματος. Ἐννοοῦν καλλίτερον ὑμῶν ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη εἶναι προσφορωτέρα διὰ τὴν εὐτυχίαν, διὰ τὴν οἰκειότητα, διὰ τὴν σύσφιγγίν των δεσμῶν τῆς φιλίας καὶ ὅτι αὕτη «ἡ ὁμοιότης ὅλων τῶν ἡμερῶν», διὰ τὴν ὁποίαν μερικαὶ ἐξ ὑμῶν παραινέσθε γεννᾶ τὴν συμφωνίαν των ὁρέξεων, των αἰσθημάτων, των ἐπιθυμιῶν καὶ διατηρεῖ ἀσβεστον τὸ πῦρ τῆς φιλομαθείας καὶ φιλοπονίας ἐν μέσῳ τῆς ἡρεμίας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας.

Συνέλθετε λοιπὸν, ἀγαπηταὶ κυρίαὶ, ἀποδιώξατε μακρὰν ὑμῶν τὰς πλάνους αὐτὰς εἰκόνας, παραιτηθῆτε τῶν ματαιῶν αὐτῶν ὀνειροπολημάτων καὶ ἀναπτύξατε ὅλως ἐκείνας τὰς δραστηρίους ἀρετὰς, αἵτινες φέρουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματικῆς εὐδαιμονίας.

Καὶ τότε... τότε μόνον, θέλετε πραγματικῶς συναισθανθῆναι πόσον εὐτυχέστεραι εἰσθε σεις τῶν Περαιωτισσῶν ἐκείνων, αἵτινες διέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν βίον των ἀνευ ἡγήλου τινος σκοποῦ, ἀνευ ἀληθοῦς συνειδήσεως τοῦ καθήκοντος, τῶν Περαιωτισσῶν, λέγω, ἐκείνων — καὶ εἶναι δυστυχῶς ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς — αἵτινες μετὰ τῆς ἐγκληματικωτέρας ἐλαφρότητος θυσιάζουσιν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πολυτελείας, τῶν ἐφημέρων διασκεδάσεων καὶ τῶν ἀσκόπων καὶ ματαίων ἐπιδιώξεων καὶ χρόνον καὶ χροῖμα καὶ ὑγίειαν καὶ οἰκογενειακὴν ἁρμονίαν καὶ ὅλως τέλος τὰς τιμαλφεῖς καὶ ἀληθεῖς τῆς ζωῆς ἀπολαύσεις.

ΙΟΥΛΙΑ Ι. ΚΑΡΑΛΗ

Pierre Loti

ΠΡΟΣ ΤΗΝ

ΝΑΖΑΡΕΤ

Ἡ Ἱερουσαλήμ.

Απὸ ἡμισείας σχεδὸν ὥρας οἱ ἵπποι μας ἀναβαίνουν, ὅτε ἡ Ναζαρέτ, ἡ ὁποία εἶναι ἀκόμη ἀρκετὰ μακρὰν, ἀποκαλύπτεται πρὸ ἡμῶν, ὡς μία μελαγχολικὴ πόλις, ἀναρριχωμένη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ περικλειομένη πανταχόθεν σχεδὸν ἀπὸ βραχώδη ὑψώματα.

Μοναστήρια, ἐκκλησίαι, κυπάρισσοι φαίνονται ἐντεῦθεν, ἐπὶ δὲ τῶν οἰκιῶν πολὺ περισσότεραι στέγαι ἐκ κεράμων ἢ ἐξ ἀραβικῶν δομάτων. Ἡ Ναζαρέτ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Δζενίν, κατοικεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ Χριστιανῶν.

Ἡ κοιλάς τοῦ Ἰσραὴλ, ἡ πρασινὴ ἐκείνη θάλασσα, τὴν ὁποίαν εἶχομεν ἀφῆσει κάτωθεν, εἰσδύει ἕως ἐδῶ ἐν εἶδει μικροῦ κεκλεισμένου λόφου, καὶ ἐκτείνει εἰς τοὺς πόδας τῆς πατρὶδος ταύτης τοῦ Ἰησοῦ ἀκίνητον πρασινὴν ὁθόνην. Καὶ ἀπὸ αἰῶνων αὐτὸ εἶναι τὸ θέαμα, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖ ἡ ἀρχαία Ναζαρέτ, τὰς κοιλάδας ταύτας τὰς ἐπεστρομμένας ἀπὸ στάχαις καὶ τοὺς ἀγροὺς τοὺς συνεσφιγμένους μεταξὺ ξηρῶν λόφων.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρόμου, εἰς βράχος προβάλλει, ὡς στέγη, καὶ σχηματίζει ἐν μικρὸν σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων πιθανῶς χρησιμεύει εἰς τοὺς ταξιδιώτας ὡς καταφύγιον ἐκ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἡλίου. Ὁ θόλος τοῦ σπηλαίου τούτου εἶναι κατὰμαυρος ἀπὸ τὰς πυρὰς τῶν ποιμένων.

Ἐσταματήσαμεν ἐκεῖ καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ γευματίσωμεν ὑπὸ τὴν σκιάν του, εὐθὺς δὲ ὡς οἱ ἀνατολικοὶ μας τάπητες ἐξηπλώθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ σπήλαιον τοῦτο κατέστη θαυμάσιος τόπος ἀναπαύσεως καὶ ὀνείρων. Τὰ περίξ τοῦ βραχώδους τούτου σπηλαίου εἶναι κατάφορτα ἀπὸ ἐρυθρὰς ἀνεμώνας, αἵτινες δρώμεναι ἐκ τῆς σκιάς, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα, φαίνονται ὡς ἐκτεταμένα πυρὰ, ἐκ δὲ τῆς ἀνθοστολιστοῦ ἐκείνης

σκοπίας βλέπομεν μίαν χώραν ἀνθόσπαρτον. Ἐν ἐνδύμα ἐκ ροδοχρόου λίνου ἔχει ριφθῇ ἐπὶ τῶν ἡρεμούντων βουνῶν, τὰ ὁποία ἐκτείνονται πρὸ ἡμῶν ἀκίνητα ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων, τὰ ὅρη ταῦτα, τὰ ὁποία ἀναμφιδόλως ἐπὶ πολὺ ἐθεάτο ὁ Ἰησοῦς.

Βράχοι σχεδὸν καλύπτουσι τὴν θεάν τῆς Ναζαρέτ, ἣτις εἶναι ἐτι ἀρκετὰ μακρὰν, ἀδιόριστος ἀκόμη καὶ περιστοιχισμένη, ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως, ἀπὸ τὴν μαγεῖαν τοῦ ὀνόματός της. Οὐδὲν ἄλλο ἐκτὸς τοῦ τοπίου φαίνεται, τοῦ αἰωνίου ἐκείνου τοπίου, τὸ ὁποῖον ἐγνώρισε τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἄνυ ὕδατος τούτου κόλπου, τὸν ὁποῖον τόσον θλιβερῶς προσβλέπει ἡ Ναζαρέτ, τὸ ὁλοσηρικὸν τῶν στάχων ἔχει χρῶμα βαθύως πρασίνου. Ἀλλὰ καὶ παντοῦ ἄλλου ἐπὶ τῶν πέριξ ὑψωμάτων μία παρομοία ἀπόχρωσις ἀπλοῦται. Τεττόχροις βράχοι μετὰ τῶν λεπτῶν φυτῶν ἐπαμείβονται πρὸς τὸ ροδοχρῶν λίνον ἢ τὰ ὀχρὰ ἄνθη, ὑπὲρ τὰ ὁποία μυριάδες ἀγρόσιδας ἀπλοῦσιν ἕνα ἐκτεταμένον καὶ λεπτὸν πέπλον.

Οὕτε ἐν δένδρον διακόπτει τὴν μονοτονίαν τῶν ὀρέων, τὰ ὁποία δὲν εἶναι ἀπόκρημνα, καὶ τῶν ὁποίων αἱ καμπυλότητες μετριάζονται ὡς αἱ ἀποχρώσεις.

Πέραν τῆς πρασίνης σινδόνος, ἡ ὁποία ἀπομιμείται τὸ βαθύ ὕδωρ, ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου κλιτύος, βόσκουσιν ἀγέλας αἰγῶν, βραδεῖαι μέλαιναί, αἵτινες μετατοπίζονται ὡς κύματα καὶ αἱ ὁποῖαι σιγαλὰ κατέρχονται ὡς νὰ ἔρρουν πρὸς τοὺς κάτωθεν ἀγροὺς.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οἱ ποιμένες τὰς καλοῦσι καὶ ἀκούομεν μακρόθεν τὴν παρατεταμένην ἡχὴ τῶν φωνῶν των, ἡ πάλιν παύεται τὸν αὐλὸν καὶ τότε ἐν σκυθρωπὸν ἄσμα φθάνει μέχρις ἡμῶν ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς τοῦ ἁγίου αὐτοῦ τόπου.

Τὸ θαῦμα ὕψος πέραν μακρὰν τὴν κορυφὴν του, τὴν ὁποίαν ἡ ἀπόστασις

παρουσιάζει εἰς τὰ βλέμματά μας ὑποκρίνον, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὀρίζοντος διαγράφονται τὰ ὄρη Γαλαάτ. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι θελκτικὴ. Ἐλαφρὰ πνοή, χωρὶς φύχος καὶ χωρὶς ζέστην, τελείως καθαρὰ, μᾶς θωπεύει...

Ἐδῶ, εἰς τὴν ποιμενικὴν αὐτὴν γωνίαν, ὁ Χριστὸς πρὸ δύο χιλιετηρίδων «ἠῤῥανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι». Ἐδῶ ὁ Ναζωραῖος ἐγνώρισε τὸ ἔαρ, τοὺς χλιαροὺς ἀπριλίους, ὁμοίους πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μᾶς θέλγουνι τώρα, τοὺς αὐτοὺς τάπητας τῶν ροδοχρόων λίνων καὶ τὰς λεπτὰς ἀγρόσιδας. Ἡ σκέψις μας κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔχει κυριευθῇ ἀπὸ τὸ μυστήριον τῆς ὀνειρώδους παιδικῆς ἡλικίας, μυστήριον ἐτι μᾶλλον σκοτεινὸν καὶ ἀπρόσιτον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διορατικότητα, καθότι εἰ Εὐαγγελιστὰὶ ἐτήρησαν ἐπ' αὐτοῦ σιγὴν σχεδὸν ἀπόλυτον.

Περὶ τῆς ἀνεξιχνίαστου καὶ παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ἰησοῦ, ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκάς εἶναι ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος μᾶς λέγει μερικὰ ἀόριστα ὅλας πράγματα.

Ἀφοῦ μᾶς διηγῆται τὸ ἐκπληκτικὸν ἀνέκδοτον τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ναφ καὶ τὴν γλυκαίαν τῆς μητρός του ἐπίπληξιν, προσθέτει: «Κατέβη μετ' αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς».

Διὰ τῆς φαντασίας βλέπομεν νῦν νὰ προφαίνηται ἐπὶ τοῦ ἀμεταδλήτου ἐδάφους τῶν βράχων καὶ τῶν ἀνθέων ἐν παιδίον... ὅχι περισσότερον ξανθὸν καὶ ροδοχρῶν, ὡς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μᾶς διεφύλαξεν ἡ παράδοσις τοῦ μεσαίωνος, ἀλλὰ μελαγχροινὸν καὶ ὀχρὸν, μὲ τοὺς μέλανας ἐφθαλμοὺς τῆς φυλῆς του, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκτοτε ἐμυγνύετο καὶ ἔλαμπεν ἐν ταύτῃ ἡ μεγάλη ἀγάπη καὶ ἡ μεγάλη ἀγωνία. Πολὺ ὀλίγον διέφεραν ἐξάπαντος τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἦτο ὁ Χριστὸς, ἀπὸ τοὺς μικροὺς ποιμένας, τὰ φιλέρημα παιδιά, τὰ ὁποῖα συναντῶμεν εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς Παλαιστίνης, καὶ τὰ

Τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

ὅπου φαίνονται ὅτι σκέπτονται ἰσοδάρᾳ πράγματα. Μὲ κίνδυνον νὰ φανώμεν ἀπλόκοι ἢ νὰ θεωρηθώμεν βέβηλοι, ἀναπολύμεν τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ παιδὸς ἐκείνου, τὴν ἐνδυμασίαν του τὴν ταπεινὴν, τὰ παγνιδιά του, τοὺς περιπάτους του καὶ τοὺς σταθμούς του, τοὺς ὁποίους θὰ ἔκαμνεν ἐδῶ που πλησίον παρὰ τὴν ὁδὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὑπὸ τοὺς βράχους αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι σήμερον μᾶς στεγάζουσι.

Τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἡμέρα προχωρεῖ, βαθμυδὸν μετριάζεται. Ἀσθενὴς ἥλιος φωτίζει τὰ ἔρημα βουνά, ἐφ' ὃν τὸ ροδόχρουν λίον καὶ τὰ ὠχροκίτρινα ἄνθη διαγράφουσιν ἐπ' ἀπειρον τὴν μαρμαροειδῆ διαποικιλισιν τῶν δύο ἀποχρώσεων, τῶν διακεχυμένων ὑπὸ τὸν πυρόχρουν πέπλον τῶν αἰρωστίδων. Καὶ ὑπάρχει πανταχοῦ τρυφή κατάνυξις, τόσο ἐφ' ἡμῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκτεταμένου ἐκείνου ναοῦ τῆς φύσεως, ὥστε ἡ μακρὰ ἐπιρρῶς τῶν ἀρχαίων ποιμενικῶν αὐλῶν, διαλείπουσα καὶ τρομυδῆς εἰς τὸν σιωπηλὸν ἀέρα, μᾶς φαίνεται ὡς θρησκευτικὴ μουσική...

Εἰσερχόμεθα εἰς Ναζαρέτ.

Ἐκεῖ μᾶς καταλαμβάνει ἡ ἀπογοήτευσις, τὴν ὁποῖαν ἐφοδούμεθα.

Ἡ Ναζαρέτ εἶναι μία μικρὰ πόλις, κατὰ τὸ ἡμῶν ἀνατολική, ἀλλὰ καὶ πολὺ νεωτεριστικὴ, ὅπου τὰ μοναστήρια καὶ αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἔχουν τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀρχαιότητος.

Ἄλλως πολὺ ὀλίγα πράγματα μένουσιν ἐτι ἐκ τῆς πολυχνῆς τῆς ἄλλοτε, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τόσο ἐχθρὰ πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ ἤτις ἤτο εἰς τοὺς χρόνους του

τόσον περιφρονημένη. Τὸ ὄνομά της μόνον μένει, τὸ ὄνομα τοῦτο, τὸ ὁποῖον καὶ διὰ τοὺς Ἀραβας τῆς σήμερον εἶναι ὄνομα περιφρονήσεως, διὰ τοῦ ὁποῖου ὑποδηλοῦσι τοὺς Χριστιανούς: «Ναζωραῖος».

Ἐνθυμοῦμαι πολλάκις, ὅτι μὲ ἀπεκάλεσαν οὕτω μὲ τόνον περιφρονήσεως.

Μετὰ τὸν Χριστὸν ἡ Ναζαρέτ, ὡς γνωστὸν, ἐξηκολούθει νὰ μένῃ ἄσημος μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅποτε αὕτη ἐγνώρισεν τοὺς πρώτους προσκυνη-

τάς καὶ ἵτας πρώτας ἐκκλησίας.

Σήμερον εἰς τὴν πόλιν, ὁπισθεν τοῦ οἰκίματος τῶν Φραγκισκανῶν, δείκνυται τὸ οἶκημα τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Μαρίας.

Ἄλλοτε εἰς τὴν μουσουλμανικὴν συνοικίαν ἡρατωμένους τοίχους παρίστανε τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἰωσήφ. Ὅλα ταῦτα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ εἶναι πολὺ αὐθεντικά, σήμερον παραμεμορφωμένα δὲν μᾶς λέγουσι πλέον τίποτε.

Κατὰ μῆκος τοῦ μικροῦ καὶ κονιορτώδους δρόμου, τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦμεν, ὑπάρχουσι πολλὰ ἐργαστήρια. Ἀνωθεν τῶν χαμηλῶν τοίχων τῶν κήπων φαίνονται συκαί, ροδαί καὶ φοίνικες, εἰς τοὺς ὁποίους περιπλέκονται κληματίδες. Ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν σκιεροὶ δρόμοι καὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ θόλων, ἐδῶ δὲν συναντᾷ τις δικτυωτὰ πλῆκτικὰ ὡς εἰς τὰς πόλεις τοῦ Ἰσλάμ. Οἱ ἀρχαῖοι διαδῶνται, περιβεβλημένοι μαύρας ἐνδυμασίας καὶ φέροντες φέσιον ἐρυθρὸν, ἔχουσι μορφὰς ἡπίους, ὕψος ἡρεμὸν καὶ φιλομειδῆς πρόσωπον. Ἡ Ναζαρέτ γενικῶς, παρὰ

τὴν χυδαιότητα τῶν μικρῶν τῆς μνημείων καὶ τῶν ὁδῶν τῆς, ἔχει κατὰ ἀπροσδιόριστον θέλγητρον, πρόσχαρι καὶ ὠραῖον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀναπαύει ἀπὸ τὸ βαρὺ καὶ μελαγχολικὸν θέλγητρον τῶν μουσουλμανικῶν πόλεων...

Ὅταν ἐφθασεν ἡ νύξ καὶ ἡμεῖς εἰχομεν συναχθῆ ὑπὸ τὰς σκηνάς μας, οἱ Ναζαρετινοὶ ἐφθασαν οἱ μὲν μετὰ τοὺς δὲ καὶ ἐξήτουν τὴν ἀδειαν νὰ εἰσέλθωσιν, οἱ μὲν ἄνδρες διὰ νὰ μᾶς πωλήσωσι δοχεῖα αἰολόχροα, εὐρεθέντα εἰς τοὺς τάφους, αἱ δὲ γυναῖκες, ὅλοι κομψαὶ καὶ χαρίεσαι, διὰ νὰ μᾶς προσφέρωσι πέπλους μικροῦς, κεντημένους διὰ τῶν χειρῶν των συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς χώρας των.

Αἱ πωλήτριαι εἶναι Χριστιαναί, ὑπάρχει δὲ εἰς τοὺς τρόπους των κατὰ τὸ πρόσχαρι καὶ εὐλικρινές, τὸ σχεδὸν ἀδελφικὸν δύναται τις νὰ εἴπῃ, τὸ ὁποῖον μᾶς προσεγγεῖ εὐχάριστον ἐκπληξιν μετὰ τὰς κερδοσκοπικὰς συμφωνίας τῶν Ἑβραίων καὶ Λαθάντων ἐμπορῶν.

Ἐν τῇ μεταξὺ μία λάμψις ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον λευκὴ διαχέεται ἔξω καὶ ἐξερχόμεθα διὰ νὰ ἴδωμεν, προτοῦ κοιμηθῶμεν, τὸ θέαμα τῆς σελήνης, φωτισμένης τὴν πρὸ ἡμῶν ἔκτασιν.

Αὕτη εἶναι ἀργυρόχρους καὶ ἀκτινοβολεῖ μὲ ἀπειρον γαλήνην. Ἐκ τῆς κοιμωμένης πλέον Ναζαρέτ ἀνέρχονται πρὸς ἡμᾶς αἱ φωναὶ τῶν περιπλανωμένων κυνῶν, θόρυβος πολὺ συνήθης εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλ' ὅμως δὲν ἀκούομεν τοὺς μουζίννας νὰ φάλλωσιν. Ἡ Ναζαρέτ εἶναι τελείως σχεδὸν χριστιανικὴ πόλις.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ

Πρὸς τὰ ἱερά προσκηνήματα.

Ο ΤΥΦΛΟΣ ΒΙΟΛΙΣΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

II

Στὸς Ἀθήνας ἦτο δυνατὸς ὁ χειμῶνας κατὰ τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1890. Τὴν νύκτα πρὸ πάντων ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Πεντέλης ἐφύσα τόσον δυνατῶς, ὥστε ἐσιέγωνε τὰ πρόσωπα καὶ ἐπάγωνε τὰ χέρια. Στὰ πεζοδρόμια ἔξω ὀλίγοι ἐπερνοῦσαν βιαστικοὶ καὶ κουκουλιωμένοι, ἀφίροντες ἀχνὸν μὲ τὴν ἀνάσα τῶν.

Καὶ ὅμως εἰ εὐμορφὴ ἀστραφεγγιά εἶχεν ὁ ὑψανὸς ὀλοκάθαρος καὶ γαλαζῖος! Μὲ εἰ θαυματομένο φῶς ὥσάν ἀραιὸ γαλακτομα δὲν ἐφώτιζε τὸ σκοτάδι! Καὶ μόνον ἀπὸ τὰ παρὰθύρα μερικὲς γυναῖκες ἐθεωροῦσαν στοὺς δρόμους τῆς βιαστικῆς σκιᾶς ποῦ μιὰ τῆς ἔβλεπαν καὶ μιὰ τῆς ἔχαναν.

Τέτοια ἦτο ἡ χριστουγεννιάτικὴ ἐκείνη νύκτα. Ἐρημιά, παγωνιά καὶ ἀέρας. Ὡς καὶ ἡ ταβέρνες τῆς Πλάκας καὶ τὰ καφενεῖα τῆς Ὀμονοίας ἔχασαν τὴν πελατεῖαν τῶν. Οἱ ξενίχτιδες ἐμετροῦντο στὰ δάκτυλα. Ὅπως ἦσαν ὀλίγοι γύρω σὲ τραπέζια, ἔπιναν κρασί ρετιναῖτο, εἶτε μὲ χαρτὶ ἔπαιζαν πρέφα, ἢ πικέτο. Τί νύκτα, Θεέ μου!

Ἦμουν τότε φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ θάδιδα ἐξετάσεις στὴν Ἀνατομίαν. Σκυμμένος στὸ γραφεῖόν μου, εἶχα στὸ πλάγι μου τὰ κόκκαλα ἑνὸς σκελετοῦ καὶ ἔδουβαζα:

— «Ὁ πύελος ἐμφανίζει διαφορὰς ὡς πρὸς τὸ φῶλον. Καὶ καθόλου εἶπεν ἡ πύελος τοῦ ἀνδρὸς εἶναι ὑψηλοτέρα καὶ στενωτέρα, ἢ δὲ τῆς γυναικὸς ταπεινοτέρα, ἀλλ’ ἐξυττέρα... »

Δὲν γνωρίζω ἂν σ’ ἐκείνο τὸ κρῖον παρακολουθοῦσε τὸ μυαλό μου τὴν διαφορὰν αὐτὴν ποῦ ἔχει ὁ ἀνδρὸς καὶ ἡ γυναῖκα στὰ κόκκαλα τῆς λεκάνης. Θυμοῦμαι μόνον πῶς ἔπαιθα ἓνα δυνατό ξάφνισμα στὴν δοξαριά ἑνὸς βιολιῦ. Ποιὸς ἦτο; Δοξαριά τόσον γλυκεῖα καὶ τόσον παθητικὴ ποῦ σ’ ἐλίγωνε. Ἦτο ὄνειρο; Μὰ σ’ ἐκείνον τὸν ὕπνον καὶ τὸν ξύπνον μου τί γλυκὸ καὶ γαργαλιστικὸ ὄνειρο! Καὶ ὅταν ἐτελείωσεν ἡ δοξαριά, ὦ! ἐξύπνησα ὀλότελα. Τότε νὰ καὶ τὰ λαγοῦτα, νὰ καὶ τὰ παιχνίδια, νὰ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς δοξαριᾶς πῶς γροικιέται χαμηλὰ-χαμηλὰ στῶν παιχνιδιῶν τὴν μελωδίαν!

Τὰ κόκκαλα ἔμειναν παρόμερα καὶ ἐγὼ ἦμουν στὸ παράθυρο. Μιὰ ὀλιγόλεπτη σιωπὴ ἠκολούθησε τῶν παιχνιδιῶν τὸ παίξιμο καὶ μιὰ γλυκὸβραχνὴ φωνὴ ἀκοιόσθηκε. Ἐτραγουδοῦσε ἄμηνέ:

— Ἀμασαάν...

Μιὰ φωνὴ γλυκεῖα καὶ γοργοκυλισμένη μὲ πολλοὺς γαργαλισμούς, μὲ πολλὰ ἀνεβοκατεβάσματα σὰν ἀναστεναγμὸς ἀτέλειωτος ποῦ κατακυλᾷ ἀπὸ χίλιες πέτρες καὶ πετράδια. Καὶ τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ ἐβγήκε βουρκαμένο ὥσάν νὰ ἐβγήκε ἀπὸ στήθεια ποῦ ἔμοιαζαν τὴν κουφάλα βράχου ὅταν ἔσχεται τὸ κῦμα, μαζεῦεται καὶ βγαίνει μ’ ἓνα μούγκρισμα. Ἦ συναυλία τῶν παιχνιδιῶν ἔπαιζε σιγὰ-σιγὰ καὶ τὸ τραγοῦδι ἄρχισε:

Γνωστότατος εἰς τὸν ἱατρικὸν κόσμον τῆς πόλεως μας ὡς διαπρεπὴς γυναικολόγος, ἀλλὰ καὶ ἐπίσης γνωστότατος εἰς ὅλους διὰ τὰ χαριτωμένα φιλολογικά-ἔργα του, ὁ κ. Ν. Βασιλειάδης, ὁ συγγραφεὺς τῶν «Εἰκόνων», τιμᾷ τὴν Ἐπιθεώρησίν μας διὰ τῆς συνεργασίας του. Τὰ λογογραφήματα του ἀναγνώσκονται μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν χάρεν των, διὰ τὰ ἀλλοιῶν καὶ ἀρετῶν ὅρας καὶ διὰ τὴν μελετημένην ψυχολογίαν των.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ἱατρός.

Διευθυντὴς τῆς ἐν Πύργῳ Κλινικῆς.

— >>>> — <<<< —
Νεῖφερα μέγιστα γόνανα, τὴ γνώση σου νύλλαξον,
γιατί μ’ αὐτὴν τὴν γνώση σου μὲ κρίνεις νὰ πλύνω
[ταῦτα].

— Ἀντώνι, δὲν βιασθῶ! λέγει κάποιος τῆς παρίας ποῦ θουγκινίσθηκε.

Κ’ ἐγὼ καταλάβα. Ἦτο ὁ τυφλὸς βιολιστής. Ἀπὸ μικρὸς ὁ Ἀντώνις ἦτο στραβὸ καὶ θεόφιλο παιδί ποῦ ἡ γειτονιά ἤμαζενε ἐλεημοσύνην χίλιες δραχμῆς καὶ μ’ αὐτὲς τοῦ πήσαν ἓνα βιολί καὶ ἓνα δάσκαλο. Ἐτοί ἔμαθε καὶ ἔγινε παιχνιδιότορας στὸ Ὀλυμπιον Διὸς τὸς Στήλας παρακάτω σ’ ἓνα καφενεῖον. Μὰ ἔδωκε ὁ ἀναθεματισμένος ἔρωτας καὶ ἐκτέπησε τὸν βιολιστὴ, τὸν πλῆγωσε κατὰκαρδὰ γιὰ μιὰ γειτονισσά του: γιὰ τὴν Χρηστίνα, τῆς πλῆστας μου τὴν κόρη.

Ἦσαν ἄλλοτε καὶ αὐτὴ ἑτεροβλαμένη καὶ ἐπαί-
ζανε μαζὶ καὶ ἔλεγανε μαζὶ τὸ βάσανά τους. Μὰ

τόρα ἡ Χρηστίνα κάποιον ἄλλον θάβαλε στὸ χέρι. Καὶ δὲν βγαίνει νὰ μιλήσῃ, δὲν τὸν δέχεται, κάμνει τοῦ τὸν κακωμένο. Σὴν πάντα δὲν τὸν περιμένει τὰ μεσάνυχτα νὰ τοῦ πῇ τὴν καλὴν νύκτα. Λέγει πῶς εἶνε ἀχ! στραβός. Γυρῶει ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ καφενεῖον, γυρῶει ἀπὸ τὸ παίξιμο, καὶ ἡ Χρηστίνα τὸν κοιμᾷται. Καμμιά φορὰ κτυπᾷ τὴν πόρτα τῆς, βροντᾷ τὴν μ’ ἓνα πείσμα καὶ ἀπάντησις καμμιά. Σήμερα ἑορτὴ τῆς, τὰ Χριστούγεννα, καὶ ὁ ἱρωτευμένος βιολιστὴς ἐγύρισε πολὺ νωρὶς ἀπὸ τὰς Στήλας. Ἐγύρισε νὰ παίξῃ στὴν καλὴ του. Νὰ παίξῃ ἓνα σμυρνωτικὸ σκοπὸ, νὰ τρίζουνε τὰ παραθύρια τῆς:

Ἀμασαάν...

Ὅλα τὰ μάτια εἶνε στεγνὰ καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε, φοιτᾷ σπὶ στήθεια μᾶναψαν καὶ τὴν καρδιά μου
[κλαῖνε].

— Γειά σου, Ἀντώνι μου! ἐφώναξαν οἱ σύντροφοι.

— Φοιτᾷ στὴν ἀπιστή!

Καὶ ὁ Ἀντώνις μὲ γουρλωμένα κατακόκκινα μάτια ἔσυρε τὴν δοξαριά του μὲ τόσον πάθος καὶ τέτοιο τέχνης λύγισμα, ποῦ ἔσπανε τὴν καρδιά κατὰμεσα.

— Ἐβγα, σκύλα, φωνάζει μιὰ βραχνὴ φωνή, ἔβγα!

III

Μπαμ-μπάμ! μπάμ-μπάμ! ἠκούσθησαν ρεβόλβερ καὶ δύο-τρεῖς ἐρρίχθησαν στοὺς παιχνιδιότορας ἑλάνω.

— Θὰ σὲ σκοτώσω, ἄτιμε!

— Ἀχ! μοῦκλειψες τὸν ἔρωτα, κλέφτη!

Καὶ μπασιτούνια, μαχαίρια ἀκούσθησαν μὲ πυροβολισμούς. Εἰς τὸν μεγάλον δρόμον τῆς Πλάκας, κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, ἡ γωνία στρίβει στὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ Σωτήρος. Τὰ σπίτια μου ἦσαν ὀλίγα βήματα πέρα καὶ ἀντίκρου τῆς Χρηστίνας. Ὅπως ἦτο νύκτα, ἐνόμιζες καὶ τὰ σπίτια ἀκόμη παγωμένα ποῦ ἐκοιμῶντο. Καὶ ἀπὸ τὸν ἱερὸν βράχον, ἀπὸ τὰ κάπιασμα μνημεῖα σὰν νῆπιτε σκιὰ νεκρῶν μέσα εἰς τοὺς δρόμους.

— Σσσσσσσ!

Ἐσφύριζεν ὁ ἀστυνόμος, προσκαλὼν τοὺς συναδέλφους του. Μὰ ἐκεῖνοι ἓνα κουβάρι ἀφραγμένοι ἀπὸ τὸν λαῖμόν καὶ πιασμένοι στὰ χέρια ἐσπρώχνοντο δεξιᾷ, κατακυλῶσαν ἀριστερᾷ μὲ μούγκριτό, μὲ ὕβρεις, μὲ φοβέρες. Ἐπὶ τέλους τοὺς ἐχώρισαν. Τοὺς ὠδήγησαν στὸ κρατητήριον δεμένους.

Ἀπὸ τὸ σπίτι ὅμως τῆς Χρηστίνας ψυχὴ δὲν ἐφαίνετο. Ὅταν ἠσούχασαν ὅλοι, ἓνα τότε καν-
δήλι ἀνῆκε καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρο ποῦ ἦτο κατα-
σκότεινο ἓνα θαμπὸ φῶς ἐφάνηκε. Κάποια σκιὰ κουκουλωμένη ἐβγήκε ἀπὸ τὴν πόρτα, σιγανὰ καὶ πασπατεύοντας ὥσάν καὶ νὰ ἔφαχνε καὶ καὶ νὰ κατεσκόπευε. Καὶ ἔσκυβε νὰ ἰδῇ ἂν ἦσαν αἵματα χυμένα, ἔφαχνε δεξιᾷ-ἀριστερᾷ

μήπως καρτεράει κάποιος και άφου έστριψε την γωνία, ποδ βγαίνει στην έκκλησίαν της Μεταμορφώσεως, έχάθηκε Κύριος οίδε με τί λαχταίρα, με τί πολμούς και με πόσην αγωνίαν.

III

— Κόρη μου, μη κόμης τὸ κακὸ αὐτό, θὰ πεθάνῃ τὸ παιδί μου.

— Μάνα, μὴ σοὺ προκαίνεται, μὰ εἶνε στραβός...

— Καὶ δὲν τὸ ἐστοχίσθηες νωρίς πρὶν κόμης ἔρωτα μαί τον; Ἀχ! σ' ἀγάπησε πολὺ, τόσο πολὺ, ποῦ σπαταλεῖ στην ἐνθότησί σου. Ὅρες πολλὲς μένει βαθεῖα συλλογισμένος καὶ ἀπὸ τὰ σβησμένα μάτια του πέφτουν βροχή τὰ δάκρυα. Ἐκοιμα μιά φορὰ τὸ σφύγμα καὶ τὸν ρώτησε, σιμφορά μου! λιγοθύμησε. Κόρη μου, εἶνε καλός. Πολὺ καλὸς καὶ στέρε.

— Μάνα, μὴ σοὺ προκαίνεται. Ἀδὲς πῶς εἶνε καλὸς καὶ μ' ἀγαπᾷ. Τὸ πιστεύω καὶ ἴσως δὲν ξεύρεις πόσον τὸ πιστεύω. Μὰ εἶνε τυφλὸς καὶ ἀκαμάτης.

— Ἀκαμάτης; ὅχι! ψήμματα! Ἡ γειτονιὰ δὲ μαρτυροῦν καὶ ξεύρεις το ἐσὺ καλότερα πὼς κερδίζει με τὸ βιοτὶ του ἀπὸ κάθε ἐργατὴ καὶ καλύτερα. Τὸ πῆξιμο καὶ τὸ τραγοῦδι του εἶνε ἐκακομένα στην Ἀθήνα. Κάσμος πηγαίνει τῆς βραδείας στὸ καφενεῖο γιὰ τὸ βιοτὶ καὶ γιὰ τὸ τραγοῦδι του. Ὁ Μεγαλοδύναμος ἂν τοῦ στήσῃ τὰ μάτια, ὅπως τοῦδωκε κατ' ἄλλο καὶ κερδίζει τὸ ψωμί του.

— Καὶ τί νὰ κάμω τὸν Βασίλη;

— Ἀγῆσε σ' ἐμένα καὶ στην γειτονιά ὅλη τὴν ὑπόθεσι. Ἔλα, κόρη μου, δόσε μου τὸν λόγον σου νὰ τοῦ κάμω δῶρο ἀτίμητο στην φρενακή, ποῦ φιλιολογήθηκε γιὰ σένα.

Καὶ ἔλεγε χίλια λόγια ἡ γοητὴ ἡ μάνα, χίλια παρακαλίσματα. Καὶ ἡ κόρη ἄκουε σὺν ἀφηρημένῃ. Ἐχυνέ μόνον δάκρυα καὶ οὔτε τοιμοῦδιὰ δὲν ἔβγαζε. Μὰ σ' αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν ἔλαβε μέρος καὶ ὅλη ἡ γειτονιά, ποῦ με τὴν στάσιν της ἔδειχνε πὼς ἔδικαίωνα τῆς γοητῆς τὰ λόγια. Καὶ ἡ κόρη ἔλγισε.

Ὅταν τὸ βράδυ ἔδωβαζα πάλιν στὸ σκαμνὶ τὴν Ἀνατολίαν μου:

— «Ἐν τῇ κοιλότητι τῆς ἑλάσσονος πυλῶν ἡ εὐθεία διάμετρος ἀγεται κτλ. κτλ.»

Θόρυβος καὶ ταραχὴ ἀκούσθησαν στὸν δρόμον. Ἐτρεξε στὸ παράθυρο καὶ βλέπω στὸ μισοσκατάδι τὸν Ἀντώνι με τέσσαρες-πέντε γείτονες ἀπὸ τοὺς καλὸς τῆς ἐνορίας μας. Εἶχε γίνῃ ἐπιτροπή, διώρθωσε τὰ ζητήματα τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ γάμου, καὶ ἔζητησεν ἀπὸ τὸν ἀρχιστρινόμον τοῦ τμήματος νὰ ἀπιηλαχίσῃ τὸν βιολιατῆ.

Μ' ὅλο τὸ κρεῖ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια ἔχαιρετοῦσαν ἀπὸ τὰ παράθυρα τὸν νικητὴν τοῦ ἔρωτος, ὅσον καὶ ἂν ἔβγαίνε ἀπὸ τὸ κρατητήριον. Γιὰ τῆς γυναῖκες κάθε ἐρωτευμένος εἶνε ἅγιος. Καὶ ὅταν ἡ συνοδεία ἔβησε στὸ σάβι τῆς Χριστίνας, ποδ ἐπερίμενε καὶ ἄλλας κόσμος, ὁ Ἀντώνις ἱστάθη με σταυρωμένα χεῖρα καὶ με τρυμνίλα ποῦ δὲν ἐμπετοροῖσε οὔτε νὰ προχωρήσῃ οὔτε νὰ λαλήσῃ.

— Ἀντώνι μου!

Ἐρώναζεν ἡ ἱερωμένη κ' ἐχύθηκε στην ἀγκαλιά του! Οἱ φίλοι παιγνιδιότορες ἑτοίμοι ἄρχισαν νὰ παίζουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

(ΜΕΣΟΣ)

Ἀκόμη ὁ ἥλιος δὲν εἶχεν ἀνυψεῖται. Μία ἀρμονικὴ καὶ μεσημεριώδης σιγὴ ἐπεκράτει εἰς ὅλην τὴν πλάσιν. Λίγνης βαθεῖα ὅτ' οὐ πέλαγος ἀντήχησε τὸ κίρις τοῦ Ἀμαραντον καὶ παρηνθὺς ἀνέδυσαν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης αἱ Νηρηίδες με τὰ γλυκὰ χροῖματά των καὶ τὰ πλαστικὰ σῶματα.

Κατ' ἐπικρατοῦν βεβήλως θὰ συνέβαινε διὰ τοῦτο ἔσπευσαν παρηνθὰ καὶ περιεκαύλασαν τὰ ἀνάκτορα τῆς βασιλείας των, τῆς Γαλανῆς Νηρηίδας καλουμένης. Μετ' ὀλίγον ἀνερπύη ἡ βασιλοῦσα, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ θρόνου τῆς Ἀμαραντον καὶ με χαμόγελο γλυκὺ χαρστρωσὰ τὰς Νηρηίδας, ὁμίλησε:

— Σὺς προσεκάλεσται διὰ νὰ ἀσπεναικοινώσω τὴν ἀπόφασιν των θεῶν, τὴν ὅσων μοὶ ἀνέθηκαν νὰ ἐκτελέσω. Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου με προστατεύουν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ πρσκαίω τὰς παρηνθὺς ἐκάστην ἔθνος με δῶρα τῆς ἀρεσκείας καὶ ἐγκρίσεως μου. Παρακαλᾷ λοιπὸν ὅποιος με βοηθήσῃ νὰ πληρώσω τὸ κήρυκτον τοῦτο ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς, τοὺς ὁποίους ἔχω χρησιμεύοντες εἰς τὰ ἀνάκτορά μου, διότι ἀντὺς ὀλίγον ἀρέσει νὰ ἐφίσηται εἰς τὴν γῆν.

Μὲ μεγάλην προθυμίαν αἱ Νηρηίδες εἰσήλθον εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐξετέλεσαν τὴν παρακλήσιν τῆς βασιλείας. Μετ' ὀλίγον μελωδικὰ ἤματα ἠκούοντο εἰς τὸ πέλαγος ἦτο ὁ χορὸς τῶν Νηρηίδων, αἱ ὁποῖαι προέπεμπον τὴν βασιλοῦσαν.

Θάρος! Θάρος!

— Ἀλλ' ἀγαπητὴ κυρία, πῶς θέλ' τε νὰ παρηνθῶ, ἀπὸ δὲν ἔλαβον καμμίαν πρόσκλησιν;

— Τί ἐχε νὰ κάμῃ; Γράφετέ τους ὅτι δέχεσθε μετ' εὐχαριστήσεως τὴν πρόσκλησιν των καὶ ὅλα τελευτοῦν...

Ἦδη ὁ ἥλιος ἐχρύσωνε τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων. Εἰς μίαν ἐκτετομένην πεδιάδα, τεῖχος με ζωοτόλευκον ἐσθῆτα καὶ συνοδευομένη ὑπὸ μικροῦ ἱππύρετον, ἐβλάδεν ὄργλ-ἀργά. Ἦτο ἡ Γαλανὴ Νηρηίδα με τὸν νικητὸν θεράποντι Ἀμάρντον, φερόντι ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ κήρυκτον τῶν δῶρων. Ὅταν ἐφθίσαν εἰς τὸ μέσον τῆς πεδιάδος, ἡ βασιλοῦσα διέταξε τὸν Ἀμαραντον νὰ σελπίσῃ διὰ τοῦ κήρυκτος. Καὶ ἤρχισαν τότε νὰ προβάλλουν ἐνώπιον τῆς Νηρηίδας ἀναριθμητοὶ παρηνθὺς, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀντεπροσώπευε καὶ ἓν ἔθνος. Ἡ βασιλοῦσα ἤφου διέτ' ἐν τὸν Ἀμαραντον νὰ φέρῃ τὸ κήρυκτον με τὰ δῶρα ἐμπροσθεν τῆς ἐστράφη πρὸς τὰς παρηνθὺς καὶ ὁμίλησεν:

— Ἀγαπηταί μου φίλοι, κατὰ διαπαγὴν των Ὀλυμπίων θεῶν, σὺς προσεκάλεσα ἐδῶ διὰ νὰ πρσκαίω ἐκάστην με δῶρα τῆς ἀρεσκείας καὶ ἐγκρίσεως μου. Ἐπιθυμῶ καὶ εὐχομαι νὰ μείνητε εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὰ δῶρά μου.

Ὁ χρόνος διὰ τῆς Νηρηίδας εἶνε πολὺ τιμωρ, διὰ τοῦτο ὅταν ἐρχονται εἰς τὴν γῆν πρὸς ἐκπαλίσαν οἰκουμένην διαπαγῆς τοῦ Διὸς, οὔτε μένον ἐπὶ πολὺν καιρὸν, οὔτε ὁμιλοῦν πολλὰ. Εὐθὺς λοιπὸν ἤρχισεν ἡ διανομὴ τῶν δῶρων, καὶ κατὰ πρῶτον ἐκάλεσε τὴν παρηνθὺν, ἡ ὅποια ἀντεπροσώπευε τὴν ἱπποτικὴν χώραν τῆς Ἀνδαλουσίας καὶ Καстилῆς καὶ τῆς ἐδύσθησεν ὀλόμαυρα μαλλιά πυκνὰ καὶ μακρὰ, τὰ ὁποῖα ἐφύοντο ὡς κανδύλας εἰς τοὺς ὅρους της. Κατόπιν ἐκάλεσε τὴν Ἰταλίδα, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐδύσθησε μέτρη ζωορὰ καὶ φλογερά, ποδ ὁμοιάζουν τὰς φλόγας τοῦ Βεζουβίου ὅταν ἐκρήγνυται ἐν καιρῷ νυκτός.

Εἰς τὴν Γαλανὴν ἔδωκε κορμὶ καλοκαρπύμενο, τῆς ἔδωκε δόντη λευκὰ καὶ τὴν Ρωσσοῦ ἐπρόκεισε με μεγαλοπρέπειαν βασιλείας.

Εἰς τὴν χεῖλιν τῆς Νικητοῦσας ἔδωκε χάριν πογική καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῆς Γερμανίδος ἔδωκε σκέψιν περίσομ.

Εἰς τὴν Περσσοῦσιν, τέλος ἔδωκε φαιδρότητα, ἐξυπνάδα καὶ καλαισθησίαν.

Ἀπὸ ἐτελείωσε τὸ ἔργον της ἡ Γαλανὴ Νηρηίδα, διέταξε τὸν Ἀμαραντον ν. παραλάβῃ τὰ παρηνθὺς, τὸ ὁποῖον ἦτο πλέον κενὸν καὶ ἡττημαζοῦν ν. ἀπομαρτυρήσῃ τὰς παρηνθὺς, ὅτε αἰφνης ἡσθάνθη ὅτι καίτοι τὴν ἔσπευον ἀπὸ το ἄκρον τῆς ἐσθῆτος. Ἐστράφη καὶ παρηνθῆσεν μίαν παρηνθὺν, ἡ ὅποια περιλυτὸς ἐψήθησεν:

— Εἰς ἐμὲ δὲν ἐδύσθησε τίποτε.

Ἦτο ἡ Ἑλληνοποῦδα, τὴν ὁποῖαν ἡ βασιλοῦσα δὲν εἶδεν.

— Ἀ! ἀνεμῶ ἦσαν ἡ βασιλοῦσα, δὲν σὲ εἶδαν. Ἀλλὰ πόρα τί δύναμαι νὰ πρξω; Βλέπεις ὅτι τὰ δῶρά μου ἐξηντήθησαν καὶ τὸ κήρυκτόν μου εἶνε κενόν.

Ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ με ἓν νεῖμα ἐκάλεσε τὰς ἄλλας παρηνθὺς, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἡδὺν ἀναχωροῦν καμφοῦνόνουσι τὰ δῶρά των, νὰ πληθίσουσιν πάλιν καὶ εἶνε τὰ ἔξης:

— Διέπραξα ἀδίκημα εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀδελφάς σας (καὶ ἔδειξε τὴν Ἑλληνοποῦδα). Ἐποίησα ὅλα μου τὰ δῶρα χωρὶς νὰ δώσω τι καὶ εἰς αὐτήν. Τὸ ἀδίκημά μου τοῦτο σὺς μόνον δύνασθε νὰ ἐπανορθώσετε, ἐάν θέλετε.

— Ναί, τὸ θέλομεν, ἀπήντησαν ὅλα ὁμοῦ ἐνωκλιθεῖσαι.

— Παρακαλᾷ λοιπὸν ἐκάστην ἀπὸ ὑμῶν νὰ δωρήσῃ εἰς τὴν ἀδικηθεῖσαν ἀδελφὴν σας κατὰ τι ἀπὸ τὰ δῶρά μου.

Μολοῦντα δυσχερεστήθησαν κατὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀρνηθῶν τὴν χάριν τῆς βασιλείας των Νηρηίδων, ἐσπευσαν νὰ ὑπακούουσιν.

Μια-μία λοιπὸν περηνθῶντες ἐμπροσθεν τῆς Ἑλληνοποῦσας, τῆς ἔρριπον κατὰ τι με χάριν καὶ χαμόγελο. Ἡ μία ὀλίγα ἀπὸ τὰ ὀλόμαυρα μαλλιά της, ἡ ἄλλη ὀλίγον ποδινὸν χροῖμα σπιν μαγουλά της, ἡ ἄλλη ὀλίγον αἰσθημα εἰς τὴν καρδίαν, ἡ ἄλλη ὀλίγον ζωορότητα, ἡ ἄλλη ὀλίγον εὐφροσύνη καὶ καλαισθησίαν, οὔτως ὅστε ἡ Ἑλληνοποῦδα ἐπλουτίσθη περισσότερο ἀπὸ τὰς ἄλλας παρηνθὺς.

Τὰ χαριστικά της ἀρέσας ἐκίνησαν τὴν Ἑλληνοποῦσαν καὶ τὸν φθόνον των ἄλλων, αἱ ὁποῖαι ἐσπευσαν νὰ ἐκφράσων τὸ παραπλόν των εἰς τὴν Γαλανὴν Νηρηίδα, ἀλλ' ἦτο ἄργα... Ἡ βασιλοῦσα δὲν ἐφύσκητο πλέον πλησίον των... Εἶχε γένει ἀφαντος.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Θεσσαλονίκη.

Δ. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

Η ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ, ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

1. Αί μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων ἀντεγκλήσεις.

Ἐπὶ τριστὶν καὶ πλέον λαλοῦμεν καὶ γρά-
φομεν περὶ συνταγματικῆς ἰσότητος καὶ περὶ
συναξελφύσεως τῶν ἔθνοτήτων.

Ἄλλ’ οὐδενὶ διαφεύγει, ὅτι, παρ’ ὅλας
τὰς ἀκαθαρμαίικας συζητήσεις ἐν ταύτῃ τύπῳ
καὶ τῇ Κοινοβουλίᾳ, καὶ παρ’ ὅλα τὰ τακρί-
μα τῶν Πατριαρχείων καὶ τῆς Ἐξαρχίας,
οὔτε ἡ συνταγματικὴ ἰσότης ἐπετεύχθη, οὐδ’
ἡ ἀληθὴς συναδέλφωσις τῶν ἔθνοτήτων
ἐβλεπε σημεῖά τινα ἀπὸ πρᾶγματιώσεως.

Οἱ Χριστιανοὶ μέμψονται τοὺς Μουσουλ-
μάνους ὡς μυωποῦντας καὶ μὴ ἀντιλαμβάνο-
μενους τὸν μέγαν κίνδυνον, εἰς ὃν ἐξωθεῖται
τὴν Αὐτοκρατορίαν ἡ σιωνιστικὴ τῶν δι-
κονούντων κύκλων πολιτικὴ, οἱ δὲ Μουσουλμάνοι
ἐκλαμβάνονται ὡς οὐκ ἐκτρέφονται πρὸ τοῦ
ἐπιχειρήματος, ὅτι μεταβολὴ συντήματος διοι-
κήσεως, καὶ ὅν τρόπον αἱ Χριστιανοὶ αὐτὸ
ἐπιζητοῦσι καὶ ἡ τοῦτου ἐφαρμογὴ, οὐδόλως
ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν ἔθνοτήτων ἐκείνων, ὧν πλη-
θυσμαὶ ἑκατομμύρια καὶ ὁμόθησκαι τὰ περίοικα
Κράτη οἰκοῦσι.

Τοῦτο δὲ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε διεντρέ-
φουσι τὴν ὑπόνοιαν μὴ τοιοῦτόν τι φρόνημα
αὐτοῦ, τοῦτον ἀνδρούμενον, ἐπιφέρει κλονι-
σμόν τινα εἰς τὴν αὐτοπαρξίαν καὶ ἐνότητα
τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἐπὶ τούτοις πρὸς τοῦτοις καὶ τινες τοῖτοι,
εἰπότες φρονέουσιν ἐν πεποιθήσει, ὅτι ἡ ἀνάλη-
ψις τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τῆς μερίδος τῶν φιλελευ-
θέρων θὰ γίνῃ ἀφορμὴ, ὥστε δοθῇ τέρμα εἰς
τὴν παρεῖσαν κατάστασιν τῶν καθημερινῶν
ἀντεγκλήσεων καὶ διενέξεων, ὅτι δὲ ἡ φιλε-
λευθέρια μερὶς, ἀπαξ τὴν ἀρχὴν ἀναλαμβάνουσα,
θὰ ἐπιχύσῃ τὸ μυροδόλον ἐλαιὸν τῆς
ποθητῆς γαλήνης ἐφ’ ἀπάσης τῆς χώρας
καὶ ὅτι οὕτως ὁ χρυσοῦς αἶθρ τῆς συμφορᾶς,
τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, μεταξὺ τῶν
ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους φυλῶν καὶ ἔθνοτή-
των θ’ ἀνατείλῃ...

Καθ’ ἡμετέραν γνώμην, αἱ ἀντεγκλήσεις, αἱ
ἐκτελέσεις, αἱ προστριβᾶι, εἶναι μοιραῖαι συνέ-
πειαι καὶ ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπὶ
ταύτῃ συλλειτουργίας καὶ συνυπάρξεως δύο
διαφόρων πολιτισμῶν, ἐδραζομένων ἐπὶ δύο
διαφόρων θρησκευτικῶν συστημάτων.

2. Οἱ δύο Πολιτισμοί.

Πρὸς κατάπαυσιν ὅθεν ἡ μερικὴν περι-
στολήν τῶν διενέξεων τούτων καὶ πρὸς τὴν
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς συνεννοήσεως προσχω-
ρήσιν τῶν ὁπαδῶν δύο ἐχθρικοῦς διακειμένων
στρατοπέδων, προέχει ἡ σκέψις καὶ ἡ συζή-
τησις, ἂν καὶ κατὰ πόσον ἡ συνδιαλλαγὴ ἐν
τῇ μίτρῃ τοῦ θανάτου μεταξὺ τῶν δύο Πολι-
τισμῶν ἐν τῷ μέλλοντι εἶναι ἐφικτή.

Ἐκ τῆς τοιαύτης δὲ ἡ τοιαύτης ἐπιλύσεως

τοῦ ἐπιμάχου τούτου ζητήματος, ῥητῆται καὶ
τὸ δυνατόν ἢ μὴ τῆς ἀληθοῦς ἀναδιώσεως
τῆς ἡμετέρας Αὐτοκρατορίας, ἥτις πρὸς ἀνα-
δίωσιν ἔχει ὑπερτάτην ἀνάγκην ὅλων αὐτῆς
τῶν δυνάμεων καὶ ὅλων αὐτῆς τῶν τέκνων.

Παρ’ ἡμῖν δύο διάφοροι θρησκείαι, ἡ εὐσ-
φὴ αἰπομένη, διάφοροι Πολιτισμοί, ἀντιμετωπι-
ζοῦσιν ἀλλήλους: ὁ Χριστιανισμὸς (καὶ Χρι-
στιανικὸς Πολιτισμὸς) ἀπ’ ἐνός, ὁ Μουσουλ-
μανισμὸς (καὶ Μουσουλμανικὸς Πολιτισμὸς)
ἀπ’ ἑτέρου.

Ἡ καταγωγὴ αὐτῶν κοινὴ· ἀλλ’ ἡ μὲν
πρώτη θρησκεία, ἐγκαταλείψασα τάχιιστα τὴν
Σημιτισμὸν, βαπτίζεται ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀριανῇ
κολυμβήτρᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐν ἣ τὴν
ἐποχὴν ἐκείνην τὰ νόματα τοῦ Ἑλληνικοῦ
πνεύματος ἀναπτύσσονται τὰ τέσσαρα συστή-
ματα τῆς ἐκλεκτικῆς Φιλοσοφίας, ἡ δὲ ἰδεώ-
δης Φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος, ἐν συνδυασμῷ
πρὸς τὴν θετικὴν διάνοιαν τοῦ Σταγειρίτου,
μίσγεται μετὰ τῆς μυστικῆς Φιλοσοφίας τῶν
Αἰγυπτίων καὶ καθόλου τῶν Ἀνατολικῶν
θρησκευμάτων (Hist. de l’Ecole d’Alexan-
drie, Vacherot).

Σφριγῶσα ἀπὸ νεότητος καὶ κάλλος ἀπα-
ραμύλλου μεγαλείου, ἡ Χριστιανικὴ θρη-
σκεία διαπερᾷ τὴν Ρώμην, ἵνα περιδληθῇ
ἐκεῖ τὴν Ρωμαϊκὴν τῆς ἰσχύος τήθεννον καὶ
κατέρχεται ἐσπαυσμένης βραδύτερον, ἐπὶ
Κωνσταντίνου, εἰς τὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ πόλιν,
ἵνα ἐπιθέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς κατόπιν
τὴν βαρύτεριον τιάραν τῆς Πατριαρχείας, ἐν
τῇ Βυζαντινῇ Αὐτοκρατορίᾳ, ἥτις στιγμὰς
τινας ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν αἰώνων μεσουρανεῖ.

Ἀλλ’ ἡ αἰγλή τοῦ διαδήματος κινεῖ τὸν
φθόνον τῆς Ρώμης, ἡ τήθεννος μετ’ οὐ πολὺ
ἀναζητεῖται, ἡ τήθεννος ἀποσπάται, συγκλο-
νισμὸς βίαιος καὶ ὁρμητικὸς ἐπέρχεται, ἡ
ρῆξις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ
κατόπιν σχίσμα εἶναι ἤδη γεγονός τετελε-
σμένον...

Ἐν τῇ μεταξὺ ἡ ἑτέρα τῶν θρησκειῶν,
ἐπιωφελουμένη τοῦ οἰκογενειακοῦ τούτου τῶν
δύο ἀντιμαχομένων χριστιανικῶν Ἐκκλη-
σιῶν σπαραγμοῦ, τῶν αἰρέσεων καὶ πολλῶν
ἄλλων εὐνοϊκῶν αὐτῇ συνθηκῶν, γοργῶ τῇ
βήματι χωροῦσα, ἐγκαθίσταται ἐν τῇ Β.
Ἀφρικῇ, μεταπηδᾷ εἰς Ἰσπανίαν, ἐνθ’ ἀπ’
ἐτέρου ἐξαπλοῦται εἰς Παλαιστίνην, Περσίαν
καὶ Συρίαν, ἵνα ἔτι τινὰ μετὰ τὴν ἀλωσιν
στήσῃ τέλος τὴν Ἑβραὶν τοῦ Χαλιφάτου αὐτῆς
ἐν Κωνσταντινουπόλει.

3. Δύο δυσερμηνεύτα φαινόμενα.

Τὸ ἀναζητητικὸν πνεῦμα τῆς ἐπιστήμης θὰ
ἐρευνῇ πάντοτε, ὥπως ἀνέυρῃ τὰς αἰτίας
καὶ ἀφορμὰς παντὸς αἰουδήποτε φαινομέ-
νου. Ἀλλ’ ἀναμφισβήτητος μετὰ πολλῆς δυσ-
χερείας θὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν καταπληκτικὴν
πρόδον τοῦ Μουσουλμανικοῦ μονοθεϊσμοῦ,
ὑπάγουσα ταύτην εἰς μόνην τὴν περὶ Τέχνης

ἀλλοίαν ἢ τὴν μέχρι τότε ἐπικρατήσαν
ἀντίληψιν καὶ τὴν ἡ θρησκεία αὐτή, ἀντιθέ-
τος τῇ Ἑλληνικῇ πνεύματι καὶ τῇ Χριστια-
νικῇ θρησκείᾳ, ἐπρέσθυσεν.

Ὅπως ὁμοίως ἡ ἀνθρωπότης, καίτοι λαμ-
βάνουσα πάντοτε ὑπ’ ὅψιν ὅλους ἐκείνους
τοὺς κλιματολογικοὺς, κοινωνικοὺς καὶ πολι-
τικοὺς λόγους, θὰ διερωτᾷ πάντοτε μετ’ ἐκ-
πλήξεως τὴν ἐπιστήμην, πῶς ἐν μίᾳ λαοῦ
γῆς, δρᾷ, ἀριθμοῦσα χιλιάδας τινὰς κατοί-
κων, κατήγγασε διὰ τοῦ μυριοχρόνου φω-
τὸς μίαν δαδὸς, τὴν ἡναίψε, τὴν ὑψηλίαν.

Πράγματι ἡ ἀνθρωπότης, πάντοτε ἐννεᾷ
καὶ ἐκπληκτικὴ πρὸ τοῦ θαύματος τῆς γοη-
τείας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, θὰ διερωτᾷ τὴν
ἐπιστήμην, πῶς ἡ ἀνθρωπίνη μεγαλοφυΐα εἰς
τὰς Ἑλληνικὰς Πολιτείας ἐξήρθη εἰς τὰ
πλέον ἀπροσπέλαστα ὕψη τῆς τελειότητος,
εἰσδύσασα εἰς τὰ βασίλεια τῆς ὑπερόχου δι-
ανοίας καὶ γενομένη ὁ μοναδικὸς μύσθης τῆς
ἀθανάτου Ἑλληνικῆς Τέχνης...

Τοσοῦτη μάλλον, καὶ ὅσον δὲν διαφεύγει
ποσῶς τὴν ἐπιστήμην, ὅτι ἀπὸ θρησκευτικῆς
ἀπόψεως ἡ ἀνοχὴ ἐν ἧτο ποσῶς ἐν χρήτῃ
εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Πολιτείας, ἀφοῦ μέγιστα
πνεύματα, ὡς τοῦ Ἀναξαγόρα καὶ τοῦ Σω-
κράτους, παρερμηνεύθεντα ἀπηνῶς, κατεδιώ-
χθησαν, δικαστήριον δὲ ὁμοιον πρὸς τὰ ἐν τῇ
Δόσει ἀργότερον θεοπισθέντα τῆς Ἱερᾶς ἐξε-
τάσεως, διαρκῶς ἐν μέσῃς Ἀθήναις ἐλειτούρ-
γει (Ardotus El. Roman, 314).

4. Τί ἐπραξεν ἡ Ρώμη.

Ἡ Ρώμη βραδύτερον ποιεῖται σαφὴ διά-
κρισιν μεταξὺ ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐνασχήσει
τῆς θρησκευτικῆς λατρείας καὶ ἐλευθερίας
τοῦ σκέπτεσθαι.

Πιθκὸν ἰδὲ ἐν οὐδεμιᾷ ἐτέρᾳ ἐποχῇ τῆς
παγκοσμίου Ἱστορίας ἡ ἐλευθερία τοῦ σκέ-
πτεσθαι ὑψώθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τελειό-
τητος, ὅσον ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ Κράτει (Locky,
Esqor, Morals I, 400).

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ’ ἡ Ρώμη πρώτη
ἀποκρυστάλλοι τὴν ἰδέαν τῆς Ἐκκλησίας,
ἥτις, ὅσα μὴ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι,
κατέστη τὸ πᾶν βραδύτερον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς
Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ καθιεῖται τὴν
πρώτην θέσιν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Μεσαιῶνος.

Ἡ θρησκεία ἐν τούτοις θεωρεῖται ὡς ὄργα-
νον ἡ μέσον, δι’ οὗ τὸ Κράτος ὑφίσταται.
Ἐνθ’ ἀντιθέτως τὸ Κράτος δημιουργεῖται διὰ
τὴν Μουσουλμανικὴν θρησκείαν, ἥτις εἶναι
ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ
οὐχὶ ἀπλούστατον μέσον, ὥπως εἰς τὰ Χρι-
στιανικὰ κράτη.

5. Οὐσιώδεις διακρίσεις μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων.

Ὅθεν μία πρωτίστη καὶ οὐσιώδης διαφο-
ρά, ὑφισταμένη μεταξὺ τῶν δύο τούτων θρη-
σκευμάτων, εἶναι, ὅτι ἡ μὲν μία θρησκεία,

Ἡ λουομένη.

ἤτοι ἡ Χριστιανική, ἀπαρτίζει ἑνωσιν ἀνθρώπων, ἐχόντων τὴν ὑπερηφάνειαν, ἵνα μιμηθῶσι τὸν βίον τοῦ Ναζωραίου, ἀποχωρίζοντων δὲ σαφῶς τὴν ἰδέαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν τοῦ Κράτους, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ Μουσουλμανική θρησκεία, οὐ μόνον ταυτίζει τὰς δύο ταύτας ἐννοίας, ἀλλὰ, συνεπῆς πρὸς ἑαυτὴν καὶ τὴν ἐδαφικότητα, στοιχεῖον ἀπαραίτητον τοῦ Μουσουλμανισμοῦ θεωρεῖ.

Ἐν τῇ πρωτίστῃ ταύτῃ διαφορᾷ ἐνυπάρχει καὶ ὁ πρῶτος βαθύτερος λόγος τῶν μεταξὺ τῶν δύο κόσμων ἢ δύο Πολιτισμῶν διεξέσεων.

Καθ' ὅτι πρὸς προαγωγὴν μιᾶς χώρας, καὶ μάλιστα Συνταγματικῆς, τὸ Sine qua non εἶναι μία ἀληθὴς συνταγματικὴ ἰσότης, διότι ἡ ἰσότης εἶναι ἀντιπέρα τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ἡ μὲν ἐλευθερία ἀπαιτεῖ, ὅπως παρακολουθῆται πᾶσα ἀνάμιξις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας εἰς τὰ τῶν θρησκειῶν, ἐκτὸς ἐάν ἡ ἐφαρ-

μογὴ ἢ ἡ διδασκαλία δογμάτων θρησκευτικῶν, ἀπειλεῖ τὴν κοινωνίαν.

Ἡ δὲ ἰσότης θὰ θεωρηθῇ πάντοτε παραδιαζυμένη, ἐάν τὸ Κράτος, περιβάλλον δι' ἐξαιρετικῆς εὐνοίας Ἐκκλησίαν τινά, καὶ προικίζον αὐτὴν δι' ἰδιατέρων προνομίων, ἀδικεῖ οὕτω τὰς λοιπὰς, ἃς οὕτως ὑποτιμᾷ, ὥστε αὐτὰς θέτον εἰς ὑποδεεστέραν θέσιν.

Πρὸς ἄρσιν οὖν πάσης παρερμηνείας, ἡ ἀποχὴ τοῦ Κράτους καθ' ὅλοκληρίαν ἀπὸ τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν καθόλου θὰ ἦτο εὐκαταία καὶ ἡ μόνη δυνατή, ὅπως ἀρῇ πᾶν παράπονον περὶ μεροληπτικῆς τῆς Πολιτείας συμπεριφορᾶς· ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ἀκριδῶς τὸ τοιοῦτον ὅλως ἀνεφάρμοστον, ἀφοῦ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐννοίᾳ τῆς Μουσουλμανικῆς Ἐκκλησίας ἢ Θρησκείας, ἐνυπάρχει καὶ ἡ τοῦ Κράτους ἢ τῆς Πολιτείας ἀντίληψις.

Ἡ ἀφηρημένη οὖν ἐκείνη ἐννοία τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν αὕτη νοεῖται ὡς cor-

pus spiritualis, πραγματοποιοῦσα τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ἐπίσης μόνον πνευματικόν, μέσῳ μεθόδου αὐστηρῶς πνευματικῆς, παρὰ τῇ Μουσουλμανικῇ θρησκείᾳ ἢ Πολιτείᾳ εἶναι τι τὸ ἀνέφικτον.

Ἡ ἑνωσις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς θρησκείας ἐν τῇ Ἰσλαμικῇ εἶναι στενωτάτη, τὸ δὲ αἰσθημα μιᾶς κοινῆς πίστεως εἶναι εἰς τοιοῦτον βαθμὸν βαθύτατα ἐρριζωμένον, ὥστε ἡ πολιτικὴ μόνη ἐκδοχὴ εἶναι τι τὸ ἐντελῶς ἀκαθόριστον.

Ἡ Ἰσλαμικὴ πατρίς εἶναι μία, ἡ θρησκεία εἶναι καθολικὴ. Θρησκεία δὲ ἐν ταύτῃ καθολικὴ καὶ ἐθνικὴ δὲν ὑπάρχει.

6. Καθολικὴ καὶ ἐθνικὴ Ἐκκλησία.

Ἐπὶ αὐτοῦ μάλιστα τοῦ σημείου ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσεως καὶ ἡ τοῦ Ἰσλάμ συναντῶνται.

Καθ' ὅσον καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσεως εἶναι καθολικὴ καὶ οὐχὶ ἐθνικὴ· ὁ Ρωμαιο-Ποντίφηξ θεωρεῖ πᾶσαν ἐθνικὴν Ἐκκλησίαν ὡς σχισματικὴν (Les grandes Idées, d'un grand peuple, Weiller, 224), ὅπως καὶ ὁ Χαλίφης τοῦ Μουσουλμανισμοῦ, πάντα μὴ ὑποκύπτοντα εἰς τὰ δόγματα τοῦ ὀρθοδόξου Ἰσλαμισμοῦ, ὡς αἵρετικόν καὶ ἀποστάτην· οἱ ὀπαδοὶ τῆς Δυτ. Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ οἱ Μουσουλμᾶνοι, ὀφείλουσιν ὑπακοὴν ἀπειρον καὶ τυφλὴν πρὸς τὸν Πάπαν οἱ μὲν καὶ Χαλίφην οἱ δέ, ὅτε εἰς αὐτοὺς ἀνήκοντες, ἐνῶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ὀρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ, παρὰ τὸν εἰλικρινέστατον σεβασμόν, ὃν οἱ Ρῶσοι, οἱ Σέρβοι καὶ οἱ λοιποὶ ὀρθόδοξοι τρέφουσι πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκάστοτε οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, πρὸ παντὸς ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας, τῆς Σερβίας καὶ αἰσodήποτε ἄλλης. Αἱ σχέσεις μεταξὺ Οἴκου. Πατριαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν εἶναι σχέσεις μητρὸς πρὸς θυγατέρα καὶ οὐχὶ κυρίου πρὸς ὑπάλληλον.

Διότι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἐθνικὴ καὶ ἐν μιᾷ Πολιτείᾳ, ὅλα ἡ ἡμετέρα Αὐτοκρατορία, ἔχομεν δύο Ἐκκλησίας ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων ἀρχῶν· τὴν Χριστιανικὴν, ἥτις ὑπὸ τε τὴν ὀρθόδοξον, ἀρμενικὴν ἢ σχισματικὴν αὐτῆς μορφήν εἶναι ἐθνικὴ, καὶ τὴν Ἰσλαμικὴν, ἥτις εἶναι καθολικὴ καὶ ἐννοεῖ, ὅπως περιβάλλῃ πάντας τοὺς πιστοὺς αὐτῆς ἀνεξαρτήτως ἐθνότητος διὰ τῆς ἱερέας τοῦ Ἰσλάμ καλύπτρας.

7. Τὰ ὄργανα τῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ κληρὸς.

Τῶν πραγμάτων οὕτως ἐχόντων, ἀναφαίνεται καὶ ἕτερον σοδαρώτατον σημεῖον, ὅπερ θὰ ἐπασχολήσῃ τὸν προσεκτικὸν παρατηρητὴν, τοῦτο δὲ εἶναι ὁ τρόπος, τὰ μέσα καὶ ἰδίως τὸ ὄργανον, δι' οὗ θὰ ἐπιτελέσωσιν αἱ θρησκείαι αὐταὶ τὸν ἐν ἐκάστῃ ἔθετο ὡς ἑαυτῆς προορισμόν.

Ἡ Χριστιανικὴ δηλονότι θρησκεία ἔχει ὡς ὄργανον ἐκλογῆς αὐτῆς τὸν κληρὸν καὶ παρ' αὐτοῦ προσδοκᾷ τὴν τε ἐπίτευξιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, ὅπως καὶ τὴν τήρησιν τῆς ἐν νόμου ἐκείνης τάξεως, ἐξ ἧς ἡρτῆται ἡ ὑπαρξίς καὶ συντήρησις αὐτῆς.

Ἡ Μουσουλμανικὴ θρησκεία, ἀμοιροῦσα κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως ἐκδοχὴν κλήρου (Ἀλ Ρουχμπανιέ-φ-ιλ-Ἰσλάμ=οὗκ ἔστιν ἱερατεῖον παρ' Ἰσλάμ), θὰ ἀποδλέψῃ πρὸς ἐπί-

τευξιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, καὶ παρ' αὐτῆς θὰ ἐξαρτήσῃ τὴν συντήρησιν, τὴν πρόοδον καὶ τὸ μέλλον τῆς ἑαυτῆς θρησκείας.

Δι' οὗ, ἐνθρονίζουσα τὴν πολιτικὴν ταύτην ἐξουσίαν ἐπὶ ἔδρας, ἦν πλαιοιοὶ αὐστηρῶς θρησκευτικὸς διακόσμος, τὸν θρησκευτικὴν αὐτῆς ἄρχοντα Χαλίφην προσαγορεύει, ἀπόλυτον δ' αὐτῷ ἐξουσίαν δίδωσιν, ὥπως τῇ ἐπινεύσει τῶν διδαγμάτων τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ θρησκείας ἐκάστοτε πολιτεύηται.

Καὶ κατὰ γενικὸν μὲν κανόνα ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας, κατ' ἐξοχὴν ἠθικός, παραμένει ἀναλλοίωτος καὶ ἀμετάβλητος. Ἀλλ' εἰς πολιτικοθρησκευτικὴν Ἐκκλησίαν, εἴα τὸ Ἰσλάμ, εἶναι ζιττός.

Καὶ ὡς θρησκευτικὸς μὲν καὶ ἠθικός, κατὰ τὴν κατ' αὐτὸ περὶ τῆς ἠθικῆς ἀντιλήψιν, κατ' οὐκ ἐνδίδει, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πρεσβεύουσα αὕτη Ἐκκλησία ἀντιποιεῖται καὶ πολιτικὸν τοιοῦτον, τῷ τοῦ Κράτους ὑποδείγματι στοιχοῦσα, ἐγκρίνει ἐν μέρει αὐτὸν ἐξελισσόμενον, ὅτε καὶ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος διαρκῶς μεταβαλλομένου συμφώνως τῷ παγκοσμίῳ τῆς ἐξελίξεως νόμῳ.

Ἡ ἐξελίξις ἐν τοῦτοις αὕτη γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει ὁρισμένων κανόνων, διότι ὑπεράνω τῆς βουλῆσεως τοῦ κυριάρχου Λαοῦ ἡ ἡγεμόνος, ὑπάρχει ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ δικαίου ἀπορρέουσα.

Αἱ σχέσεις, ὅθεν Πολιτείας καὶ κλήρου, αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς δυσχερεῖς καὶ παρ' αὐταῖς ἀκόμη τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Κράτεσι, μοιραίως ἀποβαίνουσιν ἔτι δυσχερέστεραι παρ' ἡμῖν, συνεπεία τῆς ἑλὼς διαφόρου ἀντιλήψεως τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τοῦ κλήρου καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἡ δὲ ρύθμισις αὐτῶν προσκρούει πρὸς ἀνυπερβλήτων προσκομιμάτων ἅμα ὡς σκεφθῶμεν, ὅτι ἡ ἀφυπνιζομένη ἤδη συνειδήσις τῶν ἀτόμων ἀπαιτεῖ τὸν τέλειον ἀποχωρισμὸν τῶν ἐτηρῶν τύπων καὶ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῆς συνειδήσεως.

Τὸ κριτήριον εἶναι βεβαίως ἡ ψυχικὴ ζωὴ τοῦ ἀτόμου.

Ἀλλ' ἐν τῇ διανοητικῇ ἐξελίξει τῶν φυλῶν καὶ ἀτόμων ἡ ἐκ παραλλήλου ἀνάπτυξις αὐτῶν εἶναι τι τὸ φυσικῶς ἀδύνατον, ὃ δὲ κλήρος ἵσταται σήμερον ἀμνηχανῶν μεταξὺ δύο δυσχερεστάτων πρὸς ἐπίλυσιν προβλημάτων. Τὸ μὲν ὀφείλει, ἵνα ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀσάθεϊαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ὁλονὲν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καλλιεργουμένου καὶ τὴν συζήτησιν ἀπανταχοῦ προβάλλοντος ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὸ δὲ ὀφείλει νὰ φανῇ εὐάρεστος εἰς τὴν στασιμότητά τοῦ πλήθους, διατρέχων ἄλλως τὸν κίνδυνον, ὥπως αὐτὸ ἀνεπιστρέψει ἀπωλότη.

Καὶ ἡ μὲν ψυχικὴ ζωὴ τοῦ ἀτόμου θὰ ἀναμετρηθῇ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἰερώδη αὐτοῦ, ὅτινα ἀνατροφή, μόρφωσις, παιδεία, ἱστορία, ἀντιλήψεις, ἐπιστήμη καὶ τέχνη ἐν ἑκάστῳ ἐδημιούργησαν καὶ αὐτῷ προσέβωκαν, ἡ δὲ διανοητικὴ ἐξελίξις τῆς φυλῆς θὰ ἀπαρτισθῇ ἀπὸ τὴν καθ' ἑκάστον ἀνάπτυξιν τῶν ἐν μιᾷ ἑκάστῃ φυλῇ προηγμένων διανοητικῶν ἀτόμων.

Ἀτυχῶς μεταξὺ τῆς ψυχικῆς ζωῆς τῆς φυλῆς καὶ τῆς ψυχικῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου σήμερον ἰσορροπία δὲν ὑφίσταται καὶ συνεπὸς ἡ ἁρμονία ἄλλεῖται.

Ἰπάρχουσιν ὀλίγοι καὶ εἶναι ἀξιοθρήνη-

Καλλιτέχνης καὶ θάνατος.

τον, ὅτι εἶναι πολὺ ὀλίγοι, ἐκεῖνοι, οἵτινες σήμερον ἀντελήφθησαν καὶ ἀπεχώρησαν τὴν θρησκείαν τῶν τύπων καὶ τῆς ἐξωτερικῆς λατρείας ἀπὸ τὴν θρησκείαν τῆς συνειδήσεως, καὶ διεσπύσαντες εἰς τὴν μεγάλην ψυχικὴν ζώναν τῆς ἑαυτῶν φυλῆς, συμμετέχουσι τοῦ ἄγνου αὐτῆς παλμοῦ.

Οἱ τοιοῦτοι καθημερινῶς κίμπτονται ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ πλήθους, ὅπερ ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ψυχικοῦ βίου ὡς ὀστρακὸν προσκολλημένον ἐν τῇ βυθῷ τῆς θαλάσσης ἄδραναί, διατηροῦν τὴν ἀρχέγονον ἐμβρυώδη αὐτοῦ κατάστασιν.

Καὶ χαμπτόμενοι ὑποχωροῦσιν, ἀναμένοντες τὴν πνευματικὴν ἐπανάστασιν τῆς ἑαυτῶν φυλῆς ἀπὸ τῆς βαθμιαίας ἀνάπτυξιν τῆς ἐξελίξεως ἐν ἐνὶ ἑκάστῳ ἀτόμῳ.

Εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, κατ' ἐξοχὴν λεπτήν καὶ ἐπίπονον, ὃ ἀριστος βεβαίως συναντηλήπτωρ τοῦ ἀτόμου, μεταξὺ ὧν κοινωνικῶν Σωματείων παρ' ἡμῖν, ἄλλεῖται ἄλλων, θὰ εἶναι ὁ κλήρος, καὶ μόνον ὁ κλήρος. Πολιτεία δὲ φτωχὴ, ὥπως, ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον, μειώσῃ μονομερῶς τὸ κύρος αὐτοῦ ἐν οἰκονομικῇ ἐπιπέδῳ τῆς λαπλῆς αὐτοῦ δράσεως, καταφύρων ἀδικεῖ τὴν ἐθνότητα ἐκείνην καὶ ἀρδὴν ἀνατρέπει τὴν ἰσότητά, ὅτε ἐπιδουλεύομένη τὴν πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὸν πολιτισμὸν καθόλου ἐξελίξιν ἐκείνης τῆς φυλῆς ἢ ἐθνότητος.

Ἐάν δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθὲς διὰ πάντας Πολιτείας καὶ ἡ ἐκ τοιαύτης διαγωγῆς ἀπόπειρα αὐτῆς γενικῶς θεωρεῖται ἀδικος, τὸ τοιοῦτον περισσότερον ἀληθεύει παρ' ἡμῖν, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν Συνταγματικὸν χάρτην τῆς ἡμετέρας χώρας, ἐν ᾗ ἡ ἐκδοχὴν θρησκευτικὴν ἐνέχουσα Πολιτεία, ἐπίσημον θρήσκευμα ἐν μόνον ἀναγνωρίζει, τὸν Μουσουλμανισμόν, ἀνεκτὰς δὲ θεωρεῖ τὰς λοιπὰς θρησκείας.

Β. Τὸ διαχωρίζον τοὺς δύο Πολιτισμούς.

Καὶ τὸ πρόβλημα ἀπελπιστικῶς δύσλυτον καθίσταται, ὅταν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πᾶσα Κυβέρνησις ἢ Πολιτεία εἶναι μία τάξις, πᾶσα ἔννομος τάξις κατ' ἀνάγκην στηρίζεται ἐπὶ μιᾷ ἠθικῇ καὶ ὅτι ἡ ἀντιλήψις τῆς ἠθικῆς τελείως ποικίλλει παρὰ ταῖς δύο θρησκείαις ἢ τοῖς ἀντιστοίχοις αὐταῖς Πολιτισμοῖς.

Οὕτως ἔχομεν διάστασιν πλήρη ἐπὶ τριῶν οὐσιμδεστέων καὶ σοβαρωτάτων, καὶ ἡμῶς, σημείων.

Πρῶτον. Ἐκκλησίαν καθολικὴν ἀπ' ἐνός, καὶ Ἐκκλησίαν ἐθνικὴν ἀπ' ἑτέρου.

Δεύτερον. Ὅργανον τῆς μιᾶς θρησκείας, ἢ τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ ἱερατεῖον, αὐτὴν δὲ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ὅργανον τῆς ἑτέρας.

Τρίτον. Ἀλλοίαν ὁλως ἀντίληψιν τῆς ἐννοίας τῆς ἡθικῆς παρὰ δύο διαφόρων κόσμων ἢ Πολιτισμῶν, οἵτινες πρόκεινται, ὅπως συνταγματικῶς συζητήσωσι καὶ συνεργασθῶσι διὰ τὸ μέλλον μιᾶς κοινῆς πατρίδος.

9. Μονογαμία καὶ πολυγαμία.

Οἴκοθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἡ διάστασις μέλει, ὅπως παραμείνῃ τελεία ἐπὶ τε τοῦ πρώτου ὡς καὶ τοῦ τρίτου σημείου, καθ' ὅσον, τοῦλάχιστον ἡμεῖς, οὐδένα τρόπον συνδιαλλαγῆς τῶν δύο Πολιτισμῶν ἐπ' αὐτῶν διορώμεν.

Πράγματι, οὔτε ἡ φύσις τῶν Ἐκκλησιῶν δύναται νὰ μεταδληθῇ, οὐδ' ἡ ἡθικὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ δύναται ἔστω καὶ κατὰ κεραίαν νὰ παρεκκλίνῃ τοῦ γνώμονος αὐτῆς.

Καίτοι δὲ δὲν ἀρνούμεθα, οὐδ' ἀγνοοῦμεν τὴν πλαστικότητα τοῦ Ἰσλαμισμοῦ (Théorie Dr. Musul. Sawwa pachas II a. p. IIIe), δυσπίστως θὰ ἀποδεχθῶμεν, ὅτι δύναται ποτε νὰ μεταβάλλῃ οὐσιώδεις διατάξεις, ριζικῶς ἀλλοιούσας τὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἐρείδεται, ἐκτός ἐάν αὖρα Λουθήρου καὶ παρ' ἡμῖν ἐπιπνέσῃ.

Καθ' ὅσον καὶ μόνος ὁ θεσμός τῆς πολυγαμίας παρὰ τῷ Ἰσλάμ καὶ τῆς μονογαμίας παρὰ τῷ Χριστιανικῷ κόσμῳ, ἀρκεῖ ἵνα ματαιώσῃ πᾶσαν προσπάθειαν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἡθικῆς συνταύτισιν, ἢ ποίαν

τινα συσχετίσιν καὶ στενωτέραν ἐπικοινωνίαν τῶν πληθυσμῶν τῶν δύο διαφόρων κόσμων. Διότι, εἴτε πρωτίστως, ἰσχυροποιῶν καὶ νομιμοποιῶν τὴν κατάκτησιν, ἐπιφέρει τὴν τῶν διαφόρων φυλῶν προσέγγισιν, εἶναι ἢ διὰ τῆς ἐνώσεως τοῦ γάμου ἐπιτυγχανομένη.

Ἐνεκα τοῦ λόγου τούτου ἡ ἀρχαιότης εἶδε τὸν μεγαλοφυᾶ Ἀλέξανδρον ἀπαρνηθέντα πρὸς στιγμήν τὴν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ περὶ φύσει ἐλευθέρων καὶ δούλων θεωρίαν καὶ διὰ τῆς γάμου συμμίξεως μεταξὺ νικητῶν καὶ ἡττημένων, ἐπιδιώξαντα τὴν συμπαγῆ ἔδρυσιν τῆς παγκοσμίου αὐτοῦ Αυτοκρατορίας, αὐτοῦ πρώτου κόρην βαρβάρου βασιλέως νυμφευθέντος (Hitt. du Dr. Laurent, II, 262).

Εἶναι ὁ πρῶτος κατακτητής, ὅστις σαφῶς διείδεν, ὅτι μόνον ἡ μεταξὺ τῶν φυλῶν ἐπιγαμία δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κρῖκος ἀδιάρρηκτος διὰ τὴν ἐν τινι Κράτει εἰλικρινῇ μεταξὺ τῶν διαφόρων φυλῶν συμβίωσιν καὶ διὰ τὴν ἐδραίωσιν τῆς Πολιτείας ἐκείνης.

Ἀλλ' ὅταν θρησκεία, γάμος καὶ κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη ἀπελπιστικῶς ἀποχωρίζουσι τοὺς λαούς, αἰνιγματώδης καὶ προβληματικὴ ἡ ἀληθὴς αὐτῶν συναδέλφωσις καθίσταται.

Ἀρεσκόμεθα ἐν πάσῃ περιστάσει, ἵνα ἀντιμετωπιζόμεν μετὰ γενναιότητος καὶ ψυχραιμίας τὴν ἀλήθειαν καὶ φρονούμεν, ὅτι γράφομεν σήμερον κινούμεντες τὴν πλέον εἰλικρινῇ γραφίδα, ὅτε ἀπεικονίζοντες τὰ πράγματα

ὁπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν καὶ οὐχὶ ὅπως θὰ ἠύχόμεθα, ἵνα ταῦτα ᾖσαν.

10. Ἡ προσέγγισις διὰ τοῦ κλήρου.

Ἡ προσέγγισις ἔθεν μόνον τῇ ἀρσεὶ ἀφ' ἑνὸς τοῦ δευτέρου σημείου τῆς διαστάσεως καὶ τῇ μετατροπῇ αὐτοῦ μάλιστα εἰς συνθετικὸν κρῖκον, εἶναι καθ' ἡμετέραν γνώμην ἐφικτή.

Ἐννοοῦμεν δηλονότι, ὅτι ἡ προσέγγισις τῶν δύο κόσμων κατὰ τὸ ἐνὸν μέσῳ τῶν ὀργάνων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὄργανον τῆς Ἰσλαμικῆς θρησκείας ἢ Πολιτείας, εἶναι ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, δυοῖν θάτερον, ἢ ὁ Χριστιανικὸς κλῆρος θὰ λάβῃ πολιτικὴν τινα χροιάν, προσαρμυζόμενος τῷ ὀργάνῳ τοῦ ἑτέρου θρησκευματος, ἢ, τούτου μὴ γινόμενου, κατὰ στοιχειώδη συνταγματικὴν ἰσότητά, θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ ἐκλατκευσις τῆς Μουσουλμανικῆς θρησκείας, καὶ ὁ τέλειος ἀποχωρισμὸς τῆς θρησκείας ἀπὸ τῆς Πολιτείας παρὰ Μουσουλμάνους, ὅτινα πάντα εἰσὶν ἀτοπα.

Ἐπομένως ὡς ἀναγκαῖα καὶ μόνη λογικὴ συνέπεια διὰ τὴν τῶν δύο κόσμων προσέγγισιν παραμένει ὁ Χριστιανικὸς κλῆρος, ὅστις ἄλλως τε, διεδραμάτισε πάντοτε σπουδαῖόν αὐτον πρόσωπον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ.

Ὁ πολιτισμὸς πράγματι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν περίπου τελευταίων χιλιετηρίδων εἶδε μεταναστεύσεις λαῶν, μυριονέκρους μάχας, εἰσβολὰς ποικίλας, καταστροφάς, δηλώσεις καὶ ὅτε μὲν τὴν ἀνθρωπίνην σχέψιν καὶ συνείδησιν ἐξικνουμένην εἰς τὸ ζεῖν τῆς ἑαυτῆς τελειότητος, ὅτε δὲ ταύτην ἐν τῇ ἐξελίξει αὐτῆς ὑποχωροῦσαν καὶ παρακμάζουσαν. ἵνα ἀνεγερθῇ ἀργότερον ἐκ νέου. Καὶ ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ταύτῃ δίνη εἰς ἀπαντας τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς ἀπαντα τὰ Ἔθνη, ἢ Ἱστορία μαρτυρεῖ, ὅτι κοινωνία τις ἀτόμων, ἣτοι ὁ Κλῆρος, ἀπερρόφησε τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὸν τύπον τῆς φυλῆς, εἰς ἣν αὐτὸς ἀνήκεν.

11. Ἡθῃ καὶ ἔθιμα ἐν Εὐρώπῃ.

Πλὴν ὁ κλῆρος θὰ δράσῃ μέσῳ τῆς θρησκείας αὐτοῦ· ἀλλὰ θρησκεία ἀνευ ἡθῶν καὶ ἐθίμων, ἐπεκτεινομένην εἰς τὴν διανοητικὴν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν τῶν πιστῶν μιᾶς ἐκάστης ἐθνότητος ἀνάπτυξιν, ὁμοιάζει δένδρον ἀνευ φυλλώματος, τὸ ὁποῖον αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες θὰ ἀποξηράνωσιν.

Ἀπαντα τὰ εὐρωπαϊκὰ, ἄλλως τε, Συντάγματα, μολονότι ἐφαρμόζονται εἰς χώρας οὐσιωδῶς διαφερούσας τῆς ἡμετέρας Αυτοκρατορίας, ἐν τούτοις προῶρως ἀντελήφθησαν, ὅτι ἡ συνταγματικὴ ἐλευθερία, ἐν σχέσει πρὸς τὰ κατ' ἰδίαν ἄτομα, δὲν δύναται ἄλλως νὰ νοηθῇ, εἰ μὴ διὰ τῆς ἀπαρεγκλίτου τηρήσεως τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῶν πολιτῶν.

Τὴν ἀληθῆ ταύτην ἀρχὴν ὁ μέγας τῆς ἐπιστήμης πατήρ ἐν τῇ ἀρχαιότητι Ἀριστοτέλης καθώρισε διὰ θαυμασίου ἀξιώματος (ὁ Νόμος οὐδεμίαν ἔχει πρὸς τὸ πείθεσθαι ἰσχὺν πλὴν παρὰ τὸ ἔθος, Π. Β. Ε. § 13), ὅπερ πρῶτοι ἠσπάσθησαν οἱ Ἴβρυται τοῦ Συνταγματικοῦ Πολιτεύματος, ἣτοι οἱ Ἄγγλοι.

Καὶ ἐάν εἶναι βέβαιον, ὅτι οἱ Ἄγγλοι μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας εἰς τοὺς ἑαυτῶν νόμους πρόσκεινται, ἀληθέστατον ταῦτοχρόνως,

Ἰθαγενὴς τῶν Ἀδάνων.

13. Ἐπίδρασις ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἐπὶ τῶν πολιτῶν.

Ἐκαστον Ἕθνος ἔχει τὰς φυσικὰς αὐτοῦ ροπὰς καὶ ἀδυναμίας, τὰς χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις, κοινὰ μειδιάματα καὶ κοινὰ δάκρυα, ἰδιαιτέραν περὶ τιμῆς καὶ καθόλου ἡλικίης ἀντίληψιν, καὶ ὡς γινώμονα τῶν πράξεων καὶ τῶν σκέψεων αὐτοῦ τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα, ὅπερ ἐννοεῖ, ἀντὶ πάσης θυσίας, ἵνα διατηρήσῃ ἀνεξάρτητον, ἀπρόσβλητον, αἰθικτον.

Ἡ δὲ Ἐκκλησία, κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην, ἕνεκα τοῦ ἰδιορρυθμοῦ τῆς θρησκευτικῆς ἡμῶν Πολιτείας, εἶναι ἡ μόνη ἀναδεδειγμένη, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὰ ἡθῶν καὶ ἔθιμα τῶν Ἑθνότητων, ὧν ἕκαστη προῖσταται, δι' ὅλου τοῦ κύρους τῆς ἑαυτῆς ὑπεροχῆς.

Ἡ ἀπαρέγκλιτος ὅθεν τήρησις τῶν ἀνεκαθεν ἡθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ ἡ ἐξασφάλισις αὐτῶν γυν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἀποτελεῖ τὸ ζωτικώτατον τῶν ζητημάτων δι' ἕκαστην Ἐκκλησίαν.

Διότι εὐθὺς ὡς μία θρησκεία ἀποστερηθῇ αὐτῶν, καθίσταται ἀδιάφορος εἰς τοὺς ὅπα-

Ἄλλ' ἐνῶ εἰς Κυβέρνησιν, ὡς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ ὑφισταμένην, θὰ ἦτο ἀδύνατον ἡ ἐπιμελής ἐρευνα, μελέτη καὶ ἐξακριβωσις τῶν ὑπὸ μιᾶς ἕκαστης τάξεως ἀπαιτουμένων, ὅπως ἀσφαλῶς βαλίσῃ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, αὐταὶ αἱ Ἐκκλησίαι, πρὸς ἃς καὶ μόνας ἀκεραίαν καὶ ἀπόλυτον τρέφουσιν αἱ Ἑθνότητες ἐμπιστοσύνην, ἀναλαμβάνουσιν ἵνα καταστήσιν ὁ πολῦτιμος συνδυετικὸς κρίκος μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὁπαδῶν μιᾶς ἕκαστης Ἑθνότητος.

Ἔνεκα τῶν ἐκτεθέντων λόγων, παρ' ἡμῖν ἡ αὐστηροτάτη τήρησις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην χώραν ἐπιβάλλεται, διότι πᾶσα ὑποχώρησις πρὸς συνδιαλλαγὴν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου ἔχει βεβαίως τὰ ὅρια αὐτῆς, πρὸ τῶν ὁποίων ὀφείλει ὅπως ἐπιτακτικῶς σταματήσῃ, ἵνα μὴ φθάσῃ εἰς τὸν ἐκφυλισμόν.

Ὁ δὲ αὐτοσεβασμὸς καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου πρὸς μίαν εἰλικρινῆ συνδιαλλαγὴν, ἔχει καθήκον ὑπέρτατον ἀπέναντι τῶν μελλουσῶν γενεῶν καὶ τῆς Ἱστορίας, ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ Ἰσλαμικοῦ κόσμου

cher) τῆς Γερουσίας, ὅπερ αὕτη διττῶς ἐξασκεῖ, ἢ θετικῶς ἀπορρίπτουσα, ἢ ἀρνητικῶς μὴ παρακυλύουσα.

Παρ' ἡμῖν τὸ δικαίωμα τοῦ παρακυλύειν, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ φανερῷ ἐνασκούσης αὐτῇ Γερουσίας, ἐν τῷ κρυπτῷ ἐνασκούσιν ὁ Στρατὶς καὶ ἡ Θρησκεία.

Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη, ὅπως διατηρηθῇ διὰ τῶν δύο τούτων ἐνυπολανθανόντων παραγόντων ὁ ἐθνικὸς χαρακτήρ τοῦ Κράτους, ὅστις βαίνει ἐν παραλλήλῳ πρὸς τὴν ἀνατροφὴν, μόρφωσιν, τὸ παρελθὸν δόλοκληρον, τὰ ἡθῶν καὶ ἔθιμα τοῦ Μουσουλμανικοῦ, ἰδίως τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ, καὶ ἡ παρέμβασις θὰ γίνῃ.

Ἦκούσαμεν καὶ ἀνέγνωμεν πλειστάκις, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶχε καὶ ἔχει προστριβὰς μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ συναδέλφων διὰ ζητήματα στρατιωτικῶν πιστώσεων καὶ τῶν αὐταῖς σχετικῶν. Αἱ προστριβὰς αὗται καθ' ἡμᾶς εἶναι τι τὸ μοιραῖως ἐπελευσόμενον καὶ ἀναγκαῖον.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἔχει καθήκον ὑπέρτατον, ὅπως υποκύψῃ εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτήρος καὶ θὰ υποκύψῃ, διότι αὐτὸς ὁ ἐθνικὸς χαρακτήρ ἀναπαριστᾷ ὅλην τὴν μεγαλειότητα ἐν τινὶ Κράτει.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς γνώμης αὐτοῦ καὶ διεξάγων πάλιν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ τῇ Γερουσίᾳ, συμβολίζει τὴν ψυχὴν τοῦ Κράτους τούτου, ἐξ ἐνστίχτου φερομένου πρὸς διατήρησιν ὅλης αὐτοῦ τῆς αἰγλῆς, ἣν μέσῳ τοῦ στρατοῦ ἀντιλαμβάνεται, μέσῳ τοῦ στρατοῦ ἐπιζητεῖ, ὅτε τοῦ Κράτους κατ' οὐσίαν διατηροῦντος τὸν ἐθνικὸν αὐτοῦ στρατιωτικὸν θρησκευτικὸν χαρακτήρα.

Δὲν ἀπαιτεῖται μεγάλη ψυχολογικὴ ἐμπειρία, ἵνα, ἐντείνων τις τὴν παρατηρητικότητα αὐτοῦ, πεισθῇ, ὅτι οὐδὲν θέαμα συγκινεῖ τὸν Τουρκικὸν Λαὸν περισσότερον μιᾶς μεγάλης στρατιωτικῆς παρελάσεως.

Οὐδεμία ἐπιστημονικὴ ἀνακάλυψις, καλλιτεχνικὴ ἐργασία, μουσικὴ ἢ ποιητικὴ ἐξαρσις δίδει αὐτῇ τὴν τέρψιν ἐκείνην, ἣν αἰσθάνεται βλέπων παρελθόντα τὸν στρατὸν καὶ τὴν σημαίαν.

Διότι ἕκαστος λαὸς ἔχει τὴν ἰδιοσυγκρασίαν αὐτοῦ καὶ ἀντιλαμβάνεται τὸν κόσμον ὑπὸ ἴδιον πρίσμα. Ἄλλος ὑπὸ τὴν ποιητικὴν αὐτοῦ μορφήν, ἄλλος ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς τέχνης καὶ τοῦ κάλλους, ἕτερος ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἡθικῆς. ἕτερος ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἰσχύος καὶ τῆς θρησκείας.

Οὐδεμία δὲ ὑπάρχει ἀνάγκη περαιτέρω ἐρμηνείας ἢ ἀποδείξεως, ὅτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κράτει, πλὴν τοῦ στρατιωτικοῦ χαρακτήρος, ὃν ἀκεραίαν διατηρεῖ, ἐν ἑκάστῳ ρήματι ροὰ καὶ ὁ θρησκευτικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ.

15. Ἑθνικὸν καὶ τυπικὸν Σύνταγμα.

Διότι οὐδεμία Κοινωνία δύναται νὰ μεταβάλῃ τὴν κοινωνικὴν αὐτῆς βάσιν, τὰ δὲ μέσα, ἅτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς διατήρησιν Κράτους τινὸς, εἶναι τὰ αὐτά, ἅτινα ἐτέθησαν πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ ἐνέργειαν διὰ τὴν Ἰουρυσίν αὐτοῦ (Schwegler, R. G. I. 523).

Καὶ ἐὰν τὸ Σύνταγμα εἶναι γ, ἐξωτερικὴ

Σκηνὴ εἰς ποταμόν.

δοὺς αὐτῆς, ἡ δὲ ἀδιαφορία, μοιραῖως ρίπτουσα αὐτοὺς ἀργότερον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀρχαίας θρησκείας καὶ τῆς κρατούσης Φυλῆς, θὰ ἐπιφέρῃ βαρυσταλὴν τὸν ἐκφυλισμόν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐκφυλὸς εἶναι ἀνήθικος κοινωνικὸς τύπος καὶ ἀνάξιος διὰ τε ἑαυτὸν καὶ τὴν πατρίδα του ὅπως ᾤ, ἐρρέωσαν ἐκ τοῦ μέσου τὸ ταχύτερον θεωρίαι ἐπιδολαβεῖς καὶ ἐπικίνδυναι, εἰς τὸν ἐκφυλισμόν τῶν Ἑθνότητων τείνουσαι, καθ' ὅσον εἶναι μυριάκις προτιμότερον νὰ εὐρεθῇ τις νεκρὸς, ἢ νὰ φέρῃ ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ τοῦ ἐκφυλισμοῦ στίγμα.

Ἐκαστον Κράτος, ἵνα ὀρθοποδήσῃ καὶ ἐκτελέσῃ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, ἔχει ἀνάγκην πολιτῶν γενναίων, ἐνθίμων, τιμῶν, χρηστῶν, ἐργατικῶν, δραστηρίων, ἀνατρεφόμενων νηπιῶν ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς ὁρισμένης ἡλικίας.

Παρ' ἡμῖν ἀπερίηλη, ὅτι ἡ ἡλικία, ἐν τῇ μέλλει νὰ στηρίχῃ ἡ ἐννομία τῆς Πολιτείας τάξης, ποικίλλεται.

Ποικίλῃς ὅθεν οὖσι τῆς ἡθικῆς, εὐν δύνανται νὰ ὑπάρξῃ μία ἐνιαῖα τάξις, ἀλλ' ἐν τῇ ἐρρυθμῇ ἁρμονίᾳ τῶν κατ' ἕκαστα τάξεων πρέπει ὅπως ἡ Κυβέρνησις πολιτευομένη ὁρᾷ,

ἐγγύησιν σεβαράν, διαρκὴ καὶ μόνιμον, ὅπως μὴ γίνωνται αἱ Ἑθνότητες τυχόν ἔρμακα παρεμβάσεων τῆς Νομοθετικῆς ἢ Διοικητικῆς ἐξουσίας.

14. Οἱ δύο ἀφανεῖς Συνταγματικοὶ Παράγοντες.

Τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐὰν προσεκτικῶς ἐρευνήσωμεν τί συμβαίνει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Κράτει καὶ μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν εὐν εἶναι δυσχερὲς ὅπως ἀντιληφθῶμεν, ὅτι ἡ ἰδιορρυθμία αὐτῇ Πολιτεία ἀπῆλθε τὴν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς λειτουργίαν δύο ἐτέρων παραγόντων, οὐχὶ ἐν τούτοις οὐλοώτερον σεβαράν τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας, ἐννοούμεν, ὅπως ἀμέσως κατωτέρω ἐξηγουμένα, τὴν θρησκείαν καὶ τὸν Στρατὸν.

Εἶναι γνωστὴ, ἡ ἐν τοῖς Συνταγματικοῖς πολιτεύμασι κατανομὴ τῆς ἐξουσίας εἰς Νομοθετικὴν, Δικαστικὴν καὶ Ἐκτελεστικὴν. Ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην διακρίνομεν δύο τινὰς πρώτων τὸ δικαίωμα τοῦ νομοθετεῖν (faculté de légiférer) τῆς Βουλῆς, καὶ δεύτερον τὸ δικαίωμα τοῦ παρακυλύειν (faculté d'empê-

παράστασις μιᾶς Πολιτείας, ὁ ἔθνικὸς αὐτοῦ χαρακτήρ θὰ παραμείνῃ ὁ αὐτός.

Παράδειγμα τῆς ἀληθείας ταύτης φέρομεν τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔκτος, τὸ ὁποῖον ἐνὶ μετέπειθεν ἀπὸ τῆς Βασιλείας εἰς Δημοκρατίαν καὶ ἐκ ταύτης εἰς Αυτοκρατορίαν, διατηρήσεν ὡς ἦτον τὸν ἔθνικόν αὐτοῦ χαρακτήρα, ἐπὶ τῇ μάσῃ τοῦ ἑοικέντος ἐμπνευσμένης.

Διότι τὸ διδόν τὴν ἀποτοπώσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔκτος δὲν εἶναι τὸ πολιτικόν, ἀλλὰ τὸ ἔθνικόν Συνταγμα. Τὸ δὲ ἔθνικόν Συνταγμα ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἀπειρίων ἀνθρώπων, αἵτινα οὐτε γράφονται, οὐτε κωδικοποιεῖνται, καθ' ὅσον καὶ τὸ παρελθόν καὶ αἱ ἀναμνήσεις καὶ τὰ αἰσθητικά καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κατισχύοντος εἰς μίαν φυλὴν, καὶ οὗ αὕτη ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἐπεδιδόθη, δὲν εἶναι ἄμοιρα πολλῆς καὶ μεγίστης μάστιος πρὸς τὴν ταύτου ἐφαρμόσιν σημασίας.

Ὅτι τὸ κατ' Ἀριστοτέλην ὀρθὸν Πολίτευμα (Πολ. Ι', § 1) εἶναι παρ' ἡμῖν κυρίως αἰεὶν τὸ στρατιωτικο-θρησκευτικόν, περιολογῶν τύπον καὶ διακρίνον τὴν Συνταγματικὴν μορφήν.

Ἐν τῇ Δύσει ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη, ὅτι συνήθως δεσφ. αὐτῶν καὶ ἐάν ἦναι αἱ ὑπὸ τῆς θρησκείας προσσευόμεναι ἰδέαι, δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ἀρχαὶ εἰς πολιτικὰς νόμους, καθόσον αὐταὶ ἔχουσιν μίαν ἄλλην ἀρχήν, τὸ γενικὸν καλὸν τῆς κοινωνίας.

Περὶ τὸν ἡμετέρον ὅπως ἀναπτύσσεται τοῦς λόγους, δὲν ἐνδεκνὴ τοιαύτη γνώμη παρ' ἡμῖν στερεῖται πᾶσης πρακτικῆς σημασίας, διότι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χῆρᾳ εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ νόμου ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία ἀκωλύτως εἶναι ἀσυνάφης ἀπὸς ἀποκαλυφθῆ, ἀπὸ πίεσιν καὶ κέρπειν τὸ γένος ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἰσλαμικῆς Ἐκκλησίας βούλησιν.

Ἀλλ' ἄρα ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ περιστέλλεται οὕτως πρὸς τὸ παντοδυναμον τοῦ Νομοῦ ἀπὸ Μουσουλμανικῆς ἀποφάνης, ἡ Συνταγματικὴ, ἰσοτήρ καὶ ἡ συνδιαλλαχὴ τῶν οὐδὲ Πολιτισμῶν ἀπαρτίζει καὶ τὴν ἀπὸ Ἀριστοκρατικῆς ἀποφάνης περιστολὴν, ἵνα λειτουργήσῃ ἐφ' ὅπως Συνταγματικὸν Πολίτευμα.

16. Ἡ παρ' ἡμῖν ἔθνικὴ Κυριαρχία.

Ἵνα ὁμιλήσωμεν σαφέστερον καὶ γίνωμεν καταληπτοί, δεῖλομεν ἵνα ἀναλύσωμεν τὸ δόγμα τῆς ἔθνικης Κυριαρχίας, διότι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως ταύτης κυρίως τὸ ἰδιόρρυθμον τῆς ἡμετέρας Πολιτείας καταγράφεται.

Ἰννοστον οὖν τὸ ἔκτος, ὡς κοινωνικὴ ὁργανική, ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀτόμων, ἔχει ἀνάγκην Κυριαρχίας· ἀλλὰ, μολοντι ἡ Κυριαρχία προέκκεται ἔκτος, ἐν τούτοις εἰς τὰ Συνταγματικὰ τοιαῦτα ἡ Κυριαρχία τηρεῖται ἀντικεινῶς καὶ συλλήβωτον, ἐξ οὗ καὶ ἔθνικη καλεῖται.

Ἡ Κυριαρχία μολοντι ἔθνικα, εἶναι σύνθετον δίκαιον, ἀναλυόμενῃ συμφώνως ταῖς μάλλον δοκιμασίαις νεώτεραις θεωρίαις εἰς Μεγαλειότητα (Majesté, Dignité) καὶ εἰς Δυναμὴν (Puissance, Dignité) ἀλλ' ὡς τοιαύτη παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ Πολιτείᾳ παρθεύει οὐσιμωδέστατον ἀνῶμαλον.

Καθ' ὅσον τὸ ὕψος αὐτῆς δικαίωμα ἀπὸ τῆς ἀποφάνης ταύτης εἶναι τὸ νομοθετικὸν διαρκές, ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως, καὶ ἐντελεῖται ἀρχεται ἡ συζήτησις.

Διότι ἡ Κυριαρχία δὲν δύναται εἰμὴ κατὰ τύπον μόνον παρ' ἡμῖν ἵνα στηριχθῇ ἐπὶ τῆς λαϊκῆς βουλῆς, καθόσον κατ' οὐσίαν θὰ

στηριχθῇ, ὡς ἀπαδείχθη, ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅσον ἡ λαϊκὴ κυριαρχία δὲν δύναται κατ' οὐδένα λόγον παρ' ἡμῖν νὰ μεταβάλῃ διατάξιν κληρονομικῆς ἢ οἰκογενειακοῦ Μουσουλμανικοῦ Δικαίου. Ἀρα ἡ Κυριαρχία, εἴτε ὡς ἀπόρρεια γενικῆς τοῦ λαοῦ βουλῆς θεωρουμένη (Rousseau, Contr. Soc. II 1), εἴτε ὡς λαϊκὴ συνείδησις νομίμως ἐξωτερικευμένη, πάντως θὰ περιορισθῇ κατ' ἀνάγκην συμφώνως τῇ συνταγματικῇ ἰδιότητι πρὸς ρυθμίσιν σχέσεων, ἃς δὲν διαλαμβάνει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἰσλάμ.

Διὰ ταῦτα φρονούμεν, ὅτι κυριαρχία τοῦ Κράτους, ὅπως ἀνεξάρτητος τῆς Ἐκκλησίας, ἐνδοθεν δὲ ὡς ἀπόλυτος νομοθετικὴ ἐξουσία ὁργανωμένου ἔθνικοῦ σώματος νοουμένη, παρ' ἡμῖν δὲν ὑφίσταται.

Εἴπομεν, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ τῶν φυλῶν συνόλου ἀποτελεῖ τὴν ἔθνικην κυριαρχίαν, πλην αἱ τὸ δόγμα τοῦ Ἰσλάμ προσδεύουσαι φυλαὶ εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι θὰ κατέχουσιν πάντοτε τὸ σκήπτρον τῆς ἡγεμονίας· ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ ὅπως καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ.

Ὁ Ἐρημίτης.

17. Συνέπεται

διὰ τὸν Χριστιανικὸν κόσμον.

Συνεπὲς αἱ μὲν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἰσλάμ συμπεριλαμβανόμεναι φυλαὶ δικαίως ὑπάρχει φόβος, ὅπως εὐρίσκωνται ἐν διαρκεί ἀνησυχίᾳ, μὴπως κατὰ ἐρμηνείαν πραγμάτων ἢ ἄλλως τις λόγος συντελέσῃ καὶ ὑπὸ τῆς ἐκάστα ἀσφαλοῦς Μουσουλμανικῆς πλειοψηφίας ἢ ἐνότητος τῆς κυριαρχίας θεωρηθῇ ἐπιτυχάνομένη οὐχὶ ἐντὶ ἐλευθέρᾳ ἀναπτύξει τῆς ζωῆς, τῆς κινήσεως καὶ τῆς προόδου τῶν ἄλλων φυλῶν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπὶ τῇ τούτων θυσίᾳ.

Πρὸς μετακλίωσιν παντός φόβου καὶ ἐξασφάλισιν τῆς Χριστιανικῆς μειοψηφίας, ἀπαιτεῖται ἡ παρεχὴ μιᾶς προληπτικῆς ἐνεργείας, ἵνα ἡ κατασταλακτικὴ τοιαύτη εἶναι εὐσεβεστάτη, αἵτις, ὡς συνήθως συμβαίνει, τοῦ Μονάρχου μὴ ὑπερπερφομένου εἰς τὰ interna signoria τῶν ὑπὸ τῶν Βουλῶν φημιζομένων, ἀλλ' ἀσυνήθως προσεπικυροῦντος ἐκάστοτε

τὰ ἐν αὐταῖς ἀποφασίζόμενα καὶ ἀποφύγοντος αὐτοῦ τὴν διὰ τοῦ νεοῦ πρὸς τὰ Νομοθετικά Σώματα προστριβὴν.

Ἡ δὲ προληπτικὴ αὕτη ἐνέργεια δύναται ἴσως διττῶς νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἀφ' ἐνός μὲν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν ἀρίστου ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ὑπομνήματος, ὅπερ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπεβλήθη εἰς τὸν τότε Μ. Βαζύρη, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ Ἀγγλικῶς πολιτεύματος, ἐν τῇ ἐξελεύσει αὐτοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ.

18. Τὸ ὑπόμνημα τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν.

Καὶ ἀναφορικῶς μὲν τοῦ ρηθέντος ὑπομνήματος, τοῦτο συνηγόρει ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως παρὰ τῇ Μ. Βασιλείᾳ Ἀνωτάτου Συμβουλίου, οὗτινος ἡ δικαιοδοσία θὰ ἦ δύνατο, φρονούμεν, ὅπως ἐπεκτεινόμενη, περιλάβῃ τὴν ἐπαρκείαν τοῦ ἀπαραδιάστου καὶ ἀθίκτου τοῦ θρησκευτικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστώτος, περὶ οὗ ἡ παράγραφος 4 τοῦ ὑπομνήματος ὁμιλεῖ.

αδ ιδιωτικόν δίκαιον τῶν παδῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης, ἐκ δὲ τοῦ πολιτικοῦ πᾶν ἔτι ἐπίσης τοῦτο ἐκ τοῦ ἱδιωτικοῦ περιλαμβάνει, ὡς λόγου χάριν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκπαίδευσως.

Ἡ δὲ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν πρὸς συγκρότησιν τοιοῦτου Συμβουλίου προταθείσα ἀναλογία, δύναται ἐπίσης ὡς καὶ θεωρητῶς ἐκασφαλίζουσα ἐπαρκῶς τὸ τε τῆς πλειονότητος ὡς καὶ τῆς μειονότητος δίκαιον, ἦτοι τὰ δίκαιον ἀπασῶν τῶν φυλῶν, τὴν δὲ πολιτικὴν συνταγματικὴν μηχανήν, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰ γενικά τοῦ Κράτους συμφέροντα, ἀδιαπτώτως καὶ ἐρρυθμῶς κινεῖται.

19. Διάσπασις τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς.

Ἰσως μεμφθῶσιν ἡμᾶς, ὅτι Συμβούλιον, οὗτινος ἡ ἰδρυσις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν προτάθη, ἐπεκτείνον μάλιστα τὴν ἐνεργὸν αὐτοῦ ἐπέμδασιν καὶ ἐπὶ ζητημάτων εἰς

δόγμα, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἰσχὺς εἶναι μηδὲν, εἰ μὴ εἶναι τὸ πᾶν.

Ἀλλὰ φρονούμεν ἐν παποιθήσει, ὅτι διάσπασις τις οὕτω πως γενομένη, εἶναι φυσική, καὶ ὅτι κατ' οὐσίαν μεταρρυθμίσις τις οὐσιώδης, ἐκασφαλίζουσα νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὰς μὴ Μουσουλμανικάς Ἐκκλησίας, ἀπὸ πάσαν τυχόν παρέμδασιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων εἰς ρυθμίσειν σχέσεων, ἐξ ὧν ἡ ζωτικότης τῶν φυλῶν ἀπὸ ἀπόψεως παιδείας, ἀνεκπαίδευστος καὶ πρὸς τοῦ ἡττητοῦ, εἶναι ἡ ἐπιβαλλομένη διὰ τὴν εἰσαρχὴν καὶ μόνιμον συμπίλνωσιν τῶν ἐθνότητων, διὰ τὴν ἀληθινὴν ἐδραίωσιν παρ' ἡμῖν Συνταγματικοῦ Πολιτεύματος, καὶ ἡ μόνη ἀναδεύσιμος διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἡμετέρας Αὐτοκρατορίας.

20. Θρησκεία καὶ Ἔθνος παρ' ἡμῶν.

Ἡ ἐθνότης ἐνδὲς ἐκάστου ἔθνους εἶναι ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀντι-

ἡμῶν καὶ τὴν συντακτικὴν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ἣτις διττῶς ἐξετάζεται, πολιτικῶς καὶ θρησκευτικῶς. Διότι κατ' ἀρχὴν μὲν ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀποφθεῖς ἐν θρησκευτικῇ κοινωνίᾳ εἶναι τι το ἀνυπαρκτον. Ἀλλ' ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως ἐν τινι πολιτικῇ τάξει παρουσιάζεται ὡς μία πραγματικὴ ἀνάγκη, ἣτις μεταμορφοῦται εἰς δίκαιον καὶ ἀσπαστὴ γενομένη παρὰ τῆς κοινῆς συνειδήσεως, ἀποδεκτὴ τέλος καθίσταται καὶ παρὰ τῆς Πολιτείας.

Ἐνεκα τοῦ συντακτικοῦ τοῦτου, ἡ Πολιτεία τοῦ Ἰσλαμ, ἰσως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς καὶ ἀκουσίως, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἀνεγνώρισε ταυτὴν παρὰ τῇ Χριστιανικῇ κοινωνίᾳ καὶ τὴν ἐφήμερον καλὸν πρότερον ἢ ἡ Χριστιανικὴ Εὐρώπη.

Ἡ ἱστορία πράγματι διδάσκει, ὅτι μέχρις ἐσχάτων ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως ἦτο τοσον συγχευμένη, ὥστε μολὲς μετὰ μακρὰν καὶ ἀνιάραν ἀλληλογραφίαν καὶ κατόπιν μωρίων παρκαλήσεων, Παπᾶς Πίος ὁ VII συνήλασεν, ὅπως στέφῃ Ναπολέοντα τὸν Α', διότι οὗτος εἶχε ὥσει ὅρκον, ὅτι θὰ σεβασθῇ τὴν ἐλευθερίαν τῶν θρησκαυμάτων (E. Ollivier. Manuel 117).

Ἀλλὰ ἡ αὕτη ἱστορία διδάσκει, ὅτι τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου τοῦ Ἰερου τοῦ Ἰσλαμ, ὁ πρῶτος αὐτοῦ διαδοχὸς καὶ Χαλίφης ἱμποῦ Βεκίρ, τῇ τῆς Ἱερουσαλὴμ Πατριάρχῃ ρητὴν υποσχέσιν ἔδωκεν, ὅτι εὐμόνον τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς συνειδήσεως, ἀλλ' ἀλόκληρον τὸ χριστιανικὸν καθεστῶς κηρύσσον ὑπὸ τῆς θρησκείας αὐτοῦ ἠθιόμενος θὰ διατηρήσῃ καὶ θὰ σεβασθῇ.

Ἦτα ἦτο ἀνάγκη πάντῃς συζητήσεως, ἵνα ὑποτεῖν, ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μολὲς ἐσχάτως ἐν Εὐρώπῃ διακρινήθη καὶ καθωρίσθη, ἦτοι ἡ ἀναλύσις τῆς ἐνότητος τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, ἦτο τότε γνωστὴ, ἐπὶ εἶναι πλέον ἢ ὀρθὸν καὶ ριζικόν, ὅτι ὁ συντακτικὸς τῶν οὐσιωτικῶν, παρὶ ὧν πρό μικροῦ διελάσθη, εἶναι ὁ λόγος τῆς ἐν τῇ παρῃτῇ μὲν ἐκείνῃ ἐποχῇ λελησμένης καὶ ἐς ἐνστικτοῦ ἐφαρμογῆς μίας ἀρχῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἡμετέρας ἱεραρχικοῦ Πολιτείας.

Ἀλλ' εἰς τὴν ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως (ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συμβιώσεως τοῦ χριστιανικοῦ καὶ μουσουλμανικοῦ κόσμου) ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς συνειδήσεως ἀνυπαρχοῦσαν, οὐκ ἔστιν καὶ ἰσχύον, ἐγκρίπεται ἡ ἀναπτύξις τῶν γῆων καὶ ἔθνων, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἔθνη καὶ τὰ ἔθνη τῶν Μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν εὐν μεταρρυθίσαν, οὐδὲ τοιαύτη τις μεταβολὴ ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς δόξῃ αὐτῇ ἐπαπειλεῖ, ἀνάγκη ἀναπόρριπτος, ὅπως καὶ αἱ Ἑκκλησιαὶ ἔχουσιν τὰς ἐγγυησεις τῶν γῆων καὶ ἔθνων τῶν οὐ αὐτῶν πληθυσμῶν ἐν ἀπάσῃ τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐαυτῶν ὁράσεως.

22. Ἀναγκαῖα συμπεράσματα.

Ἀπὸ δὲ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ μουσουλμανικὴ εἰκογένεια εἶναι τελειῶς ὑποσουλὸς τῆς θρησκείας αὐτῆς καὶ περὶ αὐτῆς θὰ εἰκονῇ ἐξαιρετικὸν πάντοτε ἐνοικαφρόν το Σουλτανατῶν, οὗτινος θὰ πρεῖσταται πρόσωπον φέρον ἄξιωμα Μ. Βεῦρα, μέχρις ἐπικρατήσεως τουλάχιστον ἄλλων σκεψῶν, ἡ Συνταγματικὴ ἰσότης ἀπαιτεῖ, ὅπως καὶ αἱ Χρι-

Τὸ ναυάγιον.

Κοινὴ Ἀθροῦσιν.

τὴν ἀρμονιότητα τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἀπαγομένων, ἀνομιάλως βαδίζει πρὸς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῶν Συνταγματικῶν τολτευμάτων.

Ἡ εἰλικρίνεια ἐπιβάλλει ἡμῖν, ὅπως ἀπειροφράστως εἴπημεν ναί, ἡ αὕτη δὲ εἰλικρίνεια ἐπιβάλλει καὶ ἐκείνους, οἵτινες τὴν παρατήρησιν ταύτην δύνανται ὡς ὑποδάσασιν, ἵνα ἐκλογίσωσιν, ὅτι καὶ ἀμύγες Συνταγματικῶν τολτευμα, εἰ μὴ τὸ ἐν Εὐρώπῃ ἐφαρμοζόμενον, ἀ ἀπύττει τὴν μὴ ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ σύμπτωσιν δύο Μεγαλειότητων, τῆς Χαλιφικῆς καὶ Ἡγεμονικῆς, καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ ἱερωματός τοῦ Σουλταναλῶν, πράγματα, ἵνα, ὡς καὶ τοῖς νηπίοις ὄληον, ἀδύνατα εἴη παρ' ἡμῖν, ἀπὸ ἀντίστα πρὸς τὰς Συνταγματικὰς ἡμῶν διατάξεις.

Ἐπομένως ἡ Συνταγματικὴ ἰσότης ἀπαιτεῖ, ὅπως παρ' ἡμῖν ὁ κλήρος παραμείνῃ *ordo civilis*, εἰ δὲ κατὰ τὴν λαμπρὰν εἰσηγήσιν τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν παρκαλήθεν ἐν τῷ Συμβουλίῳ μὴ Μουσουλμάνοι, θὰ ἀντιπροσωπεύωσι τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἔθνη, ὧν αὐταὶ προΐστανται.

Δὲν εἶναι ποσὴς ἀπίθανον, ὅτι ἐνδεῶς ἵνα ἀρρακτοῦσιν τοιοῦτόν τι προτείνοντες καὶ πρὸς ἐτέραν γνώμην, καὶ ἡν διασπᾶται ἡ πολιτικὴ ἀρχή.

Ποσὴς δὲν ἀγνοοῦμεν καὶ τὸ οὐκ ἔσχατον

στολίου θρησκείας ἐν τοῦτῃ τῷ Κράτει, εἰ δὲ, ἀνεξαρτήτως τῶν θρησκευτικῶν παποιθήσεων, εἰμεθα πάντες ὑποχρεωμένοι, ἵνα ἀγαπήμεν τὸν ἔθνη μὲν ἡμῶν μετὰ τῆς ἰδίας ἑτέρας, μεθ' ἧς καὶ τὴν θρησκείαν, ἐν ἣ ἐγεννήθημεν καὶ ἀνατράφημεν, καὶ γυναικῶς, εἰ μὴ Χριστιανοὶ τὸν Χριστιανισμόν, οἱ δὲ Μουσουλμάνοι τὸν Μουσουλμανισμόν.

Παρ' ἡμῖν δὲ αὐτοὶ εὐν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς μέλος μίας θρησκείας χάριν τῆς Πολιτείας, διότι ἡ ἰδιότης αὐτοῦ αὕτη, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ παρὰ Μουσουλμάνους κρατοῦντα, ἀρεῖται ὅπως εἶναι συμπτῶς τῇ πολιτικῇ.

Ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ἐκάστου ἔθνους προδικάζει τὴν ἐξ ἀντικειμένου ὑπαρξίν πολιτικῶν νόμων ἢ θεσμῶν, ἐξ ὧν ὁ πολίτης ἀρώται σὺν τῇ πολιτικῇ ἰδιότητι καὶ τὰ ταῦτα συνυπάρχοντα δικαιώματα ἢ καθήκοντα.

Πλὴν, ἐνθ' οἱ μὲν νόμοι ἀπορρέουσιν ἀπὸ τὰ Κράτη, τὰ δὲ ἔθνη καὶ ἔθνη ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, παρ' ἡμῖν, ἐπειδὴ ὁ Νομικὸς καὶ ὁ Θεολόγος συναντῶνται καὶ οἱ νόμοι εἶναι ἐμμέσως μᾶλλον ἀπόρροια τῆς θρησκείας.

21. Ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως.

Ἡ συντακτικὴ τῶν δύο τοῦτων ἱστοτήτων ἐπέφερον ὡς ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα παρ'

26. 'Οθωμανισμός και 'Ελληνισμός.

νοήσεων, ήτις επιφέρει διάσπασιν ατόμων και έθνών, άτινα πρό παντός έδει ένα τείνουν άμοιβαίως την χείρα προς ειρήνευσιν.

Είμεθα πεπεισμένοι ότι πνεύματα πρό παντός καλής πίστωσης, άπληλαγμένα φανατισμού, αφιερούμενα μετά μεθοδικότητας, φρονήσεως και προσοχής εις ελληρινή συνεργασίαν θα φθάσωσιν εις μίαν εύάρστον λύσιν, ποθητήν δι' άμφοτέρα τά διαμαχόμενα μέρη.

Προτού ερωτήσῃ τί τηλεόλον, είναι πάντοτε ανήθικον, αν οι δύο μέλλοντες όπως επιδοθούν εις τον αίματηρόν άγώνα λαοί δεν κατέβαλον μίαν υπερίστην προσπάθειαν ένα συνδιαλλαγάσιν επί τη βάσει της έθνικής αούτων τιμής και αξιοπρεπείας, όπως και προτού φθάσωσιν εις τό άπροχώρητον οι δύο της χώρας ταύτης πολιτισμοί θα ήτο άχαράκτις αν άρννηθούν όπως συμβιβασώσι κάπως τά ιδεώδη αούτων επί τινος λογικής βάσεως δι' άμοιβαίων υποχωρήσεων.

Όφείλομεν άπαντες ένα αποδώμεν οι θερμότεροι διασώται μιας προτεγγίσεως διά τό καλόν της χώρας και ιδίως ήμεεις οι Έλληνες, οτινες ούτε άγνωστοι, ούτε λησμονούμενοι εις πατρίαν γην είκομεν.

Εάν ήμέρα αγγίξοι μόν διά τους Μουσουλμάνους, μέλαινα δε δι' ήμάς, μέχρις εσχάτων τον βίον ήμων εξαιρετικώς πικρόν καθίστα, από της επαύριον της ανακηρύξεως του Συντάγματος, τόση ήμεεις ένταθα, εσώ και οι τό γείτον βασιλείον είκομεν, εν πάση ελληρινεία διακηρύττοντες, ότι προτιμώμεν την μετά των Μουσουλμάνων συνδιακτισίαν του Κράτους, επί τη βάσει αληθούς ίσοπολιτείας και μιας ελληρινοδς συνδιαλλαγής των δύο πολιτισμών.

Είναι άτύχημα μέγα, ότι οι ιδύνοντες διαδύουσι κάτωθεν της παλάμης ήμων μίαν φανταστικήν προδοτίδα αίχμήν έγχειριδίου, λησμονούντες ότι, καθ' ή διδάσκει ή Ιστορία, ο Έλλην έχει τά ελαττώματα αούτο, όπως έκαστος λαός της ύψηλίου, άλλ' ουδέποτε υπήρξεν υποκριτής, αφού, άλλως τε, δεν κατώρθωσε να γίνη ουδέ καν διπλωμάτης.

Οι ιδύνοντες εθεν οφείλουσι να μη καταδύκωνται από τό φάσμα ανυπόκτιν κινδύνων και οι υπεραχότεροι μεταξύ αούτων και οι άπληλαγμένοι προλήψαν οφείλουσι ένα σκεπθώσιν ώρίμως, ότι ή πραγματώσις ενός ανεφίκτου ιδεώδους, οίον ο έκτουρκισμός των φυλών, είναι μία ουτοπία, και ότι είναι επίσης εν πολύ ώραίον ιδεώδες ή επιδίωξις της συμφιλώσεως των Έθνοτήτων επί τη βάσει της συνδιαλλαγής των δύο Πολιτισμών, έφ' οις σημείοις τό τισοτον δυνατόν τοσούτη μάλλον, καθόσον τοτο τό μόν ανταποκρίνεται προς τά αληθή συμφέροντα του ανατολικού τούτου Κράτους, τό δε ή τούτου πραγματώσις δεν είναι και εως χιμαίρική.

Ός ορθότατα περετήρει ο Περικλής: «Πάνθ' ίσα τις μη πείσας αναγκάζει τινά ποιείν, είτε γράφων είτε μή. βία μάλλον ή νόμος εστιν».

Και φρονούμεν τό μόν ότι οι ανακαινιστάι ουδένα έπεισαν διά σοδαρών και λογικών επιχειρημάτων, ότι πολιτεύονται κατά πάντα εν κρμονία προς τάς Συνταγματικές διατάξεις, ως αυτοί ανεκρύβαν και ών την άπαρμολήν υπαχέθησαν, τό θ' ότι ή πολιτική της επιλογής και βίας δεν είναι ή φρονιμώτερα διά την ειρηνικήν των έθνοτήτων συμβίωσιν και τά την έμπέδωσιν έννόμου τάξεως, άσφαλώς την Αύτοκρατορίαν καθοδηγούσαν.

Ημεεις διά τραγελαφικών και αίντοδς παραπαίωντων επιχειρημάτων από της άνακηρύξεως του Συντάγματος έχομεν περιπέσει εις τοιαύτην θλιθεράν σύγχυσιν, ώστε σήμεσον παρά πολλών ένομιόθη και εύσυνειδήτως επιστεύθη ότι ο Έλληνισμός και ο Όθωμανισμός είναι δύο θανάσιμοι αντίπαλοι και ότι ή άμυνα του δευτέρου άπαιτεί την εδόντωσιν του πρώτου. Ένός δ' ατόπου εοθέντος, μυρία άτοπα έπονται.

Ημεεις αντίθέτως φρονούμεν ότι ο Έλληνισμός και ο Όθωμανισμός εδοίχονται εν μεγίστη άκρονία, όπως και ο Άλβανισμός, Βουλγαρισμός, ή Ασαδισμός, ανπόκηται ένα επιτακή ήμιν ή χρήσις ανυπόκτιν λάξεων.

Ο Έλληνισμός έηλοί την προσωπικήτα μιας φυλής, ο δε Όθωμανισμός μίαν Έθνοτητα. Έτερόν δ' εστι Φυλή και έτερον Έθνος. Η έννοια του Όθωμανισμού σημαίνει ότι εσχηματίσθη εν Έθνος άδικοτατον διά της συμμετοχής πολλών φυλών ή λαών. Έθνος, όπως κέκτηται δικαιώματα αναγκαιότατα προς ύπαρξιν και συντήρησιν αούτο.

Ούτως ο Όθωμανισμός άποτίει εν Έθνος από πλείονας λαούς, πολιτικήν ομάδα, συγκειμένην εκ πολλών φυλετικών προσωπικοτήτων, τό δε Όθωμανικόν Κράτος είναι δογματικός σύνθετος μόν, άλλ' ένκαίον ήθικόν πρόσωπον. Μεταξύ του Κράτους και των Φυλών ύφίσταται σύμβασις, ή δε σύμβασις πρέπει όπως άμοιβαίως τηρηται.

Τό Κράτος άπαιτεί εκ μέρους των Φυλών θυσίας, οι Φυλαί σπαύδουσιν έκάστοτε όπως προς τάς θυσίας ταύτας ανταποκριθώσιν.

Αλλά δεν άπαιτείται μεγάλη δόσις εύθυκρίας, ουδέ φιλοσοφικός πνεύματος, ένα γίνη αντιληπτόν, ότι αφού ο Μουσουλμανικός κόσμος θέτει υπεράνω όλων και εμμένει εις την θρησκείαν, τά ήθη και έθιμα και παραδόσεις αούτο, μέσω της Έκκλησίας του Μωάμεθ, ο χριστιανικός κόσμος θα έμμένει εις την θρησκείαν, ήθη, έθιμα και παραδόσεις αούτο, μέσω της Ιερής Έκκλησίας του Χριστού.

Ημεεις άλλως αντιλαμβάνομεθα την ζωήν, επί τη βάσει της ήθικής του Εύαγγελίου, και ο Μουσουλμανικός κόσμος άλλως, επί τη βάσει της Τραχς αούτο Βιβλίου.

Τά πολιτικά συστήματα και οι νόμοι είναι κυρίως και πρό παντός αντιλήψεις ήθικής, διότι στηρίζονται επί μιας ώρισμένης άνατοφής. ήτις άναποθέται από μικράς ήλικίας εις τον ανθρώπινον ένκέφαλον την ιδέαν του καλού και του κακού. Οι κυβερνητικοί μηχανισμοί και οι διοικητικοί θεσμοί είναι τύποι έηροι και εις ουδέν συντελοούν, αν δεν έχωσιν ένδεσθεν τον χυμόν των πολιτικών και κοινωνικών άρετών.

Τόν χυμόν τοτόν ή ήθική μόνον άναπτύσσει, ουδέν δε δυσχερέστερον, ει μη μία συνδιαλλαγή (compromis) επί των μεγάλων και βαρυντικών άρχών της ήθικής.

Παραίνοντες, δεν λησμονούμεν ότι είμεθα έντιμώτατοι Όθωμανοί συνταγματικοί πολίται, άλλά ταύτοχρόνως και εξ αίματος Έλληνες.

Διό, προκειμένου ήδη περί του Έλληνισμού, όπως, ένακα των γνωστών τοις πάσι λόγων, εξαιρετικόν ελως ένδιαφέρον έχει καθέκον όπως δείξη αναφορικάς της έαυτοί τιμής και συνειδήσεως, ουδένα διαφεύγει ότι

είχε τό σθένος τόση δι' έαυτόν, εσώ και ελά τό σωμαέσον της Αύτοκρατορίας όπως διακηρύττει άσας και αληθείας, ατίνες, μη γινόμεναι άκόμη αντιληπταί, απέδωσαν ή άποθήκητος έκείνη άποομή, ένα έντοτε σκυοσαντούμενος και διαρκώς καταδικαζόμενος εδόν ή άποομή και πικρός ήμείας.

Ουδέν τό παρόδοξον, εδοί και εις την Κοινωνίαν οι σκεπτόμενοι άλλως ή τό πολύ πλήθος ή έπιστάσιν την άπορή και άδικον και' αούτων έηροσίαν γνώσαν και θα πέσωσι θύματα ανήλικος και πείσμονας καταποσεως, διότι τοτο άπαιτεί διαίκονος νόμοις της φήσεως.

Καθ' εσόν και οι άλλήθεις, ήτις τό πώς της συνειδήσεως άκοιουθαί τοις νόμοις του φωτός, ήτοι του ήλίου, όπως φωτίζει ποήτων τάς κορυφάς των όρέων, βαρύνουσιν δε τάς κλιτίες αούτων και τάς γκαρδίας.

Ημεεις οι Έλληνες διά της πείσεως του Ούχ, Πατριολογίου, των Έλλήνων Βουλών, ως και πάντων των γινόμενων των κάλων και την Έλληνικήν πονήν λαλούντων, άντι άλλων ήμολήσαμεν πάντοτε και έγγράψαμεν την ήράσαν γλώσσαν της αληθείας, μετά της άυτοπεποιθήσεως έκαίνης, ήν εμμένει ή δύναμις της ήμετέρας φυλής.

Αλλά υποπίπτομεν, φαίνεται, εις τό άσύνγνωστον σφάλμα εν τούτω τό κόσμω—κατά την έσοχον φράσιν Γάλλου συγγραφέως—εί έχομεν πρό της ήρας δικαίον.

Εύτυχώς είναι τό σφάλμα, διά τό όποτον δοκιμάζει τις τον νυγμόν της έδόνης και έλην ένίοτε την πικρίαν της άπονογητέσεως, άλλ' τό μοναδικόν σφάλμα, δι' ουδένποτε μετακαίεται.

Εάν αληθείη ότι ή μόνη θρησκεία, ή μη επιλεγμένη αίρετικος και άπίστους, είναι ή θρησκεία της Πατρίδας, αληθέστατον έπίσης ότι και ή Πατρίς, ένα μεγαλουργήση, έχει άνάγκην αγάπης.

Διότι και ή Πατρίς είναι μία Ίδέα, ουδέως δε πίπτει νεκρός όπέρ μιας Ίδέας, έν πρότερον αούτην ως αληθή δεν άγκαήση, εις αούτην δεν πιστεύη και αούτην δεν αίσθανή.

Η κοινή πηγή της πραγματικής αληθείας είναι ή της Ίδέας αλήθεια. Από της Μεταπολιτείας δε και ένταθεν ο Έλληνικός Λαός της Αύτοκρατορίας, νομιμώσεων και αξιοπρεπείας, του Κράτους τοτόν τό αληθή έξυπηρετών συμφέροντα, ταύτης απέδη ο διαποδοτος κηρύ.

Και έχων την γνώμην ότι ποδοός και πολιτισμός δεν δύνανται να νοηθώσιν άνευ των ήθικών στοιχείων της ελευθερίας, της ίσοτήτος και της δικαιοσύνης, εμμένει ακλόνητος εν τη πεποιθήσει ταύτη, ότι ποθών μίαν πραγματικήν συνδιαλλαγήν διά την ειρήνην της Ανατολής και την αύγην αθροιστέρας ήμέρας δι' άπαντα τά εν αούτ έθνη.

Και τονίει τάς άσας ταύτας της άλληλαγγής, της ειρήνης, της αγάπης, φωνή είλικρινεί, ήχηρό, έμμελει και εσώφην, ως ο πάλοι πατή μουσηγέτης Απολλών έτόνιζε τάς περπαθείς αούτο ούδας λυγία φόρμιγγι και έπτατόνι λύρα.

Κ. Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ
Διευθύνων

Η άποθήκη της Έπιθεωρήσεως εδόθη εις την λυπηράν άνάγκην όπως παρασώμνη την καταχούσιν παραγράφων πινών, έφ' ή και αταί σύγνωση.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ‘ΑΠ’ ΟΛΑ,,

ΔΥΟ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΔΥΟ ΒΡΑΒΕΙΑ

ΕΚ 200 ΦΡΑΣΕΩΝ ΕΚΑΣΤΩΝ

Ο κ. Ισαάκ Τσαούσογλου εφηρεστήθη νά ιδρύσῃ διά τοῦ Ἡμερολογίου μας **Διαγωνισμόν**. τῷ ὁποίῳ τὰ ἐρωτήματα ἀναγράφονται ἐν τῇ ἐπισημειωμένῃ ἐπιστολῇ του :

Ἀξιότιμε κ. Θ. Καβαλιέρη Μαρκουίττε.

Διευθυντὰ τῆς ἑβδομαδιαίας **Ἐπιθεωρήσεως ‘Απ’ Όλα**,

Ἄν καί αἱ πολλαί μου ἀσχολίαι δέν μοι ἐπιτρέπουν, ὥπως ἀμερόσω μέρος τοῦ καιροῦ μου εἰς δημοσιογραφικά ἔργα, ἐν τούτοις, ὑπεύθυνος εἰς παρώλησιν τοῦ φίλου μου Φ., ἐπέκρινον νά καταχωρίσω εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ **‘Απ’ Όλα** ὀλίγας γραμμάς ἐν εἴδει πρωτοχρονιάτικου surprise, μέ τήν πεποίθησιν, ὅτι τὸ σύνθημα τοῦτο θά εἶναι ἀπαρχή πολλῶν παρομοίων καταχωρίσεων.

Ἡμεῖς οἱ ἔμποροι, ἀπορροφημένοι μέ τὰς σημερινὰς ὑπερόγκους δυσκολίας τοῦ κλάδου μας, λησμονοῦμεν, κατὰ φυσικὸν λόγον, ὅτι ἔχομεν καθήκον νά συνεισφέρωμεν καί εἰς τοὺς πνευματικῶς ἐργαζομένους, οἱ ὅποιοι ἠδύναντο νά βοηθήσωσι πολὺ περισσότερον τὸ δημόσιον, ἢν ὑπῆρχε καί μία ἀνταμοιβή γενναιοτέρη εἰς τοὺς κόπους των.

Εἰς τὴν Εὐρώπῃ ὑπάρχουν οἰκογένειαι, αἱ ὁποῖαι ζοῦν μόνον ἀπὸ πρωτότυπα δημοσιεύματα, εἴτε διηγήματα, εἴτε ἀστεία, καὶ κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀνοίγεται εὐρὴν ἑδαφὸς εἰς ὀρισμένην τάξιν τῆς κοινωνίας διὰ νά ἐργασθῇ πνευματικῶς, ἢν ἄλλως ἀδύνατον. Ἐπομένως, ἂν καί εἰς τὴν ἰδικήν μας κοινωνίαν ὑπῆρχε τοιοῦτός τις διαγωνισμός, ἂν δηλαδὴ οἱ πλούσιοι τῆς κοινωνίας μας προσέφερον ἐν μικρὸν ποσὸν ἑβδομαδιαίως διὰ τοιαῦτα ἔργα πρωτότυπα, νομίζω ὅτι θά ὠφέλουν ἐμμέσως πολλούς, χωρὶς τοῦτο νά κέρη αἰσθῇσιν εἰς τὴν τάξιν των. Ἐπέκρινον λοιπὸν ὅτι, ἀντὶ νά γράψω εἰς τὸ παρὸν Ἡμερολόγιον περὶ οἰουδήποτε ἄλλου ζητήματος τῆς ἡμέρας, νά προτείνω ἓνα διαγωνισμὸν ὑπὸ τὸ ἄνωθι πνεῦμα μεταξὺ τῶν δύο φύλων τῆς κοινωνίας καὶ νά παρακαλέσω ὑμᾶς, ὥπως λάβητε τὴν καλοσύνην ν’ ἀναθέσσετε τ’ ἀποσταλησόμενα ἔργα εἰς τὴν ἐγκοισιν μᾶς ἑλληνοδόκου ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης διὰ μὲν τὸ διαγώνισμα τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοὺς κυρίους Ἀποστολίδην Σίμωνα, Κιαλεμένογλου Βασ., Σπανοῦδην Κωνστ., Μωυσεῖδην Μωῦσ., καὶ ὑμᾶς διὰ δὲ τὸ διαγώνισμα τῶν κυριῶν ἀπὸ τὰς κυρίας Παντερωαλῆ Ἐλ., Σπανοῦδην Σοφίαν, Ἀνανιάδου Ἐλένην, τὴν δεσποινίδα Ζωηροῦ Νικητῆ καὶ τὸν κύριον Ἀποστολίδην Γ., μέ τὴν προσθήκην, ὥπως διαθέσῃ ἐκάστη ἐπιτροπὴ εἰς τὸ βραβευθησόμενον ἔργον τὸ ποσὸν τῶν διακρίσεων (200) φράσεων χρυσῶν, καταβληθησόμενον ἐπ’ ἐμοῦ. Τὰ δύο ζητήματα τῶν προκειμένων διαγωνισμῶν εἶναι τὰ ἑξῆς :

Α’. — **Κατὰ πόσον ἡ σημερινὴ ἀνατροφή τοῦ Ἑλλήνου εἶναι ἐπαρκὴς εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ σημερινοῦ βιωτικοῦ ἀγῶνος;** Καὶ ἐν μὲν τῇ καταφατικῇ ἀπαντήσῃ : **Διὰ τί δὲν προοδεύει ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας ἐθνότητας τῆς πόλεώς μας;** Ἐν δὲ τῇ ἀρνητικῇ : **Ὅποια πρέπει νά εἶναι ἡ ριζικὴ θεραπεία τῆς ἀνεπαρκούς ταύτης διαπλάσεως;**

Β’. — **Ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τῆς Ἑλληνίδος γυναικὸς ὡς συζύγου καὶ οἰκοκυρᾶς καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς τοιαύτης;** Κατὰ πόσον εἶναι ὀρθὸν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν οἱ μὲν ἄνδρες νά βαστάζουν ὅλον τὸ βάρος τῆς οἰκογενείας, αἱ δὲ γυναῖκες νά ἀρκῶνται μόνον εἰς τὴν οἰκιακὴν ἐπιτήρησιν; Ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐν Εὐρώπῃ αἱ γυναῖκες ἤρχι-

σαν νά ἐπιδίδωνται εἰς εὐρεῖαν κλίμακα εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ τί θά γίνῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης χειραφετήσεως;

Καθὼς βλέπετε, κύριε Διευθυντά, τὸ μὲν πρῶτον ἀφορᾷ τοὺς ἄνδρας, τὸ δὲ δεῦτερον τὰς κυρίας, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦνται ἀμφότερα τὰ φύλα νά γράψουν ὅ,τι σκέπτεται ἕκαστος, οὕτως ὥστε νά δοθῇ ἀφορισμὸς πρὸς ἐξέτασιν πολλῶν σημείων τῶν ἀνωτέρω ἐρωτήσεων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 10 Δεκεμβρίου 1911.

Μεθ’ ὑπολήψεως

ΙΣΑΑΚ ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥΣ

Τὸ **‘Απ’ Όλα**, συγκεκριμένον ἐκ τῆς τιμῆς, ἣτις ἀπονέμεται αὐτῷ διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου, ἐγγράσσεται τὸν κ. Ισαάκ Τσαούσογλου διὰ τοῦτο, συγχάριται δ’ αὐτῷ διὰ τὴν ὀρεσιν προαποβουλήν, τὴν ὁποίαν ἔσχεν, δάως δόσῃ ἑκάστῳ εἰς τοὺς ἐνδιατρούμενους εἰς τὰ ἑσπικά ταῦτα προβλήματα τοῦ ἔθνους καὶ γενικῶς εἰς τοὺς ποθοῦντας τὴν προόδον τοῦ, ὡς διατεκίωσται εἰς γνώμης καὶ σκέψεις των, αἰνέτες τις εἶδεν, ἵσως συνετέλεσαν εἰς ὀλίγον εἰς τὸν εὐγενὲς τοῦτον σκοπὸν, ὑπὲρ οὗ καὶ τὸ **‘Απ’ Όλα** ἐτάχθη.

ΟΡΟΙ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

α’) Οὐδαίς περιορισμὸς τίθεται τόσον εἰς τὴν γλῶσσαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς ἀπαντήσεως.

β’) Αἱ ἀπαντήσεις πρέπει νά εἶναι γεγραμμέναι εὐαναγνώστως καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς τοῦ χάρτου πλευρᾶς, νά σταλῶσι δ’ ἐπὶ συστάσει καὶ ἐσφραγισμέναι με ἐρυθρὸν κηρὸν εἰς τὴν **Διεύθυνσιν τοῦ ‘Απ’ Όλα**, ἥτις καὶ θά ὑπογράψῃ ἀπόδειξιν παραλαβῆς.

γ’) Οἱ φράκelloι δέον νά φέρωσιν ἐξωθεν τὴν σημείωσιν, γεγραμμένην με μεγάλα γράμματα : **Διὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ Ἡμερολογίου ‘Απ’ Όλα**.

δ’) Πρέπει ἐπίσης νά σημειοῦται ἐξωθεν καὶ τὸ ἐρώτημα, διὰ τὸ ὁποῖον προσκίβεται ἡ ἀπάντησις, διότι καὶ αἱ ἑλληνοδόικοι ἐπιτροπαί, αἱ ὁποῖαι θά κρίνωσι τὰ ἔργα, εἶναι διάφοροι· ἐκάστη δὲ θά λάβῃ τοὺς φράκelloς τῆς ἰδίας δικαιοδοσίας. Ὡστε, ἂν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον θελήσῃ ν’ ἀπαντήσῃ καὶ εἰς τὰς δύο ἐρωτήσεις, ὀφείλει ν’ ἀποστείλῃ εἰς δύο χωριστὰ φράκelloς.

ε’) Ἀπαντήσεις γίνονται δεκταὶ μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1912 συμπεριλαμβανομένης. Αἱ ἐπιτροπαί θά συνεδριάσωσι κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Μαρτίου, αἱ δ’ ἀποφάσεις των καὶ τὰ βραβευθησόμενα ἔργα θά δημοσιευθῶσι διὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως.

στ’) Τὰ ἔργα θά φέρωσι ψευδώνυμον, ἐντὸς δὲ τοῦ μεγάλου φράκelloς πρέπει νά ὑπάρχῃ ἕτερος, ἔχων ἐξωθεν μὲν τὸ ψευδώνυμον, ἐντὸς δὲ τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ διαγωνιζομένου καὶ τὴν διεύθυνσιν.

*Η Παναγία του Ραφαήλ.

Χριστογέννητα. Εν Βηθλέεμ.

ΧΡΙΣΤΟΣ

*Ήλθεσ' στη γῆ μα πόλιν νά κηρύξῃς
 *Ὁ κακὸς νὰ τὸν σκόβεσ' νά ἐκφοβῇ.
 *Ήλθεσ' στη γῆ τὸν τύραννον νὰ σπῇς
 Κι' ὁ δύστυχος πνεύματι νά βοῇ.

Τοῖς οὐρανῶν ἤλθεσ' ὁ ἥλιος ν' ἀνοίξῃς
 Καὶ νὰ μᾶς φέρῃς μετὰ σὺ Λοκιστῇ.
 *Ήλθεσ' στη γῆ τὴν δόξα νά δώξῃς
 Καὶ εἰς ἄγνω θάνατον πάλαι ποτὶ.

*Ὡ πόλιν δοξάζω ποῦ πλῆθος δὲν ταπεινῶται
 *Ἀπὸ καὶνὸν ἀπὸ σημεῖα. Σὺν ὧς νύχτα
 Κάθε τρανὸς πολέμιστῃς ἀπὸ βαλῆται.

Κι' ἀπ' τὴ θάλασσαν καὶ τὴ γῆ λαλοῦντες
 Κι' ἀπ' τὴν Ἀγρίαν αἰένως ἀπὸ δόξα πρὸς δόξα
 Τῇ Δεσποῖνᾳ λαμπροῦσιν προσημέναι.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΝΑΓΗΤΗΣ

Ο ΜΕΣΙΑΣ

Σιγή, ὦ λόφα μου! σιγή,
 σιγή, καὶ σεις προφῆται,
 τοῦ μέλλοντος ἤχοι φωνή!
 τὸ σῦμπαν συγκινεῖται.

*Ἐνθου χεῖλη κλείσατε,
 καὶ σεις, ὦ Ἄρπαι θεῖαι,
 ἐπὶ στιγμὴν σιγήσατε,
 *Ἀεπαύσουν ψαλμοῖδά.

*Ἀνθρώποις ἄγνωστος βοή
 ἐς τὰ νέφη θ' ἀντυχίση
 ἐς τὴν κτίσιν ῥέουσα φωνή
 γλυκὰ θ' ἀντιλαλήση.

Κροοῦσιν ἀγγέλων λόφα
 μέγ' αἰ χουσαῖ των τόξα
 τὸ. - Ἐπὶ γῆς εἰρήνη
 καὶ ἐν Ὑψίστοις δόξα...

(Ἐκ τῶν ποτ' Λαυρεντίου)

ΗΛ. Β. ΜΠΑΜΠΗΣ

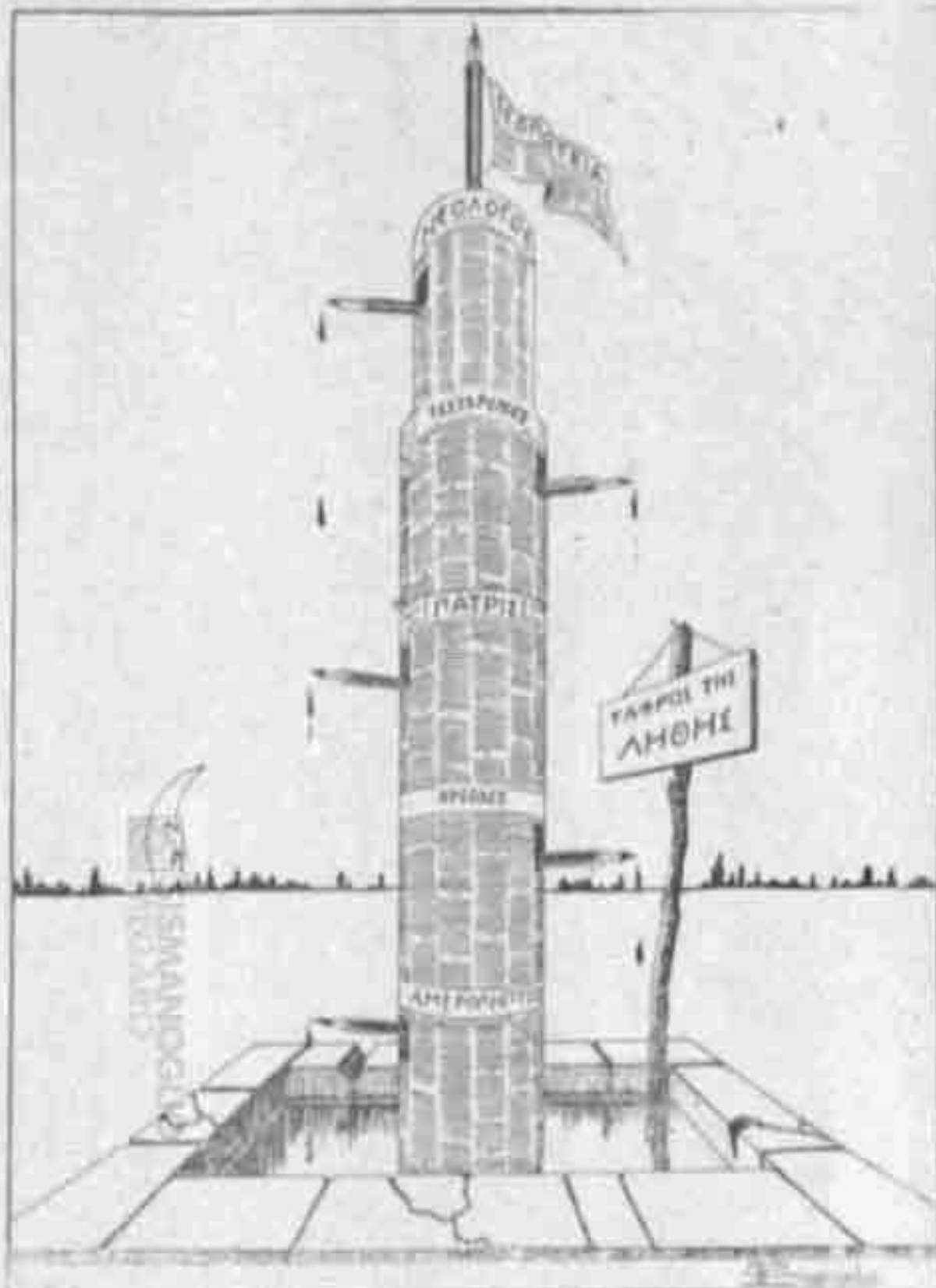
*Ὁ Ἅγιος Οἰκογενεῖς.

'Ο *Αγ Βασίλης.

— Ή γινώσκω μόνον πρῶτος, ὅτι, ἡλικίᾳ μου, πρέπει νὰ γίνω φίλος, καὶ μὴν ἄλλο. Ἡ γυνὴ δὲ... ὁρίστω.

'Ο ἱερουργησάντης πόδας τῆς ἰθιὸς ἀφῆκε.

'Ο κ. Σάκος, βουλευτὴς Μινωτήρας.

Φιλοφρόνως.

Εἶπε ἡ γυναὶκὶς ὅτι ἡ ἀνδρὶς ἦν ἀγαθὸς καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ, ἀλλ' ὅτι ἡ γυναὶκὶς ἦν ἀγαθὴ καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ.

— Ἦν ἀγαθὸς ὁ ἀνδρὶς;
— Σαὶς ἄκουσες;
— Ναι, ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ γυναὶκὶς ἦν ἀγαθὴ καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ;
— Ἦν ἀγαθὴ, καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ;
— Ναι, ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ γυναὶκὶς ἦν ἀγαθὴ καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ;
— Ἦν ἀγαθὴ, καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ;
— Ναι, ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ γυναὶκὶς ἦν ἀγαθὴ καὶ ἡλικίᾳ ἡλικίᾳ.

Γνωρίζετε ως ποιητής
ως διακεκριμένος δραματουργός
και ως έξοχος δημοσιογράφος,
μεταδίδετε διά τας εφη-
μερίδας, δ κ. Χ. Χρηστοβασί-
λε, την τήν «'Ασ' Όλα» διά
της συνεργασίας του, Είς τό
Ήμερολόγιον δημοσιεύονται
ώραιοι ποιήματά του και τήν
επιθετικόν δημοτικόν δι-
ήγημα.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

Α'. Τ' όνειρο.

«Ανέβαινε τό ριζοπαύει καβάλλα σέ χρυσοκάπ-
πουλο μούλνρι, δ Γιάννος, δ παιλέγκας, δ πρωτο-
ταίλεγκας, χαρούμενος και γέλαστος, φλάμπουρο
τόν ξεχειμαδιών και τόν ξεκαλκαριών, ένθ' τα
καπάδια του έρχονταν από πίσω του: μπροστά
τά γίδια και πίσω τά πρόβατα, κα' άχολογούσαν
τά λακκάμια από τά μπροσκοπούνα, τά βελό-
νιατα τά σιγαληνά τόν ποδοβολητό, τ' άλχη-
ματα τόν σκυλλιών και οι ντραγκανίσματα τόν
φροσιών, ποδ' είχαν τά σόνεργι τού τυροκομείου,
τά νυκκουρεϊά τού σπιταύ, στρώματα και σισπά-
ματα, άλεκόρι κα' άλλος.

«Είταν πρωτοπαυράδ' Όλη ή Πλάση, Γ ή κα'
Ούσανός, είχε πανηγυρί έκεινη την ήμέρα, πανη-
γυρί γεμάτο ζωή, γεμάτο χαρά, γεμάτο άνιγα-
λισμό. Κάθε κτην ιδέα και κάθε θλίψη δια-
λυώνταν και σκορπίζονταν από την φωταελημύρα
του ήλιου, ποδ' άργονε τόν ούσανιο κάμπο, σάν
άβιος κα' άκούμαστος ξεγυλιόταν.

«Ανέβαινε, ανέβαινε τό ριζοπαύει καβάλλα σέ
χρυσόκάππουλο μούλνρι δ ταίλεγκας, δ πρωτο-
ταίλεγκας, χαρούμενος και γέλαστος, ένθ' τα
καπάδια του έρχονταν από πίσω του, κα' άχολογού-
σαν τά λακκάμια στο διάβα τους.

«Μαύριζαν τά λόγια από τό νεοφύλλισμα τόν
δέντρον... Τ' άρβόνα και κάθε λογής τραγού-
διάρια πουλάκια τραγουδούσαν πώς σκατοί-
σες μέσα στα κλαριά ή άπάνω στοίς θάμνους.

«Οι βορσες είχαν κρός τόν κατήφορο τά κορυ-
σσυλλογισμοί νερά τους σέ ψιλά ρηματικά,
ποδ' κατηφορούσαν πλάτίζοντας γλυκά-γλυκά,
ήμερα-ήμερα, κα' έδιναν-έβιθμα, άνάμεσα στα
σύνετρα και πότιζαν τά άμμορα λειβάδια...

«Πέρα στην άμμορη οάση, πούχε στην άγχαλιά
της ένα έρτάστρεμμα χορής, ένας πανάβιος ξε-
γυλιόταν περνούσε δυό γερά βόδια, πληγνόντας
πέρα-δεδε, κα' άνοιγε από διάβα του ή γή ούλνρια
μεγάλα, πλατιά τό ένα καλήτά σ' άλλο, άφαι-
δαν... Κάτω στην ποταμιά περνούσαν ατρακτοάτοι,
άλλοι καβάλλα σ' άρβια μούλνρια και σέ γλήγορα
άλλα, κα' άλλοι πεζοί, τραγουδόντας δ καθένας
τραγουδιό της άνοίξης, της άγάπης, της χαράς ή
της παλλη-σορίας... Κάτω από μια γέφυρα βλα-
νδιά απήκονταν όρθοί δ νιός κα' ή νιά, και ξε-
μολογόνταν τό πόνα τους τόν γλυκό, ποδ' τούς έκα-
γε τά φρεσκοκάρδια...

«Ένας πιστικός, άρδοτι παλληκαίρι, ένθ' τά
γυδοπρόβατα άνηφορούσαν κατηφορικά, σιγά-
καθισμένος άπάνω σέ ριζιμά ζωτόνι, λαλούσε
τήν φλογόρα του κα' έγινε όλη την άνοξιακή
χαρά του μέ τούς μαγικούς της ήχους...

«Ξεκαβαλλήμασε δ ταίλεγκας, δ πρωτοταί-
λεγκας, από τό χρυσοκάππουλο μούλνρι, που και
τραβήξε στήν ήσασ ένός μεγάλου πλατόκλαδου
μυροκλάδου και πιστόφυλλον δέντρον νά ξεπα-
λίστη, γιά ν' άποθυσιασθή τό λαυλαουσιόταστο
και μόσχοβόλο πατηρήν τού Μαγισί, ν' άνοίξη
πλάτανο τό μάτια του, και νά τιντόση καλύ-
πτει τ' αήτια του, γα νά ιδή και ν' άκούση άνε-
μους, ξεπαλίσας και τό χρυσοκάππουλο μούλνρι
του και τώδεσε νά βολήσση στο χροταρισμένο
λειβάδι, κα' άκουμαλόντας στην ρίζα τού πλα-
τισσέντου δέντρον, άκούσε τ' αήτι του και βόδιον
τό μάτι του κατά πέρα.

«Υαγύρα από κομποση έδρα πρόβαλαν τά
στεργόρδια, όλα ψιλά και λείπρα μέ ζωτοφύ-
λλοντες κότρες, στερήματα από τόν Σούδο, ποδ'
πήσαντε μπροστά-μπροστά άκ' όλα, Παράλινος έρ-
χονταν ή Στεργουλίνα μέ τό λαμπροκινδινό
της, ποδ' τό λυλόνι ύστερα άκέρια χούνια, χωρίς
κά γεννήση, κα' έφανε πίσω της όλα τά στεργό-
ρδια, Παράλινος έρχονταν τό γυλαρόρδια, άκω-
λουθόντας τόν Κανόβι μέ τόν τραγουδιστή κότρω
του, και παραλίνος άκούμα τά γυλαρόρδια μέ τόν

Μπίλο μπροστά, τόν Μπίλο τόν προήφανο, τόν
μακομάλλα, τόν χοντροκάρπι και τόν βερνο-
κούδαντο, Τ' άρβια και τί καπάκια ήταν παρ-
άσω κα' όττε φαινανταν ένν, έρχόμενα συλλογι-
σάντα κα' άναργε από την λυπη τού χωρισμού
άπό τίς μιννάδες τους.

«Βλέποντας δ ταίλεγκας, δ πρωτοταίλεγκας
νά περνή από μπροστά του όλα τά βιά του άμμο-
ρα, κατηφορικά και καλοεχρημασμένο, παρότησε
τήν άμμορρίδα της Πλάσης, ποδ' θαύμαζε, κα' άρ-
χισε νά μετρήσσει και νά γράφει, ένν, δυό, πέντε,
δέκα, είκατό, διακόσια, πεντακόσια, χίλια, δυό χι-
λιάδες κα' όχτακόσια γίδια! Ένω, δυό, πάλι,
πέντε, δέκα, είκατό, χίλια, δυό χιλιάδες, τρείς
χιλιάδες και διακόσια πρόβατα! Τό όλον έφτά
χιλιάδες γυδοπρόβατα κα' ός πέντε χιλιάδες τό
κατακάρια, ποδ' έρχονταν παρτίσια, δόδεσι χι-
λιάδες ζωτόνιά πέτρι-πέρα! Κανένα δέν έλειπε
άπό τά σημαδιακά, ποδ' τό κατηφοράσαν τά κακά
μάτια και τό κακό χέρι. Έκαί κα' δ Σούδος, κα' δ
Ναύγρος, κα' δ Τσερότης, κα' δ Κανόβιος δ μα-
κομάλλης, κα' ή Μπαρτίνα ή πισσοκρίστη, κα' ή
Μποτίσκα ή σκυλλοκιάτη, κα' ή Μεσένια ή
κοντόμαλλη, κα' ή Μπαλν ή μακομάσταση, κα' ή
Γυάλμηνη ή πρωτόγεννη, κα' ή Λαίρα ή μονο-
βόλα, κα' ή Φλίρα ή όρδοκρίστη... όλα έκει!
Έκαί κα' δ Μπίλος δ μακομάλλος, κα' δ Κάλσιος
δ ούδντος, κα' δ Λάγιος δ σιδωτος, κα' ή Στεργου-
λίνα μέ τό κέρσι, κα' ή Κότση ή χοντροκρί-
στη, κα' ή Μούλια ή πεγγοκρίστη... όλα
έκει! Λόδενα χιλιάδες γυδοπρόβατα μικρά-μεγάλα!

«Κύτταζε-κύτταζε τά καπάδια, ποδ' άνηφορού-
σαν μέ τούς πιστικούς τους, ποδ' σιγαλούσαν άκα-
τίπικστα: «ΕΙ! ΕΙ! ΕΙ!» κα' έφαιναν πότες σ'
έκείνα, ποδ' άργαπορούσαν, και σ' έκείνα, ποδ' ξε-
λόγιαζε ή βοσκή... μέ τά σκυλλία τους, ποδ'
πήσανταν πλάγια, όλλα δεξιά κα' όλλα ξεπιά...
μέ τά φορτίματα τού τυροκομείου και τόσα όλλα
παρακόλουθα... κα' έφαινε πά ώπτι του γιά νά
ιδή καλά, έν όλα αυτά είχαν άκρά του, κα' έλεγε
μέσα του: — «Λόδε σοι δ Θεός!»

«Κι' έκανε τόν στανόρ του και δόδεζε τόν Θεό
τόν μεγαλοδέντρο, ποδ' διαλέζε αυτόν άνάμεσα
σέ τόσον κόσμο νά κίνη υπέλεγμα, πρωτοταί-
λεγκας, πλάμπουρο τόν ξεχειμαδιών και τόν ξεκα-
λκαριών της Θεοσιλίας και τού Άσπαστοτίμου,
της Τσιμαριώας και τού Ζαγοριού.

«Σ' αυτό άπάνω, νά στανόρ προβάλλει ή πεντί-
μορη ή γυναίκα του, καβάλλα σέ σήληνο-προσε-
ληνο μούλνρι, μέ τό χρυσοκάππουλο της άράδας
στό στήθα της και την χρυσοκισμασμένη κα'
άρισμένητη φορεσιά της, ποδ' δεν την είχε καμ-
ιά Κανονισμιά και κομμά Σοκακισμιά, σέ-
νινας από πίσω της όσα φρεσκοπιάδες — κα' έκεί-
νες καβάλλα — σέ κατώτερη μούλνρια, φορτωμένα
μέ κόκινες βελόντες γιά στρώματα και γιά σκε-
πώματα, και τούς χυλοπλουμισμένους άργαλιούς.
Κάθε μούλνρι φορτωμένο είχε και δυό ξεγύροια
κόττες διπένες άπάνω σέ καπαλιόταστο την μία
μεριά κα' άπό την άλλη, και ξεχωριστά από μού-
λνρι της Μάρας είχαν μονάχα: δερμένος ένας
χοντοφτερος κερτινοπόδρος, απένος μεγαλοκά-
τιστος, διακόλιγγρος και ηλιοσουράτος, ποδ'
κάθε λίγο και λιγάκι λαλούσε κασίχαρος: —
«Κικουμιασσοκουμιασσο!»

«Η στανόσια της χυλοπλουμένης και πεντί-
μορης ταίλεγκας, στανότισε στην ίδιον ήσασ
κα' δ ταίλεγκας έτρεξε χαρούμενος και κατέβησε
άπό τό μούλνρι τό παταγιατισμένο στο τό πύρι,
ξεκαβαλλήμασε κα' σέ γυρτωίδες κα' έδιναν τά
μούλνρια γιά νά μη πόναν, κατέβησαν δότερα
μία μεγάλη κανίστρα και τρία-τέσσερα νισά-και
γυμνά τρεφεί, μία πλόσα κρηά και δυό-τόιο βου-
τσίνα νερά, και τ' άκούδαν στην ήσασ, πλάγι της
Κυράς της. Σ' έλεγό τά νισάκια κα' ή κανίστρα είχαν
άνοιγμένα σέ γέμισε τ' άσπρωκίσθια μαστίλι
άπρω γεμιά κοιντολίνα, παγίδα, χλωροτύρι,
γαγούρι, άφρόγαλο και γυλότη, ποδ' είχαν
μέσα σέ κλειδοπίνικα, κα' άρσαν τά τρών, Έφα-
γαν, έπαιν κα' άναμίσθον στην ρίζα τού δέντρον
νά μεσημεριάζον, ένθ' δ περιφάνος πιστικός λα-
λούσε άδριακα γρηά από τό μούλνρι της κύ-
ρωςμένης τουλεγκας: — «Κικουμιασσοκουμιασσο!»

«Ο ταίλεγκας, δ πρωτοταίλεγκας, μεθυσμένος
άπό την εύφρονη τού βισί-του κα' άπό την άρκτη,
ποδ' άνιγάνε μέσα στα στήθα του, έγινε στην
ποδιά της λιτρεμένης του της Μάρας της Πεν-
τίμορης κα' άποκαρτέθηκε, ένθ' αήτη έγινε
φύσσο καλλί, παρτωλίσαν κα' άπρω σάν την
αχτιά τού ήλιου και τραγουδούσε κα' άγγελοφύ-
φωτή πικρημόνια τραγουδι, ποδ' έκανε τίς Σου-
πές και τίς Νεράδες τόν λόγγον νά μαζεύον
τόρα της άκέριας κα' άφεντες και νά κούσιν χορόν.

Β'. Τό θαύμα.

— «Μπααά! Μπερερε! — οι προβατίνες και
τ' άρβια.

— «Γαάαα! Γαάαα! — τά μιντροσκυλλία.
Είταν προαμμένα μεσόνυχτα, Άνεμος δυνατός
φυσούσε και κοννίδσε σνθέματα τά μαντοιά, και
κάθε φορά, ποδ' έσπένεγε τό φέσημα τού βορριά,
ποδ' παγάνε τ' άρβια, άρχιζε τό χιόνι σάν
χοντρολέσσα νά στρόντεται πωγής. Καιρός παθε-
ρός, καρδιά τού χειμώνα, ξεμερούματα τόν Χαι-
σιμαγίντων! Τό κρύο, δ βορριάς και τό χιόνι
πολεμοδών την γή σάν νά την είχαν μητροιά,
σάν νά την είχαν θανάσιμον έχτρό.

Μέσα σ' έκείνα τ' άγριακίαι άρχισε νά χτυπά
ή καμπάνα της εκκλησίας πέρα από χοριό και τό
λάλημά της έφτανε ως σέ μιντοιά βοσά-βαρά, καί
δυνατά δυνατά, Σέση ήγα της καμπάνας άνωτο-οιά-
στηκαν τό σκυλλιά κα' δ πιστικός δ Γιάννος, ποδ'
κοιμώταν παρτατιά στην άνθοροκαλίβα, κοιμω-
κουλινένος μέ την τραγούκαπό του, άλλαγμένος
άπό βοσής κα' έτοιμος γιά την εκκλησία, έπλησσε
μέ μεγάλον κόπο νά έφανε γύρα τά μάτια του στί
πρωτονώ, σάν νά μην πίστη στην κατάρτασή του,
σάν νά είχαν άντριο τό έσπηνμά του.

Τό κρύο κα' δ βορριάς και τό χιόνι πολεμοδών
τήν γή, σάν νά την είχαν μητροιά, σάν νά την
έχαν θανάσιμον έχτρό.

Κι' όσως δέν είχαν ούτε μία στιγμή, ποδ' δ
επτορενένος δ πιστικός είχε πρωτομαγιά, δέν
είταν ούτε μία στιγμή, ποδ' άνηφορούσε μέ δόδεκα
χιλιάδες γυδοπρόβατα κα' άνομαίσιμα γιά τά ξε-
καλκαριότα μέ τούς πιστικούς του, μέ τά σκυλλία
του, μέ τά φορτίματα τού τυροκομείου του, δέν
είταν ούτε μία στιγμή, ποδ' είχε γύρα στην κεν-
τημένη ποδιά της Μάρας της Πεντίμορης, της
μονογοιτησμένης τού άφεντακού της της Μάρας,
ποδ' άγιστούσε στί λαχισορούς, της χυλοπλου-
μένης και χυλογορεμένης Μάρας!... «Ο, τι
έβλεπε κα' είχε ποίν μία στιγμή, άτε είχαν ταί-
λεγκας, πρωτοταίλεγκας μέ δόδεκα χιλιάδες γυδο-
πρόβατα και άνομαίσιμα κα' άντρας της Μάρας
της ξακουμένης δέν είχαν παρά ένα έσοδ...
όνειρο! Από την γυλιόκαλλη ποταμιαία βοήθησε
στην κακιά τού γεμιόνα κα' από χυλοπρόβιτος
και χυλιόγιδος ταίλεγκας, πρωτοταίλεγκας, βρέ-
θηκε φτωχός πιστικός έννοι κοκαλιό και μ' έναν
βαθύν κα' άγιάκρητον πόνο στην ποδιά γιά την
Μάρα την προκάλλη, την Μάρα, ποδ' την άνα-
πούσε κα' άκέρια μεγάλη ως τόν ούσανό και δέν
έβλεπε ποτέ νά την πάση, γιατί δέν είχαν ταίλεγκά-
πουλο και πρωτοταίλεγκά-πουλο, άλλ' ένας άτλός
ροσός. Συλλογίστηκε-συλλογίστηκε κα' άναστέναξε
μέσ από τό φρεσκοκάρδια του σάν νά είχε πέσει στο
κεφάλι του μεγάλη στανόρα, Συλλογίστηκε-συλ-
λογίστηκε πά τό μάτια του ήταν μεθυσμένα από
την σπύλα και δέν έβλεπαν... «Αλλ' ή καμπά-
να έπλησσε νά χτυπή δυνατά, και τό σημαντό
της τόν ανίφρε. Κύτταζε γύρα του μέ μία γερή
άπόφνη, πούζε πέρα τ' όνειρο τό ζαροπά και
παρτωλίσαν, και ρίχτηκε έξω από την άνθοροκα-
καλίβα γιά νά νική στην παρτωλίσαν βούση.
Σ' έλεγό γύρας, έκανε τόν στανόρ του, ξετρώπιασε
ένα κρόι μέσ από την άσπρόγα της καλίβας, πήρε
την άγχαλιά του και, ξανακάνοντας τόν στανόρ
του, γιατί δά περνούσε μία βαθιά λακιά, ποδ'
την στανόζαν κατταπόδρος, κα' όλλα δημοτικά,
τρώβησε ίσα γιά την εκκλησία, ποδ' είχαν
στην κορφή της οάξης τού χοριού... «Όταν μπή-
σε μέσα, ή εκκλησία ήταν γεμάτη κόσμο, άλλ' ή
άμμορριά του έβλεπε πλάτανο από την άμμο-
ρη όλον τόν άλλον παλληκαριών, ποδ' στέκον-
ταν ένν λιμνοφορεμένα.

— Χαρά στην μάνα, ποδ' τόν γέννησε!
Είταν πολλές καρδιές μέσα τους, άλλα πλειό-
τερο αίσανθηκε την άμμορριά του και την αζιά-
δα του και την τιμότητά του δ άφεντακός του,
και την στιγμή, ποδ' δ πιστός έφαινε τ' άνοιχά-
καρδα και χαρούμενος: «Χριστός γεννάται...», τε-
λείων μέσα στην καρδιά του τόν άρραβόνα της
μπακαρίβης του της Μάρας της παρτωλίσαν μέ
τόν άλλο, τόν ήμιο κα' άρρωμορη πιστικό του,
τόν Γιάννο!

Τό γύμα έπαιν τρία ντουρένια σ' έμαθον όλα
τα γύρα και τά ξεχειμαδιά άσ άρραβωνίστηκε
δ χυλοπλουμένος Γιάννος μέ την πεντίμορη την
Μάρα, κα' είχαν:

— Νά ζήσουν και νά προκόψουν!

ΤΟΠΙΑ

ΝΕΦΕΛΑΙ

Ἀνιῶδες ὕδατος συμπιεσνυόμενοι, εἰς τῶν ἀνέμων ἐκπεριεργασίαν, τὴν πνοὴν, τὴν πνοὴν δι' ἑγχοῦ πέπλου περιβάλλουσιν, καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῶν πνευμάτων, διαρρέουσι τοὺς αἰσῶδες.

Τὸ αὐτὸς ἢ τὴν οὐρανὸν διατάσσονται, ποταμοὶ τοῦ αἵματος καὶ θαλάσσας ἢ φρενὸν τὴν ἀποκρίσιν, ὅτε μὲν ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Τὸν αὐτὸν πόντον πόντον ἢ ἀγνὴ συννεφίται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκπεριεργασίαν, τὰ τοιαῦτα ἢ πόντον συννεφίται ὁδόν, Καὶ ἐνίσταται μὲν διαρρέουσι, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Καὶ τοιαῦτα, εἰς τὴν ἐκπεριεργασίαν τῶν ἀνέμων, ἐκπεριεργασίαν πνοὴν, τὴν πνοὴν τῆς πνοὴς, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Ἀναπνεύονται τότε πνοὴν.

Υπὸ τὰ τοιαῦτα ἐκπεριεργασίαν, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Καὶ κατεργασίαν, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Τὸν Φαῖβον ἐκπεριεργασίαν, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Τὸν ἀνέμων πνοὴν δυνατὴ τὰς νεφῶδες ἐκπεριεργασίαν, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Τὸ φῶς διηγεῖται εἰς καθοδικὰ νύκτα μὲν πελιδνῶν αἰσῶδες καταρρέουσι.

Ἡ σελήνη μολυβδόχρους ἐκπεριεργασίαν, τὸν πόντον ἐκπεριεργασίαν καὶ ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Σιγὴ ἐκπεριεργασίαν, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Ὁ ὁμιλῶν ἀσπείρος ἀπολύεται.

Ἐλαφρὰ τεφροχρῶν ἀγλῶν τὰς γραμμὰς τῶν τοπίων σιγῶν.

Στραβιλίζονται ὕδατον ἢ ἀδιαλείπτως σιγῶν καὶ συννεφίται σιγῶν ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται, ὅτε δὲ ἀναπνεύονται.

Τῆς ἡχοῦς τὰ ἔντρον δονοῦν αἱ κεραυνοί.

Αἱ νεφῶδες ἐλαφροῦνται ἢ ἐνδοξία βαθμηδὸν ἐπανήλθαι.

Τῆς ἰσίδος τὸ τὸν διαρρέουσι τὸν ὁρίζοντα.

Ἡ ἀγλῶν μεταλλάσσει τὰ χροῖα καὶ δι' ἰανθίνων νημίων τοῦς ἰσίδος τῆς ἀνιῶδες, περικαλεῖ τὴν φῶς.

Ὁ Φαῖβος, ἀναπνεύονται τὰς ἰσίδος νεφῶδες, ἐκπεριεργασίαν λαμπρότερος.

Ἡ γῆ ἀποσταλάσσει ἐκπεριεργασίαν τὴν πορφυρὰν τῆς δαίτης.

Αἱ νεφῶδες ἀγλῶν καὶ κῶνται παραδίδουσι εἰς τὸν ἀνέμων τὴν φῶς.

ΝΟΕΜΗ Δ. ΖΩΗΡΟΥ

ΟΠΙΣΘΕΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΟΥ

Εἰς τοῦ μέλλοντος τὰς παύσας ἀνιῶδες παραλίαι
Καὶ ἡ ἀσπείρος γαλήνη τοῦ θαλάσσης βλέμματός μου
Δὲν προδίδει τὰς εἰκόνας τὰς ἰσίδος καὶ ἀπαισίας
Ποῦ παρέρχονται ἑμὸς μου.

✱

Τοῦ μετώπου μου τὸ λῆτον καὶ ἡ ἄλλαντρες ὀπίσθων,
Ἀποκρίσιν ἡμῶν τὸν χαλκίον μου δανείζει,
Πλὴν τῆς κόρης μου ἡ σπῆν τὴν θηλάει τὸν φρον.
Ἀρκετὰ ἐκπεριεργασίαν [τῶν]

✱

Τὸν ἑμὸν μου τὸ φῶς ἀνιῶδες ἀποκρίσιν ἐκπεριεργασίαν,
Μὴ μὲ σιγῶν περικαλεῖται τὴν ἀσπείρος κεφαλὴν μου,
Τοῦ σκληροῦ περικαλεῖται ἀρετὴν νομίσας εἰσιν
Τὴν ἀγέροισον φῶς μου.

✱

Ἡ δακτύλιος τοῦ χρόνου ὁρμὴ ἰσίδος μὲ δακτύλιον
Καὶ θὰ μείνῃ ἡ εἰκόνα μου ἰσίδος σιγῶν ἀρχαίων,
Ἡ καρδία δὲν θὰ πῶς καὶ ποτὶ δὲν θὰ γῆρας.
Πῶς θὰ εἴχῃ πάντα νέον.

Β. ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ

—>>>.....<<<<

—Ἐξο γοῦμαι ἀπὸ τὴν κοκκίαν Μαργαρίταν μου
Γὰρ τὴν πῶς καὶ τὴν πῶς καὶ τὴν πῶς...
—Νὰ στείλῃς τὴν φωτογραφίαν τῆς;
—Ὁχι! μὴ τὴν πῶς καὶ τὴν πῶς τῆς.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΥΒΩΡΗΟΥ

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ

Μ' ἀρέσει πάντα τὸ πρωτὶ-πρωτὶ
Ὁ ἥλιος πρὶν χροσώσῃ τὰ κροβούνια,
Γοργὰ νὰ ἀναβαίνω στὸ βουνὸ
Ν' ἀκούω ἀπ' τὰ καπὰδια τὰ κουδοῖνια.

✱

Μ' ἀρέσει στὸ γλωσσὸ τὸ δειλινὸ,
Ποῦ ὁ ἥλιος βασιλεύει μὲς' στὸ κύμα,
Σιγὰ νὰ κατεβαίνω στὸ γυαλὸ
Μ' ἀργόπατο κι' ἀποσταμένο βῆμα.

✱

Μ' ἀρέσουν τῆς ζωῆς ἡ ὁμορφίαι,
Μ' ἀρέσουν τῆς θαλάσσης τὰ κάλλη
Καὶ χάνομαι σὲ μύριες συλλογιῆς
Καὶ γέρον λυπημένο τὸ κεφάλι.

✱

Ἀγάπη μου γεμίζει τὴν καρδιά
Γιὰ κάθε τι ποῦ βρίζεται μπροστά μου
Καὶ μοῦ μιλεῖ μὴ γλῶσσα μυστικὰ
Τραγούδια τῆς ζωῆς μὲς' στὴν καρδιά
[μου].

✱

Καὶ σβύγγεται καὶ χάνεται ἡ λαλιά
Κι' ἀπ' ὄνειρο, ξυπνῶ στὸν κόσμον, πλάνο.
Καὶ κλαίω πῶς γεννήθηκα στὴ γῆ
Καὶ κλαίω πῶς μὴ μὲρα θὰ πεθάνω.

Σάμος

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΥΒΩΡΗΟΥ

A. 15 月 30 日 中午 12 时 30 分

[illegible]

Τις ειδήσεις του διαγράμματος αυτόν επηρέαζαν σε ένα ποσοστό 40% οι γνωστές μεταβλητές κ. Η. Κολοβός και:

附：長安至重慶鐵路八百里

Γνωστό, ότι το Ιατρικόν Γνωστικόν «Παι-
κράζει», δια πρς γελούσης σφίς τω, ἀλλ' ἔτιση
γνωστὸς ἐστὶ καὶ πραγματικὸς τῶν ὅντων διὰ τῶ
ὁριστικῶν ἐπιδόσεων τῶν, ὅ α. Ν.Κερουαζιέρ, τῶν ὁποίων
τὴν φωτογραφικὴν ἀντιπροσώπων ἐκπαιδεύσεως ἐπ-
μνηθὲν δι' ὅρων τῶν τῶ «Ημερολόγιον» τῶν σφίς ἀνα-
γνώστης καὶ ὁποῖον δι' ἴδιαν προσηλ' ἀπὸ τὸ φρε-
σινισμὸν «Παιστροχρὰς» ἀντίθετος, μὴ γελού-
σας, ἀγαθολογίαν εἰς τὸν ὁρίων ἀποστέλλει εἰς
τὸν α. Ν. Κερουαζιέρ, περὶ τῶν, πρς τὸ ἀπολύν
ὄντων σφίς.

ΣΕ ΕΞΗΓΕΥΟΜΕΝΟ ΑΗΔΟΝΙ

Μείνε, ἀρδάνι μου, εἰς τὸ χωριὸν μας
 ποῦ προσηυπέμεθα ἀπ' τὴν ἡμετέραν
 καὶ ἄετι γυναικὶς ἔν τὸν οἶκόν μας
 μέινει, ὅς φέροιντε ἄλλα ποῦντα.

Μεῖνε 'ς τὰ δένδρα σου ἡ ἀγαπημένα,
εἰς τὰ πλανάνια σου· εἰς τὴν μοῖρτά,
μείνε, ἀηδόνι μου, μὴ πρὸς 'ς τὰ ξένα,
ἡ ἀνεμοδρόμος 'ς τὴν ἐσπερίαν.

Ἐ-εἰ, χροσὸ μου, δὲν β' ἄσ' ἀηδони,
ἐκε εἰν τ' ἄλλα θύσε ποταμῷ,
τὸ τριγυνοῦδακ' σου δὲν θῆ πτερόνη
ποταμὸς καὶ ὄντορα μὲσ' ἔς τὴν καρδιά.

Ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε να σ' ἀγκαλιάσουν, ὁ
 μ' ἀγῶνι ἁδῶνι, παντοεινῇ,
 πιχεῖα καὶ γνήγοι θά σ' ξετάσουν
 ἂν τὴν γλυκεῖα σου χάσῃ; φωνή.

Πίκραις καὶ βάσανα τότε θ' ἀρχίσουν,
μήτρίς »απομαρτυρῶν« χωρὶς χαρῆς,
φῶς μου, ἄλλοίμωτον, θηεπερογίσουν
σὲ πίσσα σύννεφο τὰ δυο περὶ.

Με τριαντάφυλλο δεν θα σ' αρώση
να δής ή μοιρά σου προτομαγιά,
μέρα μην έλπιε να ξεπεράση
μέ γλυκοχαράμα, πουλί μου, πειά.

Σαράκι ἀχόρταγο 'ς τὰ σπιδικά σου
θάν' ἢ ἀγάπη ποὺ α' εἶχαν ἔδω,
'ς τὰ χροῖνι ποὺ β' εἶχαν τὰ σπιδικά σου
κουρσομαρμένα μὲς 'ς τὸ χροῖο.

Κι' όσο θα ηγέγουν τὰ μαύρα χρόνια,
καί θα γυμνάξη ἡ δόλμη καρδιά
κι' όσο θα βλέπη τὰ ἄλλα ἀηδονία
δυο-δυο γὰ ψάλλον μὲς ᾠς τὰ κλαδιά.

Τὸν Βόσπορό μας θὰ θυμῶνῃς πάλιν,
τόσα καὶ τόσα τὸ πάθαι πονηριά,
καὶ θὰ ξαναῶνθῃς ὅποισι πάλιν,
πάλιν ᾗς τὴν πρώτην θ' ἄδῃς ψαλμῶν.

Ἄλλα θὰ εἶδρες ἐπαινεθῆναι
τὰ ἐκφραζόμενα τῆς κεντρικῆς
ἢ μη, ἀγαπῇ μου, χιονοκαμμένα
θὰ τὰ παρῶν καὶ τοῦ βίου :

N. IAPPAΔOX

ΦΩΤΟΓΛΥΠΤΙΚΗ

Πρὸ 50 ἐτῶν ἐγένετο ἀπόπειρα γλυπτίσης προσώπων διὰ φωτογραφικῆς ὁδοῦ. Ἄλλ' ἡ μέθοδος ἦτο τότε πολὺ πλοκος, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν οὔτε σκέψης νὰ γίνῃ περὶ γενικῆς αὐτῆς ἐφαρμογῆς, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὥς ἐκ τῆς ἀτελείας τῶν τότε φωτογραφικῶν μηχανῶν καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὁμοιότητος ὑπελείποντο κατὰ πολὺ. Ἡ πρώτη αὕτη τῆς φωτογλυπτικῆς μέθοδος εἶχεν ἓν σενονίει οὕτω :

Τὸ πρωτότυπον ἐφωτογραφεῖτο ὑπὸ 24 συγχρόνως φωτογραφικῶν μηχανῶν, ἀποτελοῦσάν ἡμικύκλιον. Αἱ τοιουτοτρόπως παραχθεῖσαι εἰκόνες ἐκόπτοντο μετὰ προσοχῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἑσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς κεφαλῆς καὶ ἐδιχοτομοῦντο κατόπιν. Τὰς 48 προτομάς ἐτοποθετοῦν περὶς κατωρρύθρου ἄξονος ἀκτινωδῶς, καὶ τέλος ἐπλήρουν τὰ μεταξὺ κενὰ διὰ τινος ἐν τῇ γλυπτικῇ χρησίου μάζης καὶ ἐπετύγχανον ἀρκούντως ὁμοιοῦσαν κεφαλὴν. Ἄν ὅμως σκεφθῶμεν

ὑποδιαίρεσιν, ἕως ὅτου τέλος μεταφερθῶσιν ἐπὶ τῆς πλακῆς αἱ 24 εἰκόνες.

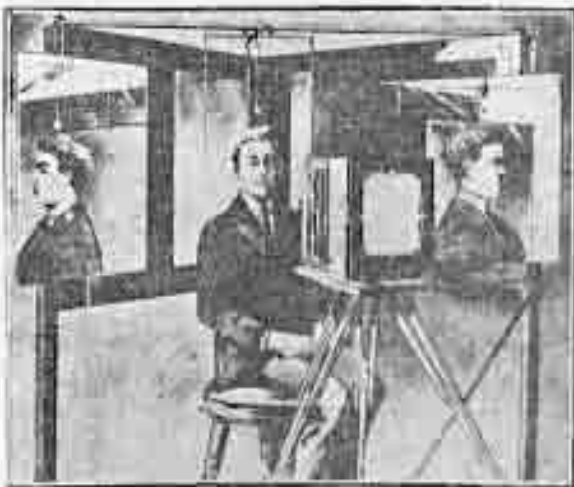
Ἀρ' οὐ ἡ μεταξὺ τῶν πτυχῶν ἀργίλλος ἀφαιρεῖτο μετὰ προσοχῆς, τὸ ὅλον ἐλάμβανε πλαστικὴν μορφήν καὶ ἐσχηματίζετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ προτομή. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡ μέθοδος αὕτη προαπῆται μεγίστην ἐπιτηδεύτητα· καὶ ναὶ μὲν δὲν παρῆχε τι τὸ καλλιτεχνικῶς τέλειον, ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἐργασία ἐγένετο μετὰ πολλῆς προσοχῆς, τὸ διεγγραμμά ὁμοίωσεν ἀρκούντως πρὸς τὸ πρόσωπον.

Οὐσιωδῶς ἀλαστοτέρα εἶναι ἡ νεωστία μέθοδος τοῦ Gardin. Τὸ μέγιστον αὐτῆς προσόν εἶναι ἡ χρησιμότης μόνον φωτογραφικῆς μηχανῆς ἀντὶ 24 !! Αἱ ἀκόλουθοι εἰκόνες παρέχουσι σιμῇ παρουσίαν τῆς μεθόδου ταύτης. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον σχῆμα παριστάνει τὸ πρωτότυπον διαρκύων τῆς φωτογραφίσεως αὐτοῦ, τὸ δὲ δευτέρον αὐτὸ τὸ μηχανήμα ἐν τῇ συνόλῳ αὐτοῦ. Τὸ πρωτότυπον καθίσταται πρὸ 3 κατόπτρων, περιστοιχισμένον πρὸ τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ τρεῖς εἰκόνες ἀπεχθύνον ἀντικεῖς ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου φασκὸς, θὰ ἀπῆρχε δὲ ἀιροσὴ κατὰ τὴν ἐστίαν καὶ θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ φωτογραφηθῶσι διὰ μίαν, παρῆγονται ἐπὶ τισσάρων διακρίσεων πλακῶν, ἀναλόγως τοποθετημένων. Πρὸς ἀκριβή παραβολὴν τῶν 4 φωτογραφικῶν φασκῶν χρησιμεύουσι πρὸς τοὺς καὶ δύο μικρὰ μολεβδῖνα βία, τοποθετημένα ἀνωθεν καὶ παραπλήρως τοῦ πρωτοτύπου. Ἐπειδὴ εἰς ὅλας τὰς εἰκόνας διατηροῦσι τὴν αὐτὴν θέσιν, παρέρχεται σιμῇ ὅσον παραβολῆς τῶν τεσσάρων εἰκόνων, διευκολύνοντα οὕτω τὴν παραβολὴν τῶν διαφόρων εἰκόνων οὐσιωδῶς.

Τὸ δευτέρον σχῆμα παρέχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὴν κατασκευὴν τοῦ μηχανήματος. Τὴν βάσιν ἀποτελεῖ τετραγωνικὴ σιδηρὰ πλατὴ, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας καθίσταται τὸ πρὸς φωτογλυπτικὴν ἀντιγραφὴν ἀντικείμενον. Διὰ ἀρκούντως μεγεθυνθεῖσαι φωτογραφίαι, ὧν ἡ μία κατὰ μέτωπον καὶ ἡ ἑτέρα κατὰ προτομήν εὐρίσκονται καθέτως ἐπὶ 2 πλευρῶν τῆς σιδηρᾶς πλακῆς, ἐντὸς συστήματος πλαισίων περιστοιχούντων τὴν πλατὴ. Πλὴν τούτων ὑπάρχουσιν ἑκατέρωθεν ἀνὰ δύο κίονες, ἐπὶ ἰσχυρῶν βάσεων στηριζόμενοι καὶ κινητοί, φέροντες μακρὰς λεπτὰς ράβδους. Ἄν ἡ προτομή πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς τὸ μέγεθος τῶν δύο φωτογραφιῶν, τότε αἱ ράβδοι μένουσιν ἐν τῇ ὀριζοντίῳ αὐτῶν θέσει, ἐν ᾧ κατὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ μεγέθους πρέπει ἀναλόγως νὰ τοποθετηθῶσιν.

Ὡς ἰδίως μεσάζοντα ὄργανα τῆς πλαστικῆς μάζης χρησιμεύουσιν οἱ κινητοὶ κίονες καὶ δι' αὐτῶν αἱ λεπτὰί ράβδοι, ἀλλὰ δι' ἐντελῶς

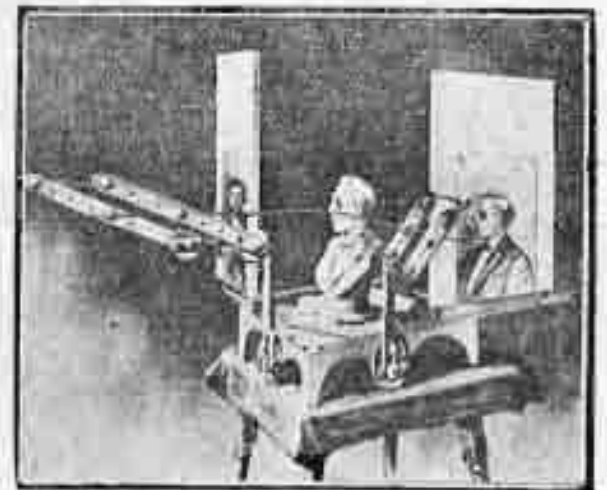
διαφόρου τρόπου, πρὸς τοῦ εἰς τὴν μέθοδον, διὰ τοῦ παντογράφου. Ἄν λοιπὸν πρόκειται νὰ λάβωμεν θέσιν πρὸς ἑναρξιν τῆς ἐργασίας, τότε θέτομεν τὸ ἑσωτερικὸν ἄκρον τῆς μίαν τῶν ράβδων ἐπὶ τινος καλῶς φαινομένου σημείου τοῦ ἀντικειμένου, ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς ριγῆς, παραδείγματος χάριν, ἐν τῇ κατὰ μέτωπον εἰκόνι, καὶ τὸ ἑσωτερικὸν ἄκρον τῆς ἄλλης ράβδου ἐπὶ τοῦ ἀντιστοίχου σημείου τῆς κατὰ προτομήν εἰκόνος. Τὰ πλαίσια ἀπομακρύνονται τότε καὶ τὰ δύο ἄκρα τίθενται οὕτως, ὥστε νὰ συναντηθῶσι. Τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως αὐτῶν ὑποδεικνύει τὸ μέρος, ἐνθα θὰ συμπέσῃ τὸ ἄκρον τῆς ριγῆς ἐν τῇ προτομῇ, τῆς ὁποίας τὸ ὕλικόν ἐτοποθετήθη προηγουμένως ἐν τῇ μέσῃ τῆς σιδηρᾶς πλακῆς. Μετὰ τὸν πρῶτον τοῦτον χειρισμὸν, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐργασία εἰς ἄλλα σημεῖον τῶν δύο φωτογραφικῶν, τὰς ὁποίας φέρομεν διὰ τῶν πλαισίων εἰς τὴν πρῶτην αὐτῶν θέσιν. Ἐπαναλαμβάνοντες τοῦτο ἐπὶ πολλῶν μερῶν τῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων, σχηματίζομεν ἀρκούν ἀριθμὸν σημείων, ἐφ' ὧν βασιζόμενοι προβαίνομεν ἄνευ σημαντικῶν δυσχερειῶν εἰς

τοὺς μεγάλους κόπους καὶ τὴν προσοχὴν, τὴν ὁποίαν ἀπῆται ἡ μέθοδος αὕτη, μὴ παρέχουσα δὲ καὶ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, θὰ ἐννοήσωμεν ἐκόλως διατί δὲν εἴρεν ὑπερμέτρους πολλοὺς ὁπαδοὺς.

Ἄλλη, παρομοία ὅμως πρὸς αὐτήν, μέθοδος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἶναι ἡ ἑξῆς :

Τεμαχίον ἀργίλλου ἢ κηροῦ δι' ἐκμαγεία, ἐτίθεται ἐπὶ κυκλοτεροῦς στρεφόμενης πλακῆς, τῆς ὁποίας ἡ περίμετρος ἦτο διηρημένη εἰς 24 ἴσα μέρη. Τὴν φορὰν ὅμως ταύτην αἱ περιμέτροι τῶν 24 φωτογραφικῶν μεταφέραντο ἐπὶ τῆς εὐπλάστου μάζης διὰ τοῦ γνωστοῦ εἰς τοὺς ἰχνογράφους πρὸς μεγεθύνειν ἢ σμικρύνειν τῶν εἰκόνων χρησίμου εργαλείου, τοῦ παντογράφου. Αἱ εἰκόνες δὲν ἐσχεδιάζοντο ὅλοι συγχρόνως, ἀλλ' ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ ἡ πλατὴ περιστρέφετο ἐκάστοτε κατὰ μίαν

τὸν ἀρκούντως ὅμοιον ἀνδριάντα. Τοποθετοῦντες δὲ τὸ πρωτότυπον καὶ δευτέραν φορὰν πρὸ τοῦ ἔργου ἡμῶν, δυνάμεθα νὰ ἐπιπύρωμεν ἐπ' αὐτοῦ διορθώσεις τινος ἀναγκαίας πρὸς ἐντελὴ ὁμοιότητα μετὰ τῆς προτομῆς.

Δὲν εἶναι βεβαίως καλὸν νὰ ἐκτέσῃ ἡ γλυπτὴ διὰ τῆς φωτογραφικῆς μεθόδου ἐκ τοῦ καλλιτεχνικοῦ αὐτῆς ὅρους, οἷον παρέχει εἰς αὐτὴν δεξιὸς γλύπτης, εἰς ἐργασίαν μονότονον καὶ βιομηχανικὴν διὰ τῆς μηχανικῆς ταύτης μεθόδου. Ἀλλ' ὑπάρχουσι περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας αὕτη θὰ χρησιμεύεται λίαν εὐκόλως καὶ κατ' ἀνάγκην τὸ αὐτομόν, τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ προτομή, δὲν θέλει νὰ σταθῇ ἐπὶ τίσας ὥρας, ὅσας ἀπαιτεῖ ἡ ἐργασία ἐνὸς καλλιτέχνου γλύπτου.

Ν. Γ. ΒΟΥΡΟΣ

Καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

— Όταν ήρθα πτοχοί, ήλεγαν παύ ή γυναίκα μου είναι τραλλή, τώρα την λέγουν ιδιότροπη.

Όταν ή έπιστολος απήλθε, τον ήμεθα με ατίγαν άναρδς και της συζέγου ίαυ.

— Τό νερό είναι τόσο ζεστό και συ έπιμένεις νά μείνω στο μπάνιο;

— Κολα, δεν γινέσκονται τόσους άναγκάστεις του ‘Απ’ Όλα που σ’ς βλέπουν;

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ

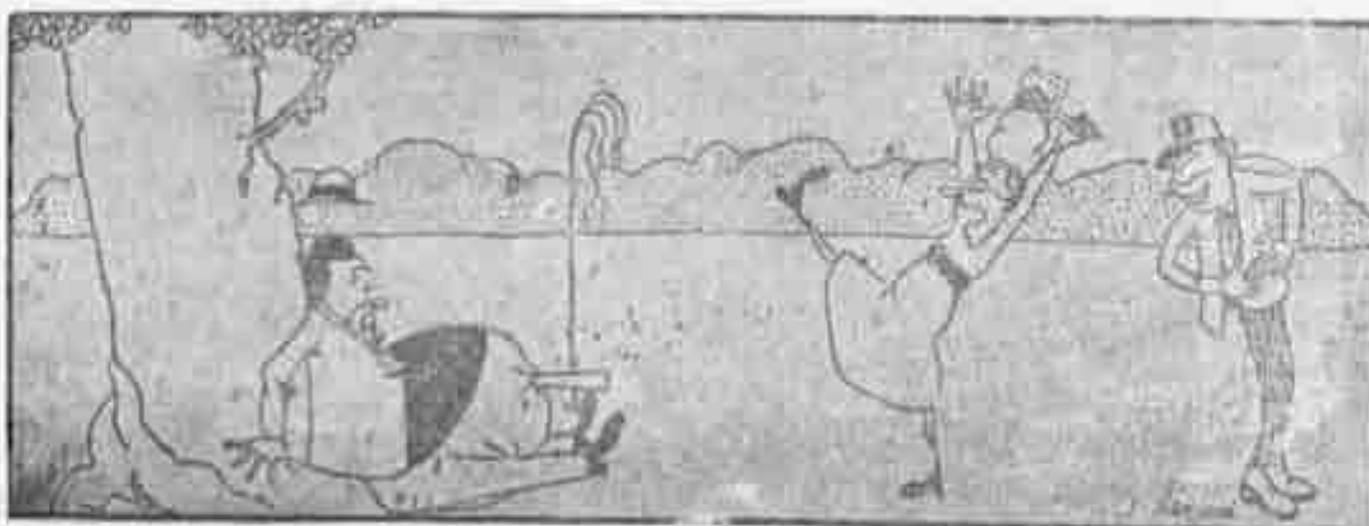
Τό σχέδιον της εγχειρίσεως

— Είναι τό μόνον γλυκό πράγμα που ήδύθην από την πενθεράν μου.

Σέφας ήρωιστογυναικείας
— Τι άρά γε μπορώ ν’ άγοράσω στη γυναίκα μου που τό μου χρειάζεται

και τό άποτέλεσμα.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΝΗΣ
ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Μέσα εἰς τὴν σειράν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν τῆς νεωτέρας ζωῆς, αἵτινες ἐπιδρῶσι τὰ μέγιστα ἐπὶ τῆς διαπλάσεως τῆς γυναικείας καλλονῆς, τὸ ἔνδυμα κατέχει ἰσῶς τὴν πρώτην καὶ σπουδαιότεραν θέσιν.

Αἱ διαρκεῖς αὐτοῦ ποικιλίαι καὶ τροποποιήσεις, αἱ ὑπὸ τῆς ἀδεκάστου τοῦ συρμοῦ ἰδιοπραπίας συνεχῶς ἐπιβαλλόμεναι, διαδέχονται ἀλλήλας, χωρὶς νὰ παρατηρῇται ἀκριθῆς προσανατολισμὸς, ἐν ᾧ νὰ διέπῃ τὸ πνεῦμα ἡ τοῦλάχιστον ἡ λογικὴ.

Ὡς ἴτο παιδαριῶδες νὰ διαμφισθητήσῃ τις τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ ἀνθρωπίνη καλλονὴ ἐξημουργήθη διὰ τὴν πραγματικὴν βρασιν.

Ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς, ἐπιβάλλων τῇ γυναικὶ πέπλους ἐλαφροὺς καὶ μαλακοὺς, ἐλάχιστη εἶχε διαταράξει τὴν ἁρμονίαν ταύτην· ὁ κίνδυνος ὅμως γίνεται ἐκδηλότερος καὶ τὸ κακὸν ἐπιδεινοῦται, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναζητήσις τοῦ ἐνδύματος ὑφίσταται πειθηγνίως τὴν ἰδιοπρασίαν τοῦ συρμοῦ.

★

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, ὁ ἀνθρώπος ὑφίστατο πειθηγνίως τὴν ἐπίδρασιν τοῦ περιβάλλοντος, ὅπερ οὐ μόνον τὰς γραμμάς καὶ τὴν φυσιογνωμίαν τῆς προέπλαττεν, ἀλλὰ καὶ προσηγατόλιζε τὸ πνεῦμα τῶν ἀμφιέσιών τῆς πρὸς τὸν νόμον τῆς ἐξωτερικῆς προσαρμογῆς.

Ἦλθον βραδύτερον χρόνοι ἀνωτέρου, δηλοῦν, πολιτισμοῦ, τὸ δὲ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἤρξατο ἐφευρίσκειν μέσα πρὸς παραμόρφωσιν τῶν ἔργων τῆς φύσεως καὶ καταστροφὴν τῆς μεταξὺ ἐνδύματος καὶ σώματος ὑπαρχούσης ἁρμονίας.

Ἐκαστος αἰὼν καὶ νέον προσεκδύμιζε στοιχεῖον διὰ τὸ ἔργον τοῦτο τῆς καταστροφῆς, αἱ δὲ παραμορφώσεις καὶ διαμαρτίαι περὶ τὴν διάπλασιν, πιστῶς διὰ τῆς κληρονομικότητος μεταδιδόμεναι, προσέδιδον εἰς τὸ γυναικεῖον ἰδίως σῶμα φυσιογνωμίαν παράδοξον καὶ ἀκαλαίσθητον.

Οὐδεὶς πόνος, οὐδεμία ἀγωνία ἴτο δυνατὸν πλέον νὰ ἀναγκασθῇ τὴν γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθομένου σκοποῦ.

Ἐν τῇ ὀργανισμῷ τοῦ γυναικείου σώματος ἡ μέση τοῦ σώματος μοῖρα, ἡ ὑπὸ τὸ κομψὸν ὄνομα *taille* γνωστὴ, εἶναι ἡ ὑποστᾶσα τὰς μᾶλλον ἐκδηλοῦς παραμορφώσεις. Τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι πλέον ἢ ἀρκετὸν νὰ ἀποδείξῃ ὅπως ἐλαφρὰ εἶναι, δυστυχῶς, ἡ καλλιτεχνικὴ τῶν γυναικῶν ἀγωγή.

Καὶ τῇ ὄντι, πρέπει τις νὰ μὴ ἐχλ

Ἐκ τῶν πρώτων καὶ θερμότερων συνεργατῶν τοῦ «Ἄσ' Ὅλα» ὁ κ. Μ. Μωυσειδης, ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων τῆς πόλεώς μας ἱατρῶν, διενθυντῆς τοῦ μοναδικοῦ ἱατρικοῦ περιόδικου ὁ «Ἰατροκράτης», γνωστότατος δὲ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν διμῶσιον διὰ τὰς ἐμβριθεῖς ἱατρο-κοινωνικὰς αὐτοῦ μελέτας, ἐτίμησεν ἡμᾶς διὰ τὴν παρατιθεμένην, λίαν ἐνδιαφέροντος τὸ ὅραϊον ἔργον, ἀφ' ὅρου.

Μ. ΜΩΥΣΕΙΔΗΣ

ἱατρός.

αἰσθημα ἁρμονίας, διὰ νὰ ἀποδίξῃ εἰς τὴν λεπτότητα τῆς ὁσφύς ἰδέαν χάριτος καὶ καλλονῆς.

Κατὰ τὴν γνώμην εἰδικῶν, ἡ αἰσθητικὴ

τελειότης ἔγκειται εἰς τὰς ἀπαλὰς κυμάνσεις, δι' ὧν τὸ σῶμα, μετὰ τὴν ἐσχον τοῦ στήθους ἐκπτυξιν, ἐκλιπνύεται βραδέως κάτωθεν τοῦ θώρακος διὰ νὰ μεγαλυνθῇ εἰς τὴν εὐρείαν καὶ ἡρεμὴν διαπλάτυνσιν τῶν ἰσχίων.

Ἡ ὁσφύς θέον νὰ ᾖ διόδος βραδεία, ἀνεπαίσθητος καὶ ἡκία μετὰ τῶν δύο δοξῶν τῆς γυναικός· τοῦ στήθους καὶ τῆς κοιλίας.

Ὁ συρμὸς ἐπεδίωξε πάντοτε νὰ παραμορφώσῃ ἀπηνῶς τὰς κυματίζουσας ταύτας γραμμάς, πιέζων τὸν θώρακα διὰ στενῶν καὶ στερεῶν περιθωρακίων, ὑποδιάζων τοὺς μαστούς, ἐπιπεδώνων τὰς ἰσθμους πλευράς καὶ ἐξορύσσων αὐλάκα ἀχαρὶν κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ.

«Αἱ Αἰθιοπίδες—λέγει ὁ Anatole France εἰς τὴν «Histoire comique» του—αἵτινες λαξεύουσι τοὺς ὀδόντας τοῦ καὶ διασχίζουσι τὰ χεῖλη των διὰ νὰ εἰσαγάγωσι δίσκον ἐκ ξύλου, παραμορφώνονται μετ' ὀλιγωτέρας βαρβαρότητος. Διότι, τέλος, εὐρίσκει τις ὅτι μένει ἀκόμη κατὶ ἐκ τῆς γυναικείας αἰγλῆς εἰς ὃν τι, ὅπερ διεπέρασε ἐκτύλιον εἰς τὸν χόνδρον τῆς ρινὸς καὶ οὕτως τὸ χεῖλος εἶναι διατεταμένον διὰ κρῖνι ἐξ ἀκαζοῦ· ἡ καταστροφὴ ὅμως εἶναι πλήρης, ὅταν ἡ γυνὴ διενεργῇ τὴν παραμόρφωσιν τοῦ ἱεροῦ κέντρου τοῦ κράτους τῆς».

Ἄλλως τε, ἡ διὰ τῆς καταχρήσεως τοῦ στιβαροῦ λεπτότης τῆς ὁσφύς ἀδυνατεῖ νὰ ἀπατήσῃ τὸν παρατηρητήν, ἡ δὲ μετὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς διαμέτρου τοῦ θώρακος καὶ τοῦ πλάτους τῶν γειτονικῶν χωρῶν ἀντίθεσις ἀρκεῖ νὰ ἀποκλύψῃ τὸ τέχνασμα.

Ἡ παραμόρφωσις εἶναι ἐπίσης πασιφανὴς ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ σώματος. Ἡ φυσιολογικὴ τῆς γυναικὸς ἀνατιμία παρουσιάζει περιφερείας ἁρμονικῶς συνηρμοσμένας, αἱ δὲ γραμμαὶ τοῦ θώρακος ἔχουσιν ὡς φυσικὴν προέκτασιν τὰς ἐγκολπίσεις τῆς κοιλίας.

Ἡ πίεσις τοῦ στιβαροῦ συνεπάγεται αὐλάκα ἐγκαρσία· κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ, ἥτις χωρίζει οὕτω δύο μοῖρας διαφόρους τοῦ θώρακος· τὰ μαλκὰ μόρια, τὰ κάτωθεν τῆς γραμμῆς ταύτης, ἀπαιθύνονται πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔμπροσθεν, ἡ κοιλία καθίσταται στρογγύλη καὶ προέχουσα.

Τῆς καμπυλότητος τοῦ θώρακος ἐλαττωμένης, αἱ μαστοὶ χάνουσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν διεύθυνσιν καὶ πιπτουσι βαθμιαίως.

Ἡ συνεχὴς τῶν μυῶν τῆς κοιλίας πίεσις ἐξαλείφει καὶ καταστρέφει τὸ κύριον αὐτῆς στήριγμα· ἡ κοιλία καθίσταται χαλαρὰ καὶ κρεμαμένη.

Πρόκειται σῶμα παραμορφωθὲν διὰ παντός ὑπὸ τοῦ πρώτου τοκετοῦ ἢ τῆς ἐλαφροτέρας παχυσαρκίας· εἰς τὴν θέσιν τῆς ὁσφύς μό-

νον ἀλλάξ τις ἐγκαρσία ἐπιτυγμένη καὶ ἐρρυτιδωμένη παραμένει. Μόνον δὲ ὁ στηθόδεσμος εἶναι ἐτι ἱκανὸς νὰ προσδώσῃ ἐπὶ τινα ἀκόμη καιρὸν τὴν αὐταπάτην τῶν μορφῶν, ὥς ὁ ἴδιος κατέστρεφεν (D' Strutz).

Οἱ μὲς τῆς ράχεως κωλύονται ἐπίσης ἐν τῇ ἀναπτύξει των διὰ τῆς καταχρήσεως τοῦ στηθοδέσμου· ἡ ράχις κοιταίνεται, ἐπιπεδοῦται καὶ χάνει τὸ ὥραϊον μοῖδελόν της.

Κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀναπτύξεως, ὁ εὐθραυστος καὶ εὐκαμπτος σκελετὸς τοῦ σώματος, δὲν δύναται νὰ τελειοποιήσῃ τὴν αὐξησίν του· ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ στηθοδέσμου ὁ σκελετὸς παραμορφοῦται, αἱ νόθοι πλευραὶ, ἀντὶ νὰ παρουσιάζωσι γωνίαν εὐθείαν, ἐνοῦνται εἰς ὀξείαν τοιαύτην, ἡ δὲ θωρακικὴ κοιλότης ἔχει σχῆμα ἑλλειψοειδὲς μὲ βράσιν ἡλαττωμένην.

Ἡ κνήμη καὶ ὁ γυναικεῖος ποὺς ὑπέστησαν ἐπίσης τὴν παραμορφωτικὴν τοῦ συρμοῦ ἐπίδρασιν.

Ἡ γυνή, διὰ νὰ δείξῃ λεπτότητα ποδός, προθυμοποιεῖται νὰ καταστρέψῃ τὴν φυσικὴν τοῦ μέρους τούτου ὡραιότητα διὰ στενῶν ὑποδημάτων.

Ἡ στροφὴ τοῦ μεγάλου δακτύλου πρὸς τὰ ἔξω, ἡ ρίκνωσις τῶν λοιπῶν δακτύλων ταχέως παραμορφοῦσι τὸ λεπτόν καὶ χαρίεν τοῦ ποδὸς σχῆμα.

Τὸ ὥραϊον φύλον πρὸς ἐπαύξεισιν τοῦ ὕψους του ἢ διαρρύθμισιν τοῦ βαδίσματός του κατὰ τρόπον ἴδιον, προσέφυγεν εἰς τακούνια ὕψηλά, ἅτινα ἐπετάχυναν τὰς παραμορφώσεις τοῦ ποδὸς καὶ ἐδίδασαν τὸ σῶμα νὰ μετατρέψῃ τοὺς ὅρους τῆς ἰσορροπίας του. Δέον ἐν τούτοις νὰ ἀνομολογήσῃ, ὅτι τὸ διὰ τῆς χρήσεως τακουνίων ἐπιτυγχανόμενον ἀνάστημα εἶναι συχνάκις εὐνοϊκὸν διὰ τὸ γυναικεῖον κάλλος. Μόνον αἱ γυναῖκες αἱ εὐπλαστοὶ καὶ μὲ μακρὰς κνήμας — προσὸν λίαν σπάνιον σήμερον — οὐδεμίαν εὐρίσκουσιν ὠφέλειαν καλαισθητικὴν διὰ τῆς χρήσεως τούτων. Ἡ ζαρρετιέρα, τέλος, παραμορφώνει τὸ γαστροκνήμιον καὶ καταστρέφει τὴν ὡραιότητα τοῦ γόνατος· τὴν τελευταίαν ταύτην παραμόρφωσιν εὐχερὲς δυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν εἰς ὅλα τὰ μοῖδελα τοῦ Rubens.

Ἡ jarretelle, ἥτις τὴν ἀντικατέστησε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, διὰ λόγους ὁγῶν υγιεινούς, συνεπάγεται, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως, αἰσθητὰς τῶν κνημῶν παρεκκλίσεις.

Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπὸ τοῦ συρμοῦ ἐπὶ τῶν γυναικείων ὁργανισμῶν διαπραχθεῖσων παραμορφώσεων καὶ δυσχερὲς εἶναι καὶ θὰ μᾶς ἀπῆγε μακρὰν ἀπλοῦ χρονολογήματος.

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα αἱ γυναῖκες τῆς Βενετίας, ἐξ ἀντιζηλίας πρὸς ἀλλήλας, μετεχειρίζοντο ὑποδήματα μὲ τακούνια τοσοῦτον ὕψηλά, ὥστε τὸ βάδισμα ὀλιγῶς ἦτο ἀδύνατον, οἱ δὲ πόδες ἔφερον ἀνεξίτηλα τὰ ἱχνη τῶν συνετῶν παραμορφώσεων.

Ἡ κυρία Vignano, διάσημος χορεύτρια ἐν Βιέννῃ, τῇ 1788 ἦτο παχέια· ἀμέσως ὁ συρμὸς ἦτο τῶν παχέων ἰσχυίων, αἱ δὲ κυρίαι ἔφερον μικρὰς κοιλίας à la Vignano.

Αἱ κομφαὶ διεστρεφον τὴν ἀνατομίαν των διὰ νὰ πραγματοποιήσωσι μετὰ χάριος τὴν παράδοξον ταύτην ἀνωμαλίαν.

Ἡ παραμορφωτικὴ τοῦ συρμοῦ ἐπίδρασις ἐκφαίνεται ἀνευ ἀμφιβολίας ἐπὶ τῶν ἀγαμάτων, ἅτινα ἀναπαριστῶσι τὴν ἀκριθεῖς ἰδέαν τοῦ γυναικεῖου ἰδεώδους κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς.

Εἶναι δὲ εὐχερὲς νὰ σχηματίσῃ τις ἰδέαν τοῦ γεγονότος τούτου, παρατηρῶν τοὺς τύπους τέχνης ὕψηλης, διατηγγραφούσης τὴν γυναικεῖαν καλλονὴν κατὰ τὰ διάφορα τοῦ πολιτισμοῦ στάδια.

Ἡ ὁρμὴ τῶν ἀρχαίων Χαρίτων δεικνύει τὴν καθαρότητα τῶν γραμμῶν τοῦ θώρακος, ὥς οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐφεύρεσις διὰ νὰ παραμορφώσῃ.

Τὸ σῶμα τῆς Ἀμφιτρίτης τῆς ἐποχῆς τῆς Ἀναγεννήσεως μαρτυρεῖ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐκ φαλαίνης περιθωρακίων, τῶν τόσον εὐνοῦμένων εἰς τὴν ἀδύην τῶν Μεδίκων.

Ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῆς νεωτέρας Ἀρτέμιδος παρατηρεῖται καθαρά ἡ ἐπίδρασις τοῦ στηθοδέσμου τῶν συγχρόνων ἑτῶν, ὅστις, ἐκλεπτύνας τὸ γυναικεῖον στῆθος, ἀφαιρεῖ παρ' αὐτοῦ τὴν χαρακτῆρα τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ ἐξόχου ἀναπτύξεως.

Μ. ΜΩΥΣΕΙΔΗΣ

Τὰ μυτιζέλια τῆς πενθερᾶς.

— Ἡ μαμὰ ξεύρεις μᾶς ἔφερον αὐτὰ τὰ τρυφερά μαιζελάνια. Ξεύρεις ἀπὸ ποῦ τ' ἀγόρασεν;
— Ὁ συζυγὸς ἀφηρημένος·
— Ἀπὸ τὸν μπαρουντχανά.

Δυσειδαιμονία.

— Θὰ ταξιδεύσης μόνη σου;
— Ναί, ξεύρεις, γιὰ μένα μοῦ χρειάζονται 12 μπαούλα καὶ ἂν ἴλθῃ καὶ ὁ ἑίδρας μου γίνονται 13... ὥστε...

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Τὸ ποτάμι τοῦ χρόνου μέσ' σὺ χάος κυλᾷ,
στὸ γοργὸ κύλημά του τὰ νερά τὰ καθάρια,
στὸ γοργὸ κύλημά του τὰ νερά τὰ θολὰ
κάπου δείχνουν διαμάντια, κάπου δείχνουν λιθάρια.

Καὶ στὰ δυὸ πὰ πλευρά του καὶ στὴς δυὸ του μεριαὶς
ἡ Ζωὴ μὲ τὸ Χάρο μέρα νύκτα παλεύουν
κι' ὅπου βλέπεις ἀγκάθια καὶ χλωραὶς λυγαριαῖς,
κελαιδοῦν τὰ πουλάκια καὶ τὰ φίδια σαλεύουν.

Τὸ ποτάμι τοῦ χρόνου μέσ' σὺ χάος κυλᾷ,
στὰ γοργὰ κύματά του καθρεπτίζονται οἱ κάμποι
κι' ὁ χρυσόφωτος ἥλιος, ποῦ προβάλλει ψηλά,
δευτερώνεται κάτω καὶ στὰ κύματα λάμπει.

Τὸ ποτάμι τοῦ χρόνου μ' ἀφρησμένη θωριά
μέσ' σὺ βάθη του πνίγει τῆς χαρὸς καὶ τοὺς πόνου.
καὶ τὸ κύμα του σέρνει καὶ κρημνίζει βαρετὰ
τῶν φτωχῶν τὰ καλύβια, τῶν ρηγάδων τοὺς θρόνους.

Εἴν' ἡ ἄβυσσος πίσω καὶ τὸ χάος μπροστά,
μέσ' σὺ ρεῖμά του πλέει ἀκυβέρνητη βάρκα,
καπετάνιος ὁ Χάρος τὸ δρεπάνι βαστᾷ
μὲ κοκκάλινο χερὶ δίχως νεῦρα καὶ σάρκα.

Τί τὸν κάνει τὸν Χάρο νὰ γελᾷ, νὰ γελᾷ;
Πόθεν ἔρχετ' ἡ βάρκα, ποῦ ἀνηφᾷ τὸν ἀγέρα;
Τὸ ποτάμι τοῦ χρόνου, ποῦ σὺ χάος κυλᾷ,
ποῦ θὰ φθάσῃ μὴ μ' ἔμερα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΣΕΡΒΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΖΑΡΕΒΙΤΣ

Α'.

Η μιν μόλις έννέα έτων.
Θά διηγηθώ τὰ πράγματα ώς παρυσιαζόντια είς την μνήμην μου, κατόπιν έτων πολλών.

Κατά την έποχην εκείνην ή Σερβία ήτο ακόμη ύποτελής είς την Τουρκίαν. Ένεκα τούτου ο πατήρ μου τουρκικήν έφερε στολήν. Τόν βλέπω ακόμη μέ τὸ *γελέκι* του από κόκκινον βελούδο, μέ χρυσό χειρήτι καί μέ ζωντόν ύπενδύτην από πράσινον έριούχον. Μικρόν εγκειρίδιον μέ λαβήν έξ έλεφαντόδοντος καί μικρά μάχαιρα έντός της άργυράς θήκης της έφαινοντο είς την ζώνην του. Η φρουσκωμένη περισκελίσ του μέ τὰ άργυρά χειρήτια ήνοῦτο μέ τās λευκάς περικνημίδας του. Είς τούς πόδας έφερε σιγά πέδιλα τὸ *φρέσι* του έλαφρώς εκλίνε πρὸς τὰ άριστερά. Σχεδόν πάντοτε εκράτει καπνοσύριγγα έξ έλεφαντόδοντος μέ έπιστόμιον έξ ήλεκτρον καπνοθήκη κεντημένη μέ θυσάνους εκ χρυσοῦ ήτο άνησχημένη είς την ζώνην του.

Ήτο άποτόμου χαρακτήρος. Όπόταν διέτασεν, άπήτει εύθυσ νά τόν υπακούουν. Καί οὔδένα τρόπον επέτρεπεν άντιλογίαν. Κατά την στιγμήν της παραφόρου όργης του, έδακνε τὸ άνω χεῖλος του καί τόν μύστακά του πτυχαί είς τὸ μέτωπόν του έσχηματίζοντο, άστραπαί έξετοξεύοντο εκ τῶν μαύρων οφθαλμῶν του. Σύσσωμος έτρεμα όπόταν δέν ήξευρα τὰ μαθήματά μου. Ράπισμα φοβερόν έδεχόμην, ράπισμα τιοῦτον, ώστε νά βλέπης τόν *οὐρανόν σφονδηλι*! . Σπανίως έμειδία. Καί εάν είς εκάκτους περιστάσεις έμειδία, τὸ μειδιάμα του δέν ώμοίαζε μέ τὸ τῶν άλλων ανθρώπων. Ήμέραν τινά είχεν είς τὰ γόνατά του τόν μικρόν μου άδελφόν Γεώργιον καί τόν άφινε νά παίξη μέ τὸ ρολόγιόν του, τὸ όποῖον ο μικρός προσεπάθει νά είσαγάγῃ είς τὸ στόμα του· άλλ'ό πατήρ μας έσφιγγε τὰ χεῖλη του καί ο Γεώργιος μάτην έκοπίαζεν. Ή μεγάλη άδελφή μου καί εγὼ έγελῶμεν ήχηρότατα. Ο πατήρ μας άνύψωσε την άριστεράν γωνίαν τοῦ στόματός του καί εκλεισε τόν ένα οφθαλμόν. Αυτό ήτο τὸ μειδιάμα του! Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου έξεδήλου την φαιδρότητά του!

Οὔδέποτε έχαιριενίζετο. Ή μήτηρ μου υπερέμετρώς τόν έπεριποιεῖτο· άλλ' εκείνος βαναύσως πρὸς αὐτήν έφέρετο. Δέν την έδερεν, άλλ' έτήρει άπέναντί της στάσιν άσθηράν καί ψυχράν. Δέν τή επέτρεπε νά έρωτᾷ τὰ κατ' αὐτόν, περί τοῦ έμπορίου του τῶν σιτηρῶν καί τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν. Μόλις άπετόλμα νά έρωτήσῃ τι σχετικόν πρὸς τās ύποθέσεις του, εκείνος της έκοπτεν άποτόμως τόν λόγον:

— Σοῦ λείπουν χρήματα; Πάρε από τὸ ταμεῖον ποῦ έχεις. Νά μέ κάνης την χάριν νά

μή μ' έρωτᾷς. . . *Κεχαγιά* δέν θέλω νάχω!

Μ' όλα ταῦτα είμαι πεπεισμένος ότι ήγάπα την σύζυγόν του καί τὰ τέκνα του, καί ότι ή ψυχρότης του ήτο φαινομενική μόνον. Πολλάκις ήρχετο την νύκτα νά βεβαιωθῇ εάν είμεθα κωλῶς σκεπασμένοι, σιγῶς δέ μās άπηγόρευε νά καθήμεθα είς τὸ στόμιον τοῦ φρέιτος. 'Αλλ' οὔδέποτε μοι άπηύθυνε φιλόστοργον λέξιν, οὔτε μās ήγόραζεν άνύσματα ή ζαχαρωτά.

Ἀπαξ τοῦ έτους, κατά την έορτήν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μετέβαινεν είς την εκκλησίαν· άλλ' είς τὸ καπηλεῖον κάθε βράδυ. Μόλις έτελειώναμεν τὸ δείπνον, έλάμβανε την

κάμαξ την ποιότητα, έμόρφαζε μετ' άποστροφῆς καί άπέλυε τὸ ποτόν. Καί καφέν έπινε ὀλίγον. Ἀλλά τί έχαινε λοιπόν κατά τās νύκτας είς τὸ καπηλεῖον;

Β'.

Δεινόν εἰπεῖν! . . . Ή μήτηρ μου κατάκαρδα εἰσλίβατο παρακρίως ή κόμη της έλευκαίνετο. Πολλάκις δέν ήδύνετο νά συζητηθῇ καί εκλαίε.

Νύκτι τινά άργά επέστρεφεν ο πατήρ μου. Τὸ ρολόγιόν του έλειπεν. Ή μήτηρ μου έτόλμισε νά τόν έρωτήσῃ:

— Τὸ ρολόγι σου ποῦ είναι, Δημήτριά;

— Μ' εκάθιζεν είς τὰ γόνατά του καί είς ένα κλαδί έξεε συρίγγεν.

καπνοσύριγγα καί την καπνοθήκην του καί ήήρχετο. Τὸ έαρ επέστρεφεν είς τās έννέα, τόν χειμῶνα βραδείτερον. Πολλάκις επέστρεφε καί πέραν τοῦ μεσονυχίου. Ή μήτηρ μου έφαινετο τότε πολὺ τεταραγμένη· δέν έκοιμάτο πρὸ της έπανόδου του. Τόν έπερίμενεν άκίνητος, καθήμενη επί της κλίνης της, καί χωρίς φῶς, διότι θά έξωργίζετο ο πατήρ μου εάν έβλεπε φῶς είς τὸ δωμάτιον καί την μητέρα μου άναμένουσιν αὐτόν.

Ἄν καί ήτο τακτικῶς θαμῶν τοῦ καπηλεῖου, παραδόξως όμως δέν έπινεν. Ὅπόταν ήγόραζε *ρακί* διά τὸ έμπόριόν του [καί έδο-

— [Στὸ] Βελιγράδι τῷστελα νά τὸ διορθώσουν, άπεκρίθη εκείνος.

— Μὰ πολὺ καλὰ δούλεκε. . .

Τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου έσκυθρώπισε, καί εφώνησε μέ άγριον ὕφος:

— Στραβός είμαι ή *χαζός* νά μή ξέρω αν δουλεύῃ ή δέν δουλεύῃ τὸ ρολόγι μου; Πῶς;

Ή μήτηρ μου έσίγησεν. Ἀλλά μετ' ὀλίγον είπεν είς την άδελφήν μου:

— Τί δυστυχία! . . . Όλα θά τὰ χάσῃ καί θά ύποχρεωθοῦμε νά ζετοδουλεύουμε.

Μετ' ὀλίγας ήμέρας επέστρεφεν ο πατήρ μου άργά την νύκτα, φέρον επί κεφαλῆς

σκοῦφρον ἀπὸ γονναρικόν, εἰς τὸν λαϊμόν του ἄλυσιν χρυσὴν καὶ εἰς τὴν ζώνην ἐγχειρίδιον μὲ θήκην ἀργυρῶν καὶ ἀδαμαντοποίκιλον. Ἡμικλείει τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν καὶ ἐφαίνατο πολὺ εὐθυμος. Εἰσερχόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν ἐξήγαγε τὸ ὡρολόγιόν του καὶ εἶδε τὴν ὥραν. Ἡ μήτηρ μου ἀνεσάλισται.

— Δουλεύει καλὰ τώρα; ἠρώτησε σκωπτικῶς πας.

— Καλὰ δουλεύει.

— Τί εἶναι αὐτὴ ἡ ἀλυσίδα; Ποῦ τὴν ἔνυες;

— Τὴν ἀγόρασα.

— Καὶ τὸν σκοῦφρον...

— Κί' αὐτὸν τὸν ἀγόρασα.

τυχής. Ἀλλὰ μὴ νομίζετε ὅτι ἦτο κακὸς ἄνθρωπος ὁ πατήρ μου. Ἐνθυμούμαι ὅτι ὅταν ἦμιν μικρὸς μὲ ἐκάθιζεν εἰς τὰ γόνατά του καὶ εἰς ἓνα κλαδί ἔξεσε συρίκτραν, τὴν ὁποίαν ὑπερηγάπων. Μὲ ὠδήγει εἰς τοὺς ἀγροὺς διὰ τῆς ἀμάξης του. Ἀλλὰ πρὸς δυστυχίαν του καὶ πρὸς δυστυχίαν μας συνεδέθη μὲ τὸν Μιχαὴλ Κουζνάσεφ, τὸν ἀργυραμοιβὸν τῆς ὁδοῦ Μάικα, μὲ τὸν φαρμακοποιὸν Ἀλπρέχτ καὶ μὲ ἄλλους. Καὶ ἔκτοτε μετεβλήθη. Μερῖναι, ἀνησυχία, τὴν αἰτίαν τῶν ὁποίων δὲν ἠδυνάμην τότε ν' ἀντιληφθῶ, κατέλαβον αὐτὸν καὶ ἠλλοίωσαν τὸν χαρακτήρα του.

Τὸν εἶδομεν ἡμέραν τινὰ εἰσερχόμενον καὶ ἀκολουθούμενον παρ' ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον

στάκτη ὅλα... Τὰ ξέρεις καλλίτερα ἀπὸ μένα, κατήντησε νὰ φωμοζητεῖ... Ἐμεῖς, ἐσὺ κ' ἐγώ, τόσο δουλέψαμε νὰ κτίσουμε τὸ σπίτι μας, νὰ ζοῦμε τὰ παιδιὰ μας χωρὶς στενοχώρια... Δὲν θὰ ὑποφέρῃς νὰ μὲ βλέπῃς νὰ ξενοδουλεύω πάλι, τὰ παιδιὰ μας νὰ κακοζοῦν;

— Κ' ἐγὼ ἀπόθανα λοιπόν; εἶπεν ὁ πατήρ μου ὁ γίλω. Ὅσον ἐγὼ ζῶ, τὰ παιδιὰ μου δὲν θὰ δυστυχήσουν... Εἶνε ἀπίθανο νάχω αὖριον ἐξ ἄλλοι;

Ἡ μήτηρ μου ἐκλαiven.

— Ἀκουσε, τῆς λέγει ὁ πατήρ μου, χίλιες φορές σοῦ εἶπα νὰ μὴ ἀνακατώνεσαι σὺς δουλιές μου, δὲν σ' ἐξήγησα τὴν συμβουλήν σου, οὔτε ἀνάγκην ἔχω ἐγὼ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς γυναικός...

Καὶ ἐξηκολούθει νὰ παῖξῃ. Συχνάκις ἔφερε πολλά χρήματα, τὰ ὁποῖα τὴν ἐπαύριον ἔχανεν. Εἶχε φέρει εἰς τὸ σπίτι ζεῦγος πολυτίμων ὑποδημάτων, μίαν μὴλωτήν, ἓν ἐφίππιον ἐκ δέρματος, ἓν βυτίον οἴνου καὶ δωδεκάδα ἀργυρῶν κοχλιαρίων. Ἐπανάφερε καὶ τὸν ὡραῖον ἵππον μας, τὸν ὁποῖον ἔξευξεν εἰς τὴν ἀμαξίαν μας.

Ἀλλ' ἡ τύχη ἔπαισε πάλιν νὰ τῷ προσμειδῇ. Ἐπέστρεψεν ἐσπέραν τινὰ μὴ φέρον τὸ δακτυλίδιον του καὶ τὸ ὡρολόγιόν του βραδυτέρον καὶ ἡ ἀλυσὶς ἀπὸ τὸν λαϊμόν του ἐξηφανίσθη.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἀπεδείωξε τὸν ὑπηρετήν του Πρόκα, νέον, ὅστις εἰσέπραττεν ἀπὸ τοὺς πελάτας, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε μεγάλην ἐμπιστοσύνην. Καὶ θέλετε νὰ μάθετε διατί ἀπεδίωξε τὸν νέον αὐτόν, ὅστις τόσον τῷ ἦτο χρήσιμος; Κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἶχε συναθροίσει εἰς τὸ καπηλεῖον μερικοὺς φίλους καὶ ἔπαιξε χαρτιά. Τὴν ἐπαύριον πρωΐαν ὁ πατήρ μου τῷ ἐμέτρησεν ὀγδοήκοντα γρόσια καὶ τῷ εἶπεν:

— Ἡμπορεῖς νὰ εὕρῃς ἄλλοῦ ἐργασίαν.

Ὁ Πρόκα ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ καθικέτευσε τὸν πατέρα μου νὰ τὸν κρατήσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἀλλ' εἰς μάτην.

— Δὲν θέλω νάχω κοντὶ μου ἄνθρωπο ποῦ παίζει χαρτιά, τῷ εἶπεν ὁ πατήρ μου.

Ἐκ τούτου ἐνόησα ὅτι ὁ πατήρ μου ἀπεστρέφετο τὸ χαρτοπαίγνιον ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴν ψυχικὴν δύναμιν νὰ νικήσῃ τὸ πάθος του.

Γ'.

Τὸ ἐμπόριον τοῦ πατρός μου ὁσημέραι κατεστρέφετο· οἱ ὑπηρεταὶ μας ἀπελύθησαν. Ἄνθρωποι ἀπεχθοῦς φησιγενωμίας εἰσέρχοντο εἰς τὸ οἶκόν μας. Ἐνεκλείοντο τὴν νύκτα μετὰ τοῦ πατρός μου εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, τὴν ὁποίαν ἐπλήρουν μὲ τὸν καπνὸν τῶν καπνοσυρίγγων. Ἐκίον πολλά κηρία. Ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου ἠκούομεν θόρυβον, θροῦν ἀναφυλλιζομένων παιγνιοχάρτων καὶ ἤχον ἐπὶ τῆς τραπέζης ριπτομένων δονακίων. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα διαρκῶς οἱ παῖκται ἔπινον καφέν.

Ἐὰν τι διάστημα ὁ πατήρ μου μᾶς ἔδιδε χρήματα μετ' εὐχερείας, δύναμαι εἰπεῖν. Εἰς τὴν σχολὴν ἡμῶν ὁ κώλιον τῶν ἄλλων ἐνδεδυμένος τροφὴν ἐλεγκτὴν εἶχομεν πάντοτε. Ἀλλὰ μεθ' ὅλα αὐτὰ δυστυχὴς ἦτο ἡ ζωὴ μας. Ὁ πατήρ μου δὲν μᾶς ὠμίλει πλέον, οὔτε μᾶς περιεπτύσσετο. Ἡ μήτηρ μου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπιθυροῖε:

— Θεέ μου, λυτήσου μας!

— Μὲν ἐσπέραν ἔπαιζαν μέχρι πρωΐας. Τί φοβερά νύξ!

— Ὁ Μιχαὴλ Κουζνάσεφ ἔχει μονάχα σὰν κα' αὐτόν· αὐτὸς σοῦ τὸν πούλησε;

— Γιατί ὄχι;

Καὶ ἔρριψε ταυτοχρόνως αὐστηρὸν βλέμμα εἰς τὴν μητέρα μου, ἥτις ἠναγκάσθη νὰ σιγήσῃ. Ἐξήγαγε κατόπιν ἐκ τῆς ζώνης του δρόακα νομισμάτων, τὰ ὁποῖα ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐν δονακίον ἔλαμπεν ἐντὸς τοῦ σωροῦ.

— Πάρτα! τῆς εἶπε, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς αἰθούσης.

— Καταριμένα αὐτὰ τὰ χρήματα, εἶπε στενάζουσα ἡ μήτηρ μου. Ὁ Σατανᾶς τὰ φέρνει, ὁ Σατανᾶς θὰ τὰ ξαναπάρῃ!

Τὸ ἐνόησα πλέον· ἡ μήτηρ μου ἦτο δυσ-

ὠδήγησεν εἰς τὸν σταῦλον. Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἠκούσαμεν ποδοβολητὸν ἵππου, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ πατήρ μου ἀνῆλθεν εἰς τὸ οἶκόν μας.

— Τὸ ἄλογό μας πῆρε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; ἠρώτησε μὲ τρέμουσαν φωνὴν ἡ μήτηρ μου.

— Ναί.

Ἐπῆλθε στιγμὴ σιγῆς.

Μετ' ὀλίγον ἡ μήτηρ μου δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῇ καὶ εἶπε μὲ ὕψος ἱκετευτικόν:

— Δημήτρε, διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Παναγίας, διὰ τὴν ἀγάπην τῶν παιδιῶν σου, ἀφησε πὰ τὰ χαρτιά... Συλλογίσου τὸν δυστυχισμένον τὸν Γιωάνν, τὸν χαρτοπαίκτη· εἶχε δικό του σπίτι, εἶχε ὑπηρετάς, ἄλλα, ὅλα του τὰ καλὰ, καὶ ὅλα αὐτὰ πάντε στὰ χαρτιά,

Δέν ἐξήρχετο πλέον, οὔτε ἡ ἀδελφὴ μου. Ἐξήρχοντο μόνον διὰ τὰς ἀποραιήτους ἐπι-
σκίψεις τῶν συγγενῶν μας κατὰ τὰς ὀνομα-
τωδὲς ἑορτὰς. Ἡμεῖς ἐπισκίψεις δὲν ἔδεχο-
μεθα. Ἦρχοντο μόνον οἱ φίλοι τοῦ πατρὸς
μου, οἱ συμπαιῖται του, «οἱ καταραμένοι φίλοι
του», ὥς ἔλεγεν ἡ μήτηρ μου.

Ἐσπέραν τινὰ ἦλθον ὅλοι. Μεταξὺ αὐ-
τῶν, ἦτο καὶ οἰκίος Πέτρος Ζαλαμπάκ, ἑμπο-
ρὸς ἀγριοχοίρων, ἐκ Βουδαπέστης, ὥς ἔλεγεν.
ἔλεγεν ὀφθαλμοὺς εὐμεγέθεις καὶ πυκνὰς καὶ πλατὺ
πρόσωπον· κοντὸν τὸ ἀνάστημά του· ἡ κόρη
του, διηρημένη εἰς τὸ μέσον, κατέπιπτεν εἰς
βόστρυγας, οἷτινες ἦσαν εἰς παραγεννηθί-
δας εἰς τὸ γάλα του ἑλπιε χουσὴ ἄλυσαι,
ἡ ἄλυσαι τοῦ πατρὸς μου, εἰς τὸν δάκτυλόν
μου ἀπὸ τραπεζῆς χονδρὸν δακτυλίδιον. Ὁ
ἄνθρωπος αὐτὸς περιττῶν ἐταλανταίστα
ὅλος καὶ ἡμεῖς μείδια μείδια μοχθηρόν. Οἱ
πρῶτοι οὐφθαλμοὶ του εἶχον ἐκφρασαν
ἀσυχρόν, τρόμον ἑμποιοῦσαν.

Ἀφ’ οὗ ὅλοι συνηθροίσθησαν εἰς τὴν αἴθου-
σαν, ἠνέφθησαν τέσσαρα μεγάλα κηρία.
Ὁ Στοιγμίν, ὁ ἀναπομείνας ἐπὶ τοῦ μα-
ρτύριου καφένος. Ἦρχοντο εὐθὺς ἡ χαρο-
παίδια. Οἱ παῖδες ὠμίουν μεγαλοφώνως,
ὡσπὶ ἐπὶ τὸν οὐρανόν.

Τὴν φοβερὰ νύξ!

Ὁ πατήρ μου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον,
ἔκειτο ἡ ἀδελφὴ μου καὶ ἐγὼ εἰχομεν κια-
φρῆναι μετὰ τῆς μητρός μου. Τὸ πρόσωπόν
του ἦτο κατακόκκινον καὶ καίθηεν τὸ
γάλα του καὶ τὸ ὀλοκώμασάν του ἦσαν ἀπο-
καυτωμένα.

— Δὲς μου χοήματα! εἶπεν εἰς τὴν μη-
τέρα μου.

Ἦνοιξεν ἐκείνη γυμνάσιον καὶ διὰ τρομοῦ-
σης χειρὸς τῆς ἐνεχείρισεν δοῦκα χουσὸν νο-
μισμάτων.

Ἀλλὰ μετ’ ὀλίγον ἐπανῆλθεν. Ἦτο ὠχρό-
ματος καὶ μόλις ἠδύνατο νὰ περιπατήσῃ.

— Κι’ ἄλλα! τῇ εἶπεν.

Ἡ μήτηρ μου ἐπῆλθε ἐνδυσάμενη. Ἐκεί-
τος ἐφώνησε τότε λαϊτικῶς, ἀτηρητικῶς
εἰς τὴν θεομύστην:

— Κάνε γλήγορα!

— Μόνα δέκα δονάτια μὰς ἀπόμειναν,
λέγει ἡ μήτηρ μου.

— Δὲς τα!

Παρέλαβε τὰ χοήματα καὶ ἐξῆλθε κλαυ-
στήμενος.

Ἡ μήτηρ μου κατέπεσε λιπόθυμος. Ἡ
ἀδελφὴ μου κλαίοντα τὴν ἐπεριποιεῖτο. Καὶ
ἐγὼ ἐδάκρυα καὶ καταρρίβουν τὰς χεῖρας της.

Ἀδελφὴ ἡ μήτηρ μου ἀνέγειρεται καὶ ἀνέ-
παι μιστὸν λαμπαδα πρὸ τῆς εἰκόνας τοῦ
Ἁγίου Γεωργίου.

— Παῖδιά μου, μὲς εἶπεν, ἂς προσε-
κώμεν . . . Νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Πολυεύ-
στανον νὰ μὲς λυτῇ, νὰ συγχωρήσῃ τὰς
ἁμαρτίας μας.

Ἐγονυπατήσαμεν. Ἡ μήτηρ μας προσή-
χτο. Ἐγὼ, πνιγόμενος ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἐφύ-
θουσα:

— Ἀπαλλάξέ μας, Θεέ μου, ἀπὸ τὸν κα-
κὸν Ζαλαμπάκ!

Ἡ μήτηρ μου ἠσπίασθη τὴν εἰκόνα πρώτη,
ἡμεῖς κατόπιν. Ὁ μικρὸς μας ἀδελφός, ἀφ’-
ημιανθεῖς ἐκ τοῦ θυροῦ τῶν παικτῶν, ἔτρεψε
γυμνότους πρὸς ἡμᾶς ἐκ τοῦ παρακαμένου
δωματίου, ὅπου ἐκοιμήτο μετὰ τῆς ἀδελφῆς
μου. Ἡ μήτηρ μου τὸν ἀνέφωρε καὶ ἠσπία-

σθη καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωρ-
γίου. Κατόπιν ἔλαβεν ἡ μήτηρ μου κλάδον
βασιλικῶν, τὸν ἐβένθισεν εἰς τὸ ἅγισμα καὶ
ἐφάνησαν ὅλον τὸ δωμάτιον. Ἡμεῖς καὶ
ἡ μήτηρ μου διεχύθησαν τότε εἰς τὸ πρόσω-
πόν της.

Ἦτο ἡ τρίτη μετὰ τὸ μασονίστικον. Ἦκού-
σαμεν τὸν Ζαλαμπάκ νὰ φωνάζῃ:

— Ἀς τελειώσωμεν πλέον! Ἐξημερωθή-
καμε! . . . Ποιὸς θὰ μ’ ἀναγκάσῃ νὰ ἐξαπο-
ληθῶ; . . .

Ἐπηρεασμένησαν συγκεχυμένα φωνὰ δια-

λίας. Εἰς τὸ σχολεῖον δὲν ἔπαι. Ἐλεγε: ὅτι
εἰχομεν νεκρὸν εἰς τὸ σπίτι.

Ἐποφελισθεῖς τῆς στιγμῆς, καθ’ ἣν ἦμεν
μόνος, ἐπλησίσαμε τὴν θύραν τῆς αἰθούσης
καὶ ἐκόλλησα τὸν ὀφθαλμὸν μου εἰς τὴν ὅπην
τοῦ καίθρου. Βλέπω τὴν τραπεζάνην πλήρη
καθίσκων καὶ περροδῶν, καθίσματα ἀνε-
στραμμένα, πειγνύοντα διασπασμένα
εἰς τὸ δάπεδον, τὰ πύσσα κηρία κατανα-
λωθέντα. Ὁ πατήρ μου, καθήμενος μετὰ τὴν
ἐκείνην ἐστραμμένην πρὸς τὴν θύραν, ἐκοιμά-
το, στήριζον βραχίονας καὶ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς

— Ἡ μήτηρ μου ὤφειλε τὸν μικρὸν ἀδελφὸν μου Γεώργιον καὶ ἠσπίασθη
καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

μαρτυρίας, θόρυβος. Παταγωδῶς ἠνοιχθῇ
ἡ θύρα καὶ οἱ παῖδες ἐξῆλθον. Ἀλλ’ ὁ πα-
τήρ μου δὲν ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας.

Ἐγλυκοχάραιεν. Ἐγὼ, καταπικνονημένος
ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν, ἀπεκοιμήθην.

Ἐλαμην ὁ ἥλιος διὰ τὴν ἀφάνισθην. Ἦ-
μεν ἀκόμη κατακόπος. Περὶ ἐμὲ σπυρνωπὴ
ἦσαν ὅλα. Ἡ λαμπὰς ἔκπαινε ἀκόμη πρὸ τῆς
εἰκόνας. Ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ ἀδελφὴ μου
ἦσαν κατάχλωμοι· ἀποποδητὴ περιπατοῦ-
σαι, ἐπεδίδοντο εἰς τὰς οἰκιακὰς τῶν ἀσχο-

τηπιῶν. . . . Μὴ κατέλαβεν ἡ μήτηρ μου,
θεῖα τὸν δάκτυλόν ἐπὶ τοῦ στόματος καὶ διὰ
κινήσεως τῆς χειρὸς μὲ διατίσσει νὰ ἐξέλθω.
Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν της καὶ ἔδωχομαι.

Ἦτο Σάββατον. Οἱ χωρικοὶ ὠδήγουν τὰ
ποῖμνα καὶ ἐφῆσαν τὰ ἱερατικὰ εἰς τὴν ἀγο-
ρὴν. Οἱ ἑμποροὶ ἐξήταζον τὸ προεχόμενον
τῶν κοφινίων καὶ ἔφαιον τὰ πρόβατα. Ὁ
χωροφυλάξ Νοβέκ βροντωδῶς ἔβηεν, ὑπο-
δεικνύων συνάμα τὰς διὰ τὰς ἁμαρτίας θέσεις.
Ὁ Σρέταν, ὁ δημοσίος κήρυξ, ἔφῆσε τὸ τῆς

πανον καὶ ὑψηλοφώνους διέτασσε νὰ ἐμπο-
δίζουν τοὺς χοίρους νὰ εἰσέρχονται εἰς τὰς
παρόδους. Ὁ μέθυσος Γιοζέφ ἐταλαντεύετο
ἐν μέσῳ ἀγορᾶς καὶ ἐν τέλει κατέπεσεν ἐξα-
πλωθεὶς ἐντὸς τοῦ βορβόρου.

— Γιατ' εἶναι κλειστό τὸ μαγαζί σας; με-
τρώτησεν ὁ Ἰγνὰς, ὁ ἔμπορος γυναικῶν.

— Δὲν ξέρω.

— Ἀρρωστος εἶν' ὁ πατέρας σου;

— Ὁχι.

— Σὲ ταξίδι λείπει;

— Ὁχι.

Ἐπέστρεψα ἐπισπασμένος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
οἴκηματός μας, διότι αἱ ἐρωτήσεις αὐταὶ ἐπίε-
ζον τὸ στήθος μου. Δύο συμμιθηταὶ μου
ἦσαν ἐκεῖ, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν διδάσκαλον
νὰ μάθουν τὴν αἰτίαν τῆς ἀπουσίας μου.
Ἐλαβὰ τὰ βιβλία μου, ἐνῶ ἡ μήτηρ μου
παρεκάλει τοὺς συμμιθητάς μου νὰ ἐξηγή-
σουν εἰς τὸν διδάσκαλον, ὅτι ἐκωλήθην νὰ
μεταβῶ εἰς τὴν σχολὴν τὸ πρωί.

Καλὴ καὶ γλυκαῖά μου μήτερ! Πόσον ἐπό-
θουν ἐμπράτως νὰ ἐκδηλώσω σήμερον τὴν
εὐγνωμοσύνην μου δι' ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπρα-
ξες! Ἀλλοίμονον! δὲν εὐρίσκεισαι πλέον ἐδῶ
εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, τὸν μεστὸν ὀδύνης καὶ
πικριῶν...

Ἀγνοῶ τί συνέβη κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.
Ἐπιστρέψας εἶδον τὰ πράγματα ὅπως τὰ
ἄφηκα. Βαρὴ σιγὴ ἐπεκαίθητο ἐφ' ὅλου τοῦ
οἴκηματος. Ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ ἀδελφὴ μου
καίθημεναι, τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων, ἐστέ-
ναζον ἐκ βαθύων. Ὁ μικρὸς Γεώργιος, προσ-
δέσας νῆμα εἰς τὴν οὐρὰν τῆς μικρᾶς γάτας,
ἐπαίξεν. Ὁ Στυγιὴν ἐρροχάλιζε, κατακεκλι-
μένος ἐπὶ σωροῦ ἀχύρων.

Ὁ πατὴρ μου ἦτο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἀκίνη-
τῶν. Οἱ κώδωνες ἔκρουον διὰ τὸν ἐσπερινόν.

Ἠθέλησα νὰ μελετήσω. Ἡ μήτηρ μου ἀνη-
γέρθη, ἔστη πρὸ τοῦ παραθύρου καὶ ἐστή-
ριξε τὴν παρεὶάν της ἐπὶ τῆς ἰσχνῆς χειρὸς
της. Τὰ ὀπτά μου ἐβόμβιζον· δὲν ἀντελαμβάνω
τί ἀναγινώσκω. Αἴφνης μία θύρα ἀνοί-
γει. Ἠσχισα νὰ τρέμω. Ἡ θύρα τῆς αἰθού-
σης εἶχεν ἀνοιχθῇ... Βλέπω τὸν πατέρα μου
ὄρθιον εἰς τὸ κατώφλιον. Καταβεβλημένος,

|||||

— Εἶσαι εὐχαριστημένος, παιδί μου, ἀπὸ τὴν
νέα σου διδασκαλία;

— Μάλιστα... μὴ αὐτὴ ὁμῶς δὲν ξέρει τίποτε.

— Καὶ πῶς τὸ κατέλαβες;

— Γιατί ὅλο μὲ ῥωτοῦ.

ὠχρὸς, ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐγήρασε κατὰ δέκα
ἀκόμη ἔτη. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του πῶς ἤλλα-
ξιν! Νομίζεις ὅτι εἰσεχώρησαν ἐντὸς τῆς κόγ-
χης. Καὶ κατακόκκινος συνίμει καὶ ἀπλανεὺς.

Βραδέως, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, διέρχε-
ται πρὸ ἡμῶν. Ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, ἐμβαίνει
εἰς τοῦ γείτονός μας, τοῦ Ἠλίου, τοῦ ὁποίου
ὁ υἱός, ὁ Θωμάς, μοὶ ἀνέφερε βραδύτερον
ὅτι ὁ πατὴρ του καὶ ὁ ἰδιός μου εἰμειναν ἐπὶ
πολὺ κεκλεισμένοι εἰς τὸ δωμάτιον, συνδια-
λεγόμενοι χαμηλοφώνως· ἐξήτησαν κατόπιν
χάρτιν, γραφίδα καὶ μελάνην καὶ ἐσφράγι-
σαν ἑγγραφον. Οὐδεὶς ἔμαθε τί περιεῖχε τὰ
ἑγγραφον ἐκεῖνο.

Εἰς τὰς δέκα κατεκλίθη ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ
μου καὶ ὁ μικρὸς μας Γεώργιος. Ἡ μήτηρ
μου ἐκάθησε πλησίον μας. Ἀλλὰ μόλις ἡ
ἐξοδύρα ἐκλείσεν ἡχηρῶς, ἐσβυσσε τὸ κηρίον,
κατεκλίθη καὶ προσεκοιμήθη ὅτι ἀπεκοιμήθη.

Ἡ καρδιά μου ἐπαλλε σφοδρῶς. Ὁ πατὴρ
μου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ἐξεδύθη καὶ
κατεκλίθη. Ἦκουα νὰ συστρέφεται εἰς τὴν
κλίνην του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνύσταζα, ἀπεκοι-
μήθη...

Καί τι τὸ ὑγρὸν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ μετώπου
μου καὶ μὲ ἀνύπνισε. Σιγὰ σιγὰ ἀνοίγω τὰ
βλέφαρά. Ἡ σελήνη ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον.
Βλέπω τὸν πατέρα μου πλησίον μου προσε-
πικῶς νὰ μὲ ἀτενίσῃ μὲ ὑγροὺς τοὺς ὀφθαλ-
μούς.

— Κοιμᾶται, ἐπιθύρῃς, δυστυχισμένο
παιδί!

Ἐλαφρῶς πλησιάζει τὴν κλίνην τῆς μητρός
μου καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνατενίζει τὸ πελιδνὸν καὶ
ἠλλοιωμένον πρόσωπόν της. Μικρὸς ἤμην,
ἀλλ' ἠσθάνθη, μ' ὅλον τοῦτο, ὅτι ὁ πατὴρ
μου μᾶς ὑπερηγάπα, ὅτι, διὰ τὴν κλαίῃ, αὐτός,
ὁ σκληρὸς ἄνθρωπος, μεγάλη θλίψις τὸν κατα-
τρώγει.

Ἀκροποδητεὶ διενθύνεται πρὸς τὸν τοῖχον,
ἀποσπᾷ τὸ πιστόλι του, καλύπτεται μὲ τὸν
μανδύαν του καὶ ἐξέρχεται.

Ταχέως, ἀλλ' ἀσφωφτεῖ, ἡ μήτηρ μου ἀνε-
γείρεται καὶ ἐξορμᾷ ὑπὸ τὴν πόρταν.

Πηδῶ καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν κλίνην μου, δια-
σχίζω τὴν αὐλὴν καὶ φθάνω μέχρ' ἐπὶ τοῦ φρέα-
τος. Θαυμασίως ὥραία ἦτο ἡ νύξ, ἀνέφελος,
ἡρεμῶς. Ἀκινήσια παντελῆς.

Κεκοιμημένος ὄπισθεν τοῦ φρέατος, διακρί-
νω τὸν πατέρα μου πρὸ τοῦ ἀχυρῶνος...
Θεέ μου!... ἀνεγείρει τὸ πιστόλιόν του.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ μήτηρ μου εὐρέθη
ἐνώπιόν του.

— Δημήτριε, φίλε μου, ἀγαπημένε μου
σύζυγε, τί θέλεις νὰ κίνῃς; ἠρώτησε μὲ δια-
κεκοιμένην φωνήν.

Τὴν παρετήρει θλιβερῶς καὶ ἀπήντησε δι'
ἀσθενοῦς φωνῆς:

— Εἶμαι τιποτένιος ἄνθρωπος, εἶμαι κατε-
στραμμένος...

— Κατεστραμμένος... γιατί;

— Τάχασα ὅλα, γυναῖκα, ὅλα τάχασα...
ἀκούς; Ὁ Ζελεπάν μ' ἀφάνισε.

— Καὶ τί μὲ τοῦτο;

— Ὅλα τάχασα, ἐννοεῖς; Τὸ ὄλογο...

— Ὡ, τὸ ὄλογο! ἓνα ψευδῶδες, μεγάλο
πράγμα!...

— Τὸ χωράφι...

— Καὶ τί ἀξίαν ἔχει ἓνα ξεροχωράφι;

— Τὸ σπίτι...

— Δὲ βαριέσαι, καθήμενε, ἐσὺ νᾶσαι καλά.

— Μαρία!...

— Δημήτριε!...

— Καὶ τί λές, Μαρία;

— Λέγω πῶς τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα εἶναι
νᾶσαι καλά, νὰ ζῇς γιὰ τὴν οἰκογένειά σου.
Ἐσὺ τὰ κέρδισες... ἐσὺ τὰ χάσας...

Ὁ πατὴρ μου ἐκάλυψε διὰ τῶν βραχιόνων
του τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ μήτηρ μου ἐξηκολούθησεν:

— Ὅταν παντρευτήκαμε τί εἶχαμε; οὔτε
κρεβάτι, οὔτε τραπέζι, οὔτ' ἓνα σκαμνί. Δου-
λέψαμε, πολὺ δουλέψαμε, καὶ τὸ νοικοκεριό
μας ἔγινε... Ὁ ἀρχίσουμε πάλι... Τὴν
ὕγιά μας νάχουμε. Δὲν ξέρεις δά! Ἐχω
κοιμμένα κάμποσα δοναῖτα... ἀπ' τὸν πα-
τέρα μου τᾶχω. Κάνουμε μ' αὐτὰ μιὰ ἀρχή,
καὶ εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένο. Δόξα
νάχῃ, γερὰ νὰ τὰ χεῖρά μας.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ μήτηρ μου
μοὶ ἐφαίνετο ὡς ἁγία, ὁμοία μὲ τὰς εἰκόνας
τῶν ἐκκλησιῶν.

Οἱ παρήγοροι λόγοι της, ἡ ἐκτεντικὴ σιγὴ
της, συνεκίνησαν τὸν ἀπέλπιδα πατέρα
μου. Ἀνύψωσε βραδέως τὴν κεφαλὴν καὶ
ἤκουσα νὰ λέγῃ:

— Ναί, ναί, θὰ σχημαίσουμε πάλι τὸ
νοικοκεριό μας, τὸ σπίτι μας, τὸ χωράφι μας,
τὴν ἐργασία μου... Μαρία μου, γυναῖκά μου
ἀγαπημένη, καταπάτησα τὸν Σατανᾶ, θερα-
πεύτικα περὶ... Τὰ χαρτιά δὲν θὰ τὰ πιῶσω,
στὸ ὀρκίζομαι... Τίμοι ἄνθρωποι νὰ γί-
νουν τὰ παιδιά μας. Τὰ παιδιά μας! Μὲ
φαίνεται πῶς χρόνια ἔχω νὰ τὰ δῶ!...

— Ἐλα, πᾶμε, πᾶμε στὰ παιδιά μας.

Καὶ κρατοῦσα αὐτόν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν
ὠδήγει ὡς μικρὸν παιδίον.

Ἐγὼ διὰ τριῶν-τεσσάρων ὁμιλιῶν ἐπὶ
τὴν εἰς τὸ δωμάτιον, κατεκλίθη καὶ προσε-
ποιούμην ὅτι κοιμῶμαι.

Οἱ κώδωνες ἐσήμανον τὸ ἐσθινόν.

— Μικρούλη μου, μ' ἐφώναξεν ὁ πατὴρ
μου μὲ ζωνρότητα, σήκω, σηκωθῆτε ὅλοι
γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ὅλοι μαζί νὰ προσευ-
χηθούμε.

Μ. Σ.

|||||

Ἀποζημίωσις.

Ἡ σύζυγος:

— Ἀπὸς παρητήθην ἀπ' ἐκεῖνο τὸ μυσόν, θέλω
νὰ μ' ἀγοράσῃς...

Ὁ σύζυγος:

— Ἀκόμη; Αὐτὸ τὸ κατηραμένο μανσὸν καλ-
λίτερα νὰ τοῦτερνα· τώρα θὰ μοῦ κοστίσῃ χίλιες
φορὲς περισσότερον.

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ

1.

Έν Μ., 1 Δεκεμβρίου 19...

Αγαπητέ μου

Όταν πρό εβδομάδος έφυγα από την πόλη, ήσαν την εγγύτητα και άφησα πάλι ό,τι ήτο αγαπητόν, συναπολαμβάνων άναμνήσεις θρυμματισμένας εύσυχας και ματαιών όνειρων και ήλθον έδώ εις τό χωριό, ένόμιζα, ότι εις μάτην τό κάμνω, διότι είχαν την ιδεαν, ότι δέν δύναται κανείς νά λησμονήσῃ. Πόσον ήπατήθην. Αησιμονεί τις άρχεί νά θέλῃ. Καί σιγα-σιγα έδώ εις την ήσυχον του χωριου ζώην, την όποιαν δέν ταράττουν συγκινήσεις και τρικυμίες, ροφώ από τό ποτήριον που μου δίδει ή θέλησις τό νερό της Αθήνης. Πόσον τώρα είμαι ήσυχος! Δέν θα γνωρίσῃς τόν άπέλπιδα και άδιόρθωτον φίλον σου, που ήθελε νά συντρέψῃ τόν βίον του κάτω από τα έρείπια του περιμειζομένου καλατιού των πόθων του. Διαιτί; Διά μιαν κόρην, ή όποια απέλακτισε πάλι ό,τι ήτο καί μέγα της προσφερα, έποδομάτης τόν πρώτα μου δι' ένα χρυσόν βλάκω, όστις δέν είχεν ικανό τι νά επιδείξῃ από τόν πλούτον του. Άς μή γινῇ λόγος πλέον δι' αὐτήν. Άντηλλωξεν την καρδιά μου μέ τό βαλάντιόν του. Μωρα κόρη. Η άναμνήσις της γίνεται όσημέραι άμυδρωτέρα, έως ού τελειως της μνήμης μου εξαφανισθῇ.

Τώρα δέ έχω την άμετατρέπτον άπόφασιν νά εφρασθώ. Νά άφελθώ ολοκληρως εις τάς ήδύτητας της τεχνης, νά ριφθώ εις την ζωογονον της εργασίας κινήσιν, άλλα πρό παντός νά πνίξω πάλι ό,τι δύναται νά εξαγειρῇ παλμούς, νά μή, ώ ποτέ, νά μή άγαστήσω.

Έδώ διαγώ τόν ήσυχώτερον βίον. Είχον δικαίον οι ιατροί, που μ' έστειλαν έδώ πρὸς θεραπείαν των νεύρων μου. Είναι ένα μικρό χωριό, κατάλευκο από τό χιόνι. Αί χαμηλαί του στεγαι, οι μαλακοί του δρόμοι και περαν όλη ή πεδιάς, που εκτείνεται έως εις τους πρόπυδας του άντικυρνού βουνού, άποτελοῦν μιαν πάλλεισκον φεγγαβολούσαν εικόνα. Οι κάτοικοι του είναι οι άπλοϊκώτεροι και οι λιμπρότεροι του κόσμου άνθρωποι. Άπέκτησα εύκόλως την συμπαιδειαν των, όταν προχθές δώματρείς εξωγράφισα. Είναι νοτισμώματος όταν πνίξῃ ο χωρικός. Όλοι δέ μέ κρατοῦν δια και σπουδαίον πολύ. Βέβαια, ένας άνθρωπος, που εμπορεύει σε μιὰ στιγμή νά ζωγραφίσῃ τους σκισμούς του, δέν είναι μικρό πράγμα, οποις εξεφρασε την γνώμην του έν θανωμορφή εις των προυχαντων. Ο μοναδικός του χωριού διδασκαλός με έννομιον, δια νά δειξῇ την σοφίαν των, Μιχαήλ Άγγελον, τό όποιον ο καλός πωλῆς έξελαβε δια το αγιον όνομα κάποιου αγγέλου Μιχαήλ και εβρισκετο έν άπορίᾳ, έως ού ό διδασκαλός του έδωκε την δέουσαν εξήγησιν. Τοιαῦτα και άλλα επεισόδια συμβαίνουν, τά όποια με διασκεδίζουν υπερβολικά. Οι δύο άνωτέρω κύριοι άνήκουν εις την συντροφικάν μου. Να σέ όνομασω και τά άλλα μέλη της; Είναι ο δήμαρχος του χωριού μέ το επιτελείόν του, τό όποιον άποτελείται από δύο-τρεις προϋχοντας και εις σταθμάρχης μέ την κόρην του,

Είναι δικαίον σήμερα ν' αποκαλύψωμεν τόν πέπλον του μυστηρίου, όστις μέχρι σήμεραν έκάλυπτε τόν φίλον συνεργάτην μου. Ο υπό τό ψευδώνυμον Ν. Ούλης γράφων εις τό ‘Ασ’ Όλα’ τάς ‘Σκηνάς της Ζωής’ είναι ο έν Φιλιππουπόλει κ. Ν. Οικονομίδης. Αί ‘Σκηναί της Ζωής’ και τά έκάστοτε δημοσιεύθεντα εις την ‘Επιθεώρησιν’ διαγνήματά του ήσαν υπερβολικά.

N. ΟΥΛΗΣ

ή όποια τόν στυγαδεύει παντός και πάντοτε. Ίσως έκπληγῃς δια την λέξιν σταθμάρχης, όταν γνωρίξῃς, ότι εγώ ήλθον έδώ μέ ήμαξιν. Καί εγώ εξέφρασα την άπορίαν μου, άλλ' ο ένδοξος άνθρωπος έπροθυμοποιήθη νά μου την λύσῃ. Η γραμμή αὐτή θ' άρχισῃ λειτουργοῦσα μόλις λυθώσιν τά χιόνια, είναι δέ νέα και την χρειστοῦν οι χωρικοί εις τόν δήμαρχον, όστις, λαμβάνων υπ' όψει τάς φυσικάς καλλονάς του χωριού κατα την άνοιξαν και προκειμένου νά ένωθῶσι δια γραμμής ένα μεγάλο χωριόν και μία έπυρχεική πόλις, μεταξὺ των όποιων εύρίσκεται τό Μ., έπέτυχεν νά διάρχειται ή γραμμή αὐτή δια του χωριού του. Ούτως εξησφάλισεν εις τοῖς συγχωρικοῖς του μιαν πηγὴν εύημερίας, δια την όποιαν αὐτοί θα τόν εγγνωμονούν. Αὐτά μοι εἶπεν ο κ. σταθμάρχης, όστις τώρα άναπαύεται εις τόν νεόκτιστον σπιθμόν, άλλα νομίζω, ότι θα είναι τοιοῦτος μέχρι της έναρξεως της λειτουργίας. Έπειτα νομίζω, ότι θ' ή τόν άντικαταστήσουν, διότι όχι μόνον, ότι είναι χωρικός, άλλ' είναι και άπλοϊκώτατος άνθρωπος. Αὐτά σοι τά γράφω, διότι σὺ έχεις φίλους εις την διεύθυν

σιν των ‘σιδηροδρόμων’ και θα έχῃς άρχούντως ‘σοβαρόν’ θέμα όμιλίας, εάν σοῦ διαθῇ περίστασις.

Με τόν σταθμάρχην αὐτόν είμαι γείτον, διότι τό σπίτι, άρκετά ύποφερτόν, όπου κατοικῶ, εδρίσσειται εις τό άκρον του χωριού. Άπέναντι είναι ο σπιθμός. Καί πολλὰς έπείρας περνῶ εις τού σταθμάρχην, έν ό ή κόρη του μίς προσφέρει τάς. Άρ' οὐ δι' όλους σχεδόν σοι είπα, πρέπει νά σοῦ εἶπω και δι' αὐτήν. Είναι μία νεαρά κόρη και αὐτή άπλοϊκή, όλίγον άνόητος, άν θέλῃς, έτσι μοῦ φαίνεται, ή όποία θα ήτο ο στόχος των περιγεμάτων των δεσποινίδων των σαλονιῶν μας ή εύγραμμία όμως του συνόλου της πολλών τόν φθόνον θα διήγειρεν.

Όταν δέ επισκέπτομαι τόν γείτονά μου, περνῶ τά βράδνα μου άκουμβισμένος εις τό χαμηλόν παράθυρον του δωματίου μου. Άπ' έμπρός μου και παραλλήλως περνῶ ή γραμμή. Πέραν αὐτῆς εκτείνεται μία εύρεία πεδιάς, φυτευμένη έδώ κ' εκεί μέ δένδρα, που τόρα μέ τό χιόνι φαίνονται σὺν λευκαί άγίασματα που φεγγαβολοῦν εις τό φῶς της ήμέρας. Η πεδιάς μου παρουσιάζει την νόκτα μέ τό λευκό της στρώμα ένα θέμα όρθαίον, φωτιζόμενον από τό θαμβόν σελιγράφος. Μία άπέραντος άσπιλος λευκότης εκτείνεται έμπρός μου, επί της όποιας άνεπαύουν τοῖς όφθαλμούς ύπερβολικά και σκέπτομαι. Ένίοτε φαίνονται εις την λευκήν έκτασιν κίτρι μελαναί κεχλίδες νά κινῶνται. Εἶνε λῃστοί. Δέν αλησιάζουν όμως τό χωριόν.

Αὐτή εἶνε ή ζωή μου, φίλτατε, ή όποια παρ' όλην την μονοτονίαν της μοί είναι πολύ εύχάριστος. Μή περιμένῃς νά σοι γράψω τι τό σπουδαιότερον των δσα σοῖ έγγραφα άνατέλω. Τι σπουδαίον δύναται νά έχῃ μιὰ ζωή χωριού; Ούτε πάλιν έπέθυμι νά σοι στέλλω συχνότερον έπιστολάς. Οι δρόμοι είναι σκεπασμένοι από τό χιόνι και τό άκόμη άμαξητόν ταχυδρομείόν μας έργάζεται όταν ο καιρός θελήσῃ. Δι' αὐτό σοι γράφω όμως τόσον έκτενῶς και πιστεύω νά μείνῃς εύχαριστημένος άλλως τε και περιμένω νά μαζευθῶν γεγονότα.

Σέ φίλῳ

ο ιδιός σου Αιμίλιος.

2.

Έν Μ., 15 Δεκεμβρίου 19...

Αγαπητέ μου,

Ήθελα από πολλού νά σοι γράψω, άλλ' ένεκα της κακής καταστάσεως των δρόμων τό ταχυδρομείόν μας άργεί νά περάσῃ και θα καθαντήσω νά άποκλεισθώ από τόν λοιπόν κόσμον.

Η έπιστολή μου αὐτή είναι συνέχεια της εἴτηχους μου ζωῆς του χωριού. Άν και εις την προηγούμενην μου σοι έγγραφα, ότι περιμένω νά μίξουν θοῦν γεγονότα, δέν θα δυνηθῶ και πάλιν νά σοι εύχαριστήσω μέ τίποτε σπουδαίον. Τό μόνον γεγονός εἶναι, ότι πρό μιὰς εβδομάδος είχομεν έσπερίδα. Σὺ, ο όποίος δέν άφῃσες οὔτε θα άφῃσῃς εις την ζωήν σου τό σκληρόν πεζοδρόμιον της πόλεως διά νά πατήσῃς τόν μαλακόν δρόμον της εξοχῆς — και κάνεις πολύ άσχημα — δέν θα δυνηθῇς νά αισθανθῇς ποτέ την γλυκύτητα που περικλείει μιὰ

Ἐνδίκης.

ἐσπερίς χωριοῦ. Εἶναι ἔνθαυμάσιον εἰδύλλιον. Μέσα εἰς τὸ χαμηλὸν δωμάτιον τοῦ τό φωτίζει περισσότερον ἢ ἀντιγεια τῆς γωνίας, τῆς ὁποίας ἡ φωτιά τότε καὶ τότε τροφοδοτεῖται ἀπὸ ἑν ριπτόμενον ξύλον, παρὰ ἡ λάμπα, στολίζει ἓνα χαμηλὸ μινδέρν. Στὸ μέσον τοῦ δωματίου ἓνα ξύλινο τραπέζι χωρὶς σκέπασμα, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον καμαρώνει μιά μεγάλη τράχη με κρασί. Μερικαὶ καθέκλαι συμπληροῦν τὸν ἐξωραϊσμόν τοῦ δωματίου. Οἱ τρόποι τῶν προσκεκλημένων, τῶν ὁποίων τὰ πρόσωπα φωτίζονται ἀπὸ τὴν κόκκινην φωτιάν τῆς ἐστίας, εἶναι τόσο ἀπλοῖκοι καὶ φυσικοί, ὅσον καὶ ὁ προσφερόμενος οἶνος. Αἱ ἐκφράσεις δὲν εἶναι λαξευμέναι μετὰ τὴν σιγήν τῆς υποδουλοῦσης ἐθιμοτυπίας, ἀλλὰ σερβιρονται ὅπως ἐλθουν. Διὰ τὸν μὴ εἰθισμένον ὁμοιάζουν με δυσκολοχώνευτον φαγητόν, ἀλλ' ὁ στόμαχος τῆς χωρικῆς ζωῆς τὰ ἀλέθει θαυμάσια. Παρ' ὀλίγον ὁμοῦ νὰ λησμονήσω νὰ σοὶ εἰπω τίς ἔδωκε τὴν ἐσπερίδα αὐτήν. Ὁ κ. διδύκαλος εἶχε τὴν τιμὴν νὰ λέγεται Νικόλαος καὶ ἑτίμα ἑαυτὸν καὶ τὸν ἅγιόν του, δίδων ἐσπερίδα. Ὁ δήμαρχος καὶ ἡ δημαρχίνα, οἱ προὔχοντες μετὰ τῶν γυναικῶν των, ὁ σταθμάρχης μετὰ τῆς κόρης του καὶ ὁ υποφαινόμενος εἰμεθα προσκεκλημένοι. Θὰ πιστεύσης ἂν σοὶ εἰπω, ὅτι διεσκεδάσαμεν λαμπρὰ; Ναι, εἰχομεν μάλιστα καὶ μουσικὴν, φίλε μου. Εἰς τὸ καφίον τοῦ δωματίου τοῦ διδασκάλου κρέμεται ἓν μανδολίνον, ἴσως διὰ πολυτέλειαν, ἀφοῦ αὐτὸς δὲν παίζει, καὶ ἡ δις σταθμάρχου τὸ ἔλαβε καὶ ἄνευ ἐθιμοτυπικῶν προανακρουσμάτων ἐπαιξεν ἀρκούντως καλά. Αὐτὸ

μοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ συγχαρῶ τὴν κόρην καὶ νὰ συνάψω συνομιλίαν, ἐκ τῆς ὁποίας συνεπέρανα μετ' ἐκπλήξεώς μου, ὅτι ἡ κόρη αὐτὴ ἔχει ὅχι μόνοι πολλὰς γνώσεις μουσικῆς συγκριτικῶς μετὰ τὴν θύσιν της, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι διόλου ἀνόητος ὅπως τὴν ἐφαντάσθην. Φαντάσθην δὲ ὅτι τὸ πᾶν μόνη τῆς ἔμαθεν. Ἡ ἐκπληξίς μου εἶναι μεγάλη, ὅπως καὶ ἡ χαρά, διότι θὰ ἔχω τώρα κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαμονῆς μου νὰ ὁμιλῶ μετὰ ἑνὰ ἀνθρώπου καὶ ἄλλα ζητήματα, παρὰ μόνον διὰ τὴν ἐσοδεᾶν καὶ τὴν γραμμὴν. Ἡ ἐσπερίς ὁμοῦς ἐτελείωσε κακῶς. Δύο τῶν προϋχόντων, οἱ ὁποῖοι ἔχον παλαιὰν διένεξιν διὰ δύο χωράφια, ἦλθον πάλιν εἰς λόγους, ὁ εἰς ἐφόρτωσεν εἰς τὸν ἄλλον ἀρετὰ εὐήχη ἐπίθετα καὶ ἐπειδὴ κατόπιν μάλωμος διασκεδάσεις δὲν ὑπάρχει, ἡ ἐσπερίς διελύθη εἰς τὰ ἑξ ὧν συνετέθη. Ἐφύγομεν εὐχαριστήσαντες τὸν κ. διδύκαλον. Αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον γεγονός.

Ἐπεὶτα ἄλλο νέον εἶναι, ὅτι ἀπὸ μίας ἐβδομάδος ἡ κόρη τοῦ σταθμάρχου ποζάρει ἀπέναντί μου. Ἡ εἰκὼν θὰ εἶναι μιά ὥραία ἐλαιογραφία. Πιστεύω μετὰ μίαν ἐβδομάδα νὰ τὴν τελειώσω. Ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι ἓνα θαυμάσιο μῶδελον. Ὅχι μόνον διὰ τὴν εὐγραμμίαν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπομονὴν της. Αὐτὰ διὰ σήμερον. Πότε πάλιν ἀκριβῶς θὰ σοὶ γράψω ἄγνωστον.

Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δέξου θερμὰ φιλία ἀπὸ τὸν ἰδικόν σου Διμίλιον.

Ἀγαπητέ μου,

Θὰ ἐκπληγῆς ἴσως λαμβάνων ἐπιστολήν μου ἐξ ἄλλου μέρους παρὰ ἀπὸ τοῦ χωρίου, ὅπου εὐρισκόμην. Ἀπὸ τῆς χθὲς εὐρίσκομαι ἐδῶ, ὅπου με ἐργάζευσαν γεγονότα περίεργα καὶ ἀνέλπιστοι, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζω ἂν πρέπη νὰ γελάσω ἢ νὰ λυπηθῶ. Καλύτερον ὁμοῦ εἶναι νὰ σοὶ διηγηθῶ τὸ πρᾶγμα, παρὰ νὰ αὐξήσω μετρίως τὴν περίεργον σου.

Προχθὲς εἶχε τελειώσῃ ἡ ἐλαιογραφία, δι' ἣν σοὶ ἀνέφερον εἰς τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολήν. Ἦμην ὑπερευχαριστήμενος, διότι ἡ εἰκὼν ἦτο ἐπιτυχὴς εἰς ἄκρον. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο συνέτεινε καὶ ἡ ὡραιότης τοῦ προτύπου. Ὁμιλῶ ὡς καλλιτέχνης. Ἐτοποθέτησα τὴν εἰκὼνα εἰς μέρος κατάλληλον καὶ προσεκάλεσα τὸν σταθμάρχην μετὰ τὴν κόρην του. Αὐτὸς ὁμοῦ, μαντεύσας, φαίνεται, περὶ τίνος πρόκειται, εἶχε τὴν ἐμπνευσιν νὰ προσκαλέσῃ καὶ τοὺς ἄλλους γνωστούς, καὶ οὕτω μετ' ὀλίγον εἶδον νὰ γεμίσῃ τὸ δωμάτιόν μου ἀπὸ τοὺς ἀπροσκήτους φίλους. Ἡ εἰκὼν εἶναι εἰς φυσικὸν μέγεθος. Εἰς δὲ προὔχον, μὴ παρατηρήσεις, φαίνεται, τὴν θυγατέρα τοῦ σταθμάρχου, ἐξέλυσε τὴν ἀπεικονιζομένην διὰ φυσικὴν καὶ τὴν ἐχαιρέτησε πρὸς θυμηδίαν πολλὴν τῶν ἄλλων. Πιστεύεις ὅτι αὐτὴ ἡ ἀπάτη τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ χωρικοῦ ἦτο δι' ἐμέ τὸ μεγαλειότερον γέρας ποῦ ἦτο δυνατόν νὰ μοὶ δοθῇ; Αὐτὴ ἡ ἀπάτη τοῦ χωρικοῦ ἦτο ἡ ἐπικύρωσις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου μου καὶ ὁ καλλιτεχνικός μου ἐγωϊσμός ἐκολαπεύετο.

Ἐδέχθην μετ' εἰλικρινοῦς χαρᾶς τὰ συγχαρητήρια τῶν ἀπλοϊκῶν θαυμαστῶν μου, ὡς θὰ ἐδεχόμην τὰς χειραφίας τῶν καλλιτέρων κριτικῶν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐδίδον διὰ δέκα καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις τὸ σπιθαμιαῖόν μου δωμάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχε μεταβληθῇ εἰς νικὸν θαυμασμοῦ. Ἰσως εἴπῃς ὅτι εἰμαι ἐγωϊστής, ἀλλὰ τοιοῦτος εἰμαι.

Τὴν μεσημβρίαν ἤμην προσκεκλημένος εἰς «ἐπίσημον» γεῦμα ὑπὸ τοῦ σταθμάρχου. Κατὰ παράκλησιν πάντων ἐκρεμάσθη ἡ εἰκὼν ἀπέναντί μας. Ἐστράφην νὰ ἴδω τὴν εἰκὼνα ἀπαξ ἔτι καὶ ἀκουσῶς ἔρριψα τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῆς κόρης. Τότε μόλις ἐνεθυμήθην, ὅτι αὐτὴ ὅχι μόνον δὲν με συνεχάρη, ἀλλ' οὐτε ἓνα λόγον ευχαριστίας μοὶ εἶπεν. Ὅπως εἰς ἓνα ἕκαστον οὕτω καὶ εἰς ἐμέ ἐντύπωσιν ἐνεποίησε τοῦτο, ἀλλὰ ταχέως τὸ ἐλησμόνησα. Ὅταν ἐστράφην καὶ τὴν εἶδον τυχαῶς ἐκ νέου, τὴν συνέλαβα νὰ με βλέπῃ περιέργως, ἐνῶ εἰ παρειαί της ἦσαν ἐρυθραῖ. Πρώτην φοράν τὴν εἶχον ἰδῆ οὕτω καὶ μοὶ ἔκαμεν ἐντύπωσιν.

Τὸ γεῦμα ἐτελείωσε μετὰ ἀρκετὰς κενώσεις ποτηρίων καὶ μετὰ πολλὰς ἀψήνους προτάσεις καὶ ἀφήσαμεν τὸν κ. σταθμάρχην μετὰ τῆς καλλιτέρας ἐντυπώσεις. Ἦτο ἡ πρώτη ἡμέρα, καθ' ἣν τελείως ἠὲ ευχαριστήθην ἐν τῇ διαμονῇ μου ἐν τῷ χωρίῳ. Ἡ ἡμέρα παρήλθεν εἰς περιπλανήσεις μου ἀνά τὸ χωρίον καὶ ἦλθεν ἡ ἐσπέρα. Ἐνωρίς ἐδείπνησα. Ἐξω ἡ σελήνη ἔλουε τὸ πᾶν μετὰ τὸ λευκὸν τῆς φῶς. Ἦτο μαγεῖα. Τὸ θέαμα μετ' ἤλκυε καὶ τυλιχθεὶς εἰς τὸ χοιδρόν μου φόρεμα ἐξῆλθον. Ἦμην μόνος θεατῆς. Μία ἡσυχία ἐβρασίλευε, μία ἡσυχία ποῦ ἤκουα πῶς ἔτριζε κάτω ἀπὸ τὰ βήματά μου τὸ ἀπαλὸ χιόνι...

Ἐπειδὴ τὸ στρώμα τοῦ χιονιοῦ ἦτο παχὺ, δὲν ἔκαμνε ψῆχος καὶ ἐγὼ με βραδεὰ βήματα ἤκολούθουν τὴν γραμμὴν. Εἶχον προχωρήσει ἀρκετὰ καὶ ἡτοιμαζόμενη νὰ ἐπιστρέψω, ὅταν εἰς ὀλίγην

ἀπ’ ἐμοῦ ἀπόστασιν ἤκουσα μίαν φωνήν λεπτήν καὶ τρέμουσαν :

— Κύριε ζωογράφε.

Ἔτσι μὲ λέγουν εἰς τὸ χωρίον ὅλοι. Ἐστράφη. Πρὸ ἐμοῦ ἴσταντο ἡ κόρη τοῦ σταθμαρχοῦ. Ἡ ἐκπληξίς μου ἦτο εἰς μέγιστον βαθμόν. Τί ἤθελεν ἡ κόρη αὕτη κατὰ τιαυτήν ὥραν καὶ εἰς τοιοῦτον μέρος ; Καὶ μάλιστα τί μ’ ἐζητεῖ αὕτη, ἀφ’ οὗ οὔτε μίαν λέξιν δὲν μοὶ ἀπερῆθνε διὰ τὴν εἰκόνα :

— Πῶς, δεσποινίς, κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν εἶω ; τὴν ἡρώτησα ἐν ἐκπλήξει.

Κατ’ ἀρχὰς δὲν ἀπήντησεν. Εἶχε τὰ βλέμματα χαμηλωμένα.

— Ἀλλὰ καὶ σὲ εἶσθε ἔξω, μοῦ εἶπεν ἔπειτα.

— Ἐγὼ εὐρίσκομαι ἐδῶ διὰ νὰ θαυμάσω τὴν ὡραίαν αὐτὴν εἰκόνα ποῦ ἀπλώνεται ἔμπρὸς μου.

— Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δι’ αὐτὴν εἶμαι ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ διὰ κατὰ ἄλλο.

— Διὰ ποῖον ;

— Σὰς εἶδα ποῦ εἶσθε ἔξω καὶ ἦλθα νὰ σὰς εἶπω.

— Να μὲ εὑρετε ; τὴν ἡρώτησα μὲ ἐκπλήξιν. Διὰ τί, δεσποινίς ;

Ἐπεκολούθησεν μικρά σιωπὴ. Ἐκείνη ἔβλεπε αὐτὴν καὶ ἐσκόλλετο τὴν γυνὴν μὲ τὸ πόδι της. Εἶχε τὸ ὄψος μικροῦ παιδιοῦ...

— Διὰ νὰ σὰς εἶπω... Ἡ φωνὴ της ἄγρευε.

— Λοιπὸν ; τὴν ἡρώτησα, ἀπορήσεις διὰ τοὺς τρόπους της.

— Ὅτι...

Καὶ πρὶν ἐννοήσω, τὰ λεπτὰ της χέρια ἐκόκλιναν τὸν λαιμόν μου, οὕτῃ ἐκρεμάσθη ἀπὸ ἐμὲ καὶ εἰς τιαυτήν στάσιν μὲ εἶδε μὲ ἡρώδους ὀφθαλμούς.

Ἡ ἐκπληξίς μου—καὶ τὴν φαντάζεσαι—μὲ ἐγαλλίασε καὶ ἐμὲ κίνησεν. Ἐπειτα—πρέπει νὰ ἡμολογήσω—μοῦ ἐγεννήθη ὁ πόθος νὰ τὴν ἀρπάξω ὡς γυναικίαν καὶ λησμονήσω πᾶν ὅ,τι ἱστοροῦνται ὁ ἱστορισμὸς τοῦ ἀνδρός. Ἀλλ’ ἐκρατήθη. Ἀπαλῶς ἔλαβον τὰς χεῖράς της καὶ τὰς κατεβίβασα ἀπὸ τὸν ὄμιλόν μου.

— Δεσποινίς, τὴς εἶπον σοβαρῶς καὶ ψυχρῶς, οἱ τρόποι σας δεικνύουσιν ὅτι μ’ ἀγαπᾶτε. Ἀλλ’ εἰσθε βεβαία ὅτι σὰς ἀγατῶ καὶ ἐγώ ; Ἐγὼ σὰς βεβαιῶ ὅχι. Σὰς ὀρκίζομαι νὰ λησμονήσω τὴν σφηνὴν αὐτὴν καὶ νὰ εἵμαι καλὸς φίλος.

Ἐκείνη ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰς χεῖράς της καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν ἀγκαλίαν μου.

— Ἐγὼ ὅμως σὰς ἀγαπῶ, δὲν θὰ ἡμπορέσω νὰ ζήσω χωρὶς σὰς.

— Δεσποινίς, τὴς εἶπον, σὰς βεβαιῶ, ὅτι ἡ καρδία μου ἀνήκει εἰς ἄλλην. Ἄν μοὶ βεβαιώσητε ὅτι θὰ λάβετε τοῦτο ὡς ὅρηι, θὰ μείνω ἐδῶ πλησίον σας ὡς καλὸς σας φίλος, ὡς ἀδελφός, ἀλλὰ θὰ μ’ ἀναγκάσετε νὰ ἀφήσω τὸ χωριό.

— Σὰς ἀγαπῶ καὶ δὲν θὰ σὰς ἀφήσω νὰ φύγετε, ἐφώναζεν ἐκείνη ἐν μέσῳ λυγμῶν.

— Χαίρετε, δεσποινίς. Ἐστράφη καὶ ἔλαβον τὴν διεύθυνσιν πρὸς τὴν οἰκίαν μου.

— Ὅπου καὶ ἂν ἱστιάται θὰ σὰς εὑρω, ἐφώναζεν ἀπὸ μακρὰν μὲ ἄφατον λύπην.

Ἐγκαρδίως ἐλυποῦμαι τὴν μικρὰν ἐρωτόληπτον. Τόσων ὁμῶς ἐφαίνετο ὅτι ἔπασχεν, ὥστε ἐκρῖνα καλὸν νὰ ἀναχωρήσω διὰ νὰ λησμονήσω. Σκέπτομαι ὅτι εἶναι παιδικὴ ἰδιοτροπία καὶ τίποτε ἄλλο. Ὅταν παρελθὴ εἰς μὴν, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ λησμονήσω καὶ ἐάν τὸ ἐρχόμενον ἔτος τοὺς ἐπισκεφθῶ, οὐδὲ θὰ μὲ ἐνθυμῇται.

Ὅποτε χθὲς τὸ πρῶτον χωρὶς νὰ εἶπω εἰς οὐδέν, πρὶν θὰ ἐπάγω, ἔλαβον μίαν ἁρμυρὰν κλειστὴν καὶ ἀνεχώρησα δι’ ἐδῶ. Εὐτυχῶς ὁ δρόμος ἦτο τὴν

Οἱ λιμῶντες.

φορὰν αὐτὴν καλὸς καὶ χθὲς τὴν μεσημβρίαν ἐφθάσα αἰσίως. Τὸ χωρίον Κ. εἶνε μεγάλον ἀρκοῦντος καὶ θὰ συνδέηται τὸ ἐπὶ δρόμος σιδηροδρομικῶς, ἡ δὲ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ Μ. εἰς τὸ Κ. εἶνε παράλληλος πρὸς τὴν γραμμὴν.

Αὐτὸ εἶνε τὸ περίεργον συμβῆναι, τὸ ὅποιον μὲ ἐπηρεάσεν ἀπὸ ἐκεῖ, ὅπου ἐφυγον διὰ νὰ εἶπω τὴν ἡσυχίαν μου καὶ νὰ λησμονήσω τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία μὲ περιεφρόνησεν. Ἐδῶ ἐφυγα διὰ νὰ μὲ λησμονήσω ἡ γυναῖκα ποῦ μὲ ἀγαπᾷ. Τί θαυμάσια πράγματα δύναται νὰ συμβοῦν εἰς τὸν περίεργον αὐτὸν κόσμον ! Ἀρὰ γε ἐδῶ θὰ εἶπω τὴν ἡσυχίαν μου ; Ἐλπίζω ναι. Καὶ ὅταν θὰ αἰσθανθῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἐντελῶς καλὰ, θὰ εἶπω πρὸς σέ.

Ἐπὶ πολὺ ὁμῶς θὰ ἐνθυμῶμαι τὸ συμβῆναι αὐτό, διὰ τὸ ὅποιον σὺ θὰ γελᾷς.

Σὲ φιλοῦ

ὁ ἰδιός σου Αἰμίλιος.

4.

4 Ἰανουαρίου 19... (νέον ἔτος)

Ἀγαπητέ μου,

Ὑπάρχουν γεγονότα ἐν τῇ ζωῇ μας, τὰ ὅποια ἐάν συνηγεγῶντο εἰς μυθιστορήματα θὰ εἶχον μεγαλειότητα σημασίαν. Ὑπάρχουν δὲ ἄλλα γεγονότα, τὰ ὅποια, παρ’ ὅλην τὴν σιδηρὰν θέλησιν μας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπατήσωμεν καὶ μᾶς ἀνατρέπουσιν ἰδέας καὶ ἀποφάσεις καὶ ἔπειτα μᾶς καθιστοῦν τὸ

ἐναντίον τοῦ ὅ,τι ἠθέλωμεν νὰ ἤμεθα καὶ τὸ νοσημιότερον μᾶς κάμουν εἶσι, ὥστε νὰ μένωμεν εὐχαριστημένοι εἰς τὸ ἄκρον.

Ὅσοι μ’ ἐννοεῖς, οὗτοι θὰ μ’ ἐννοήσῃς, ἐάν δὲν σοὶ διηγηθῶ καὶ τὰ γεγονότα αὐτά, τὸ ὅποιον εἶνε τὸ πρωτοτυπότερον τῶν ὁσων μοῦ συνέβησαν ἐν τῇ ζωῇ μου. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἶχον τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους. Περίεργον πρῶγμα ! Ὅταν εὐρίσκομαι εἰς πόλιν, ἡ ἐφορτὴ πρὸς οὐδὲμίαν ἐντάπισιν μοὶ προσεγγεῖ. Ἀλλ’ ἐδῶ, μακρὰν παντός, ὅ,τι μοὶ ἦτο προσφιλέ, ἕνας μετὰ ξένων, ἀπεφάσισα νὰ ἐορτάσω ὁλομόνυχος. Ὁ οἰκοδεσπότης τῆς οἰκίας, εἰς τὴν ὁποίαν μένω, ἕνας πλούσιος χωρικός, μὲ προσεκάλεσε νὰ ἐορτάσωμεν μαζὺ εἰς γειτονικὴν οἰκίαν. Ἐγὼ ἀπέκρουσα τὴν πρότασιν. Ἦθελον μόνος μου νὰ εἶμαι, νὰ ἐορτάσω ὁλομόνυχος. Περίεργος ἀπῆλθια, ἀλλ’ αὕτη εἶνε ἡ ἀλήθεια.

Ὅταν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔμεινα μόνος, κατήλθον εἰς τὴν κηλὸν της καὶ ἐξορύξασα ἐν μικρὸν, πολὺ μικρὸν, δένδρον, τὸ ὅποιον κατόπιν ἤμερα καὶ ἔστερέωσα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ διαμῆτός μου. Ἐπειτα ἐστόλισα τὸ δένδρον μου μὲ κηρία ἐκκλησίας, τὰ ὅποια εὐρίσκοντο εἰς ἀρκετὴν ποσότητα ἐδῶ, ἐπειδὴ ὁ οἰκοδεσπότης μου εἶνε καὶ ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας. Ἀφ’ οὗ ἐκλείψαν αἱ προετοιμασίαι αὐταί, ἤναψα τὰ κηρία. Μ’ ὅλον τὸ ἀστέιον τοῦ πράγματος, τὸ διαμῆτόν ἐλαβεν ἐορταστικὸν ὄψος. Ἐπαρόμην, διότι δὲν θὰ μ’ ἀνησιχοῦσε κανεὶς. Αἰφνης ὁμῶς κάποιος ὤθησε τὴν θύραν καὶ εἰς

τὸ δωμάτιον ἐπλήθυνεν ὁ ὠραῖος καὶ δυνατός σκυλλὸς τοῦ οἰκοδεσπότη. Ἐρρίφθη ἐπάνω μου καὶ ἤρξατο νὰ γαργίξῃ, νὰ πηδᾷ, νὰ μὲ λείψῃ. Ἠθέλησα νὰ τὸν καθήσυχάσω, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον. Καὶ ἐξαίρνης ὁρμήσει πρὸς τὴν θύραν. Ὑπέθεσα ὅτι ἔφυγεν. Ἠπιτήθην ὁμοίως, διότι ἐπάστρεψεν καὶ ἐκ νέου ἤρξατο ἡ ἰδίᾳ σκηνή, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι μὲ εἶχε συλλάβει καὶ μὲ εἴλκυσε. Τότε ἠνέκησα ὅτι ἤθελε νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Τί νὰ ἤθελεν ἀπ' αὐτοῦ; Ἐνεδόθην πάλιν θερμῶς καὶ ἐξήλθον δυσηρεσμημένος ἀρκετά, διότι καὶ πάλιν ἔπρεπε νὰ ἀνησυχῶ. Ἡ Ἀστραπή—ἦτο τὸ ὄνομά του—ἔσπευεν ἐμπρὸς καὶ ἐνίοτε ἔστρεφε τὴν ἰδίαν τὴν ἀκολουθίαν. Ταχέως διεσχίσαιμεν μίαν ὁδὸν τοῦ χωρίου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς μέρος ἀνοικτὸν καὶ ἀπλετῶς φωτισμένον ὑπὸ τῆς σελήνης. Ἐναντὶ τοῦ χωρίου ἠπλώνοντο κατὰλευτα τὰ σπύτια ἀπὸ τὴν χιόνα, μὲ τὰ ἐρυθρὰ φωτεινὰ παρὰθυρα, τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ὡς πηγαὶ εὐτυχίας καὶ χαρᾶς. Πρὸς στιγμὴν ἐλησμόνησα πῶς εἰσέθην ἐδῶ. Ἀλλὰ μακρυνὴ ὁμιλίᾳ μὲ ὑπενθύνηται τοῦτο. Ἐστράφη πρὸς τὴν ὁμιλίαν. Εἰς τινα ἀπόστασιν ἡ Ἀστραπή ἔστρεψε μὲ χαμηλωμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν. Ἐβάδισα πρὸς αὐτὴν καὶ ἔπειν ἔφθασα εἰς ἀπόστασιν δύο βημάτων, ἔστην ἀνήσυχος.

Ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι ἦτο ἐξηπλωμένον σῶμα γυναικὸς, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἦτο σκεπασμένον μὲ τὰς χεῖρας. Δι' αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἔξυπνον ζῶον μὲ εἴλκυσε καὶ ὤλεται! Ἐκνευα πρὸς τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον πολὺ πιθανὸν νὰ ἦτο νεκρὸν, καὶ ἀπαλῶς ἀπέσυρα τὰς χεῖρας ἀπὸ τὸ πρόσωπον. Ἀμέσως τὸ πρόσωπον ἐφωτίσθη ἀπὸ τὴν σελήνην καὶ ἐγὼ ἐπινάχθην πρὸς τὰ ὀπίσθια πλήρης φρίκης καὶ τρόμου. Ἡ κάτω κειμένη ἀναίσθητος γυνὴ ἦτο ἡ... κόρη τοῦ σταθμάρχου.

Ἐντρομος τὴν εἶδα καὶ εἰς τὴν μνήμην μου ἦλθον αἱ λόγοι τῆς:

— Ὅπου καὶ ἂν ὑπάγετε θὰ σᾶς εὔρω.

Ἰδοὺ ἐμπρὸς μου καὶ πάλιν ἦτο, ἀλλ' ἴσως νεκρά. Ὡς τρελλὸς τὴν ἤρασα εἰς τὴν ἀγκάλην μου καὶ τρέχον τὴν ἔφερα εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ

Ἐδῶ τώρα εἰς τὸ γραφικὸν χωρίον Κ. εἰςισκόμεθα πρὸς τὸ παρὸν καὶ ἀφ' οὗ θὰ τελέσωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοὺς γάμους μας, θὰ ἔλθωμεν νὰ σ' ἐπισκεφθῶμεν. Θέλεις δὲ νὰ μῆθης πῶς μὲ εἶδεν αὐτὴ; Ἀπλυστατα, ἠκολούθησε περὶ τὴν σιδηρογραμμὴν καὶ ἐφθάσεν ἐδῶ. Ἐμπεθε δὲ τοῦ εὐρισκομαι, διότι ὁ ἀμαθὴς, μετὰ τοῦ ἀποίου ἐφθγα ἐδῶ, εἶπε τοῦ ἀναχωρεῖ καὶ ἡ ἀγάπη μου τὸν ἐγνώριζε. Πῶς σοὺ φαίνεται λοιπὸν, φίλτατε, τὸ μυθιστορηματικὸν αὐτό; Ἡ παραμονὴ τοῦ νέου ἔτους μοῦ ἔγεινε παρημονή διὰ τὸν βίον μὲ νέαν εὐτυχίαν καὶ νέα ὄνεια. Ἐκαστον ἔτος θὰ ἔρχομαι πρὸς προσκόντην εἰς τὸ μέρος, ὅπου τὴν εἶδον, τὴν δὲ Ἀστραπήν θὰ τὴν πάρω μαζί, διὰ τὸ ἀποῖον πράγμα μὴ ἔδωκε τὴν ἀδειαν ὁ κύριός της.

Τὸ δῶρον τῆς παραμονῆς ἦτο τόσον γλυκὺ, ὅσον καὶ τόσον ἀνέλπιστον.

Ἄς εἶνε εὐλογημένον.

Ὅταν μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ ἔλθωμεν, θὰ ἴδῃς ἐκ τοῦ πλησίον τὴν λατρείαν μου, θὰ ἴδῃς τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἔδωκε τὸ περρωμένον ἐμπρόσ μου, διὰ νὰ μοὶ δεῖξῃ μὲ τὸν ἡδύτερον τρόπον, διὰ παρὰ τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, ὑπάρχει καὶ ἡ δύναμις τῆς καρδίας, ἥτις νικᾷ.

Εἰς τὸ ἐπανιδεῖν λοιπὸν, φίλτατε. Καὶ μὲ τὴν εὐχὴν αὐτὴν σὲ φιλοῦ γλυκύτητα

ὁ ἰδικός σου Αἰμίλιος.

Υ.Γ. Ὁ μελλων πενθερός μου κ. σταθμάρχης, ἐπειδὴ εἶχον τὴν καὶ ἐμπνευσιν νὰ τῷ εἶπω, ὅτι ἔχεις γνωστὸς εἰς τὴν διεύθυνσιν τὸν σιδηροδρόμων, μὲ ἱκετεύει νὰ σοὺ γράψω νὰ ἐνεργήσῃς ὥστε νὰ τὸν κρατήσουν εἰς τὴν θέσιν τοῦ σταθμάρχου. Κάμε το, σὲ παρακαλῶ, πρὸς χάριν μου, ἂν σοὺ εἶνε δυνατόν.

Ν. ΟΥΛΗΣ

Ἀμοιβαιότης.

ἐναπέθεσα ἐπὶ τῆς κλινῆς. Εὐτυχῶς ἡ καρδιά ἐπαλλεν ἀσθενῶς. Ὅ,τι ἐγνώριζα ἐκ τῆς πρακτικῆς ἱατρικῆς τὸ ἐρήρημα. Ἡ ἐπιθυμία νὰ τὴν ἐπαναφέρω εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ἐγὼ θὰ ἐγυνώμην ἡ αἰτία νὰ ἀποθάνῃ, μοὶ ἔδιδαν θαυματουργὸν δύναμιν εἰς τὰς χεῖράς μου. Ἡ κόρη εἶχεν ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ χαρὰ μου δὲν περιγράφεται. Ἐκλειον καὶ ἐγέλιον ὡς παιδίον. Εἰς βαθύς στεναγμὸς ἔσπειρε τὸ στήθος της καὶ ἔπειτα ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς ἐμέ. Μ' ἀνεγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐν μειδιᾶν γλυκὴ ἠνθισεν εἰς τὰ χεῖρά της. Δὲν ἐκρατήθην. Μία μεγάλη δύναμις μὲ ὤθει πρὸς αὐτήν. Τὸ πιστεύεις; Ἐκνευα καὶ ἐκόλλησα τὰ χεῖρά μου εἰς τὰ χεῖρά της. Τὴν ἠγάπων, τὴν ἐλάτρευον πλέον.

Ἰδον, φίλε μου, ἡτηθῆ, ἀλλὰ δὲν ἐλατῆθην καὶ δὲν λητοῦμαι διὰ τὴν ἡττάν μου. Εἰμαι εὐτυχίστατος ὅσον δυνατόν νὰ εἶναι. Τὰς ιδέας μου, τὰς ἀποφάσεις μου, τὰς ἀπεγοράσεις καὶ τώρα δὲν θέλω τίποτε ἄλλο νὰ γνωρίζω, παρὰ τὴν ἀγάπην μου. Ζῶ δι' αὐτὴν ὅπως καὶ αὐτὴ δι' ἐμέ. Σὲ βεβαίως, ἐάν μὲ ἠρώτα καίς, θὰ τῷ ἔλεγον νὰ μὴ ὀρκισθῇ ὅτι δὲν θὰ ἀγαπήσῃ πλέον.

Οἰκονομία.

— Καὶ τί κάνεις αὐτοῦ;

— Ἦνας γιατρός μ' ἐσυμβούλευσε νὰ κάμω ἀτμόλαστρον διὰ τοὺς ρευματισμούς μου, μὲ τὰ τραῖνα λοιπὸν τὰ κάμνω χωρὶς νὰ πληρώνω.

— Ἐξάμηντος μὲ πόνερε γὰρ καμμίαν ἄλλην...

— Ὅχι, φῶς μου, σὲ πόνει... γὰρ τὸν μανδύον μου.

ΤΟ ΜΕΙΔΙAMA ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

Εἰς τὸν χορὸν, δὲν ἀκούσῃ
τοὺς πρώτους ἐλαίους.

Γαμήλιον ταξίδιον.

Κανὲν νέφος δὲν σκιάζει
τὸν συζυγιὸν βίον.

Εἶδεν πῶς κατὰσφίσεσεν
ἡ φιληγάδα μου σὺν εἶδε τὸ
καὶνυδρὸν μου φόρεμα.

Κατὰσφίσεσεν ὅσον τὸ πῦρ
ἔχον, τὸ ἀποθανάτισεν ἢ τὸ θέλ-
γητον τόσον γυναικῶν.

Ὁ ἄνδρας μου ἀναγνωρίζει
ὅτι γάμνει πάντα γκάφες, δὲν
δὲν εἶμαι κοντά του!

Πρὶν κοιμηθῶ, ἄς κοιτάξω μήπως ἔχει κοιμηθῇ κανεὶς ἄνδρας.

Τέσσαρες προτίσεις εἰς γάμον,
φιλη μου, τὴν ἑβδομάδα ταύτην.

Μὲ παίρνουν πάντα γιὰ μεγαλει-
τερη ἀδελφὴ τῆς κόρης μου.

Ὅταν παίρνῃ εἶναι τόσο μικρὸ
καὶ κομρὸ καπέλλο.

Τὸν αἰθάδην! αὐτὸς ὁ κύριος
ποὺ πέρασεν εἶπεν εἰς τὸν φίλον
του: «Αὐτὴ ἔχει μάτια ἐξαιρετικά...»

Παρετήρησες πόσον αὐτὴ
εἶναι πάντα κακοκτυμένη;

Μὲ λυπεῖται, ἀλλὰ μοὺ ὁμολό-
γησεν ὅτι θὰ μ'ἀγαποῦσε περισ-
σότερον ἂν δὲν εἶχα 1000 λίρας.

Ὅταν τῆς παρουσιάξω
ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς.

Ἡ καὶμένη ἡ φιληγάδα μας,
ὅλοι συμφωνοῦν πῶς εἶναι
δοχημοκαχίτα.

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

Ὁ Σωκράτης Τολμίδης εἶχε δυνατηρήσει πάντοτε γλυκυτάτην ἀνάμνησιν ἐρωτικῆς τινος περιπετείας, ἔνεκα τῆς ὁποίας εἶχε μάλιστα ἀναγκασθῇ νὰ ἐκπατριθῇ νεαρῶτατος.

Ἐταξείδευεν εἰς διάφορα μέρη, ἐλεασκόμενος διαφόρους χώρας καὶ πόλεις, οὐρεῖ τε σκιόεντα καὶ θάλασσαν ἠχήσαντα διαπορευθεὶς, καὶ τέλος ἐγκατεστάθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, χωρὶς ποτε νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τῆς μνήμης του τὴν θεασαμένην εἰκόνα τῆς γυναικὸς, τῆς ὁποίας ἡ μάχος καλλονῇ τόσον σφοδρῶς εἶχε συγκλονίσει τὴν νεαρὰν καρδίαν του καὶ τόσον ἀπαισίῳ εἶχεν ἐπιδρούσει ἐπὶ τοῦ μέλλοντός του, τὸ ὅποιον, ἐνῶ προβλέπετο εὐρύτατον, εἶχε περιορισθῇ εἰς στενωπὸν κίκλον δράσεως.

Ἀλλ' ὅμως οὔτε ὁ χρόνος, ὁ τὰ πάντα ἐπουλῶν, οὔτε ὁ διαγωγῆς νοῦς του, ὁ δι' ἀρτίας μορφώσεως ἐνισχυθεὶς, ἠδυνήθησαν ποτε νὰ ρίψωσι τὸν πικρὸν πέπλον τῆς λήθης ἐπὶ παρελθόντος τόσον ὥρην, ἀλλὰ καὶ τόσον περιωτετεώδους καὶ ἀπαισίῳ δ' αὖ τὸ μέλλον του. Τοσοῦτον δὲ μᾶλλον ἐνισχύετο ἡ γλυκεῖα αὕτη ἀνάμνησις, ὥστε πᾶσαι αἱ περιπέτειαι τοῦ βίου του καὶ πᾶσαι αἱ καταδρομαὶ τῆς τύχης δὲν εἶχον κυρίως ἀφορμὴν τὴν ἀπιστίαν ἢ τὴν ἀστυθείαν τῆς καρδίας τῆς λατρευτῆς κόρης, ἀλλὰ τὸν φθόνον καὶ τὴν ραδιουργίαν οἰκείων καὶ συγγενῶν.

Τὰ ἔτη διεδέχοντο ἀλλήλα, ὁ δὲ ἀμείλικτος καὶ ἀδυσώπητος χρόνος εἶχεν ἤδη ἀρχίσαι τὸ σῆμα καὶ ἀναλλοίωτον ἔργον του, διαγράφων τὰ ἀνεξίτηλα ἴχνη του ἐπὶ τῆς καπταντῆς κόμης τοῦ Σωκράτους, ὑπερβάντος ἤδη τὸ τριακοστὸν ὄγδον ἐτος τῆς ἡλικίας του.

Ἡ ἔλλειψις συγγενῶν καὶ ἡ μοναξιά, ἐν ᾗ διέτρεχεν ὁ μονότονος βίος του, ἔτι δὲ ἡ διαρκὴς τοῦ παρελθόντος ἀνάμνησις εἶχον προσδώσει εἰς τὸ ὕψος του μελαγχολικὴν σοβαρότητα καὶ εἶχον καταστήσει αὐτὸν ἀδιάρκτον πρὸς πᾶσαν λύπην ἢ χαρὰν τῶν ὁμοίων τιν' καίτοι δὲ ἦτο φύσει πεποικισμένος διὰ τρυφερᾶς καὶ εὐγενοῦς καρδίας, ἐν τούτοις ὅμως δὲν συνεκινεῖτο εὐκάλως εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ἄλλων. Ἡ διαρκὴς ἀφοσίωσις αὐτοῦ πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ οἰκτρά των ὁνείρων του διάψευσις εἶχον καταστήσει τὸν χαρακτηρὰ αὐτοῦ τραγὸν καὶ ἀπότομον, ἀποκλείοντα τὴν ἀπόκτησιν ἐπιστηθίων φίλων.

Ἠρόεσκετο πάντοτε νὰ βυθίσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ νὰ ἀντλή στιγμιαίαν ἡδονήν, ἥτις ὅμως, παρεργομένη, ἔξετροχυνεν ἔτι μᾶλλον τὸν χαρακτηρὸν του. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔζη χάριν τοῦ παρελθόντος, τὸ ὅποιον ἄλλοι, μᾶλλον πρακτικοί, προσταθοῦσι νὰ λησμονήσωσιν.

Ἦθελε ν' ἀναπολῇ τὸ παρελθὸν, διότι ἐντὸς αὐτοῦ διέβλεπεν ἕν Ἰνδαλμα, μίαν γλυκυτάτην μορφήν, μίαν αἰθερίαν ἐκκλινῆ ἀγγέλου, εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ὁποίου, τὴν μυρόεσσαν

Εὐδοκίμως ἐργαζόμενος εἰς πᾶς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς φημερίδας, διετέλεσε καὶ ἀνταποκριτὴς διαφόρων φηλίων, μετὰ ζήλου καὶ ἐρωτος ἀποσπασθεὶς εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον. Ὁ κ. Σ. Τζαννότης, συνεργάτης ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει, ἐφηροσθήθη νὰ στείλῃ καὶ διὰ τὸ πρὸν τεῦχος τὸ παρατιθέμενον ἑνὸς κοινωτικὸν διήγημα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΖΑΝΝΟΤΗΣ
δημοσιογράφος

καὶ μεθυστικὴν, δὲν ἠτύχησε νὰ συνενώσῃ τὴν ἰδικήν του διὰ ν' ἀντλήσῃ ἐξ αὐτῆς τὴν δύναμιν τῆς λαοβίου καὶ θερμῆς ἀγάτης, μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ διήρχετο θαρραλέως καὶ βρενθόμενος τὴν σύντομον, ἀλλὰ καὶ ἀκανθώδη τοῦ βίου λεωφόρον.

*

Κατόκει ἐν Σταυροδρομίῳ ἐν τινὶ οἰκίᾳ, κειμένη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγᾶ Χαριάς, συνήθως δὲ δὲν ἦτο ὁμιλητικὸς οὔτε περιποιητικὸς πρὸς τὴν γηραιάν οἰκοδέσποινάν του Μαριωρίτσαν· αὕτη ὅμως οὐδεμίαν εὐκαιρίαν παρέλειπεν, ὥστε συμπεριφέρηται πρὸς αὐτὸν φιλοφρόνως.

Αἱ φιλοφροσύναι δὲ αὐτῆς καὶ αἱ περιποιησεις τῆς οἰκοδεσποίνης εἶχον ὑποχρεώσει ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν, ὥστε νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ μεταβάλῃ κατὰ τι ὕψος καὶ νὰ φαίνεται κάπως ὁμιλητικὸς καὶ φιλομειδῆς πρὸς αὐτήν. Οὕτω δὲ αἱ σχέσεις αὐτῶν ἀπροσδοκίτως κατέστησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τόσον στεναί, ὥστε νὰ πείσωσι τὴν οἰκοδέσποιναν, ὅτι ἠδύνατο ἀφῆβως καὶ μετ' ἑλπίδων ἐπιτυχίας νὰ προτείνῃ εἰς αὐτὸν νὰ νυμφευθῇ μετὰ τινος κόρης καλῆς οἰκογενείας, κατοικοῦσης ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐκείνῃ.

Κατ' ἀρχάς ἡ πρότασις ἐφάνη εἰς αὐτὸν παράδοξος.

Καὶ ἦτο ἀληθῶς παράδοξον νὰ νυμφευθῇ αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐνόμιζεν ὅτι οὐδεὶς δεσμὸς συνέδεεν ἢ ἐμελλέ ποτε νὰ συνδέσῃ αὐτὸν μετὰ τῆς κοινονίας. Πῶς θὰ ἠνείχετο εἰς τὸ πλευρόν του γυναῖκα ἄλλην ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τόσα ἔτη ὠνειρεύθη; Ἡ πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποβληθῇ εἰς δεσμόν, ὅστις θὰ ἠνάγκαζεν αὐτὸν ν' ἀπαρνηθῇ τὸ παρελθόντου;

Ἀπέρριψε λοιπὸν ἐντόνως τὴν πρότασιν καὶ παρεκάλεσε μάλιστα τὴν οἰκοδέσποινάν του νὰ μὴ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο· ἀλλ' ἡ ἀπόρριψις τῆς προτάσεως δὲν συνεπήνεγκε τὴν διακοπὴν τῶν μεταξὺ αὐτῶν σχέσεων, αἵτινες ἐξηκολούθησαν νὰ ὦσιν οἰκειόταται.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ Σωκράτης εἶρε τὴν οἰκοδέσποινάν του ἐξηλωμένην ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καὶ ἀδιάρκτου· ἐρωτήσας δὲ τὴν αἰτίαν, ἔμαθε παρ' αὐτῆς ὅτι, ἀποπέμψασα τὴν ὑπηρέτριάν της ἔνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς τῆς, ἠναγκάσθη νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία ὅλας τὰς ἐργασίας τῆς οἰκίας καὶ ἔνεκα τούτου κατεπονίθη. Ὁ Σωκράτης ἐξέφρασε τὴν λύπην του καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ φροντίσῃ νὰ εἶρῃ ἄλλην ὑπηρέτριαν.

Πραγματικῶς τὴν ἐπιόψαν, ἐκτελὼν τὴν ὑπόσχεσίν του, κατήλθεν εἰς Γαλατᾶν καὶ μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν μεσιτρίας τινὸς ὑπηρετριῶν, ὅπως ζητήσῃ ὑπηρέτριάν τινα διὰ τὴν οἰκοδέσποινάν του.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ μεσιτρίαι αὗται δὲν ἔχουσι μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν ἔργον τὴν εὑρεσιν ἢ τοποθέτησιν ὑπηρετριῶν, ἀλλὰ συνηθέτερον μεταχειρίζονται αὐτάς, καὶ ἰδίως τὰς ἐκ τοῦ ἑσπερικοῦ ἀφικνουμένας, ὥς μέσον ἀτίμου αἰσχροκερδείας, μεταβάλλουσαι πολλάκις τὰς οἰκίας των εἰς χαμαιτυπεία.

Εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ ἀνεκοίνοσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς του.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ λάβῃ ἀπάντησιν, ἤκουσεν ὀξεῖαν κραυγὴν γυναικὸς:

— Ἀχ! ὁ Σωκράτης!

Καὶ συγχρόνως εἶδε γυναῖκά τινα, ἐξερχομένην ἐκ τῆς θύρας τοῦ παρκαμμένου δωματίου, ἐκτείνουσαν τοὺς βραχίονας καὶ τρέχουσαν πρὸς αὐτόν.

Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτὸν ἢ ἀτυχῆς γυνή.

Αἱ δυνάμεις τῆς τῆς εἶχον ἐγκαταλείψει.

Καὶ ἔπεσε λιπόθυμος ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου.

Ὁ Σωκράτης ἔρριπεν ἐν βλέμμα ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀμέσως τὴν ἀνεγνώρισεν.

Ἐκλείσε μετὰ φρίκης τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔτρεψε τρέμων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὥστε θέλων νὰ συγκρατήσῃ τὸ λογικόν του· εἶτα δὲ, χωρὶς νὰ ρίψῃ δεύτερον βλέμμα ἐπὶ τῆς λιποθύμου γυναικὸς, τὴν ὁποίαν περιεποιούνητο ἄλλαι ἱερίδουλοι, τρόφιμοι τῆς αὐτῆς οἰκίας, ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, μὴ θέλων νὰ μείνῃ τι περισσότερον.

Καθ' ὁδὸν συνήντησεν ἀγοραῖαν ἄμαξαν, τῆς ὁποίας ἐπέβη, καὶ διηγεύθη πρὸς τὴν ἐν Ἀγᾶ Χαριά οἰκίαν του.

Εἰσελθὼν δὲ εἰς αὐτήν, ἐζήτησεν ἀμέσως τὴν οἰκοδέσποινάν του, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶπε μειδῶν:

— Κυρία Μαριωρίτσα, ἦλθα νὰ σοῦ πῶ ὅτι ἀπεφάσισα νὰ δεχθῶ τὴν πρότασίν σου. Ἐπὶ τέλους βαρέθηκα τὴν μοναξιάν!...

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Α'

Αἱ θλιβεραὶ σκηναί, τὰς ὁποίας ἤλθε τελευταίως ν' ἀνανεώσῃ ὁ τουρκοϊταλικὸς πόλεμος, ἤρχισαν ἐκ νέου νὰ κινεῖν τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ πολιτισμένου κόσμου καὶ νὰ ἐπαναφέρουν μετὰ νέας ζέσεως τὸ ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον ὁ πόλεμος εἶναι τι θεμιτὸν ἢ ἀθέμιτον καὶ ἀνταποκρίνεται ἡ ὄχι πρὸς τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῶν λαῶν.

Τὸ εἰλημια ὁμολογουμένως εἶναι πολὺ σοβαρὸν, τοσούτῃ μᾶλλον, καθόσον ὅλη ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἐν τῇ συνόλῳ τῆς μία διαρκὲς συνέχεια αἱματηρῶν περιπλοκῶν, νικῶν, ἡττῶν καὶ συνθηκῶν εἰρήνης. Ὁ πόλεμος παρουσιάζεται εἰς τοὺς λαοὺς ὡς ἓνα μέσον ἐξασφαλίσεως τῆς φυσικῆς των υπάρξεως, θεωρεῖται ὡς τὸ καλλάδιον τῆς δόξης καὶ τῆς τιμῆς αὐτῶν. Οἱ βάρβαροι λαοὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς ἓνα νόμιμον μέσον διὰ νὰ κατὰσχῃ τὴν περιουσίαν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀπαλείψῃ τοὺς ἀντιζήλους αὐτῶν. Κατ' αὐτοὺς ὁ πόλεμος ἀπετέλει τὴν πλεονεκτητικὴν ἐνασχόλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ πολιτισμένοι λαοὶ τὸναντίον συμφωνοῦν ὅπως καταδικάσωσιν αὐτὸν ὡς μίαν φοβεράν συμφορὰν, ἣτις καταστρέφει τοὺς καρποὺς μακρὰς περιόδου ἐργασίας καὶ στοιχίζει τὴν ζωὴν ἐκατομμυρίων ἀνθρώπων. Οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ βαίνουν μέχρι τοῦ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν ὡς ἓνα ἔργον θεῶν, οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦν τὸ πολεμικὸν πνεῦμα τῆς ἀρχαιότητος, ἐξέλεξαν τὴν λόγχην ὡς σύμβολον τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας, κατ' αὐτοὺς δὲ τοὺς μέσους χρόνους ἀκόμη ὁ πόλεμος ἦτο ὁ νόμος τοῦ φεουδαρχισμοῦ καὶ ἡ ἐμάλῃ κατάστασις τῆς πολιτικῆς καὶ διεθνούς υπάρξεως. Σήμερον ὅμως δὲν συμφάινει πλέον τὸ ἴδιον. Οὐδὲν ἔθνος σκέπτεται πλέον νὰ καταστήσῃ αὐτὸν μοναδικὸν σκοπὸν τῶν πόθων του, ἡ δημοσία γνώμη ἐξανίσταται ὁλοκρὴν κατὰ τῆς νομιμότητος αὐτοῦ, τὰ κοινοδοκίκα καὶ αἱ ἔθνη καὶ συνελεύσεις ὅλων τῶν χωρῶν ἐμφωνοῦς κηρύττουν, ὅτι ἡ διαίτησις εἶναι τὸ καταλληλότερον μέσον πρὸς λύσιν τῶν διεθνῶν διαφορῶν. Σοφοὶ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ καλῶς ἐργάται μετὰ σθένους ἐπιμένουν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως δικαστηρίου διεθνούς διαίτησις. Οὕτως, ἐάν ἀποβλέψῃ κανεὶς εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς δημοσίας γνώμης, φέρεται νὰ πιστεύσῃ ἀξιοσκόπως, ὅτι ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς εἶναι ἀσυμμέτρητος μετὰ τὰς μεταξὺ λαῶν σφαγὰς, ὁ δὲ πόλεμος ἐπὶ θεωρεῖται καταδικασμένος ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου συναίσθηματος τῶν πολιτισμένων λαῶν.

Εἰς ὅλους τοῦτους διάφορα ὁμῶς συμπερά-

σματα μᾶς ὁδηγεῖν ἀπολύτως τὰ γεγονότα. Ἐάν εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐκ τοῦ λίκνου τῆς ἀνθρωπότητος ἐφάλλοντο ὕμνοι πρὸς τιμὴν τοῦ πολέμου καὶ τῶν γενναίων μαχητῶν, ἐάν εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ ἀριστουργήματα τῆς ποιήσεως καὶ τῆς τέχνης, ἢ τὰ ὅποια μᾶς ἐκλήροδοτήσεν ἡ κλασικὴ ἀρχαιότης, δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐξυμνοῦν τὰ κατορθώματα τῶν μεγάλων πολεμικῶν ἀρχηγῶν καὶ νὰ παρουσιάζουν ὑπὸ τὴν πλαστικωτέραν μορφὴν τοὺς λαϊκοὺς ἥρωας, ἐάν εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας, ὅτι αἱ ἀναλήψεις τῶν ἀρχαίων ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅλος ὁ ὄργανισμὸς τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς αὐτῶν ζωῆς ἀφίουν μίαν βαθεῖαν σφραγίδα εἰς τοὺς πολέμους των, εἶναι ἐπίσης ὁμῶς καὶ μετὰ τὸ παραπάνω βέβαιον, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας μᾶς οἱ πολιτισμένοι λαοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ θεωροῦν ἑαυτοὺς ὑπερηφάνους διὰ τοὺς ἥρωας των, νὰ ἀφιερῶν ἐγκώμια εἰς τὴν μνήμην των καὶ νὰ ἐγείρουν μνημεῖα εἰς τοὺς πεσόντας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν καὶ διανοίξαντας εἰς τὴν πατρίδα των τὴν ὁδὸν τῆς δόξης. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ προσθέσωμεν, ὅτι οὐδέποτε, οὔτε ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οὔτε κατὰ τὸν μεσαῖον αἰῶνα οἱ λαοὶ ἐξεδήλωσαν λατρείαν τόσο βαθεῖαν διὰ τὰς πράξεις τῆς λάμπειας, ὅσον κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν. Ποτὲ ἴσως οἱ λαϊκοὶ ἥρωες δὲν ἐγένοντο ἀντικείμενον τόσοσιν τιμῆς παρὰ τῶν συμπολιτῶν των ὅσας παρὰ τοῖς συγχρόνοις λαοῖς. Ποτὲ ἡ δόξα των δὲν κατέστη τόσο ταχέως ἡ περιουσία ὅλων ἐκείνων, τῆς τιμῆς τῶν ὁποίων ὑπερημύνθησαν.

Β'

Πῶς ὅμως νὰ συνδυάσῃ κανεὶς τὴν κλίσιν αὐτὴν πρὸς τὰς πολεμικὰς δάφνας μετὰ τὴν

ἀγάπην πρὸς τὴν εἰρήνην, ὑπὸ τῆς ὁποίας διαφιέρονται ἀναντιρρήτως ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοὶ; Πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τις τὸ σόλοικον αὐτὸ φαινόμενον τῆς διεγέρσεως αἰσθημάτων φρίκης καὶ ἀγανακτήσεως διὰ τὰς ἀνεπανορθώτους θυσίας καὶ τὰς συμφορὰς τοῦ πολέμου, αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις εἶναι ἀνίκανοι νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐκρηξίν αὐτοῦ; Ὅταν ὁ πόλεμος καταστρέφῃ ἀνεπιστρέπτει τοὺς καρποὺς μακρὰς ἐργασίας, διὰ φονεύῃ καὶ ἀκρωτηριάξῃ ἀνθρώπους ἔχοντας ἀφθαρτὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς ζωῆς, ἐπιτρέπεται νὰ ἐκθειάζεται ἡ νίκη καὶ νὰ τιμῶνται οἱ ἥρωες καὶ νὰ ἐπακολουθοῦν χειροκροτήματα τὴν ἀπώλειαν χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ τὴν ἐρήμωσιν μιᾶς χώρας, ἣτις ἴσως νὰ ἦτο ἓνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους παράγοντας τῆς παγκοσμίου οἰκογενειακῆς κινήσεως; Ἡ ἐπί' υἱος τῶν διεθνῶν διαφορῶν διὰ τῆς διαίτησις δὲν ἀνεκλήροχθῃ ἤδη ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πολιτισμένων ἔθνων ὡς τὸ πλέον τελεσφόρον μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης; Ὁ πόλεμος ἔχει ἐπὶ τέλους λόγον υπάρξεως; Ποίους τίτλους δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ ἐπὶ τῆς διατηρήσεως τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Κράτει τῶν διεθνῶν σχέσεων;

Ἀπὸ πολλοῦ ἡ ἀνθρωπότης θέτει εἰς ἑαυτὴν ἑλὰς αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις, χωρὶς νὰ δύναται νὰ εὐρῇ μέχρι τῆς σήμερον καμμίαν ἱκανοποιητικὴν λύσιν. Ὁ πόλεμος ἀπὸ ἄλλους μὲν γίνεται ἀντικείμενον λατρείας, ἀπὸ ἄλλους δὲ ἀντικείμενον αὐστηρᾶς ἐπικρίσεως. Ὁ Ἕλληνας φιλόσοφος Ἡράκλειτος π. χ. λέγει, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ δημιουργὸς καὶ ἡ ἀρχὴ ὅλων τῶν πραγμάτων, ἐνῷ ὁ Ἡρόδοτος ἀπειναντίας ἀποφαίνεται, ὅτι «οὐδεὶς εἶναι τόσο ἀφρων, ὥστε νὰ προτιμήσῃ τὸν πόλεμον ἀπὸ τὴν εἰρήνην. Ἐν καιρῷ πολέμου

Ὁδυσσεὺς καὶ Καλυψώ.

οί γονεῖς θάπτουν τὰ τέκνα των, ἐν καιρῷ εἰρήνης τὰ τέκνα θάπτουν τοὺς γονεῖς».

Κυρίως ὅμως κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ διαφωνία ἐν τῇ ἐκτιμῇ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἔλαθε μεγάλας διαστάσεις. Οὐδέποτε ὁ πόλεμος ἔσχε μεταξύ τῶν κοινωνιολόγων παλεμίους τόσον φανατικούς, ὅσον κατὰ τὸν παρελθόντα καὶ τὸν ἐνεστώτα αἰῶνα. Ὁ περὶ φημος π. χ. φιλόσοφος J. de Maistre λέγει, ὅτι «ὁ πόλεμος εἶναι θεῖος καθ' ἑαυτόν, ἐπὶ εἶναι ἕνας νόμος τοῦ κόσμου. Ὁ πόλεμος εἶναι θεῖος διὰ τὴν μυστηριώδη αἰγλήν, ἥτις τὸν περιβάλλει καὶ διὰ τὸ ἀνεξήγητον θέληγτρον, τὸ ὁποῖον μᾶς σύρει πρὸς αὐτόν». Ὁ ὕμνος αὐτὸς εἰς τὸν πόλεμον προέρχεται ἀπὸ ἕνα συγγραφέα, τοῦ ὁποῖου τὸ φωτισμένον πνεῦμα ἀπετέλει κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19' αἰῶνος ἀντικείμενον γενικοῦ θαυμασμοῦ. Ὁ de Maistre κλίνει εὐλαδῶς τὸ γόνα ἐνώπιον τοῦ πολέμου, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ ὡς τὴν ἐνσάρκωσιν καμμιᾶς ἀνωτέρας ὑπερφυσικῆς δυνάμεως. Τὸν θεοποιεῖ, διαδλέπει ἐν αὐτῷ τὸν δάκτυλον τοῦ Θεοῦ, καὶ καταγγέλλει ὡς βλάσφημον πάντα, ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς θείας αὐτοῦ καταγωγῆς. Τὸ θέαμα τῶν συμφορῶν, τῶν ἐρημώσεων καὶ τῶν σωρῶν τῶν ἀνθρωπίνων πτωμάτων, τὰ ὅποια ἀφίνει ὀπίσω τι, τὸν ἀφίνουν ὅλως διόλου ἀσυγκίνητον.

Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τὸν de Maistre, ὁ ὁποῖος, θεοποιῶν τὸν πόλεμον, ἀπῆλθε ἀπόλυτον πρὸς τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὑποταγὴν, ὁ John Stuart Mill ἔγραψεν, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ρίψῃ κατὰ μέτωπον τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ τὴν ὑδριν νὰ συζητήσῃ μετ' αὐτῶν περὶ τῆς ἀνηθικότητος αὐτοῦ, προσθέτων, ὅτι δὲν ἡμ-

ποροῦν νὰ υπάρξουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅς γινώμαι μεταξύ τιμίων ἀνθρώπων. Ποία βαθεῖα ἀδυσσος μεταξύ τῶν γνώμων τοῦ ἰδιορρύθμου φιλοσόφου καὶ τοῦ διασήμου Ἀγγλοῦ κοινωνιολόγου!

Παραδόξως ὅμως αἱ θεωρίαι τοῦ de Maistre εὗρον εἰς μᾶλλον σύγχρονον ἐποχὴν ὁπαδοὺς μεταξύ συγγραφέων μὴ στερουμένων ταλάντου. Φαίνεται, ὅτι ἡ περίοδος τῆς ἡσυχίας, ἥτις ἤρκει τῷ 1815 καὶ ἡ κοινὴ εὐχὴ τῶν λαῶν, ἔπως περισυλλεγοὺν κατόπιν τῶν ἀτελειώτων πολέμων τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, ἐμελλον νὰ κατευνάσουν τὴν πολεμικὴν ἐξαψιν τῶν συγγραφέων. Δι' αὐτὸ δὲ μόνον μετὰ τὸ 1854, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηριάν νέας σειρᾶς διεθνῶν συγκρούσεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν συνηγόνων τοῦ πολέμου ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἡύξησε σημαντικά. Ἐδῶ ἡ πράξις ἡσκησεν ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς θεωρίας, οἱ ἀνθρωποὶ τοῦ ξίφους ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τοῦ καλὰμου. Ἐνας ἀπὸ τοὺς θερμοὺς αὐτοὺς συνηγόνους τοῦ πολέμου, εἶναι ὁ Proudhon, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη» ἀποτελεῖ διδακτικώτατον παράδειγμα τῶν παρεκτροπῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡμπορεῖ νὰ περιπέσῃ ἕνα πνεῦμα διαυγές. Ὁ Γάλλος αὐτὸς κοινωνιολόγος ἀναχωρεῖ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς ιδέας, ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ζωὴν, διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὴν κοινωνίαν. Ἐν ἐξῆλλω δὲ ἐνθουσιασμῷ ἀναφωνεῖ: «ὁ πόλεμος εἶναι βλῆ ἡ ἱστορία μας, ἡ ζωὴ μας, ἡ ψυχὴ μας. Εἶναι ἡ νομοθεσία, ἡ πολιτικὴ, τὸ Κράτος, ἡ πατρις, ἡ κοινωνικὴ ὁργάνωσις, τὸ διεθνὲς δίκαιον, ἡ κοίτησις, ἡ θεολογία, ἀπαξ ἔτι τὸ πᾶν». Δὲν ὑπελείπετο πλέον παρά νὰ κάμῃ

ἐν ἀκόμῃ βῆμα διὰ νὰ ἀνυψώσῃ τὸ δίκαιον τῆς δυνάμεως εἰς τὴν περιωπὴν ιδεώδους διὰ τὴν κοινωνίαν. Πράγματι δὲ ἀδιστακτικῶς κατωτέρω κηρύττει, ὅτι, ὑπάρχει δίκαιον τῆς ἰσχύος, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἰσχυρότερος δικαιούται νὰ ἀσπασθῇ παρὰ τοῦ ἀδυνατωτέρου τὸ μεγαλειότερον μερίδιον, τὸ ὁποῖον κατέχει, ἀδιάφορον ἂν ὁ ἀδύνατος αὐτὸς εἶναι ἐργατικώτερος, εὐφρέστερος, ἀνθρωπινώτερος ἐκείνου. Πρὸς τὸ μέτρος τῆς δυνάμεως εὐρίσκεται τὸ δίκαιον. Ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Proudhon στηρίζονται ἐπὶ τῆς συγχύσεως τῆς ιδέας τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης μετὰ τὴν ιδέαν τῆς φυσικῆς δυνάμεως. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ ἀποδείξῃ κανεὶς, ὅτι δύναμις καὶ δικαιοσύνη εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ σημαίνουν τὸ ἴδιον πράγμα; Ἡ καθημερινὴ πείρα καὶ ἡ ἱστορία τῶν διεθνῶν πολέμων δὲν μαρτυροῦν, ὅτι συχνότατα ἡ δύναμις δὲν ἐνδοιάζῃ νὰ προπηλακίσῃ τὰ νόμιμα δίκαια καὶ τὰς αἰωνίους ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης; Ἡ ιδέα αὕτη δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀποδείξεων. Ἡ ἱστορία βρῖθαι ἀπὸ γεγονότα, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάμνησις παγώνει τὸ αἷμα καὶ ἐμπνέει τρόμον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, δικαιώνει δὲ τὸν Hobbes δταν ἐν τῇ μισανθρωπίᾳ αὐτοῦ ἔλεγε: «homo homini lupus». Παραδεχόμενος κανεὶς τὴν θεωρίαν τοῦ Proudhon, ὀφείλει κατ' ἀνάγκην νὰ συγχωρήσῃ τὰ βαρβαρώτερα ἐγκλήματα, τοὺς σικελινούς π. χ. ἐσπερινούς, τὴν νύκτα τοῦ Ἀγ. Βαρθολομαίου, ὅλους τοὺς πολέμους Λουθεδίκου τοῦ 14' καὶ τοῦ Ναπολέοντος Α' κτλ.

Εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν τὰς θεωρίας καὶ ἄλλων ὁπαδῶν τοῦ πολέμου «quand même». Δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ

αναφέρουν κοινοτυπίας. Έάν ο Malthus τόν θεωρεί ως ένα μέγα καλόν, τὸ ὅποιον ἀπαλλάσσει τὴν ἀνθρωπότητα τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, αὐτὸ ἀπλῶς εἶναι μίᾳ συνέπειᾳ τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ. Ἄλλοι πάλιν κοινωνιολόγοι, θεωροῦντες τὸν περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα ὡς τὸν ὑπέρτατον νόμον ὅχι μόνον τοῦ φυσικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ παντὸς κοινωνικοῦ ὁργανισμοῦ, καταλήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἓνα γεγονός, τὸ ὅποιον δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς οὔτε νὰ περιορίσῃ, οὔτε νὰ διευρύνῃ. Ἡ θεωρία αὐτὴ ἐπαναφέρει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Hobbes καὶ τοῦ Spinoza. Ὁ τελευταῖος αὐτοῦ εἶχεν, ὡς γνωστὸν, ὡς βράσιν τῆς περὶ τοῦ κόσμου ἀντιλήψεως καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας τὴν ἀρχήν, καὶ ἦν ἡ πάλιν μεταξὺ ἀνθρώπων εἶναι ἐξ ἴσου ἀναπόφευκτος καὶ νόμιμος, ὅπως καὶ ἐν τῇ ζωικῇ κόσμῳ βασιλείᾳ καθόλου. Τὰ μεγάλα φάσια, εἶπε, τρώγουν τὰ μικρά, εἰς τὴν εἰς ἰσχυρότερα. Κάθε ὃν λαμβάνει παρὰ τῆς φύσεως τὰ εἴδη τοῦ διναίου αὐτοῦ ἀναλόγως πάντοτε πρὸς τὴν δύναμιν, τῇ ὁποίᾳ διαθέτει.

Μὲ τὴν θεωρίαν ὅμως αὐτήν, σκοπῶν καταδιδάζεται ὁ ἀνθρώπος εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐνὸς ὑγρίου, ἀπογυμνούμενος ὅλων τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ ἐνστίκτων, ὅλων τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ πόθων, παντὸς σεβασμοῦ πρὸς τὸ δίκαιον, ἐκεῖ, ὅπου τὸ ὑλικόν αὐτοῦ συμφέρον δὲν τὸ ἀπαιτεῖ. Έάν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἐννοηθῇ ὁ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶν, τότε βέβαια οὐδεμία χωρεῖ ἀντίρρησης, ὅτι ὁ πόλεμος καθίσταται διὰ τὰ ἔθνη ἓνα εἶδος ἀμοιβαίας ἐξοντώσεως τόσοις μοιραίας, ὅσων καὶ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν διακρίνομεν εἰς τὴν φύσιν.

Γ.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἢ τόσοις ὀλίγοις οὐδέποτε ὑπῆρξε περισσότερον αἰσθητὴ ἔσον κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον τῶν πυροβόλων μακρὰς βολῆς καὶ τῶν στρατῶν ἑκατομμυρίων μαχητῶν. Ὁ γαλλικὸς καὶ γερμανικὸς στρατὸς ἴστανται ἀντιμέτωποι ἀλλήλων, ὅλον ἐν πολυαριθμώτεροι καὶ φοβερώτεροι. Ἡ Ρωσία παραλλήλως πρὸς τὰς σιδηροδρομικὰς αὐτῆς γραμμάς, ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνασύστασιν τοῦ στόλου αὐτῆς. Ἡ Γερμανία φιλοδοξεῖ ἐπίσης

Δέησις

Διευκρίνισις.

ἓνα ἰσχυρὸν πολεμικὸν στόλον διὰ νὰ στηρίξῃ τὰ σχέδια αὐτῆς περὶ παγκοσμίου πολιτικῆς. Ἡ Ἰταλία ἐπίσης ἐγκαίρως ἐπιργάνωσε στόλον ἐπιφθοῶν, τοῦ ὁποῦ ἐξέφυρε σήμερον τὴν χρῆσιν. Αἱ βίβλεις τῆς Ἀγγλίας εἶναι γνωσταί. Εἶναι ἀδύνατον ἀπὸ τοῦδε νὰ προῖδῃ κανεὶς τὸ τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν ἐξοπλισμῶν, αἱ ὁποῖαι συνοψίζονται εἰς τὴν φράσιν: ἔνοπλος εἰρήνη, δύο λέξεις, αἱ ὁποῖαι ὠρκοθήσαν νὰ συνυπάρχουν καὶ νὰ μὴ χωρισθοῦν πλέον ἀπὸ ἡμῖς σχεδὸν αἰῶνας. Καταχρηστικὴ ἐπέκτασις τοῦ ρητοῦ «Si vis pacem...».

Ἡ ἐπιστήμη μὲ τὰς μεγάλας αὐτῆς προόδους τελειοποιεῖ ἀδιακόπως τοὺς ἐξοπλισμοὺς. Ἐπινόει νέας ὁδοὺς, ἀσφαλέστερον σπειροῦσας τὸν θάνατον, αἱ δὲ ἀνθρώποι ἀφελῶς θαυμάζουν τὰ κεραυνόβολα αὐτῶν ἀποτελέσματα, ἢ χημεῖα κατέστη ἡ βασίλισσα τῶν μαχῶν. Ἡ ἐπιστήμη κατασκευάζει πυροβόλα, τὰ ὅποια εἶναι ἀριστουργήματα τέχνης τοῦ φανεῖν, σφαίρας θαυμασίας, αἵτινες διαπεροῦν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὸ μεταβάλλουν εἰς πτώμα σχεδὸν χωρὶς νὰ ἀφίσουν ἔχθος, καὶ ἄλλας, αἱ ὁποῖαι διαλύονται μέσα εἰς τὴν πληγὴν καὶ δὲν ἐπιτρέπουν οὐδεμίαν θεραπείαν. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁμολογουμένως ἀξιοθαύμαστον. Κατασκευάζουν σήμερον τηλεβόλα ταχείας βολῆς, ἱκανὰ νὰ καταστρέψουν σύνταγμα ὁλόκληρον ἐντὸς μερικῶν δευτερολέπτων. Ὑπάρχουν θωρηκτὰ τὰ ὅποια, στοιχίζουσιν ἑκάστον 30 ἑκατομμ. φράγκων μὲ πλήρωμα 800-900 ἀνδρῶν, τὰ ὅποια μίᾳ μικρᾷ τορπίλῃ ἤμπορεῖ νὰ ἀνατινάξῃ ἐντὸς μιᾶς ματιᾶς.

Τὴν στιγμὴν αὐτήν, ἐν καιρῷ εἰρήνης 3 ἑκατομμύρια στρατιωτῶν στρατοπεδεύουν ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν γυμνασίων τῆς Εὐρώπης. Ἀς ἔλθῃ ὁ πόλεμος καὶ θὰ παραταχθοῦν 10 ἑκατομμ. ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν, διὰ μέσου τῶν ὁποίων εἰ μύδροι θὰ θείσονται μέσα εἰς τὴν ἀνθηροτέραν νεότητά. Ἡ ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία παρα-

βλεπὶ εἰς τὸν θερσισμὸν τοῦ πολέμου τοὺς ρωμαλεωτέρους βραχίονας καὶ τὰς νεαρωτέρας διανοίας. Φοδερὰ δεκάτῃ πληρωνομένη κατ' ἔτος εἰς τὸν δαίμονα τοῦ πολέμου! Ὁ στρατάρχης Μόλτκε εἶπε τῇ 1875, λόγῳ γενομένου περὶ ἐνδεχομένης ἐπαναλήψεως τῶν ἀγροπραξιῶν μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας: «Δὲν δυνάμεθα νὰ τελειοποιήσωμεν τὰ ἐπιθετικά μας μέσα, ἐνῷ ἡ Γαλλία βελτιώνει καθ' ἑκάστην τὸ σύστημα τῆς ἀμύνης αὐτῆς. Ἡ ἀποφασιστικὴ στιγμή ἤλθεν. Ἀργότερον ὁ πόλεμος θὰ κοστίσῃ εἰς τὰ δύο ἔθνη 100 000 ἀνδρας περισσότερον. Διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ κανεὶς νὰ ἀποδῇ ἐξολοθρευτικὸς, πρέπει νὰ τὸν κάμῃ αὐτοστιγμεί. Δὲν ἔμεινεν μόνον ὡς στρατηγὸς καὶ ὡς Γερμανός, ὁμιλῶ πρὸ παντὸς ὡς Χριστιανός».

Λόγοι βαρεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰκαστοί. Ἄν ὁ πόλεμος ἐκτραγῇ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας, ἡ ἐπιστήμη θὰ σπειρῇ τὸν θάνατον διὰ μέσου πληθυσμοῦ ἄνω τῶν 7 ἑκατομμ. νέων ἀνδρῶν. Τὸ κακὸν δὲ δὲν περιορίζεται ἔως ἐδῶ. Ὑπάρχει καὶ ἡ οἰκονομικὴ αὐτοῦ ἀπώσις. Ὁ πολεμικὸς προϋπολογισμὸς τῆς Γαλλίας ἴσεται πρὸς τοὺς προϋπολογισμοὺς ὅλων τῶν ἄλλων ὑπουργείων, ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ἔχει κυρίως τὴν καταγωγὴν τῆς εἰς τὸν πόλεμον. Ἐνα ναυτικὸν τηλεβόλον στοιχίζει 500 000 φρ., μίᾳ βολῇ τοῦ τηλεβόλου αὐτοῦ πυρίτις καὶ δόδες 4,160 φρ., δηλ. τὸ εἰσόδημα κεφαλαιοῦ 150,000 φρ. Τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη ἐν τῇ συνόλῳ τῶν ἔχουσιν χρεὸς 118 εἰσεκατομμυρίων φράγκων, ἐξ ὧν 50 εἰσεκατομμύρια συνήφθησαν ἀπὸ 30 τοῦλάχιστον ἐτῶν, τὰ περισσότερα διὰ νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν ἐξοπλισμῶν. Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ἀφιερώνει 3 εἰσεκατομμύρια διὰ τὰ ὑπουργεῖα τοῦ πολέμου. Μὲ μόνον τὸν πολεμικὸν προϋπολογισμὸν τῆς Γαλλίας ἤμπορεῖ νὰ μεταδληθῶν εἰς θαλάσσιον λιμένα οἱ Παρίσιοι καὶ νὰ

— Τὰ καινούργια μου πιπούτσια ποῦ μοῦ ἔδωκε προχθὲς ὁ... δὲν μοῦ πηγαίνουν διόλου.

— Ἀλήθεια, ἡ κορμὴ νομίζει κανεὶς ποῦ φορεῖ τὰ πιπούτσια ποῦ φοροῦσε ἡ μάμμη της.

— Είμαι καταλυτημένος, μ' έλεσαν...
— Ανατινχισμένε φίλε μου...
— ...δία τὰ χειρόγραφέ μου...
— Ανατινχισμένοι κλέπται!

ένωθή διώρυγος ή θάλασσα της Μάγχης με την Μεσόγειον. Η διώρυξ του Σουέζ εκόσισε 200 εκατομμύρια.

Οι φόροι της ένόπλου ειρήνης εξ άλλου καταθλίδουν τους λαούς και προξενούν τους κοινωνικούς πολέμους. Έν Γαλλία ή αθλιότης είναι ολιγωτέρα χάρις εις τους θησαυρούς παλαιών οικονομιών. Έν Γερμανία όμως δεν συμβαίνει τό ίδιο. Οι χωρικοί εγκαταλείπουν την γην, βεβαρυμένην με δυσδαστάκτους φόρους και μεταβαίνουν εις τας πόλεις. Εκεί άμέσως κερδίζονται εις τόν σοσιαλισμόν. Έν Ρωσία ή κατάργησις της δουλείας δεν κατέλυσε και όλα τὰ κακά, ό μουζίκος είναι ένα πλάσμα αξιον οίκτου, εις πολλά μέρη μόλις είνε έν έν ήθικόν. Έν Ίρλανδία ήτο δυνατόν νά εξαγορασθούν όλαί αί γαίαι με τόν ναυτικόν προϋπολογισμόν, ή Αγγλία όμως προτιμά νά δαπανά εκατομμύρια προς αύξησιν της περιουσίας των πλουσίων, παρά διά νά σώση τους πεινώντας αύτης υπηκόους. Έν Σικελία οι Ρασοί άρνούνται φόρους· αύτη αποτελεί την χώραν της ληστείας, της Μάφιας. Αθλιότης και ληστεία είναι μορφαί μιας και της αύτης κοινωνικής καταστάσεως.

Όλοι οι λαοί άπειλούνται νά αποθάνουν από την πείναν, παρασκευαζόμενοι εις την άμοιβαίαν αυτών εξόντωσιν. Έχομεν τό δικαίωμα νά ισχυρισθώμεν, ότι άνήκομεν εις πολιτισμένην εποχήν; Οι λαοί, οτινες είναι κύριοι των τυχών των αρχίζουν νά διαμαρτύρωνται και νά κηρύττουν τόν πόλεμον εις τόν πόλεμον. Αισθάνονται, ότι ό πόλεμος είναι ένα όργανον εις χείρας των πολεμίων αυτών. Έν Γερμανία και Ίταλία π. χ. αντιλαμβάνονται, ότι ούτος αποτελεί ένα πρόσκομμα εις την δημοκρατικήν και κοινωνικήν εξέλιξιν. Τό αυτό συνέβη και έν Γαλλία επί Ναπολέοντος. Όθούν τους λαούς εις τόν πόλεμον διά νά τους υποδουλώσουν ασφαλέστερον. Είπερ ποτε δέ σήμερον προσκτά νέον κόρος ή αλήθεια: «Υπάρχει κάποιος περισσότερον κτήνος από τους τυράννους, είναι οι μάρτυρες». Οι λαοί αρχίζουν νά συναισθάνονται, ότι αί προπαρασκευαί του πολέμου άπειλούν τους δημοκρατικούς θεσμούς, εξασφαλίζουσιν την κατίσχυσιν του στρατιωτικού στοιχείου και δημιουργούσαι τόν φοβερόν κίνδυνον του милитарισμού. Ο Αγγλος ηθμολόγος Κ. Δίλκε έγραφε πρό τινων έτών:

«Ηδημοκρατία θά διαρκέση έν'αλλά όσον και ή ειρήνη. Η τρίτη Δημοκρατία δεν θά φονευή ούτε από τόν σοσιαλισμόν, ούτε από

άλλο τι οίονδήποτε, εξαίρουμένου του πολέμου. Είς πολλά μέρη κατά τὰ τελευταία χρόνια και άνευ του πολέμου ή στρατοκρατία άπεδείχθη θανάσιμος κίνδυνος διά τους δημοκρατικούς θεσμούς, είναι δηλητήριον διά την έλευθερίαν. Η Γερμανία ήύονατο νά κατακτήσῃ την ένωσιν αύτης και άνευ του πολέμου. Την επέτυχε δι' αυτού και διεκινδύνευσε τας έλευθερίας της. Η Ίταλία έπαθε τό ίδιο. Ο πόλεμος μαζί με την ένοποίησιν της έδωσε και τόν θρόνον της Σαβοΐας και άφήκεν ήμιντες τό έργον του Μακκίνι».

Ο πόλεμος και αύτη ή ένοπλος ειρήνη δημιουργούν και διατηρούν τά μίσση μεταξύ των λαών, τά δέ μίσση είναι άγωνα. Αναμετρήσατε διά μίαν στιγμήν τό κακόν, τό όποιον διέπραξεν ό Βισμαρκ, βαπτίσας διά της μεθόδου αυτού του «πυρός και του σιδήρου» την καρδίαν της Γαλλίας και της Γερμανίας εις τό μίσος. Γάλλοι και Γερμανοί έσώρευσαν εις την εξυπηρέτησιν του μίσους αυτών άπειρούς πόρους, χαμένους διά την εκμετάλλευσιν του έδάφους, δι' έργα ειρηνικά, διά την βελτίωσιν των κοινωνικών συνθηκών της ύπάρξεώς των. Η γόνιμος διάνοια πολλών σοφών ειργάσθη διά την τροφοδότησιν του μίσους αυτού, τό όποιον εκράτησεν εκατομμύρια νέων εις τους στρατώνας, μέσα εις μίαν διαρκή διανοητικήν άργίαν. Πόσαι διανοητικά και κοινωνικά κατακτήσεις έμειναν κατακεχωσμένα εις τὰ βάθη του ανθρώπινου πνεύματος, των όποιων δεν ουνάμεθα νά υπολογίσωμεν την αξίαν!

Δ

Ητο πολύ φυσικόν όπως ή καταστρεπτική επίδρασις του πολέμου και των προπαρασκευών αυτού γεννήσῃ τό ζήτημα εάν δεν θά ήτο δυνατόν νά καταργηθῇ ούτος και άχθῃσι τά έθνη εις ειρηνικήν συμείωσιν. Απόπειραι πολλαί έγιναντο υπό τό πνεύμα τοϋτο από των μάλλον μεμακρυσμένων χρόνων. Έν τῇ αρχαιότητι κατέφευγον ένίοτε εις ένα διεθνές δικαστήριον προς λύσιν των διαφορών. Κατά τους νεωτέρους χρόνους μερικοί φιλόσοφοι και πολιτικοί προχώρησαν ακόμη περισσότερον, συντάξαντες σχέσια συνηκών προς εγκαθίδρυσιν διαρκούς ειρήνης. Ένας ταπεινός λεύιτης, ό άσράς Saint Pierre, και ένας μέγας φιλόσοφος, ό πολυς Κάντ, ειργάσθησαν διά την λύσιν του μεγάλου αυτού προβλήματος. Ναπολέων ό Γ', ό όποιος πολλά πράγματα μέσα εις την σκοτεινήν αυτού διάνοιαν είχεν άνακινήσει, έπρότεινε τῷ 1803 εις τας ευρωπαϊκάς δυνάμεις την σύγκλησιν ενός συνεδρίου, τό όποιον θά έρριπτε τας βάσεις της διαρκούς ειρήνης διά μιάς φιλοσοφίας αναμεωρήσεως του χαρτου της Ευρώπης. Η γενική εξάντησις, ήτις έπηκολούθησε τους πολέμους Ναπολέοντος του Α', και ή μεγάλη ότεινης έμπορικῇ επίδοσις της συγχρονου εποχής, συνετέλεσαν πολύ, ώστε ό κατά του πολέμου άγών νά μετασχημαθῇ από του σπουδαστηρίου εις τας κοινωνίας, αιτινές τόν οικειοποιηθῇσαν και συνέστησαν εις πολλά μέρη τας εταιρίας των Φίλων της Ειρήνης, αί όποιαι συνηλθον και εις διεθνή συνεδρία τῷ 1808, 1878, 1889. Έφ' όσον δέ ή άγωγή των λαών συμπληρωται και ή φωνή των φίλων της ειρήνης εύρίσκει παρ' αυτοίς ευνοϊκήν υποδοχήν, ό πόλεμος όλονέν θά καυίσταται σπανιώτερος.

— «Le rôle des hommes providentiels est fini», έλεγεν ό πολυς ακαδημαϊκός Α. Sorel.

Η σημαντικώτερα επανάστασις του παρελθόντος αιώνος υπήρξεν ή άνοδος των λαών εις την διακυβέρνησιν των ιδίων αυτών συμφερόντων. Τά πάντα γίνονται σήμερον διά του λαού και διά λογαριασμόν του λαού, και αυτοί δέ οι μάλλον φιλόσοφοι είναι υποχρεωμένοι νά δείξουν ότι εργάζονται διά τόν λαόν. Λοιπόν, αί δημοκρατικά κυβερνήσεις είναι φύσει ειρηνόφιλοι. Η εποχή των πολέμων βαθμηδόν θά απομακρύνηται, ένόσω ή δημοκρατία προσδίδει. Τότε θά δικαιωσται κανείς νά έλπίζῃ, ότι ό παγκόσμιος θρίαμβος της δημοκρατίας θά είναι και θρίαμβος της ειρήνης και θά πραγματοποιηθῇ μία χιμαϊρική μέν ίσως, αλλά ωραία και φιλόφρων ιδέα του Βικτωρος Ουγκώ, όστις εις μίαν από τας έμπνευσμένας πτήσεις της μεγάλης του καρδίας έγραφε τά έξης: «Θά έλθῃ ήμέρα, κατά την όποιαν ή Γαλλία, ή Γερμανία, ή Ρωσία, ή Αυστρία, ή Ίταλία, ή Ισπανία, ή Αγγλία, όλα έν γένει τά έθνη του παλαιού κόσμου, θά συγχωνευθώσιν εις μίαν Όμοσπονδίαν, διά νά εφαρμόσουν τας ιδέας της αδελφότητος, όπως όλαί αί επαρχίαι, εις τις άλλοτε ήτο διηρημένη ή Γαλλία, συνηνώθησαν και προήλθεν ές αύτων ή σημερινή Γαλλία. Θά έλθῃ ήμέρα, καθ' ήν τά μόνα πεδία των μαχών μας θά είναι αί διεθνείς αγοραί, ανοιγόμεναι εις τό έμπόριον, τά πνεύματα ανοιγόμενα εις τας ιδέας. Θά έλθῃ ήμέρα άκτινοβολος και διαυγής, κατά την όποιαν οι μύδροι και αί όδοίς, αί σφαίραι και τά σκάγια, τά όποια φονεύουν, θά καταστραφούν και θά αντικατασταθούν διά της καθολικής ψηφοφορίας των μεγάλων λαών συμφυλιωμένων, υπό της διαιτητικής εξουσίας μιάς διεθνούς Γερουσίας, ήτις αυτοτελώς θά είναι διά την Ευρώπην, τι τά Κρινοδούλια εις άλλας χώρας. Θά έλθῃ ήμέρα άφατος, καθ' ήν θά ίδωμεν τους δύο άπεράντους αυτούς όμίλους, τας Ένωμένας Πολιτείας της Αμερικής και τας Ένωμένας Πολιτείας της Ευρώπης, εκτεινούσας την χείρα υπεράνω των θαλασσών και ανταλλάσσουσας τά προϊόντα των, τό έμπόριόν των, την βιομηχανίαν των, τά γράμματά των, τας επιστημας, τας τέχνας, τό πνεύμά των, βελτιούσας την δημιουργίαν και αντλούσας όλους τους καρπούς και την ευημερίαν, ήτις προκύπτει από την άπερίοριστον και άνυπολόγιστον αύτην δύναμιν, ή όποία λέγεται αδελφοποίησις των ανθρώπων».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΛΙΔΗΣ

Ο κανονίς προς τόν καθηκομόντα πελάτην του :
— Ποθ θέλτε, κύριε, νά σας βάλω την χωρίστραν;

Μεγάλη συλλογή ἐπιστολικῶν δελτα-
ρίων.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΣΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ
ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΘΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

Ν. Δ. ΜΕΛΛΑ

ΜΕΤ' ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ (*Αρρεναγωγείον-Παρθενγωγείον)

*Εν τῷ Πέτρῳ Κων/πόλεως.

Είκοστέον ὄγδοον σχολικόν ἔτος 1911-1912.

Κατάστημα εὐρύλιον καὶ εὐάερον, πληροῦν ἀπάσας τὰς συνθήκας τῆς ὑγιεινῆς, ἐν τῇ ὁδῷ Σεραϊκῆς ἀριθ. 57-58, ἔγγυς σχεδὸν τοῦ Ἑλλ. Φιλόλογ. Συλλόγου.

Διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα ἰδίως διαμερίσματα, ὧν ἕκαστον κοινώνει μετὰ τῶν ἐξω δι' ἰδίας θύρας. Ἐν τῷ πρώτῳ λειτουργεῖ τὸ Ἀρρεναγωγείον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ Παρθενγωγείον.

Ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Σεβ. Συναγματικῆς Κυβερνήσεως, ἐργάζεται κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διατηρεῖ ἐντέτακταις : μίαν τοῦ Προκαταρκτικοῦ τμήματος, τέσσαρας τοῦ ἡμοτικῶς Σχολείου, δύο τοῦ Προγυμνασίου καὶ δύο Γυμνασιακῶς.

Πρὸς περισσώτερον ἀνεῖν τῶν τρωφίμων ἐνφικιάσθη ἰδιαίτερον οἶκμα δι' οἰκοτροφείον, πλησίον τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου παρὰ τὴν ὁδὸν Χαριόλμπαση Σκοιμῶς παρ᾽ εὐασθεῖ διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου.

Ἀπὸ τῶν κατωτέρων τάξεων παρέχει πραγματικὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Τουρκικὴν. Ἀμφοτέραι αἱ γλώσσαι διδάσκονται ὑποχρεωτικῶς καθ' ἑκάστην καθ' ὅλον τὸ μετὰ μεσημβρίαν χρονικὸν διάστημα.

Ἐν τῷ Ἀρρεναγωγείῳ ὑπὸ εἰδικῆς καθηγητοῦ διδάσκεται καὶ ἡ Ἀγγλική. Προαιρετικῶς καὶ ἐπὶ ἰδιαίτεροις διδάκτορας ἡ Ὀργανικὴ μουσική, ἡ Κοπικὴ, ἡ Ζωγραφικὴ καὶ ὁ χορός.

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῆς ἀνω-

τέρας τάξεως τοῦ Γαλλικοῦ τμήματος ὑφιστάμεναι ἐν τῇ Γαλλικῇ πρεσβείᾳ ἐξετάσεις, ἐφοδιαζόμεναι δι' ἐπὶ τούτῳ ἀπολυτηρίου.

Διὰ τοὺς θέλοντας νὰ διδαχθῶσιν ἀποκλειστικῶς τὴν Γαλλικὴν, λειτουργεῖ ἕτερον ἐπὶ τούτῳ τμήμα. **Δίδακτρα** : Οἱ τῶν τριῶν Γυμνασιακῶν τάξεων πληροῦνται ἑτησίως Λ. Τ. 40. Οἱ τοῦ Προγυμνασίου Λ. Τ. 32. Οἱ τῶν ἄλλων τάξεων Λ. Τ. 30. Οἱ ἡμίτροφοι ἀπάσων τῶν τάξεων Λ. Τ. 20. Οἱ ἐξωτερικοὶ τῶν Γυμνασιακῶν τάξεων Λ. Τ. 12. Οἱ τοῦ Προγυμνασίου Λ. Τ. 8. Οἱ τῶν ἄλλων τάξεων Λ. Τ. 5.

Βίος οἰκογενειακός, ἐν τῷ ἰδρύματι διαμενοῦσης τῆς οἰκογενείας τοῦ Διευθυντοῦ.

Περίθαλψις μετὰ στοργῆς μητρικῆς ἐκ μέρους τῆς κ. Αἰκατερίνης Ν. Μελλᾶ.

Ἀγωγή ἐθνική, διδασκαλία εὐμέθοδος.

Ἰδιάζουσα προσοχή καὶ ἐπιμέλεια καταβάλλεται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως περὶ τὴν σωματικὴν ἐξέλιξιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.

Αἱ ἐν ταῖς ἐποχχαῖς καὶ τῷ ἐξωτερικῷ οἰκογένειαι εὐρίσκουσιν ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ Μελλᾶ πᾶσαν ἐγγήσιν χριστιανικῆς καὶ ἑλληνοπρεποῦς ἀγωγῆς, ἐμπιστευόμεναι τὰ τέκνα των.

Κανονισμός καὶ πληροφορίαι παρέχονται παντὶ τῷ βουλευμένῳ ἐν τῷ Γραφεῖῳ τοῦ καθιδρύματος.

Ἐναρξίς ἐγγραφῶν 25 Αὐγούστου μαθημάτων 15 7]βρίου.

ΜΟΥΣΙΚΟΙ
ΤΟΝΟΙ

Passagio chromatico.

Fuga del diavolo.

Forte vivace.

4

ΚΟΜΨΟΤΗΣ

ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΟΜΟΓΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ

ΕΞ ΕΛΑΣΤΙΚΟΥ

Κ. Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

606-ΓΙΟΥΚΣΕΚ-ΚΑΛΔΗΡΙΜ 606

ΤΕΛΕΙΩΣ ΚΑΤΗΡΤΙΣΜΕΝΟΝ

ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

Τὸ μόνον ὁμογενές
τελειοποιημένον ἐν Κων/πόλει σφραγισμῶν
ΧΡ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ Δ. ΙΩΝΕΣΚΟΥ

Κατασκευὴ παντὸς εἴδους κλεισίδων
εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικὰς.

Γαλατῆ, Ἀλεξιάδη γόν, ἀρ. 27-28.

ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ
(ΣΥΡΟΥ)

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ: Πέμπτην, ὥραν 5 μ. μ., διὰ
Δαρδανέλλια, ΠΕΙΡΑΙΑ, Τήνον, Σύρον, Νάξον
καὶ Θήραν.

Διὰ Πύργον καὶ Βάρναν ἑκάστον Σάββατον, ὥραν 4 μ. μ.

Δέχεται ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα δι' ἅπασαν τὴν
Ἑλλάδα καὶ Ἀλβανίαν.

ΑΥΣΤΡΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΑ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΣ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Στόλος 40 σκάφη (ὑπερωκεάνεια α' τάξεως).

Χωρητικότητα 14,000 τόννων.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ ΗΜΕΡΑΙ 4

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ: Τετάρτην, Πέμπτην, Παρασκευὴν
(μέσθ Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην καὶ
ἅπασαν τὴν Ἀμερικὴν.

ΝΑΥΔΟΙ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Θέσεις Α', Β', Γ'.

Ἡ Γ' θέσις περιλαμβάνει ἐπίσης κλίνην καὶ ἄφθονον
τροφὴν ἑλληνικῆς μαγειρικῆς.

ΑΧΑΪΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΥΣ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ἑκάστην Τετάρτην διὰ Καλλιόπολιν, Δαρδανέλλια, Μιτυλήνην, Σμύρνην, Χίον καὶ Σάμον
Ἀμεσος συγκοινωνία ἐν ΠΑΤΡΑΙΣ διὰ Νέαν Ὑόρκην μὲ τὰ ἀτμόπλοια «Αὐστρὸ-Ἀμερικάνας».

ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΑΚΤΩΡ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΚΟΥΡΜΟΥΖΗΣ

ΤΣΙΝΙΑΗ ΡΙΧΤΙΜ ΧΑΝ, ΓΑΛΑΤΑ, ΠΡΟΚΥΜΑΙΑ

Τμήμα ἀποστολῶν. — Ὁ (Μ)κος Θ. Ν. Κουρμούζη ἀναλαμβάνει τὴν παραλαβὴν, ἐκτελῶνισιν, ἀσφάλειαν καὶ ἀπο-
στολὴν εἰς ὅλους τοὺς τόπους τοῦ κόσμου ἐμπορευμάτων, δεμάτων, ἐπιπλῶν καὶ ἀποσκευῶν μὲ ὅρους ἐκτὸς συναγωνισμοῦ. Ἐπίσης
ἐκδίδει εἰσιτήρια δι' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Πληροφορίαι δωρεάν. Ἀνταποκρίται πννταχοῦ.

ΚΟΝΙΑΚ ΜΕΤΑΞΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἐφιστάται ἡ προσοχὴ τῆς ἀξιολύμου πελατείας μας ἐπὶ
τῶν κάτωθι:

ΤΟ ΓΥΗΣΙΟΝ ΚΟΝΙΑΚ τοῦ Ἐργοστασίου μας φέρει τὴν
παλαιὰν καὶ γνωστὴν εἰς τοὺς κκ. καταναλωτὰς Ἑτικέταν μας. Πρὸς
δὲ περιλαίμιον ταινίαν μὲ τὴν σφραγίδα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνή-
σεως, ἔχουσιν οὕτω:

Ἀριθμ. 25255

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

«Πιστοποιεῖ ὅδε, ὅτι Ἐργοστάσιον κατασκευῆς Κονιάκ ὑπὸ τὸν τίτλον
ιδιοκτησίας Σ. καὶ Η. καὶ Α. ΜΕΤΑΞΑ ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι μόνον ἘΝ,
ἰδρυμένον ἐν Πειραιῇ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Ἰουνίου 1904.

Ὁ Ὑπουργὸς Γ. Ν. ΘΕΟΤΟΚΗΣ.

Προσέτι καθέτον ταινίαν μὲ πιστοποίησιν καὶ
σφραγίδα τοῦ ἐπισήμου χημικοῦ τῆς Α.Α. Μ. τοῦ
Σουλτάνου κ. Συγγρού, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ἀριθμ. 6000

«Πιστοποιεῖ τὴν γνησιότητα τοῦ Κονιάκ τοῦ ἐν
Πειραιῇ Ἐργοστασίου Σ. καὶ Η. καὶ Α. ΜΕΤΑΞΑ
κατόπιν ἐπισταμένης ἀκριβοῦς ἀναλύσεως.

Κ. ΣΥΓΓΡΟΣ.

Τ' ἀνωτέρω πρὸς πλήρη ἐξασφάλισιν τοῦ ἀξιολύ-
μου κοινοῦ ἀπὸ τὰς παραποιήσεως καὶ πρὸς διακρι-
σιν παντός ἄλλου Κονιάκ, ὁποῦ ἤθελε φέρει τὸ ὄνο-
μα ΜΕΤΑΞΑ, καθόσον ταῦτα δὲν εἶναι τὸ γνήσιον
Κονιάκ τοῦ Ἐργοστασίου μας καὶ δέον οἱ κ. κ. κα-
ταναλωταὶ νὰ ζητοῦν ἐπὶ τῶν φιαλῶν ὅλας τὰς ση-
μειωθεῖσας ἐγγυήσεις πρὸς ἀποφυγὴν ἀπάτης.

Σ. καὶ Η. καὶ Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

Γενικὸν Γραφεῖον δι' ὅλην τὴν Τουρκίαν ἐν Γαλατῇ:

Γαλατῇ χάν, ἀρ. 9, ὁδὸς Μουμχανέ

ΣΤΕΛΙΑΝΟΣ ΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Γενικὸς Πληρεξούσιος καὶ Ἀντιπρόσωπος.

Σημ. — Οἱ κ. κ. πελάται μας δέον νὰ ἔχουσιν ὑπ'
ὄψιν ὅτι τὸ Ἐργοστάσιόν μας οὐδεμίαν ἐμπορικὴν
ἢ ἄλλην σχέσιν ἔχει μὲ κανέν ἕτερον Ἐργοστάσιον.

Οἱ Ἐργοστασιάρχαι Σ. καὶ Η. καὶ Α. ΜΕΤΑΞΑΣ.

ΜΕΤΑΞΑ

ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΤΟΙΣ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙ

ἐν τῷ μεταναστευτικῷ γραφεῖῳ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ ΜΑΡΑΣΟΓΛΟΥ

Ἀρχιεὶς Χάν, Γαλατῇ, ἐπὶ τῆς προκομίας.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

διὰ Νέαν Ὑόρκην καὶ Βουένος Ἀἶρες

ὡς τῆς ἐβδομάδος.

ΟΡΟΙ * ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ.

ΜΟΝΟΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ

ΣΟΒΑΡΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΕΙΣ ΟΣΟΥΣ ΗΘΕΛΟΝ ΑΠΟΛΕΣΕΙ ΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΝ

Διὰ τοὺς πάσχοντας ἐξ ἀνδρικῆς ἀνικανότητος, ἐξ ὁλοσχερῶν κλονισμῶν τῶν νεύρων συνεπεία κακῶν ἔξεων ἢ ἐπηρείας δυσμενῶν περιστάσεων, παρεσκευάσα εἰδικὴν μικρὰν σκευασίαν θαυματουργόν, ἣτις θὰ τοῖς φέρῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα. Ὡς εφευρέτης τῆς σκευασίας «AMPITA», θεωρῶ φιланθρωπικόν καθήκόν μου νὰ τὴν προτείνω εἰς τοὺς πάσχοντας ἐξ ἀνδρικῆς ἀνικανότητος, εἰς τοὺς νευρικοὺς καὶ ἐν μᾶ λέξει εἰς τοὺς ὑποφέροντας ἐν γένει, ὅπως τὴν δοκιμάσουν **δωρεάν**, καθόσον εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι αὕτη θὰ τοῖς ἀποδώσῃ τὴν ἀπωλεσθεῖσαν ὑγείαν καὶ τύχην.

Ἡ σκευασία μου εἶναι **εὐεργετικὴ εἰς πάντας**, διότι τοῖς παρέχει ὑγείαν καὶ δύναμιν. Ἰδίως εἶναι δραστικὴ εἰς τὴν θεραπείαν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων, βελτιώνουσα τὸ νευρικὸν σύστημα, δραστικωτέρα δέ, ἐπιτυχὴς καὶ ἀλάνθαστος κατὰ τῆς ἀνικανότητος τῆς προερχομένης ἐκ καταχρήσεως ἀλκοολικῶν ποτῶν, ὑπερβολικοῦ καπνίσματος, χαρτοπαιγνίου, περισσείας σπέρματος καὶ κρυφίων κακῶν ἔξεων, αἱ ὁποῖαι βλάπτουν τὴν γεννητικὴν δύναμιν. Καὶ αὗται αἱ ἔξεις αἱ θεωρούμεναι ἀβλαβεῖς εἰς τὴν ὑγείαν, ὡς λ. χ. ἡ χρῆσις τοῦ τσιγῆ, τοῦ καφέ, τῆς κακῆς τροφῆς καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπιδρῶν ἐνίοτε λίαν ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τοῦ γεννητικοῦ καὶ νευρικοῦ συστήματος, διὸ καὶ μεταξὺ τῶν διαγόντων τώρα ζωὴν κανονικὴν ὑπάρχουσιν οἱ πάσχοντες ἀταράχως, πληρῶνοντες οὕτω τὰ λάθη τῆς νεότητός των.

Τὸ «AMPITA» θὰ δώσῃ εἰς ὅλους αὐτοὺς τὴν διακαῶς ποθουμένην **θεραπείαν καὶ χαρὰν**.

Τὸ «AMPITA» θεραπεύει τοὺς ἀνδρας πάσης ἡλικίας.

Τὸ «AMPITA» εἶναι ἡ πηγὴ τῆς θεραπείας.

Ἐνδυναμώνει καὶ ἀναζωογονεῖ τὰ γεννητικὰ ὅργανα. Πάν ἔχνος δυσαρέστων συμπτωμάτων, τὰ ὁποῖα συνεπιφέρει ἡ ἀνικανότης, ἐκλείπει. Δὲν ὑπάρχει πλέον βάρος εἰς τὴν κεφαλὴν, ἀνήσυχος ὕπνος, μελαγχολία καὶ ἄλλαι δυσάρεστοι παθήσεις.

Τὸ «AMPITA» καθιστᾷ τὸν ἀδύνατον ἰσχυρόν, νέον, ἀκμαῖον, εὖρωστον καὶ σφριγόντα.

Ὁ πάσχων ἐξ ἀδυναμίας, ἀνικανότητος ἢ ἐξαντλήσεως τοῦ σώματος δύναται νὰ ἀποταθῇ εἰς ἐμὲ ἐμπιστευτικῶς καὶ θὰ ἔχῃ τὴν σκευασίαν, ἡ ὁποία θὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὸ σφριγός.

Διὰ τῆς χρήσεως αὐτῆς θὰ αἰσθανθῇ τὸν ἑαυτὸν σας νεώτερον κατὰ 10—30 ἔτη.

Ὁ ἀποτεινόμενος εἰς ἐμὲ δύναται νὰ βασισθῇ ἐπὶ ἀκριβοῦς ἐκθέσεως, ἣτις τῷ ἀποστέλλεται τῇ αἰτήσει του. Δὲν ἔχει ἢ νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ ἐπιστολὴν συνοδευομένην διὰ 3 γραμματισήμων ἐνὸς γροσίου ἑκαστον διὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα ὅπως τῷ ἀποστελῶ ἐν δῖεγμα τοῦ «AMPITA», συσκευασμένον οὕτως, ὥστε οὐδεὶς νὰ δύναται νὰ τὸ ἀντιληφθῇ. Ὑπόσχομαι ἐχεμύθειαν διὰ πᾶσαν αἰτήσιν.

Σπεύσατε ὅθεν νὰ μοὶ γράψετε, ὅπως ἐπωφεληθῇτε τῆς σπανίας ταύτης εὐκαιρίας διὰ νὰ θεραπευθῇτε καὶ μὴ ἀπορρίψετε τὴν πρότασίν μου.

Ὁ **Κάρτερ** λέγει: «Διὰ νὰ παύσητε ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποφέρετε, γράφατέ μοι ἵνα ἔχητε τὸ ποθούμενον».

Δεύθυναις:

Γκοράσιο Κάρτερ, τμήμα 7, Μεχμέδ - Ἀλῆ Πασᾶ χάν, 49

Γαλατᾶ - Κωνσταντινούπολις.

ΜΟΥΣΙΚΟΙ

ΤΟΝΟΙ

Fortissimo vivacissimo.

Finale furioso.

Bravo-Bravissimo.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ Ο ΛΟΓΟΣ

Ποῦ βραστεύει ἡ γυναῖκα.

ΑΓΑΠΗΤΑΙ κυρίαί καὶ δεσποινίδες, ἔρχομαι ἄγγελος πολὺ εὐχαρίστων εἰδήσεων διὰ τὸ φῦλόν σας.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ πιστεύσετε, ὅτι σὰς ὁμιλῶ μὲ ὅλην τὴν ἀδιαφιλονέικτον πρὸς ὑμᾶς εἰλικρίνειάν μου.

Τί τὰ θέλετε; ὅταν σὰς βλέπω ὅπως σήμερον μᾶς παρουσιάζεσθε μὲ τὴν τελευταίαν, τὴν ἰδεώδη ἐξέλιξιν τῆς πραγματικῆς συνφίδος ὅταν βλέπω, ὅτι μὲ τὴν πανοπλίαν τῆς ωραιότητος, τῶν ἐρωτοτροπιῶν, τῆς καλλιτεχνικωτάτης καὶ γοητευτικῆς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως περιβολῆς σας, σύρετε κατόπιν σας, κρατεῖτε ὑποχείριον εἰς τὰ βλέμματά σας κάθε ἰσχυρὸν ἢ καὶ πανίσχυρον ἀκόμη ὅταν κατεπίσθην, ὅτι τὰ πάντα δουλεύουν διὰ σὰς καὶ μόνον, καὶ ὅτι κάθε κίνησις, κάθε ἀναπνοὴ τῆς ζωῆς τοῦ ἔραστοῦ, τοῦ συζύγου σας, τοῦ καθ' ὅλοκληρίαν δηλαδὴ εἰλωτός σας, αὐτοῦ, ποῦ κατ' εὐφημισμὸν βεβαίως ὀνομάσθη **ἰσχυρὸν φῦλον**, κανονίζεται ἀπὸ τὴν ἐλπιότατον ἰδιοτροπίαν σας, δὲν ὑποφέρω νὰ ἐξακολουθῶ, νὰ ἀκούω νὰ σὰς ἀποκαλοῦν ἀκόμη **ἀσθενὲς φῦλον**, **ὑποδεέστερον τοῦ ἀνδρικοῦ**, **ὑποτελὲς εἰς αὐτό**, καὶ ὅσα ἄλλα μὲ τόσην σκληρότητα καὶ ἰδιόαν σὰς ἐφάρτωσαν καὶ σὰς φορτώνουν.

Καὶ ἠθέλησα καί τι νὰ εἶπω, καί τι νὰ μελετήσω, σύμφωνα μὲ τὰς φεμινιστικὰς μου ἰδέας, διὰ νὰ διαμπερῶ τοὺς κυρίους αὐτοὺς κατηγοροῦς σας.

Ἀλλά, τίποτε...

Παντοῦ ἀπελπισία, μισογυνισμὸς πέρα ὡς πέρα, περιφρόνησις εἰς κάθε τόλμημα γυναικὸς, ἢ ὁποῖα ἐδοκίμαζε νὰ ἀφήσῃ τὰ γνωστὰ ὅρια τῆς γυναικείας διαπλάσεως, μητρονισμοὺς πρὸς τὰς σαφραζέτας, πόλεμος τέλος καὶ ἐναντίον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος Ἀλεξάνδρῃ, διότι αὐτός, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Εὐρώπης, ὅπου πολλὰ σφοδρὰ εἶδε καὶ ἐμελέτησεν, ἠθέλησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖόν του νὰ εἰσαγάγῃ τὸ σύστημα τῶν γυναικῶν ὑπαλλήλων, αἱ ὁποῖαι παντοῦ πλέον μὲ τόσην χάριν χειρίζονται τὴν γραφομηχανήν.

Εἰς τὰς στήλας τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐδημοσιεύσαμεν ἀκριτὰ χαριτωμένα χρονογραφήματα τοῦ κ. Ἀν. Φ. Ἀσημακοπούλου, ὅστις τὰς διαθέσιμους αὐτοῦ ὥρας, διότι εἶναι διδάσκαλος εἰς τὸ ἐν Πέραν Ζωγράφειον, θεραπεύει τὴν δημοσιογραφικὴν λίαν ἐπιτυχῶς. Διὰ τὸ Ἡμερολόγιον μᾶς ἔστειλε τὸ παραπρόσθεν ἀρθρον διὰ τὰς γυναῖκας.

ΑΝΑΣΤ. Φ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Καὶ ὑπῆρχεν ὡραιότερον, θελκτικώτερον θέημα!

Ποῖος, παρακαλῶ, πανσανίας διδάσκαλος καὶ μὲ τὴν θανασιμωτέραν ἀκόμη πικρίαν εἰς τὴν καρδίαν, εἰσερχόμενος εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐπιζητήσῃ ἀνακουφίσιν τῶν δεινῶν τιν, δὲν θὰ ἀνεκκοιμῆται καὶ μὲ τὸ περιπλεῖον, ὅταν θὰ ἠτένιζε τὰ γλυκὰ κατῆματα ἢ γαλανὰ ματάκια τῆς δεσποινίδος, ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπέβαλε τὴν αἰτησίαν του, καὶ πόσον ἢ ταραχὴ τῆς ψυχῆς του δὲν θὰ ἀνεπαύετο εἰς τὸ ἀριστικώτατον **τικ-τάκ** τῆς γραφομηχανῆς, τὴν ὁποίαν τόσον κομποὶ καὶ μηγύλοι ὡς ἐξ ἐλαφραντόδοντος δάκτυλοι θὰ εἰργάζοντο!

Καὶ ἡ καρδία μου, περίλυτος μέχρι θανάτου διὰ τὴν ἀκατανόητον αὐτὴν ἀχαριστίαν ἐναντίον σας, δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἰσῇ τὴν ποθητὴν ἡσυχίαν, ἐφάρσεν δὲν εὐρισκὰ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ τόσην θέοιμην ἐζητοῦσα.

Ἀποῦ τέλος ἐξήντησα κάθε ἀπὸ τὸν πολιτισμένον κόσμον μελέτην μου, μὲ τὴν ἀπελπισίαν τῆς ἀποτυχίας τοῦ σκοποῦ μου, ὡς εἶπω, εἶπα, βλέμμι καὶ εἰς τὸν ἄλλον, τὸν μακρὸν τοῦ πολιτισμοῦ εὐρισκόμενον κόσμον.

Καὶ τὸ πιστεύετε;

Ἦνθα καὶ μὲ τὸ περιπλεῖον ὅ,τι ἐπεξήτησα.

Θὰ σὰς τὸ μεταδώσω, φίλταται κυρίαί καὶ δεσποινίδες, μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ἀπεριουρίστου πρὸς ὑμᾶς ἐκτιμώσεώς μου.

Τώρα, ἐὰν μεταξὺ τῶν χαιρετικῶν ὁμοφύλων μου, μερικοὶ ἐξηγήσουν τὸ πρᾶγμα ὅπως διωρορετικῶς, τὸ κατ' ἐμέ, σὰς βεβαιῶ, ὅτι νίπτω τὰς χεῖρας καὶ ἀναφωνῶ τὸ γνωστὸν **honni soit qui mal y pense**.

Θέλω νὰ παρατηρήσω δηλαδὴ, ὅτι πιθανὸν νὰ μὲ εἴπουν:

— Μὰς ὁμιλεῖτε, κύριε, σχεδὸν περὶ ἡμιγυρίων γυναικῶν, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσχετε τόσα προτερήματα καὶ ἴσην σχεδὸν ἀξίαν πρὸς τὸ ἰσχυρὸν φῦλόν μας. Ἀσπαζόμεθα πληρέστατα τὴν γνώμην σας, χωρὶς ὅμως νὰ ἀρνῶσθε καὶ σεῖς, ὅτι εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἰδικὴν μας, τὴν ἐξημερωθεῖσαν σύντροφόν μας, τὴν χειραφετημένην, τὴν δοκιμαζουσαν ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ τὰς ἀσχολίας μας νὰ ἐπέμβῃ, δὲν πρέπει νὰ ζητήσετε καμμίαν πλέον σκέψιν καὶ φροντίδα ἄλλην ἀπὸ τοῦ πῶς νὰ πλουτίσῃ ἀκαταπαύστως τὸ ἀπέραντον πῦλον τῆς φαντασιοπληξίας τῆς μόδας τῆς, πρὸς καλλιέργειαν τρόπων καὶ ἰδιοματιῶν, ποῦ τὴν καθιστοῦν—ἴσως καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ—τελείαν κοίταν, ἀπ' ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας καμαρώνομεν εἰς τὰς βιτρίνας τῶν καταστημάτων τοῦ Πέραν, ἢ καὶ, νὰ τὰ λέγωμεν καλλίτερα, τὴν μετέτραπὴν εἰς ἀκλὴν κοκεταρισμένην μαῖμον, ναί, μαῖμον καὶ μόνον μαῖμον...

Ποιῶ, τί ἀδικία, τί κρίμα, τί ἀσυγχώρητος ἀχαριστία διὰ τὸ θανασιμῶν πλάσμα, ποῦ μᾶς θέλγει, μᾶς μαγεύει, μᾶς ἠλεκτρίζει, μᾶς ἐμυρχνώνει, μᾶς ζωογονεῖ μὲ ἓνα καὶ μόνον γλυκὸ χαμόγελο, μὲ μίαν ἀνακουφιστικὴν θορυπίαν, μὲ μιὰ τέλος πάντοτε γεμάτην ἀπὸ εὐχαρίστησιν ματιά του!...

Ώραϊά μου δέσποιναι και δεσποινίδες, εάν δι' όλα αυτά τα αδικήματα, που οι άχαριστοι καταλαληταί σας τόσον ασπλάγχως ούς έκτοξεύουν, αποφασίσετε ποτε να τους κηρύξετε άμείληκτον και αίματηρότατον ακόμη πόλεμον, ούς βεβαιώ και ούς υπόσχομαι με τον εμφαντικώτερον τρόπον, ότι θα με έχετε συμπολεμιστήν παρὰ τὸ πλευρόν σας, προθυμότατον εἰς πῦρ και εἰς θάνατον, εάν βεβαίως τὸ ἐπαναληπτικόν των ματιών σας πῦρ δέν προλάβῃ τὴν σφοδράν των σκληρῶν διωκτῶν σας φωτιάν.

Και τώρα, επιτρέψατε νὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς εὐρωπαϊκὸν περιοδικόν, τὸ ὁποῖον, μεταξύ πολλῶν ἄλλων, ἀκούσατε τί γράφει δι' ἄλλας, μακρὰν ἡμῶν εὐρισκομένας, γυναῖκας :

«Ζῶσιν εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν και ἀνήκουσιν εἰς κάποιαν πολιτισμένην φυλὴν τῶν ἐρυθροδέρμων, ἡ ὁποία διακρίνεται διὰ τὴν ἀρκετὴν ἀνάπτυξίν της και ἡ ὁποία λέγεται φυλὴ των Γουανδότων.

» Ἡ γυναῖκα εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα εἶναι καθ' ὅλα ἡ κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας και πάσης ἐργασίας και ἐπιχειρήσεως.

» Αἱμομιξία θεωρεῖται ἡ σύναψις γάμου και με μακρυνὸν ἀκόμη συγγενὴ τῆς μητρός,

ἐνῷ ἀκολούτως νυμφεύεται και τὴν πλησιεστάτην συγγενὴ τοῦ πατρός.

» Ἡ χώρα των διοικεῖται ἀπὸ εἶδος δημοσπονδιακῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦν μόνον γυναῖκες και εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἄνδρες ὑπηρετοῦν ὡς κλητῆρες.

» Καὶ εἰς τὰ δικαστήρια δικάζουσι δικασταὶ γένους θηλυκοῦ.

» Ὅταν ἀποθάνῃ ἡ μήτηρ, κηδεμόν των τέκνων της δέν γίνεται ὁ πατήρ, ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ ἢ ἄλλη πλησίον συγγενὴς τῆς ἀποθανούσης.

» Ἡ περιουσία τῆς οἰκογενείας μεταβιβάζεται ἀπὸ γυναῖκα εἰς γυναῖκα, ἡ δὲ μεγαλειτέρα θυγάτηρ, εάν ἔχῃ ἤδη ἡλικιωτὴ, θεωρεῖται μοναδικὴ κληρονόμος και διαχειρίστρια τῆς περιουσίας ταύτης.

» Καθ' ἐκάστην, πρὶν ἡ κυρία μεταβῇ εἰς τὴν Βουλὴν, εἰς τὸ δικαστήριον ἢ εἰς τὰ ἄλλα ἱερὰ καθήκοντά της, δίδει τὰς ἀπαιτουμένας αὐστηρὸς διαταγὰς εἰς τὸν σύζυγόν της περὶ καλλιεργείας των κτημάτων, περὶ βιοσκήης και περιποιήσεως των ποιμνίων ἢ των ἄλλων κτηνῶν της.

» Τὸ θωπευτικώτερον διὰ τὰς γυναῖκας των Γουανδότων ὄνομα εἶναι τὸ ὄνομα **γάτα!**»

Τὸ τελευταῖον αὐτὸ μάλιστα, θελκτικὰ μου δέσποιναι και δεσποινίδες, τὸ ἦσαν γερὸ πάτημα οἱ ὀχαρακτήριστοι διώκται σας και ἐννοοῦν νὰ ἐπιμένουν, ὅτι ἡ ὀνομασία γάτα εἶναι ἡ καταλληλότερα και μόνη που πρέπει νὰ δίδεται εἰς ὅλας τὰς γυναῖκας.

Βλέπετε κακὸ και ἀδικίαν;

Ὡ ἄνδρες, τέρατα, θηρία, μεγαθήρια...

ΔΗΜ. Τ. Φ. ΛΕΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΘΗ

Ξανθοῦλά μου ὀλοστρόγγυλη, καστανομάτα ἐπύ,
Ὡ! δός μου τὸ χρυστάλλινον ποτήρι τὸ γεμάτο.
Θέλω νὰ πῶ τ' ἀθάνατο και τὸ γλυκὸ κρασί,
Νὰ λησμονήσω τὴ ζωὴ, νὰ πᾶνε ἡ πίκρες κάτω.

Μὴν ἀρνηθῆς, ἀγάπη μου, θὰ ποῦμε οἱ δυὸ μαζί,
Θὰ γέρνης μέσ' σὰ στήθη μου, θὰ σὲ κρατῶ ἀπ' τὴ μέση.
Γιατί, ἂν μπορέσῃ και κανεὶς χωρὶς κρασί νὰ ζῇ,
Χωρὶς τὸν ἔρωτα ποτὲ-ποτὲ δ' ἂν θὰ 'μπορέσῃ.

Ἀνιδυνος ἐξαγωγή ὁδόντων.

ΤΡΕΛΛΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗ

Τρελλή μου ἀγάπη, ἄχ! ἔλα σὺ μὲ μὲναι σου και τὴν ἀγάπη 'στὸν κόσμον μὴ σκορπῇς και γνώρισέ το ἂν θέλῃς γιὰ κολὸ σου, πῶς πρέπει μόνον ἐμένα ν' ἀγαπᾷς.

» Ἀν τῆς καρδιάς σου τὸν ἔρωτα σκορπίσῃς, ὅπως τὰ ρόδα τὴ χάρι τους σκορποῦν, θὲ ν' αὐθῇς κι' ἄλλους 'στὸν κόσμον ν' ἀγαπήσῃς, θὲ ν' αὐθῇς κι' ἄλλους, ἂν θὲς νὰ σ' ἀγαποῦν.

» Ὅμως, γιὰ πῆς μου, ποῖος ἄλλος σὰν ἐμένα, ποῖος ἄλλος θάχῃ μὲ τέτοια ὑπομονὴ χιλιάδες στίχους νὰ γράφῃ γιὰ τὰ σένα, χιλιάδες στίχους, τρελλή μου καστανή;

Κι' ὅλος ὁ κόσμος ρωτᾷ: Ποιὰ εἶναι ἐκεῖνη, ποῦ μέρα-νύκτα γλυκὰ τὴν τραγουδεῖ;
Κι' ὅλος ὁ κόσμος καθὼς ἀκούει κρίνει κι' ὅλος ὁ κόσμος γυρεύει νὰ σὲ δῇ.

Κι' ἐγὼ τοὺς λέγω: Ἀδίκως τὴν ζητᾶτε, μὴ καρτερῆτε 'μπροστά σας νὰ φανῇ, μέσ' στὴν καρδιά μου ἂν θέλετε κυττάτε; και θὰ τὴν δῆτε ἀκέρια, ζωντανή.

Και μὲ ζηλεύει καθεὶς των και θανατᾷ, πῶς τέτοια λάμψι σὰ στήθη μου σκορπᾷς μὰ ἡ καρδιά μου τᾶκούει κι' ἀναστενάζει, γιατί τὸ ξέρει πῶς ἄλλον ἀγαπᾷς.

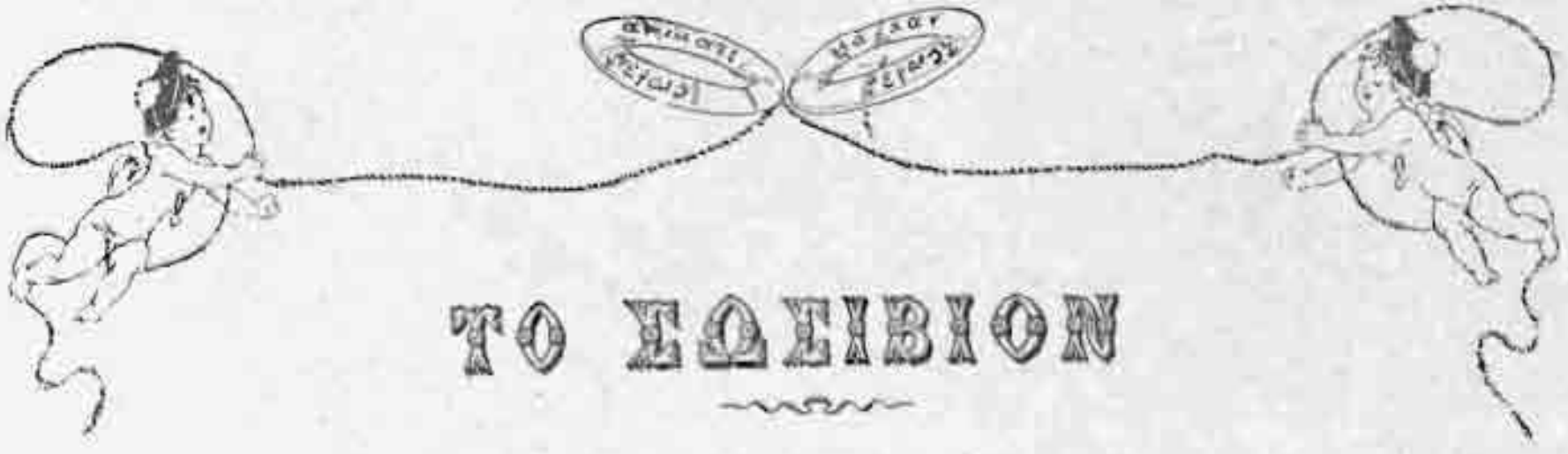

— Καὶ δέν κοιράζεσαι νὰ μὴ κάμῃς τίποτε;
— Ἰσα-ἰσα γι' αὐτὸ ξεκουράζομαι.

Καλὴ εἰκοκυρά.

— Μπᾶ! πᾶς νὰ μονομαχήσῃς με πιστόλα και φορεῖς τὰ καινούργια σου τὰ ροῦχα;

ΤΟ ΣΕΙΒΙΟΝ

‘Η χήρα κυρία ‘Αγνή Σενιάδου

προς τόν κύριον Νικόλαον Οικονομόπουλον,
τελειόφαιτον

της Πατριαρχικής Μεγάλης του Γένους Σχολής:

Λαμβάνω ἀνά χεῖρας τόν κύλαμον, ὑπὸ μεγίστου συνεχομένη φόβου, μήπως ἡ ἐπιστολή, ἣν προσέθεμαι νὰ σᾶς γράψω, σᾶς δυσωρεστήσῃ, μήπως ἐπινομήσῃ τὴν ἰδέαν, ἣν εἶχατε ἐσχηματισμένην ὑπὲρ ἐμοῦ, τῆς προσφιλεστάτης φίλης τῆς μητρός σας! Οὐδέποτε, οὐδέποτε θὰ σᾶς ἐγγυηθῶ τὴν ἐπιστολήν ταύτην, ἐάν δὲν μὲ παροτρύνειν εἰς τοῦτο ἕν μικρὸν ἐπεισόδιον, ἀπὸ συντηγῆς γῆρας, καὶ τὸ ὅποιον οὐδέποτε, οὐδέποτε θὰ ἐπιμὼν νὰ φαντασθῶ, πολὺ δὲ περισσότερον τὰ πιστεύω. Δι’ ὅλης τῆς νεότητός ἐσκεπτόμην: «Πόθεν ἢ δὲν πρέπει νὰ γράψω εἰς τὸν κύριον Οἰκονομόπουλον;» Τὴν πρώτην, ὅτε ἀφυστήσθην, εἶχον ἐσχηματισμένην ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νὰ μὴ σας γράψω οὐδὲ λέγειν, ἀλλ’ ἀγνοῶ πῶς, μόλις μετὰ κυροδὸν μιᾶς ὥρας, κρατῶ τὴν γραφίδα καὶ σᾶς χαράσσω τὰς παρούσας γραμμάς. Ὑποσχεθῆτε μοι τοῦλάχιστον ἐχεμύθειαν, ὅτι δὲν θὰ εἴπητε τίποτε εἰς τὰς φίλους σας καὶ ὅτι θὰ εἴρησθε εἰς τὸ πῶς τὴν ἐπιστολήν μου μόλις τὴν ἀναγνώσθητε!

Σᾶς γνωρίζω ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, κύριε Οἰκονομόπουλε, σᾶς γνωρίζω ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ’ ἣν ὁ μακαρίτης πατὴρ σας καὶ ὁ πτωχὸς μου σὺζυγος συνεδέοντο πρὸς ἀλλήλους διὰ στενωπῆς φιλίας. Ὅτε ἐχρησάμεν, σκεδὸν ταυτοχρόνως, ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ σας, ἐπισηροσάμεθα, ἐθιμοῦμενα ἐκείνοισ, οἵτινες δὲν ἱκανοῦντο πλέον ἐν τῇ ζωῇ. Ὑμεῖς δὲν εἶδατε τότε ὁ σφαιροὺν τὸν νεανίας, ἀλλ’ εἰς μικρὸν-μικρὸν μετῆτης τῆς Μαρμαλείου Σχολῆς, μὲ νανταὶα προερίματα καὶ κοντὰ παντελονάκια, κομρὸς καὶ ὀρθὸς ὡς κόρη μικρά... Ἐάν κανεῖς μοι ἔλεγε τότε, ὅτι τὸ Νικίαι θὰ μὲ ἐρωτεύετο, θὰ μοι ἐφαίνετο γελοῖον, τὸ ὀρκίζομαι! Καὶ ἂν μοι προσέθετον, ὅτι, πρὸς ἐπίμετρον καὶ ἐγὼ θὰ τὸ... μὴ σκεπτοῦ, γλῶσσα...

Πεζήθητε καὶ ἐγὼ σᾶς ἐθεωροῦσα ἀκόμη παιδίον, ὡς καὶ ἡ μήτηρ σας, μέχρι τῆς ἐπείρας ἐκείνης, καθ’ ἣν εἶχον προσελθῆ νὰ δευτηρῶ μαζί σας. Ἐκαθήμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μητρός σας καὶ ὁμοῦ, ὅτε αἰφνης ἠσθάνθη ἐν μοι πατήρ... τὸ πῶς, Ἐξεπλάγην τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἐτόλμων νὰ πιστεύω, ὅτι ἦτο ἀλήθης. Τὸ ἐπὶ δὲν τοῦ γείτονος συναντῶ ἐνίοτε τὸ σκαρπινάκι τῆς γείτονος, εἶναι ὅλης τοχαῖον ἐνίοτε γεγονός; δὲν ἀληθεύει; Ἀλλ’ ὅταν τὸ σκαρπινάκι περιδεῖς συμμαζεύεται καὶ τὸ ὑπόδημα τὸ κατωδοῦναι, προσπαθεῖ νὰ τὸ σπῇ πρὸς ἑαυτὸ καὶ δι’ ἀπὸ τὸν πίεσιν καὶ ἐλασθῶν προστριβῶν ἐπιζητῇ τὴν συνδιαλέξιν, αἰσθάνεται τότε πᾶσα ἀμφιβολία καὶ πᾶσα τιμὴ γυνὴ ὀφείλει νὰ ἐννοήσῃ... Ὁμολογῶσθε ὅτι ἐπείσθη καὶ ἐγὼ, ὡς ὅλοι αἱ ἄλλαι, ὡς πρὶν γυνή. Τὰ σκαρπινάκια μου οὐδὲν ἀπῆλθον εἰς τὸ ὑπόδημά σας.

Πῶς! διελογίζομαι μετὰ τὸ δαίμον, συνδιαλεγόμενη μετὰ τῆς προσφιλοῦς μου μητρός σας: πῶς! τὸ μικρὸ Νικίαι, τὰ τοσοῦτον καλῶς ἀνατεθραμμένον, τὸ τοσοῦτον καλῶς οἰκογενεῖας, τὸ μὴ νά... κατὰ τὴν ὁρμὴν τοῦ δαίμονος τὸ σκαρπινάκι

νὰ πῶς τῆς μητρός σας, ἕν παιδάκι τῆς ἡλικίας του! Καὶ σᾶς παρατήρουν, καὶ τὸ ὁμολογῶ δὲν σᾶς ἐβλεπον πλέον τοσοῦτον μικρὸν παιδίον ὡς πρότερον. Ἦτα πένθος, πρὸς τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος, εἶσατε ὅσον καὶ σήμερον πόσον μεγάλος, πόσον ἰσχυρὸς, οὐδερὶαν εἶχατε τριχὰ εἰς τὸν πόγων, οὐδὲ ἐπὶ τοῦ χεῖλους. Ἀλλ’ οὐδεὶς ἠπατήτο πλέον, εἶσατε πλέον τίος, καὶ οὐδερὶα ἀμφιβολία, ὅτι ὅταν διεσπρίζατε τὰ πεζοδρόμια τοῦ Πέρον ἢ μοδιστρούλες θὰ σᾶς ἐκένταζον μὲ ἀπληστον βλέμμα... Ἀδούφωρον, ἔλ-γον, δέκα ἐννέα ἐτῶν, εἶναι ἀκόμη πόσον μικρὸς διὰ τὰς γυναικας! Καὶ μάλιστα τῶς, ὅτε προσεταμιύεται διὰ τῆς ἀπολυτηρίας τοῦ ἐκείσεως! Ἐγὼ κινῶν δια νὰ δ-σκαδίσω κατόπι, καὶ προσεταμιύομαι, ὅτι δὲν ἐβλεπον τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ ἐξορίσματος, οὐδὲ ἠσθάνομαι νὰ τῶς τὸ σκαρπινάκι μου τρυφερότατος τοῦ ὑποδήματός σας.

Μοι ἐγνώριστε, ἐπαινεῖσθε νὰ μοι γράψετε, νὰ μοι ἐκδηλώσετε τὰ αἰσθήματά σας, καὶ νὰ μὲ παρακαλέσετε νὰ σᾶς ἀναγνώσω διὰ τοῦ ταχυδρομίου. Ἦτα ἀσπιδιογενής ἡ ἐπιστολή σας, κύριε Νικόλαε, καὶ ἐλπομένη ἀπὸ δυνάμει τῆς κλέας σας εἰς τὰς θατικάς ἐπιτάγας, ἐνῷ ἠδύνασθε νὰ διεκρέμειτε εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἐνθυσάσθην μάλιστα ἐν παιδικότητι σας, ἦτο ἕν μικρὸν ἀρροσπογγισμὸν, τὸ ἐνθουσιάζεσθαι Ἐπρόκειτο ποῦ μίσε ληνής, ἐφ’ ἧς ἐφανταζόμην ὅτι ἐπεδιδάσκουν μαζί.

Ἄν θέλοι νὰ πλέξω ἕν ἱππικὸν μου, ἀλλ’ ὅλγαι γυναῖκες τοῦ Πέρον θὰ ἀνθίστασαν ὡς ἐγὼ εἰς τὸν πειρασμὸν. Ἐμὼ δαβλία, ἔτι ἀμυβιάλλετε ποῦ τῶτον, ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἔχετε θελκετικὸν μορφήν. Ἐχετε τὴν γλυκύτητα φαινογενεῖαν τῆς μητρός σας, ἦτοι ἦτο τοσοῦτον ὄφρη, καὶ τὸ εὐρωστικὸν τοῦ μακαρίτου πατρός σας, ὅστις ἔκαμε τοσοῦτος εἰς τὸ Πέρον κοινότησε! Ἐκτὸς τούτου δὲν εἶναι μικρὸν πρῶτον νὰ εἶναι τις καὶ ἡ πρώτη γυνή, ἣν εἰς νέος ἔχει συμπάσχει! Πρὸς τούτοις εἶσατε τοσοῦτον καλοσυνεθεραμμένους, καὶ ἐπρόκειτε τοσοῦτον πρὸς με σθασιμὸν, ἐκτὸς τῆς κακῆς ἐκείνης συνήθειας νὰ μὲ κατῆτε τὸ πόδι ἐπὶ τὴν τρυπὴν. Ἐνθυσάσθην γενναίως πάντοτε, δὲν ἀπῆλθον ποτὲ εἰς τὰς ἐπιστολάς σας, ἀλλὰ ἔβον νὰ τὸ ὁμολογήσω, ὅτι δὲν εἶπα ὅλας ἀδιάρροτος, ὅτι δὲν ἐπαισιόχθην ὀλίγον! Θὰ ἐμψυδίσαν ἂν ἔλεγον τοῦτο. Συνεκοσμήθη ἂν ἔνός μὲν ὑπὸ τὸν ὄρχον μου, ἡς ἐπίσσε δὲ ἐπὶ τῆς φιλίας τῆς μητρός σας. Θὰ εἶχον ἐξ ἀπὸ τῆς συνειδήσεως ἂν ἀπελάττονον τῆς ἐργασίας τοῦ νέου, καθ’ ἣν ἐποχὴν εἶχον ἐνάγκην ἡρεμίας καὶ διαιτηρίας πνεύματος διὰ τῆς ἀπολυτηρίας τοῦ ἐκείσεως.

Ἰδοὺ λατὸν, φίλτατε κύριε Νικόλαε, οἱ λόγοι, δι’ οὓς εἶναι ἕν ἱππικὸν οὐδὲν ἀπληροῦται ἔτι ἐμοῦ, οὐδὲ ἕνός φιλήματος ἐπὶ τῆς γῆρας...

Ὅτε αἰφνης γῆρας (ἰδοὺ τὸ ἐν ὀρχῇ τῆς παρούσης μου ἐπεισόδου), ἐνῷ εἰσοσκόνην εἰς τὸ παραθύρον φιλῆς μου, σᾶς εἶδον διερχόμενον ἐπὶ τὴν μετὰ τὰ βιβλία τοῦ μάλας. Εἰς τὴν γυναικα τὸν δαίμονα φάνη οἴσθη αἰα κυρία, βαινύουσα ἀντιθέτως πρὸς ἡμᾶς καὶ μετὰ δὲ ἐπαιτὸν ἐφ’ ἡμῶν καὶ μετ’ ἐκείσεως εἶδον ὅτι ἀντὶ νὰ τὴν ἀφῆσθε νὰ ἀελλῇ, ὀρκίζομαι μετ’ αὐτῆς συνδιαλέξιν ἀπὸ μετὰ καλῶς φιλῆς. Καὶ τί κυρία! Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριε Νικόλαε, ἐνῷμθα, ὅτι ἔχετε καλλιεργῶν καλλισθησίαν.

Μετὰ γέγους ἐνθυμισαί πάντοτε τοὺς τέλεν

τούτους λόγους τῆς συνδιαλέξεώς σας: «Λοιπὸν, φιλικότη μου, ἀδύμιον βράδην». Ἀδύμιον βράδην!

Λοιπὸν ἔχετε ἀγέσας, κύριε, με τοιαῦτα γυναικα: Ἀ! ἂν ἐγνωρίζατε τι εἶδονος κόρη εἶναι αὐτή! Ἀλλὰ δὲν σᾶς τίεται ἡ συνειδήσεως, ὅτι σπαταλεῖτε δι’ αὐτὴν τὴν λαμπρότητα τῆς νεότητός σας, τοὺς καλλισθησίαν καλῶς τῆς καρδίας σας, τὰ θεομώτερα ποῦτα φιλήσας: Καὶ ἐγὼ, ἦτοι σᾶς ἐβλεπον τοσοῦτον εὐπροσῆγορον, τοσοῦτον εὐφρόν, τοσοῦτον καλοσυνεθεραμμένον, νὰ ἐπιβάλλω εἰς ἐμαυτὴν ὡς κατῆκον τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀδιανορίαν, ἵνα μὴ με προσάφωσιν τὴν κατηγορίαν, ὅτι σᾶς διεφθειρα! Ἀλλ’ εἶσατε ἤδη διεφθαμένος ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν. Ἀ! καὶ ἂν τὸ ἐγνωρίζον δὲν θὰ σᾶς ἠγοῦσθην!

Ἀλλὰ σκεπτομαι ὅτι ἴσως δὲν ἀπολέσθη εἰσὲτα πᾶσα ἐλπίς καὶ ὅτι ἴσως δυνατὸν νὰ σᾶς ἀποσπάσω ἐκ τῶν ἀνόγων τῆς αἰσχρᾶς αὐτῆς γυναικός. Ἡδέλμησι νὰ ἀποταθῶ εἰς τὴν μητέρα σας, ἀλλ’ ἐπέσθην ὅτι θὰ τὴν ἐλέτουν ὅθεν ἀπεφάσισα νὰ σᾶς γράψω καὶ νὰ σᾶς προσκαλέσω εἰς τὴν αἰκὴν μου μετὰ τῆς δαφνῆς.

Θὰ σᾶς δώσω σφῆρας συμβουλῆς, συμβουλῆς ἀληθινῆς καὶ εὐλαχινούτης φιλίας. Ἐλθετε, γνωρίζω τὸ ἀποσφαλῆς τοῦ διαβήματός μου, ἀλλὰ μάρτυς μου ὁ Θεός, τὸ πρῶτον, ὡς ἐπιβεβλημένον μοι καθῆκαν, τὸ πρῶτον, διότι ἠέσθην ὅτι ὀφείλω πολλὰ εἰς τὴν προσφιλῆ σας μητέρα.

ΚΥΛΛΑΜΟΥ

Νεραῖδες τῆς ἐποχῆς μας.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΣΥΝΤΟΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΝΕΥ ΕΙΚΟΝΩΝ

Η παραμονή.

Ήτο ή παραμονή της πρώτης του έτους.
Η ζωή και η χαρά έσωρηπίζετο, ενόμιζε τις, παντού!...

Ο ήλιος πρό ολίγον έδυσε και το σκότος έπληχετο βαθμηδόν. Τα παιδιά διασπάρησαν εις τας συνοικίας, ψάλλοντα το τραγούδι της πρωτοχρονιάς και ο άνευ ρυθμού ήχος των κρουομένων τυμπάνων των, ενόμιζε τις, ότι ήτο ρυθμικώτατος!

Τα πολύχρωμα φαναράκια των, αι άκανόνιστοι και βραχνώδεις φωναί των, ο θόρυβος ο άρμονικός του τριγώνου και η όχλοβοή της πόλεως άπετέλουν έν ώραϊον σύνολον, εις τρόπον, ώστε, ενόμιζε τις, ότι τα πάντα έχαιρον διά το υποφωσκον νέον έτος και τα πάντα συνεκινούντο διά το άπερχόμενον!...

**

Ο οικογενειάρχης.

Ευτυχής πατήρ, συνοδευόμενος υπό των ευτυχιστέρων τέκνων του, διέρχεται τας θορυβώδεις συνοικίας, ακολουθούμενος υπό της χαράς. Είναι ευτυχής! διότι έχει πλησίον τα τέκνα του, κρατούντα εις χείρας διάφορα παιχνίδια της πρωτοχρονιάς.

Και εις το κατώφλιον της οικίας των τοις αναμένει άλλη χαρά. Τοις αναμένει η μήτηρ και η σύζυγος με άνοιχτάς τας άγκάλας!...

**

Η μνηστή.

Νεαρά κόρη, την κεφαλήν έστηριγμένην επί των χειρών έχουσα, κλαίει εις το δωμάτιόν της, ένω τα πάντα έξω μειδιούν, τα πάντα χαίρουν έξω!

Διατί όμως κλαίει;

Διότι άκριβώς κατ' εκείνην την ώραν πέρουναν ειπεν έλθει ο μνηστήρ της, κομίζων το δώρον της πρωτοχρονιάς και την υπόσχεσιν, ότι όσονούπω θά έτελούντο οι γάμοι των!

Αλλά διατί κλαίει;

Κλαίει, διότι ο μνηστήρ της απέθανεν ήδη και ο θάνατος αυτός έθανάτωσε τόσα γλυκά όνειρα, τόσας χρυσάς έλπίδας. Και κλαίει τόν αποθανόντα μνηστήρα, κρατούσα την ζαηράν του νεκρού φωτογραφίαν, εις την όποιαν, νομίζει τις, ότι διακρίνονται δύο μειδιάματα: το μειδίαμα της χαράς, διότι τόν ένθυμείται εκείνη, την όποιαν ήγάπησε, και το μειδίαμα της θλίψεως διά τοις στεναγμούς

Εις τοις άναγνώστας του
•Απ' Όλα• είναι γνωστός υπό το ψευδώνυμον **Κολύβριον**, υπό το όποιον συνεργάζεται γραφών την εύθυμο, γραφικήν **Εβδομάδα** εις την όποιαν έχνυει την σκωπτικήν χάριν του πνεύματός του. Είναι επίσης γνωστός ο κ. Θωμάς Βαλαλάς και ως διοργανωτής των εις **Τερασόλυμα** έκδρομών, τας όποιας μετά ζήλου και έρωτος φέρει εις πέρας. Διά το άνά χείρας **Ημερολόγιόν** μας έστειλε τας παρατηρήμένας εικόνας, εις τας όποιας άναγνώστης θά εβρη βεβαίως εικόνας της ζωής όλων των κοινωνικών τάξεων.

ΘΩΜΑΣ ΒΑΛΑΛΑΣ

και την δυστυχίαν εκείνης, ήτις ακόμη και πέραν του τάφου τόν άγαπώ!...

**

Ο ξένος.

Ξενητευμένος και άγνωστος ο πάντοτε ευτυχής νέος, είναι δυστυχής σήμεραν την στιγμήν αυτήν. Διότι είναι μακράν της οικογενείας του, μακράν των φίλων του, εις χώραν ξένην.

Ουδέποτε έμελαγχόλισεν άφ' ής ήμέρας ανεχώρησεν έκ της πατρίδας του... Τώρα όμως μελαγχολεί, νοσταλγεί την πατρίδα του, διότι βλέπει όλους νά τρέχουν εις τας οικογενείας των με δώρα της πρωτοχρονιάς.

Τοις νομίζει όλους ευτυχείς, τοις ζηλεύει, αλλά δέν τοις φθονεί. Θά έλθη καιρός, καθ'όν θά είναι και αυτός ευτυχής πλησίον της οικογενείας του. Τώρα όμως! Τώρα όμως είναι δυστυχής, διότι όλοι τόν παρατηρούν άδιαφύρως, διότι όλοι άφηφούν την μελαγχολίαν του.

Και με πνιγομένην την καρδίαν και ήμβρέκτους τοις όφθαλμούς, εισέρχεται εις το πρώτον καπηλείον και πίνει-πίνει μέχρις ότου εύθυμήσῃ και λησμονήσῃ. Αλλά όσον και άν πεί δέν λησμονεί.

Και ίσταται εκεί μελαγχολικός, προσηλωμένος εις μίαν σκέψιν, ένω ο κόσμος διέρχεται πρό αυτού ευτυχής και άδιαφύρος!

**

Ο πτωχός.

Μεσήλιξ άνθρωπος με βήμα σημειωτόν, με την θλίψιν έξωγραφισμένην έν τω προσώπῳ του και βεβαρυμένην την καρδίαν, βαδίζει με κενάς τας χείρας και κενά τα θυλάκια, συντετριμμένος.

Η ζωή και η κίνησις της πρωτοχρονιάς του σπαράσσει τα στήθη. Και αυτός πάντοτε με βήμα σημειωτόν προχωρεί.

Αλλά πού πηγαίνει;

Πηγαίνει με θλιμμένην καρδίαν εις το σπιτάκι του, όπου τόν αναμένει με βλέμμα ανυπόμονον ή δυστυχής σύζυγός του και όπου τόν αναμένουν με άνοιχτάς τας χείρας τα πτωχά και πεινασμένα παιδιά του!

Αλλά διατί βαδίζει ούτω;

Βαδίζει ούτω, διότι βλέπει τοις άλλους γονείς, κομίζοντας εις τα τέκνα των πρωτοχρονιάτικα δώρα και διότι αυτός πηγαίνει με τας χείρας κενάς!

**

Ο νέος πλούτος.

Τα πάντα χαρμόσυνα έν τη οικία! Ο οικοδεσπότης ήτο πτωχός άλλοτε και άνίκανος νά σχηματίσῃ παρουσίαν. Η τύχη όμως ύποσκελίζει ένίοτε την άξίαν και ήδη ο οικοδεσπότης είναι πλούσιος!

Οι διάδρομοι και η αίθουσα της οικίας

του είναι απλώς φωτογραφημένοι. Τα τέκνα του είναι ετυχή και αποτελούν πανδαιμόνιον με τὰς συρίπτρας καὶ τὰ τύμπανα καὶ τὰ ἄλλα δῶρα τῆς πρωτοχρονιάς, μαζί μ’ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐγκρίτως ἐστείλουν οἱ φίλοι διὰ νὰ κολακεύσουν τὸν πατέρα!

“Ολα χαρά!

Ἡ κυρία πολυάσχολος ἀνιμμένη μετ’ ἀνυπομονησίας τὸν σύζυγον καὶ ἡ χαρά της εἶναι καταφανής.

Μετ’ ὀλίγον θὰ ἔλθουν οἱ πλεόν σιανοὶ φίλοι τῆς οἰκογενείας διὰ νὰ ἐξημερωθοῦν χαρτοπαίζοντες, κατὰ τὸ ἔθιμον.

Τί τρελλοὶ ἄνθρωποι!

Θέλουν νὰ δοκιμάσουν τὴν τύχην των χαρτοπαίζοντες, ἐνῷ ἡ τύχη ἀπὸ πολλοῦ ἤδη τοὺς περιβάλλει διὰ τὴν βραχιόνων της!...

Ἔτσι ὁμῶς συμβαίνει πάντοτε!

Κανείς δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἀπ’ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει σήμερον, ἐνῷ τὴν σημερινὴν θέαν του τὴν ἐξήλευεν ἄλλοτε, καὶ τὴν θέαν αὐτὴν τὴν ἐξήλευσεν ἄλλοι σήμερον!

Ἡ πτωχὴ μήτηρ.

Δυστυχισμένη μάννα!

Ἐνῷ ὁ κόσμος ἐξω ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ἐνῷ ἡ ὀχλοβοὴ καὶ ἡ χαρὰ φθάνει μέχρι τοῦ πενιχοῦ δωματίου της, αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη χήρα σήμερον κατεργάζεται νὰ ἀποκοιμήσῃ τὰ κακόμοιρα ὄρφανά της!

Ἦτο καὶ αὐτὴ εὐτυχὴς ἄλλοτε. Τὸ σπίτι της σὺν τῷ τῷ εἶχε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν. Ἀλλὰ τώρα δὲν ἔχει τίποτε. Ὁ σύζυγός της ἀπέθανε καὶ ἔμεινε χήρα στυγρὰ πέντε δρόμους! Ἐργάζεται διὰ νὰ ζήσῃ τὰ παιδιὰ της καὶ μόλις τὸ κατορθώνει με χίλια βάσινα. Καὶ εἶναι δυστυχὴς!

Καὶ ἡ δυστυχισμένη χήρα, μήτηρ πεισάρων ὀρφανῶν, καταγίνεται με χίλια δυὰ ψέματα νὰ ἀποκοιμήσῃ τὰ πεινασμένα παιδιὰ της. Καὶ ἐνῷ ἀποκοιμίζει τὰ παιδιὰ της, ἡ θύρα τοῦ σπιτιοῦ της κρούεται καὶ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς τραγοῦδουν τὸ τραγοῦδι τῆς πρωτοχρονιάς.

Τότε ἐγείρεται ἡ δυστυχὴς καὶ με λυγμοὺς τοῦ τῆν πνίγουν, προχωρεῖ εἰς τὸ παράθυρον, σὺν νὰ θέλῃ καὶ νὰ εἰπῇ εἰς τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς. Ἀλλ’ οἱ λυγμοὶ δὲν τὴν ἀφίνουν. Προχωρεῖ τότε πρὸς τὴν μισοσβησμένην λυχνίαν της, τὴν σβένει καὶ ἐνῷ πύρινα δάκρυα καταβρέχουν τὰς παρειάς της, ἀναπολεῖ τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι ἐπέταξαν.

Καὶ ἡ δυστυχισμένη μάννα παρηγορεῖται, ἀναμνησκόμενη τὸ παρελθόν, καὶ παρηγορεῖται, ἀναμνησκόμενη τὸ μέλλον, διὰ τὰ μικρὰ τώρα παιδιὰ της ἀνδρωθῶν καὶ ἐργάζονται.

Πόσον ἀνακουφίζουν αἱ ἐλπίδες!

Ὁ ἀπερηγόρητος.

Ὁ φίλος μου Α. . . εἶναι ἄνθρωπος εὐτυχής, ἀλλὰ καὶ δυστυχὴς συνάμα.

Ὁ γάμος του με ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἠγάπησεν, ἐπέπρωτο νὰ τὸν καταστήσῃ δυστυχὴ, διότι μετὰ τινά ἔτη ἐκεῖνη ἀπέθανε καὶ ἄφησεν αὐτὸν ἀπερηγόρητον με δύο μικρὰ παιδάκια, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ὕστερα ἀπὸ κάμποσον καιρὸν ἀπέθαναν.

Ὁ φίλος μου Α. . ., μόλις ἐτελείωσε τὴν

ἐργασίαν του, ἀνῆλθε σκαπτικὸς εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου οἱ οἰκεῖοί του τὸν ἐπεδέχθησαν μετὰ χαρᾶς. Ἀπαντᾷ τυπικῶς εἰς τὰς εὐχὰς καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ δωμάτιόν του. Καὶ ἐνῷ καίτοι ἀπὸ τὸ παράθυρόν του τὰ παιδιὰ μετὰ τὰ πολύχρωμα φαναράκια των καὶ τὰς βραχιόνους φωνὰς των ψάλλουν τὸ πρωτοχρονιάτικο τραγοῦδι, αὐτὸς στέκεται καὶ φιλεῖ δύο φωτογραφίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀνηρτημέναι πρὸ τῆς κλίνης του!

Εἶναι αἱ φωτογραφίαι τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του, τὰς ὁποίας διαρκῶς βλέπει καὶ ἀναπολεῖ τὸ παρελθόν, καὶ τὰς ὁποίας κατὰ συχνὰ διαστήματα ἀσπάζεται ἀνακουφισόμενος. Καὶ εἶναι δυστυχὴς, διότι τὰ πρόσωπα τῶν φωτογραφιῶν δὲν εἶναι ἐν τῇ ζωῇ· εἶναι ὁμῶς εὐτυχὴς, διότι ἀπὸ τὰς φωτογραφίας ἐκεῖνας ἀντλεῖ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν!

Ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐργάτου.

Ἡ συνοικία εἶναι ἀπόκεντρος. Πλήρης, νεκρικὴ βασιλεύει ἡσυχία!

Τὸ μεσονύκτιον παρήλθεν. Εἰς μίαν λαθγαῖον οἰκίαν κατοικεῖ ἡ οἰκογένεια τοῦ ἐργάτου. Εἶναι εὐτυχὴς ἐν τῇ πτωχείᾳ της. Προσκαίεσε μερικὸς τῶν συγγενῶν καὶ τινὰς τῶν φίλων της καὶ διασκεδάζει. Ἐνα ἀσθενικὸ μανδολίνο καὶ μία ἀκούρδιστη κιθάρη συνοδεύουν τὸ τραγοῦδι. Καὶ ὅλοι τραγοῦδουν τὸ :

Κερμμέν’ ἡ εὐτυχία,
παιδιά, σὺν κόσμῳ τοῦτο,
δὲν εἶναι σὰν λαχτεῖα,
δὲν βρίσκεται σὺν πλοῦτῳ...

Καὶ τὸ τραγοῦδι ἐξακολουθεῖ ἐν εὐθυμίᾳ καὶ ἡ ἡσυχία ἡ νεκρικὴ τῆς συνοικίας νανουρίζεται ἀπὸ τὸ τραγοῦδι τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργάτου!

Ὁ χαρτοπαίκτης.

Τὸ μεσονύκτιον παρήλθεν.

Ἡρεμία καὶ σάπτος βασιλεύει εἰς τὰς πρὸ ὀλίγον θορυβώδεις ἐτι ὁδοὺς.

Εἷς ἄνθρωπος, ἡλικίας τριῶντα περίπου ἔτων, βαδίζει ἀπεγνωσμένος με βῆμα παραπαῖον.

Διὰ τί βαδίζει οὕτω;

Διότι τὸν μισθόν του ὅλον τὸν ἔχασεν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, ὅπου μετέβη με χρυσὰς ἐλπίδας, ὅτι θὰ τὸν ἐδιπλασίαζε. Καὶ βαδίζει τώρα ἄνευ ὀβολοῦ. Μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν του ἀπελπίς νὰ κοιμηθῇ. Ἀλλὰ θὰ κοιμηθῇ; Θὰ τὸν εὖρη αἰεὶ γὰρ ὁ ὕπνος;

Ἦτο χαρτοπαίκτης!

Τὸ ἄγριον τῆς χαρτοπαίξις πάθος θὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἡσυχάσῃ, ἀφοῦ σκέπτεται ὅτι ἄλλοι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην χαρτοπαίζουν;

Διὰ τοῦτο βαδίζει οὕτω σκυθρωπὸς καὶ ἀπεγνωσμένος!...

Ἀνέλπιστος εὐτυχία.

Πρωτοχρονιά!

Ἡμέρα ἡλιόλουστος. Αἱ μουσικαί, περιεχόμεναι τὰς ὁδοὺς, ἀναχρῶν εὐθυμὰ ἐμβατήρια, ἀναγγέλλουσαι τὸ χαρμόσυνον τῆς

— Ἐνας χρόνος ἀκόμη! θεέ μου! πῶς γερονὶ κανεὶς γρηγόρα!

ἡμέρας. Νομίζει τις ὅτι ὁ κόσμος ὁλόκληρος χαίρεται μετὰ τὴν ἐορτάσιμον στολὴν του.

Ἐνας μόνος νέος φαίνεται ἀπαρηγόρητος, διότι καὶ τὸ νέον ἔτος τὸν εὖρε πτωχόν.

Εἰσέρχεται εἰς τὸ πρῶτον καφενεῖον. Ζωηρότης καὶ κίνησις ἀσυνήθης ἐπικρατεῖ. Ὅλοι εἶναι εὐθυμοί. Μόνον αὐτὸς εἶναι κατηγής.

Πρὸ τῆς τραπέζης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθισεν, ὑπάρχει ἐφημερίδες, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκει ἀσυναίσθητος. Προχωρεῖ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ὅλα τὰ γεγονότα, καὶ τὰ σημαντικώτερα, τὴν φαίνονται ἀσήμαντα. Ἐξακολουθεῖ ὁμῶς τὴν ἀνάγνωσιν.

Αἰρνης τὸ πρόσωπόν του ἀλλάσσει μορφήν, τὰ σῶμά του ἀνατινάζεται καὶ μετὰ προσοχῆς ἀναγινώσκει τὸ ἐνδιαφέρον περιεχόμενον.

Ἀλλὰ τί ἔγραψεν ἡ ἐφημερίς;

Ἡ ἐφημερίς ἀνέγραψεν ἐν μεταφράσει ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος, ὅτι ἀπέθανεν ἐν Ἀμερικῇ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆρας καὶ ἄγαμος θεῖός του καὶ ὅτι αὐτὸς καθίστατο ὁ γενικός καὶ νόμιμος κληρονόμος του, κληρονόμος, τοῦ ἑποίου ἡ διαμονὴ ἦτο ἀγνωστος.

Καὶ ὁ πρὶν μελαγχολικὸς καὶ πτωχὸς νέος εἶναι ἤδη πλούσιος. Τὸ πρόσωπόν του φαιδρύνεται καὶ ἡ χαρὰ βασιλεύει εἰς τὴν καρδίαν του.

Εἶναι ἤδη πλούσιος!

Θ. ΒΑΛΛΑΡΕΣ

ΤΟ ΤΑΞΙΜΟ ΤΟΥ ΑΜΕΤ-ΚΑΠΤΑΝ

Α'.

Ἀπὸ τὴν Μήδεια κάρβοννα φόρτωσε τὸ καρβουνιερικὸ καΐκι τοῦ ὁ Ἀμέτ-καπτάν, ἄνοιξε τὰ πανιά, σταθῆκε στὸ τιμόνι καὶ ἴσια γιὰ τὴν Πόλι.

Ἡ θάλασσα γυαλί. Τὸ καΐκι μὲ φουσκωμένα τὰ πανιά ἔτριξε κ' ἔπερνε ὁρμα σὰν τρεχαντήρι. Ὁ καπετάνιος τοῦ μ' ἓνα σιγανὸ ἄμανέ ἔδειχνε πῶς ἡ χαρὰ ἐβρασίλευε μέσα του. Γιατί—πρέπει νὰ το ξέρετε—ἡ «Σίλε», τὸ καΐκι, δικό του ἦταν, καὶ τὸ ἔμπορευμα δικό του. Θὰ το μοσχοπουλοῦσε τὸ κυβέρινο. Βαροχειμονία στὴ Πόλι. Ὑψωμένα τὰ καρβούνα. Καὶ υπολογίζων ὁ Ἀμέτ-καπτάν τὰ κέρδη του, τῶρῃνε στὸν ἄμανέ...

Ἐξαφνὰ ὁ οὐρανὸς διὰ μιᾶς μαυρίζει. Πέρνει αἶρας δυνατὸς. Μουγκρίζει ἡ θάλασσα.

— Κατω τὰ πανιά! φωνάζει ὁ παραβουκύης.

Τὸ καΐκι χόρευε χορὸ μεθυσιμένου.

Ὁ Ἀμέτ-καπτάν, θεοφρονημένος ἄνθρωπος, κρατώντας δυνατὰ τὸ τιμόνι, κάνει τὸ ναμάξι του.

— Αἰ, Γ'ιαραμπή! σὲν μπιλίρσιν!

Τὴν Μαυρὴ Θάλασσα μαυρὴ τὴν εἶπανε, γιατί μαυρὴ γίνεται σὰν θυμωσῇ.

Ἀγγιεύει πρὸ πολὺ, λυσσιάζει. Ἡ «Σίλε» τιμόνι δὲν ἀκούει.

Δεν τὰ χάνει ὁ μαυροθαλασσίτης καπετάνιος. Στερωμένος στὴ θέσι του, μὲ σταθερὴ φωνὴ δίδει οἰαταγὰς εἰς τοὺς τρεῖς ναυτὰς του.

Τὸ καΐκι χοροπηδᾷ ἀπάνω στα κύματα σὰν καρδισοῦμαι.

Γέρο καΐκι ἡ «Σίλε». Μὰ κ' ἡ Μαυρὴ θάλασσα τρομαρά. Τὰ κύματα, κύματα βουνό, ρίχνουνται καταπενω στο καΐκι, ἀπὸ πλάι, ἀπὸ κατω, ἀγγιμένα, σὰν ἀνήμερα ὄρη πεινασμένα, γιὰ νὰ το καταχονιάσουν...

Ὁ Ἀμέτ-καπτάν βλέπει τὸν κίνδυνον. Καὶ μέσα στὴν μαυρίλα λαχταρᾷ νὰ διακρίνῃ τὸ φαναρι τῆς Χίτης. Παραπέρα εἶναι τὸ χωριὸ του, ἡ Ἀρά. Θὰ το ξαναδῇ τὸ χωριὸ του; ...

— Αἰ, Γ'ιαραμπή! σὲν μπιλίρσιν!

Καὶ κάνει ταξιμό.

— Ἀλλάχ! Ἀλλάχ! — λέγει σιγανὰ — νὰ φθάσουμε μὲ τὸ καλὸ στὴ Πόλι καὶ νὰ δώσω τετρακόσια γρόσια στὸ πρὸ καλὸ ἄνθρωπο τοῦ χωριοῦ μου.

Τὸ ταξιμό τὸν δίδει θάρρος, τὸν δίδει ἐλπίδα.

— Αἰ, παιδιά, φωνάζει, κουράγιο, Ἀλλάχ κερήμιδι!

Ἐκεῖνη τὴν στιγμὴ ἓνα κύμα θεόρατο ὁρμᾷ μέσ' στὸ καΐκι.

Φαρμακοποιὸς τὸ ἐπάγγελμα ὁ κ. Μιχ. Σωφρονιάδης, εἶναι γνωστότατος εἰς τὸ δημόσιον καὶ τοὺς δημοσιογραφικοὺς κύκλους, ἀπὸ ἐτῶν ἐπαδούχων εἰς τὸ ἔργον τοῦτο μετ' ἔρωτος, ὁ ὁποῖος εἶναι σπάνιος καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος δημοσιογράφους, οἵτινες πάντοτε εὐρισκοναὶ παρὰ τῷ κ. Μιχ. Σωφρονιάδῃ ἐκλεκτὸν συνεργάτην. Τὸ «Ἀπ' Ὅλα» ἀπὸ τῶν πρώτων φύλλων τοῦ δημοσιεύει ἔργον τοῦ κ. Μιχ. Σωφρονιάδου, τὸ παρὸν δ' Ἡμερολόγιον τὸ παρατιθέμενον ὡραῖον διήγημά του.

Τὰς εἰκόνας τοῦ διηγήματος ἐφιλοτέχνησεν ὁ γνωστότατος ἐνταῦθα καλλιτέχνης κ. Ν. Κεσανλῆς.

Μ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ

— Τὰ καρβούνα στὴ θάλασσα! φωνάζει ὁ καπετάνιος.

Οἱ τρεῖς ναῖται, μόλις κρατούμενοι στὰ πόδια, φικαρίζουν τὰ καρβούνα καὶ δὲς τὸν ἔξω...

Ἐνα κράκ! ἀκούεται μέσα στὴ μουγκριτὸ τοῦ ἀνέμου. Τὸ μεγάλο κατάρτι ἔσπασε. Τὸ κατάρτι πέφτει μὲ ὁρμὴ πλάι στὸν καπετάνιο. Ἄν τὸν εὑρίσκει, θὰ τὸν ἄφινε στὸν τόπο.

— Ἀλλάχ! Ἀλλάχ!

Τὸ κακὸ ὅλο καὶ περισσεύει. Ἡ «Σίλε», μὴ χάνεται μέσ' τὰ τάρταρα, μὴ τινάζεται στὰ ἔρη.

— Τετρακόσια γρόσια στὸν πρὸ καλὸ ἄνθρωπο τοῦ χωριοῦ— ξαναλέγει τὸ ταξιμό του ὁ Ἀμέτ-καπτάν— σὰν φτάσουμε γέροι στὴν Πόλι...

Ἀκόμα δὲν τελείωσε κ' ἓνα κύμα πελώριο τοῦρχειται κατὰστηθα καὶ τὸν ρίχνει κάτω.

— Σεῖτάν ἰσῇ—λέγει ὁ Ἀμέτ— ὁ Σατανᾶς ἔχει τὴν οὐρὰ του.

Σηκώνεται μὲ κόπο καὶ φουρλισμένος φωνάζει:

— Τετρακόσια γρόσια στὸν πρὸ καλὸ ἄνθρωπο τοῦ χωριοῦ, σὰν φτάσουμε γέροι στὴ Πόλι.

Ὁ τοῦ θαύματος! Μόλις τελείωσε τὸ νέο του ταξιμό, λὲς πῶς μὴ ὑπερφυσικὴ δύναμις φρόναξε στὴ τρικυμία:

— Φτάνει πιά!

Ἡ θάλασσα ἡσύχασε. Ὁ ἄνεμος ἔπαυσε. Ἡ «Σίλε», κουρασμένη ἀπ' τὸ χορὸ, σταμάτησε ζαλισμένη.

— Μεγάλῃ ἡ δύναμις σου, Σατανᾶ, εἶπε μέσα του ὁ Ἀμέτ-καπτάν.

Τὰ πανιά φούσκωσαν πάλι, καὶ τὸ καρβουνόκαράβο ἀρμένισε μὴ χαρὰ γιὰ τὴν Πόλι...

Β'.

— Τὸν πρὸ πολὺ καιρὸ στὴ θάλασσα βροσκοῦμε, Μουκτάρ ἐφέντη—λέγει ὁ Ἀμέτ-καπτάν στὸν Μουκτάρ τῆς Ἀβας— δὲν ξέρω καλὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ. Γυρεύω τὸν πρὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ.

— Χαῖρ ὁλά! τί τὸν θές;

— Τόχω τίμα νὰ τοῦ δώσω τετρακόσια γρόσια.

Καὶ τοῦ διηγείται τὰ συμβάντα.

— Πέκ τοάφ!... Ἀς εἶναι. Νὰ πᾶς στὸν Μεμέτ, τὸν εἰσπράκτορα τῶν φρόνων. Ἀπ' αὐτὸν πρὸ καλὸ δὲν ἔχει τὸ χωριό.

— Εἰβαλλά! Μουκτάρ ἐφέντη.

— Μεμέτ ἐφέντη, τετρακόσια γρόσια σ' ἔφερα, δικὰ σου εἶναι.

— Νὲ παρά;

— Τόχω τίμα ποῦ γλύτωσα ἀπὸ ναυάγιο νὰ τὰ δώσω στὸν πρὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ. Ἡ ἀφεντιά σου μοῦ εἶπαν εἶσαι ὁ πρὸ καλὸς... Μὲ γιὰ σου, μὲ χαρὰ σου.

Ὁ Μεμέτ ἐφέντης, ἀρῶν συλλογίσθηκε λίγο:

— Χαῖρ. Ὁ πρὸ καλὸς ἐγὼ δὲν εἶμαι. Σ' ἄλλον δὲς το. Ὁ τέφετζης ὁ Ἀλή-ἀγάς εἶν' ἀπ' ὅλους μας ὁ πρὸ καλὸς. Αὐτοῦ τ' ἀξίζει.

— Εἰβαλλά! ἐφέντη.

— Ἀλή ἀγά, ριζὰ ἐδέριμ, νὰ δεχθῆς αὐτὰ τὰ τετρακόσια γρόσια. Τόχω τίμα νὰ νὰ δώσω στὸν πρὸ καλὸ τῆς Ἀβας. Κ' ἐπειδὴ τοῦ λόγου σου εἶσαι...

— Ἀλλάχ κριστέρμεσιν!... Ἐγὼ ὁ πρὸ καλὸς; λέγει θυμωμένος ὁ Ἀλή-ἀγάς. Κίμ σογλίος; Ντιστάνι θὰ μὲ βγάλουνε σὰν τὰ δεχθῶ... Ὁ Κι'ορ Μπεκίρ ὁ κατασπαστής, νὰ το πάρῃ. Χαλάλι του. Πρὸ καλὸ τὸ χωριὸ δὲν μεταεἶδε.

Μὰ κ' αὐτὸς ἀρνήθηκε. Κι' ἄλλοι ἀκόμα. Κανεῖς δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ πῶς εἶναι ὁ πρὸ καλὸς...

Ἡ θάλασσα ἰσχύασε. Ὁ ἄνεμος ἔπαισε. Ἡ «Σίλε», κουρασμένη ἀπ’ τὸ χορὸ, σταμάτησε ζαλισμένη.

Ὁ Ἀμέτ-καπιτάν τᾶφρε στενά. Τὸν πρὸ κακὸ δὲν τὸν εὗρισκε.

Τὸ τάμα του τὸν βάρανε. Κακὸ θὰ τοῦρ-χετο μεγάλο νὰ μὴ ξεπληρώσῃ τὸ τάξιμό του ἀπὸ Σατανᾶ.

Κάποιος τοῦ εἶπε πῶς ὁ Καδῆς σὺν νάτανε ὁ πρὸ κακός.

Μιὰ καὶ δυὸ στὸ Καδῆ.

Γ’.

— Σελάμ ἀλέκιουμ !

— Ἀλέκιουμ σελάμ !

— Καδῆ-ἐφέντη, πᾶρ’ αὐτὰ τὰ τετρακόσα γρόσια. Δικὰ σου εἶναι.

Καὶ μετροῦ ἐπάνω στὸ τραπέζι τοῦ Καδῆ εἴκοσι μετζήτια.

— Εἰβαλλά ! Νεδὲν μποῦ παρὰ ;

— Τόχω τάξιμο, Καδῆ-ἐφέντη, ποῦ σώ-θηκα στὸ ναυάγιο νὰ τὰ δώσω στὸν πρὸ κακὸ . . . Πᾶστα νάχης καλὸ καὶ γλύτωσέ με ἀπ’ τὸ νύχια τοῦ Σατανᾶ . . .

Ὁ Καδῆς κυττάει μιὰ τὸ μετζήτια, μιὰ τὸν Ἀμέτ-καπιτάν, καὶ πνίει τὰ γένητα του. Σημεῖο ποῦ κατεβαίνει νοῦ.

— Πέκ ἐῆ ! τὰ πέφνω, τοῦ λέγει.

— Καλὸ νάχης, Καδῆ-ἐφέντη, κι’ ἂς εἶμαι ὁ πρὸ κακός, μπερ’ κετινῇ μποῦλ.

Ὁ Καδῆς ἀνοίγει τὴν φούχτα του κι’ ἕνα-ἕνα τὰ μετροῦ τὰ μετζήτια ὁ Ἀμέτ-καπιτάν.

— Εἴκοσι.

— Σωστά.

— Ἀλλαχὰ σιμαρλατί, ἔχε γευῖ, Καδῆ-ἐφέντη.

Καὶ κάνει τεμενὰ γιὰ νὰ φύγῃ.

— Στάσου, δόλωμα, ἀτζελὲ ἔμμε. Τὰ τε-τρακόσα τὰ πῆρα. Μα πρέπει νὰ δοῦῃ κι’ ἕνας λόγος γιατί τὰ πῆρα . . . Μπορεῖς νὰ πῆς ἔγω πῶς με δωροδόχησες . . .

— Ἀλλάχ χροπτερμεσιν ! Καδῆ-ἐφέντη . . .

— Ἀπὸ νόμο ἂν ἔλθεις, ἀνάγκη πᾶσι νὰ δικαιολογηθῇ τὸ πρῶμα.

— Πῶς, ἐφέντη μου ;

— Τὸ μόνο εὐκόλο. Σοῦ πουλῶ κάτι, ἐσὺ τ’ ἀγοράζεις, βέρ σελάμ !

— Πέκ ἐῆ.

— Τώρα τί νὰ σὲ πουλήσω ; . . . Νά ! Νὰ σὲ πουλήσω τ’ ἀντικρινὰ τὰ χιόνια. Τὰ χιόνια τοῦ ἀντικρινὰ τοῦ βιρανέ. Δικός μου εἶνε ὁ βιρανές.

Καὶ τοῦ δείχνει ἀπ’ τὸ παράθυρο τὸν ἀντι-κρινὸ τοῦ βιρανέ γεμάτο χιόνια.

Γέλασε ὁ Ἀμέτ-καπιτάν.

— Μποῦλὲ δόλωσιν, εἶπε τ’ ἀγοράζω.

Καὶ γελώντας κάνει τεμενὰ νὰ φύγῃ.

— Στάσου, μὴ βιάζεσαι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ κάνης ἀγοραστήριον ἔγγραφο. Κατὰ τὸν νόμο νὰ πᾶμε.

— Ὅδα πέκ ἐῆ.

Χτυπᾷ τὰ χέρια του ὁ Καδῆς κ’ ἔρχεται ὁ γραμματικὸς.

— Κιατίπ-ἐφέντη, ἀπ’ ἐδῶ ὁ ἐφέντης . . . πῶς σὲ λένε ; ῥωτᾷ τὸν Ἀμέτ.

— Γράμματα ἔφρεις ; τὸν ρωτᾷ ὁ Καδῆς.

— Χάῖρ, ἐφέντημ.

— Μουχοῦρι ἔχεις ;

— Ἐχω.

— Μπᾶς μουχοῦρου . . . ἐδῶ κάτω.

Σφραγίζει τὸ ἔγγραφο ὁ Ἀμέτ-καπιτάν καὶ κάνει τεμενὰ νὰ φύγῃ.

— Μὴ βιάζεσαι, τοῦ λέγει ὁ Καδῆς. Νὰ πληρώσῃς τὰ ἔξοδα . . .

— Τὰ ἔξοδα ; ποιά ἔξοδα ;

— Τὰ νόμια ἔξοδα, ταχριράτ μεσαρι-φῆ. Πόσα γρόσια εἶναι, Κιατίπ-ἐφέντη ;

— Ὁγδονταπέντε.

— Νὰ πῆς στὸν Μερέτ, τὸν εἰσπράκτορα, ἀπ’ αὐτὸν πρὸ κακὸ δὲν ἔχει τὸ χορὸ.

— Ἀμέτ-καπιτάν.

— Ὁ Ἀμ-τ-καπιτάν ἀγοράζει ἀπὸ μένι τὰ χιόνια τοῦ ἀντικρινὰ τοῦ βιρανέ γιὰ τε-τρακόσα γρόσια.

Παράξενο τοῦ φάνηκε τοῦ Κιατίπ καὶ κυ-ττάει μὲ απορία μὴ τὸν πουλητῆ, μιὰ τὸν ἀγοραστή.

— Γιαῖ, τὸν διωτᾷ ὁ Καδῆς. Νὰ γίνῃ τὸ ἔγγραφο κατὰ πῶς τὸ θέλει ὁ νόμος, μὲ ὅλα τὰ τὰ σάρεια.

Ὁ Κιατίπ-ἐφέντης γράφει γράφει ἕνα ὁλόκληρο χορτί. Τὸ διαβάζει ἔπειτα.

Ὁ Ἀμέτ-καπιτάν σὺν χαῖς ἔβλεπε μονάχα. Γρὸ δὲν κατάλαβε ἀπ’ τὰ φαρὰ τοῦ χαρτιοῦ.

— Ὁγδονταπέντε, Ἀμέτ-καπιτάν, ἐσὺ ἀγο-ράζεις, σὲ σένα πέφτουνε. Πᾶμε κατὰ τὸν νόμο, λέγει ὁ Καδῆς.

Ἀντιστενάζοντας μετροῦ τὰ ὁγδονταπέντε ὁ Ἀμέτ καὶ κάνει τεμενὰ νὰ φύγῃ.

— Στάσου, μὴ βιάζεσαι . . . Κιατίπ-ἐφέντη, φώναξέ με τὸν τζεζά μεμουροῦ.

Παρουσιάζει ἕνα κοίλαρᾶ καὶ κοντό-φραδος ἐφέντης.

— Τζεζά μεμουρ ὁ ἐφέντη, ὁ φίλος μας ἀπ’ ἐδῶ σφράγισε αὐτὸ τὸ ἔγγραφο . . . χαρ-τόσημο δὲν ἔβαλε. Τί πρῶστομο ἔχει ;

Ὁ τζεζά μεμουρ πῆρε τὸ ἔγγραφο, τὸ διάβασε καὶ εἶπε μὲ σοβαρότητα :

— Τρακόσα γρόσια.
— Τρακόσα γρόσια θά πληρώσης, 'Αμὲτ-καπτάν, γιὰ πρόστιμο.
— Τί πρόστιμο; ρωτᾷ μὲ ἀπορία ὁ 'Αμὲτ-καπτάν.
— Πούλ τζεζασή, ἀπαντᾷ ὁ Καδῆς.
— Στά καλά σας εἰστε, ἐφέντηδες, γιὰ χαμένα τάχετε. Γέμεζδεν, ἔτμεσδεν νὰ πληρώσω τρακόσα γρόσια;... Δὲν ἔχει χαρτόσημο, λέει. 'Αρα ἔχει καὶ δὲν ἔχει!... Ποιὸς σὰς εἶπε νὰ γράψετε ἔγγραφα, ἀγοραστήρια καὶ κολοκύθια στὸ πατερό; 'Εγὼ τάξιμο εἶχα, τῶκαμα, βέρ σελάμ!
— 'Αμὲτ-καπτάν, λέγει μὲ θυμὸ ὁ Καδῆς, μὴ κάνεις τὸν ἄγριο... Αὐτὰ ἐδῶ δὲν περνοῦνε. Τ' εἶν' αὐτὸ ἐδῶ; τὸ μουχοῦρί σου δὲν εἶναι; αἱ; χαρτόσημο ἔχει, αἱ; Δὲν σεβᾶσθηκες τὸν νόμον; ὁ νόμος σὲ προστατάρει.
— Μπὲν σοῖλὲ σέϊ τανιμάμ, πεντάρα δὲ δίνω.
— Αἱ, ἐρίφ! φεῖδι ποῦ σ' ἔφαγε... Δὲν πληρώνεις; Κόντρα στὸ νόμο θὰ πᾶς;... Τζεζὰ μεμουροῦ ἐφέντη, δὲν λὲς σ' αὐτόνα τὸν σασκίνη τί θὰ πάθῃ σὰν δὲν πληρώσῃ τὸ πρόστιμο τοῦ Δουγιουῖνι Οὐμουμή;
— Θὸ γίνῃ κατὰσχεσι τὸ σπῖτι του, ὅλα

μεμουρῆς. Ὁ μετζητιὲς πρὸς δεκαενιά.
Εἶχνε ἓνα μετζητιὲ ἀκόμα ὁ 'Αμὲτ-καπτάν καὶ σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦνε χίλιοι πεινασμένοι λύκοι, τρέχει νὰ φύγῃ.
— Στάσου! ἀκούεται ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ Καδῆ.
Σταματᾷ στὴ θύρα ὁ 'Αμὲτ-καπτάν καὶ βλέπει μὲ ἀπορία καὶ φρίκη τὸν Καδῆ, σὰν νὰ τὸν ρωτᾷ:
— 'Ακόμα;
— Γιακὶν γκέλ! λέγει ὁ Καδῆς.
Πλησιάζει ὁ 'Αμὲτ φοβισμένος.
— 'Αμὲτ καπτάν, ἀγόρασες τὸ ἐμπόρευμα, τὰ χιόνια μου, δικὰ σου εἶναι.
— 'Εἰβαλλά!
— 'Αφοῦ τ' ἀγόρασες, κατὰ τὸ ἐπίσημο ἔγγραφο ποῦ ἔκανες, ἀνάγκη πᾶσα νὰ σηκώσῃς τὸ ἐμπόρευμα. Μὲ χροιάζεται τὸ μέρος. Μποροῦσα ν' ἀπαιτήσω τώρα ἀμέσως νὰ σηκώσῃς τὸ μάλι σου. Μὰ πάλι μερχαμετλῆς εἶμαι. Σὲ δίνω διορία τρεῖς μέραις· δὲν σηκώσῃς τὸ χιόνι σου; Θὰ ἀπαιτήσω γιὰ κάθε μέρα ποῦ περνᾷ ἀποζημίωσι τ' ἀκοῖς;
Τὸν κύτταξε ὁ 'Αμὲτ-καπτάν τὸν Καδῆ καὶ τοῦ φαίνονταν πῶς βλέπει ὄνειρο. Νὰ σηκώσῃ ὅλο τὸ χιόνι τοῦ μεγάλου βιρανὲ σὲ

τὸ καλὸ ποῦ σὲ θέλω. 'Αλλοιῶς θὰ σὲ καταστρέψῃ, κακόμοιρε!

Φεύγει ἀπ' τὸν καφενὲ ὁ 'Αμὲτ-καπτάν καὶ περνᾷ ἀπ' τὸν βιρανὲ. Τί νὰ διῇ; Ὁ βιρανὲς ἦταν περαστικὸς δρόμος. Τὸ χιόνι ἀπὸ τὸ πάτημα ἦταν πετρωμένο!

— Τί κακὸ ἔπαθα! — μονολογᾷ ὁ 'Αμὲτ— τί φωτιά ἀναψε στὸ κεφάλι μου!... πῶς θὰ σηκωθῇ τόσο χιόνι;... 'Απ' τὸν Θεὸ νὰ τῶβρης, Καδῆ!

— Τεῖκ τσαρῆ, ἔτεποιζ ἐρίφ!

Ὁ 'Ιμάμης εἶχε δίκαιο. Τί ξέρεις τί ἀποζημίωσι θὰ τοῦ ζητήσῃ ὁ ἀθεόφοβος ἂν σὲ τρεῖς μέραις δὲν καθαρίστῃ ὁ τόπος...

Τὴν ἄλλῃ μέρα πρωῒ-πρωῒ πέρνει τὴν γυναῖκά του, τα δυό του τ' ἀγόρια, πέρνει καζμάδες, φικιάρια, κοῦφες καὶ ἀρχίζει τὸ σκάψιμο.

Σκάβουν, σκάβουν. Γεμίζουν τὰ κοφίνια, τὰ φορτώνεται ὁ ἴδιος καὶ μεταφέρει τὸ πετρωμένο χιόνι μακριὰ, σ' ἓνα ἄλλο βιρανὲ δικό του.

Μὰ ποῦ νὰ καθαρίστῃ τόσο μέρος;

Τὴν ἄλλῃ μέρα ἡ γυναῖκά του, ἀπ' τὴν κούρασι, ἀπὸ τὸ κρύο, πέρτει ἀρρωσθία.

Πιάνει μερομιστιάριδες. Πέντε τὸν ἀριθμὸ. Πρὸς εἴκοσι γρόσια τὸ μερομίσθι.

Καὶ δὸς τοῦ σκάψιμο.

Οἱ μερομιστιάριδες δούλευαν μόνο τὴν ἡμέρα. Αὐτοὺς δούλευε καὶ τὴν νύκτα. Τὰ χέρια του φούσκωσαν, μάτωσαν, ἀπ' τὸ φικιάρι.

Σουγκιοῦρ 'Αλλάχ! Καθαρίστηκε ὁ βιρανὲς...

Ε'

— Αἱ, γυναῖκα, λέγει ὁ 'Αμὲτ-καπτάν τῆς γυναῖκάς του, χίλια πέντε γρόσια ξόδεψα, ἀρρώστησες ἐσὺ, πέθανα στὴ κούρασι ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, μὰ τὸ τάξιμο ἔγινε. Ἦυρα τὸν πρὸ κακὸ τοῦ χωριοῦ.

— Δὲν λὲς καλλίτερα, καλὰ νὰ πάθῃς!

— Καλὰ νὰ πάθῃς;

— Καλὰ νὰ πάθῃς, μάλιστα. 'Αφῆσες τὸν Θεὸ κ' ἐπιάσες τὸν 'Εξω ἀπ' ἐδῶ. Νὰ σὲ γίνῃ μάθημα. Ὅποιος κάνει τάμα τοῦ Σατανᾶ, αὐτὰ παθαίνει!

Μ. ΣΩΦΡΟΝΙΔΗΣ

Ὁ Καδῆς ἀνοίγει τὴν φούχτα του καὶ ἓνα-ἓνα τὰ μετροῦ τὰ μετζήτια ὁ 'Αμὲτ-καπτάν.

τὰ ὑπάρχοντα, γιὰ νὰ πληρωθῇ τὸ χρέος καὶ τ' ἄλλα ἔξοδα, λέγει ὁ τζεζὰ μεμουροῦ.

— Μπιοιλέδιρ, βεβαιώνει ὁ Κιατίπ-ἐφέντης.

— Λυπήσου με, Καδῆ ἐφέντη, παρακαλεῖ ὁ 'Αμὲτ καπτάν, τί κακὸ σ' ἔκαμα; τί ἄδικο σ' ἔκαμα;

— Σ' ἔμένα ὄχι, στὸ νόμο ναί.

— 'Αμάν, Καδῆ-ἐφέντη, μερχαμὲτ ἔτ!

— Τί μερχαμὲτ ζητᾷς; σασκὶν ἐρίφ. 'Απὸ μένα τί περνᾷ;... Δόσε τὰ τρακόσα καὶ ἄμε στ' ἀνάθεμα... Δὲν τὰ δίνεις, λέγε;

— 'Αγιανιζή ὀπεῖμ, Καδῆ-ἐφέντη.

— Αἱ, τὸ παραξίλωσες; Τζεζὰ μεμουροῦ ἐφέντη, κάνε τὸ χρέος σου. Τράβα του μιὰ γερὴ κατὰσχεσι, φόρτωσέ του καὶ μὲ τὰ ἔξοδα, νὰ μάθῃ τί ἐστὶ βερύκοκο, τί ἐστὶ νόμος. Γιατ...

Ὁ κοντόφαρδος μεμουρῆς κάθεται νὰ γράψῃ.

— Μὴ γράψῃς, ἀφέντη μου, στάσου.

Καὶ ὁ κακόμοιρος ὁ 'Αμὲτ-καπτάν, ἀπ' τὸν φόβο του νὰ μὴ τὸν φορτώσουνε κι' ἄλλα ἀκόμη, ἀνοίγει τὸ κεμέρι του καὶ μετροῦ δεκαπέντε μετζήτια.

Σὲ κάθε μετζητιὲ καὶ ἓνας ἀναστεναγμὸς βγαίνει ἀπὸ μέσα του.

— 'Ακόμα δεκάξῃ γρόσια, λέγει ὁ τζεζὰ

τρεῖς μέραις!... 'Ετσι τοῦ ἤλθε νὰ ὁρμήσῃ ἐπάνω στὸν Καδῆ καὶ νὰ τὸν πνίξῃ. Σήκωσε μάλιστα καὶ τὰ χέρια του...

Τὰ κατέβασε γρήγορα. Φονιάς νὰ γίνῃ αὐτός, ὁ 'Αμὲτ-καπτάν! Τὰ παιδιά του, ἡ γυναῖκά του, τί θ' ἀπογείνουν ἔπειτα;

— Αὐτὰ ἔχω νὰ σοῦ πῶ, λέγει μὲ αὐστηρότητα ὁ Καδῆς, τώρα πηγαινε.

— Καδῆ ἐφέντη, νισάφ μπιρ ἄξ... Τί κακὸ σ' ἔκανα καὶ μὲ παιδεύεις;... 'Αλλά-τάν κορχμάσιν;...

— Γκρεμῆς ἀπ' ἐδῶ! φωνάζει ὁ Καδῆς, ἔτεποιζ ἐρίφ, τὸν Θεὸ τί τὸν ἀνακατώνεις ἐδῶ; Τεῖκ τσαρῆ, οὐτανμάς.

Καὶ σηκώνεται καὶ σηκώνει τὸ πόδι του.

— 'Απ' τὸν Θεὸ νὰ τῶβρης! λέγει μὲ λυσσισμένη φωνὴ ὁ 'Αμὲτ καὶ τρέχει φευγάτος.

'Αν ἔμενε, ἄφρευκα θὰ τὸν ἐπνίγε τὸν Καδῆ...

Δ'

Στὸν καφενὲ τοῦ χωριοῦ πηγαίνει ὁ 'Αμὲτ-καπτάν καὶ μὲ πόνο διηγεῖται τὸ πάθημά του.

— Μὲ τὸν Καδῆ μπλέχτηκες; τοῦ λέγει ὁ 'Ιμάμης, μὲ κακὸ διάβολο ἐμπλέξες. Νὰ κάνῃς τί σοῦ εἶπε, νὰ ξεμπερδέψῃς μὲ κάθε τρόπο ἀπ' τὰ νύχια του... Νὰ σηκώσῃς τὸ χιόνι,

Comptoir Général de L'ACÉTYLÈNE

7 — Rue Hézarène — 7
GALATA — CONSTANTINOPLE

Exploitation Générale en Turquie

DE TOUTES LES APPLICATIONS DE L'ACÉTYLÈNE

Agence Exclusive

des Principaux Constructeurs de l'Industrie
DE L'ACÉTYLÈNE

Eclairage - Chauffage - Soudure Autogène.

Oxygène-Carbure de Calcium.

Le Comptoir Général de l'Acétylène est placé sous les auspices de l'Office Central de l'Acétylène, 104 Boulevard Clichy PARIS, qui remplit auprès de lui le rôle de Conseiller technique.

On demande des Agents sérieux pour la province.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΦΩΤΙΣΜΟΥ ΔΙ' ΑΣΕΤΙΛΙΝΗΣ

Ἐν Γαλατῇ, ὁδὸς Ἑξαρὲν, ἀριθμ. 7.

Διευθυντής: ΑΛΕΞ. ΤΕΛΕΙΟΥΔΗΣ

Φωτισμός τῶν πόλεων, ξενοδοχείων, θεάτρων, καμινείων, ἐργοστασίων, ἐπιτάσεων, σχολῶν, σιδηροδρομικῶν παθημῶν, ἀποβαθρῶν, ἀπαρτημῶν, δημοσίων κήπων, οἰκῶν κλπ.

Ὁ δι' Ἀσετιλίνης φωτισμός εἶναι ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις τὸ φωταῖριον τῶν μεγαλόπολεων, τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Ἀνθρακασβέσιον.

Ὁξυγόνον.

Καθαρισμός τοῦ αἵματος Ἀσετιλίνης διὰ τῆς ἑξόχου οὐσίας.

Catalysol

Ράμφη δι' Ἀσετιλίνην, ρήμησι διὰ πυρακτώσεως Ο. Ο. Α. Φυτίλια (ἀμύαντοι) δι' αἰθρίον ἀσετιλίνης. Λήμπαι προσηταί, προβολεῖς, φάροι. Ἀυτογενὲς συγκόλλησις μετάλλων.

Πλήρης ἐγκατάστασις μηχανημάτων διὰ τὴν συγκόλλησιν (chalumeaux soudeurs καὶ coupeurs).

Τὸ φῶς τῆς Ἀσετιλίνης εἶναι λευκότερον, σταθερότερον, ὑγιεινότερον καὶ οἰκονομικότερον ὅλων τῶν ἄλλων εἰδῶν φωτισμοῦ. Ὁ δι' Ἀσετιλίνης φωτισμός εἶναι ὁ πλέον ἀκίνδυνος ὅλων.

Ζητοῦνται σοβαροὶ πράκτορες εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Διὰ πᾶσαν πληρωσίαν περὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν ἐν λόγῳ φωτισμὸν, ἀπευθυντέον εἰς κ. Α. ΤΕΛΕΙΟΥΔΗ εἰς τὴν ἀνωτὴ Διεύθυνσιν.

ARCHIPELAGO AMERICAN STEAMSHIP COMPANY

REGISTERED IN PORTLAND, MAINE, U. S. A.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ

Ἀτμοπλοῖα: California, Indiana, Virginia, New-York, Texas, Maine, Florida, Montana, Oregon.

ΓΡΑΜΜΗ ΣΥΡΙΑΣ. — Καθ' ἐκάστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 5 μ. μ., ἐκ τῆς προκοιμῆας Πόλεως διὰ Καλλίπολιν, Δαρδανέλλια, Μιτυλήνην, Σμύρνην, Χίον, Ροδὸν, Μερσίναν, Βηρυτόν, Ἰόππην, Καῖραν, Τρίπολιν καὶ Ἀλεξανδρέτταν.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΤΤΑΛΕΙΑΣ. — Καθ' ἑκάστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥρα 5 μ. μ., ἐκ τῆς προκοιμῆας Πόλεως διὰ Καλλίπολιν, Δαρδανέλλια, Τένεδον, Μόλυβον, Κυδωνίας, Μιτυλήνην, Σμύρνην, Χίον, Τσεσμέ, Κορλιβάτσι, Βαθύ, Νέαν Ἐφεσον, Τηγάνι, Λέρον, (Κουλλοῦκι), Κάλυμνον, Κῶ, (Βουδροῦμι), (Νίσυρον), Σύμην, Ρόδον, (Μακρῆν) καὶ Ἀττάλεια.

Ἀμεσος μεταβίβασις ἐν ΣΜΥΡΝῃ διὰ ΔΗΜΝΟΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ, ΚΑΒΑΛΛΑΝ καὶ ΔΕΔΕΑΓΑΤΣ.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν γενικὸν πράκτορα τῆς Ἀτμοπλοῖας κ. ΑΛΕΞ. Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΝ, ἐν Γαλατῇ, ὁδῷ Καρὰ-Μουσταφᾶ, 73.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΤΑΪΝ

ΠΩΔΩΝ ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕ ΠΑΣΑΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΝ

ΕΝ
ΓΑΛΑΤΑ
ΚΑΙ
ΠΟΛΕΙ

ΕΝ
ΓΑΛΑΤΑ
ΚΑΙ
ΠΟΛΕΙ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΔΙΑΡΚΗΣ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

Ἐνδύματα δι' ἄνδρας γυναικας καὶ παιδια. Ἐπιδήμιον, συμπεριλαμβ. Walk-Over & Stone, Καπέλλα, Μπουνατορέ, Ἐποχίσιον, Μερουκινορέ, Μερουκιό, Ἐντομή, Ἐδω, ταξιδίον καὶ πολυτελείας, Γραβήτες, Ἐάντια, ἰδω.

Ἐκτέλεισις παραγγελιῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐναντι προπλήρωμης ἢ ἅμα τῇ παραλαβῇ.

Ἀποστολὴ κατεχέγοντι εἰκονογραφημένων ἐπὶ κίτῃσαι.